ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ПЕЋИНЦИ

На основу члана 35. став 7. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09,81/09-испр., 64/10-одлукаУС, 24/11,121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14, 145/1, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21, 62/23 и 91/25), члана 40. став 1. тачка 5. Статута општине Пећинци ("Службени лист општина Срема", број: 6/19), Скупштина општине Пећинци, на седници одржаној 26. децембра 2025. године, донела је

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ПЕЋИНЦИ

УВОД

На основу **Одлуке о изради Просторног плана општине Пећинци** бр. 011-120/2019-I коју је донела Скупштина општине Пећинци на седници одржаној 28.02.2019. године („Сл. лист општина Срема", бр. 6/2019) приступило се изради Просторног плана општине Пећинци.

Наручилац израде Плана је Општина Пећинци, носилац израде Плана је Општинска управа општине Пећинци Одељење за урбанизам и имовинско правне послове, док је обрађивач Плана у почетној фази – фази раног јавног увида био „Урбополис" доо Београд.

Оглас о раном јавном увиду у Материјал за рани јавни увид поводом израде Плана био је објављен дана 7. децембра 2022. године и трајао је до 22. децембра 2022. године. У току трајања раног јавног увида Комисији за планове општине Пећинци није достављена нити једна примедба нити сугестија.

Израда Просторног плана општине Пећинци након фазе раног јавног увида – поверена је „ИНФОПЛАН", д.о.о. из Аранђеловца.

Сходно члану 4 наведене Одлуке о приступању изради Просторног плана општине Пећинци, Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је саставни део документационе основе Просторног плана. Такође, према Техничким услова број: 501-99/2023-III-02 од 19.08.2024. године за израду Просторног плана потребна је израда Стратешке процене утицаја на животну средину које је донело Одељење за привреду, локални економски развој и заштиту животне средине.

Просторни план општине Пећинци, ради се у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС" бр.72/09, 81/09– исправка, 64/10-УС, 24/11,121/12, 42/13-УС и 50/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 09/20, 52/21, 62/23 и 91/25), Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10) и Законом о Просторном плану Републике Србије („Службени гласник РС", број 88/10) и другим релевантним законима и уредбама.

Просторни план општине представља основни плански инструмент за усмеравање и управљање дугорочним одрживим развојем локалне заједнице, коришћењем, организацијом и уређењем простора територије општине Пећинци. Овим планом се разрађују основна стратегијска опредељења, планска решења и смернице утврђене Просторним планом Републике Србије.

Хоризонт Просторног плана је 2035. година, с првом фазом и приоритетима реализације планских решења до 2030. године.

Процес израде Просторног плана је започео доношењем одлуке о изради Плана, којом је дефинисан циљ израде плана, садржај плана и рокови за израду плана.

Израдом Просторног плана добија се плански основ за израду планова нижег реда за стратешки значајна подручја и делове појединих насеља, израду стратегија и развојних програма на нивоу појединачних развојних области, учествовање и утицање на решавање локалних проблема на регионалном и републичком нивоу. Саставни део Просторног плана су и правила уређења и грађења за подручја директне примене Плана, на основу којих се издају локацијски услови за грађење објеката, уређивање простора, израду техничке документације и др.

Садржина Просторног плана је одређена чланом 20. и 20а. Закона о планирању и изградњи и члановима 6-11 Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник Републике Србије", бр. 32/19 и 47/25).

А) ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС", бр.72/09, 81/09 – исправка, 64/10-УС, 24/11,121/12, 42/13-УС и 50/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 09/20, 52/21, 62/23 и 91/25),
- Правилник о садржини, начину и поступку израде, докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС" бр. 32/19 и 47/25);
- Одлука о приступању изради Просторног плана општине Пећинци („Службени лист општина Срема“, бр.6/19).

ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС", број 88/10);
- Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АП Војводина“, бр. 22/11);

Решења ППО Пећинци су усаглашена и са следећим планским документима:

- Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Обедска бара“ („Службени лист АПВ”, бр. 35/2023);
- Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора граница Хрватске - Београд (Добановци) („Службени гласник РС“, број 69/2003, 147/2014, 80/2021);
- Просторни план подручја посебне намене система за изградњу насипа код насеља Купиново са елементима за директно спровођење („Службени лист АПВ“ бр. 16/2023);
- Просторни план подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем“ („Службени лист АПВ”, бр. 57/2017);
- Просторни план подручја посебне намене система за наводњавање Срема („Службени лист АПВ”, бр. 57/2017);
- Просторни план подручја посебне намене за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпаднихих вода у сливу реке Саве у региону Срема („Службени лист АПВ”, бр. 54/2019);
- Просторни план подручја посебне намене за пројекат БеоГрид 2025 („Службени лист АПВ”, бр. 30/2024).

Поред планова вишег реда као планских основа, ППО Пећинци су размотрена и друга документа која се односе на овај простор у просторно – развојном смислу:

- Стратегија одрживог развоја општине Пећинци 2019-2029, јун 2019. године;
- Локални план управљања отпадом Пећинци, децембар 2010. године;
- Процена ризика од катастрофа на територији општине Пећинци, 2022. године;

и друга стратешка, планска, урбанистичка, техничка и остала докумета.

1.1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА И ДОКУМЕНАТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године („Сл. гласник РС“ број 88/10)

Општина Пећинци, поред општина Рума, Стара Пазова, Панчево, Смедерево, Смедеревска Паланка, Уб и Лајковац, функционално су повезани са градом Београдом, који представља најснажније административно и функционално подручје Републике Србије. Остваривање уравнотеженијег регионалног развоја и јачања територијалне кохезије биће предмет посебне пажње и координације регионалног планирања и регионалног просторног планирања за развој система функционалних урбаних подручја, односно повезивање урбаних центара, односно повезивање урбаних центара са насељима у функционалном окружењу, преко којих ће се знатније активирати ресурси и капацитети појединих области.

Око 50% територије општине Пећинци јесте пољопривредно земљиште, што Пећинце сврстава у ред општина са значајним ресурсом и великим потенцијалом за даље унапређење и интезивирање пољопривредне производње. Такође, велика површина територије општине под шумском површином. Основни циљ коришћења пољопривредног земљишта је заштита екосистемских, агроеколошких, економских, пејзажних, социокултурних и других важних функција пољопривредног земљишта, упоредо с унапређивањем просторно-хетерогених услова за производњу квалитетних пољопривредно-прехрамбених производа. Основни циљ управљања шумама у шумским подручјима Републике Србије је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи рачуна да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми. У области управљања водама, основни циљ је интегрално уређење, заштита и коришћење вода на подручју Републике Србије, третираног као јединствени водопривредни простор. СРП Обедска бара представља највеће плавно подручје у земљи, које карактерише изузетно богатство биодиверзитета са значајним присуством ретких и угрожених врста од националног и међународног значаја. У њему се налазе бројни осетљиви (фрагилини) екосистеми, посебно влажна станишта, као и прастаре шуме храста лужњака и слатине.

Општина Пећинци је Просторним планом Републике Србије у обухвату функционалног урбаног подручја Града Београда (функционално урбано подручје ФУП МЕГА значаја) заједно са Старом Пазовом, Оповом, Панчевом, Инђијом и Румом. Позитивна социо-економска трансформација изражена ширењем урбаности из градских насеља, махом центара области, најизразитија је у граничним општинама градова–урбанизоване општине, где се одвија интензивна дневна миграција. Тако најснажнију зону позитивне социо економске трансформације чине мањи центри београдског метрополитена који су привукли далеко највећи број становника управо због чињенице да су не само јаки центри рада, већ и да су саобраћајно добро повезани са Београдом. Директни утицаји београдског метрополитена најснажније се осећају у општинама Уб, Панчево, Стара Пазова, Инђија, Опово, Пећинци и др.

Убрзани привредни развој општине Пећинци започео је након 2000. године и великог привредног бума. Општина је до тада била пољопривредно подручје, са великим површинама плодних ораница. Приоритетни правци просторне оријентације пољопривредне производње према ППРС за Сремску област у брдској области је мешовито сточарство, виноградарство и производња органске хране, док је у

равничарској области приоритет ратарство свињарство, живинарство , воћарство и повртарство.

У општини Пећинци ППРС су планиране индустријске зоне и индустријски паркови, чија локација, правила уређења и изградње ће се утврдити плановима нижег ранга. Основни циљ развоја индустрије је опоравак, повећање секторске и територијалне конкурентности и запослености обезбеђењем повољних општих, инфраструктурних и просторних услова, као и њена равномернија просторна дистрибуција усклађена са потенцијалом регионалних, урбаних и руралних подручја, захтевима климатских промена и смањења притиска на ресурсе.

СРП Обедска бара као и цела територије општине Пећинци спада у подручје Доњи Срем – Посавина и припада групи примарних туристичких дестинација са мањим учешћем целогодишње понуде.

Општина Пећинци, која припада Сремској области, је према степену приступачности по областима (потенцијална приступачност путевима и железницом, време до тржишта односно центара функционалних подручја, време до најближих регионалних центара), вреднована као области са приступачношћу далеко изнад просека. У развојном погледу, територија општине Пећинци представља развојну осовину I ранга (коридор X деоница граница Хрватске-Београд, река Сава и подручје Срема).

Општина Пећинци се у Просторном плану Републике Србије (у даљем тексу ППРС) сагледава као гранично подручје које је равничарског и делимично брдског карактера чију јужну границу чини река Сава која представља међународни водни пут на целој дужини тока кроз Републику Србију на основу Уредбе Владе Републике Србије о одређивању међународних и међудржавних водних путева („Сл. Гласник РС“, бр. 109/16).

- Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине („Сл. Лист АП Војводине“ број 22/11)

Визија просторног развоја АП Војводине је да буде јасно артикулисана као један од региона Републике Србије и у оквиру мреже европских региона, динамичног економског развоја и конкурентна, уређеног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетније животне средине, истакнутих вредности мултикултурне заједнице и социјално кохерентна. Одрживи развој за Војводину у целини ће утврдити градови и урбана насеља, појединачно или у групацијама, са ресурсима којима располажу, развојним приоритетима, проблемима са којима се суочавају и процењеним развојним могућностима, у групу насеља која имају перспективну комплементарност и функционално повезивање спада и општина Пећинци са општинама Шид, Сремска Митровицаи и Рума.Општина Пећинци се налази на траси развојног коридора међународног и националног значаја (уз коридор X) Београд – Нови Сад. Основни локациони модели индустрије у развојним зонама, коридорима и урбаним центрима су: индустријске зоне, индустријски и технолошки паркови (hi-tech агломерације и комплекси), логистички парк, терминали, привредне, мешовите, лучке зоне и сл.

Планирани размештај ИЗ и ИП на подручју Војводине заснива се на постојећој просторној структури индустрије, потенцијалима и ограничењима простора, као и на општим стратешким опредељењима развоја, просторне организације урбаног и регионалног подручја.

ЈП „Србијагас“ планирао је изградњу гасовода Рума-Пећинци RG-04-10, што ће довести до побољшања рада и поузданости постојеће магистралне и разводне гасоводне мреже, енергетске стабилности у снабдевању природним гасом и стварања предуслова за даљи привредни развој.

На основу регионалне стратегије управљања отпадом Општина која је носилац израде регионалне депоније је општина Инђија, док остале које чине регионални

центар за управљање отпадом јесу: Ириг, Рума, Сремски Карловци, Пећинци, Стара Пазова.

На територији општине Пећинци као главна туристичка дестинацијасе издваја СРП Обедска бара и етно парк Купиново.

- Просторни план подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске - Београд (Добановци) („Службени гласник РС“, бр. 69/2003, 147/2014, 80/2021)

Подручје инфраструктурног коридора аутопута Е-70 од Београда (петља Добановци) до границе са Хрватском, представља део паневропског путног правца (коридор „X" чији је правац пружања Салцбург-Љубљана-Загреб-Београд-Ниш-Скопље-Велес-Солун). Основни циљ и задатак Просторног плана подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске - Београд (Добановци) је да сагледа стање и потребе у оквиру саобраћајног система, као и у оквиру других инфраструктурних система у непосредном окружењу ради њиховог довођења на ниво, потребан за укључивање у савремене европске системе. Просторни план подручја посебне намене коридора граница Хрватке – Београд (Добановци) на територији општине Пећинци обухвата целе катастарке општине Сибач, Пећинци, Попинци, Прхово и Шимановци.

У подручју инфраструктурног коридора аутопута Е-70, на деоници од Београда до границе са Хрватском, Просторним планом Републике Србије на подручју општине Пећинци су утврђени планирани гасовод и главне мерно регулационе станице:

- РГ 05-10 Пећинци
- ГМРС Пећинци

Деоница аутопута Е-70 од Београда до границе са Хрватском представља део трансевропског аутопута (ТЕМ) на правцу север-југ и представља сегмент Паневропског саобраћајног коридора „10". По свом геосаобраћајном положају аутопут Е-70 је један од најзначајнијих путних праваца у Србији и њеном међународном повезивању са земљама Јужне Европе и Блиског и Далеког Истока и Северне Африке.

Примарна функција аутопута Е-70 на делу од Београда до границе Хрватске се огледа у обезбеђењу путне саобраћајнице великог капацитета и високог нивоа саобраћајне услуге и комфора за све очекиване саобраћајне токове, док је секундарна функција непосредни подстицај за развој подручја и саобраћајно повезивање у зони утицаја.

За општину Пећинци од великог значаја је обезбеђење бициклистичког коридора бр. 4 који пролази од Бачког Брега поред ловишта кроз Сомбор, Оџаци, Бач, Ловиште Карађорђево, Бачку Паланку, Нови Сад (разно – хотел), Петроварадин, Фрушка Гора (манастири или преко Беочина), Рума (могућност преко Пећинаца до Обедске баре, заштићено подручје птица мочварица), Голубинци, Нова Пазова, Батајница, Земун, Београд (разно – хотели), Панчево, Ковин, Смедерево, Пожаревац (Сребрно језеро – хотел), Голубац (Стари Град), Лепенски Вир (археолошко налазиште – хотел), Доњи Милановац, Дунавска магистрала, Трајанова табла, Текија, Караташ (хидроцентрала Ђердап – гранични прелаз), завршетак Коридора кроз Србију.

Веза аутопута Е-70 са окружењем остварiће се путем петљи и денивелисаних укрштања:

- постојећа петља „Шимановци” (km 552+951) – у функцији повезивања аутопута Е-70 са Р-103.412 према Пећинцима и општинског пута за Крњешевце и Војку
- постојећа петља „Пећинци” (km 538+191) – у функцији повезивања аутопута Е-70 са Р-10311 (Шимановци – Рума) и Р-12111 (Стара Пазова – Обедска Бара)

- Просторни план подручја посебне намене СРП „Обедска бара“ („Службени лист АПВ“ бр. 35/23)

Подручје обухваћено оквирном границом Просторног плана обухвата део општине Пећинци, односно катастарске општине Огар, Обреж, Ашања и Купиново и део општине Рума, катастарску општину Грабовци.

Основни циљеви просторног развоја простора у обухвату Просторног плана су усмерени на реализацију режима заштите заштићеног подручја и услова одрживог коришћења просторних целина од значаја за очување биолошке разноврсности, што ће обезбедити заштиту и унапређење животне средине и неговање изворности и аутентичности овог простора.

Насеља у заштитној зони Резервата, Огар, Обреж, Ашања и Купиново која се налазе у општини Пећинци и насеље Грабовци у општини Рума имају претежно посредан утицај, али са великим негативним ефектом на стање квалитета вода Резервата. Утицај насеља на Резерват огледа се преко хидролошког режима (комуналне отпадне воде и процедне воде са сметлишта), као и преко загађујућих материја емитованих атмосферским путем у правцу кретања доминантних ветрова.

Део подручја Обедске баре је стављен под заштиту као природно добро од изузетног значаја, сврстан је у I категорију заштите као специјални резерват природе и са заштитном зоном чини јединствену целину (Уредба о заштити Специјалног резервата природе „Обедска бара“ („Службени гласник РС“, бр. 56/94 и 81/08).

Резерват је стављен под заштиту ради очувања остатака меандра реке Саве, са бројним различитим беотопима – мочварне, ливадске, потпуно склопљене шуме, са врло сложеном организацијом животних заједница и са разноврсним живим светом међу којима су и многе природне реткости (око 280 биљних врста – зечији трн, тестерица, банатски различак, водени орашак, бели локвањ и алдобанда и др.; 222 регистроване врсте птица – кашикара, чапља – жута, мала, бела, црна рода, орао белорепан и др.). Резерват се налази на деловима територија општина Пећинци и Рума, односно на деловима катастарских општина Купиново и Обреж у општини Пећинци и на делу катастарске општине Грабовци у општини Рума.

- Просторни план подручја посебне намене система за наводњавање Срема („Сл. лист АПВ” број 57/2017)

Подручје општине Пећинци обухваћено је Просторним планом подручја посебне намене система за наводњавање Срема, који омогућава стварања планског основа за изградњу и функционисање регионалног система за наводњавање Срема, чиме се обезбеђује одрживо коришћење природних ресурса и њихово квалитетно унапређење у складу са принципима одрживог развоја.

Са аспекта обезбеђености становништва водом, стање се, генерално, може оценити као незадовољавајуће. Најчешће се користе експлоатациони бунари, који каптирају I или II издан до дубина од око 150 m. Извориште „Пећинци“ се користи за водоснабдевање Пећинаца, са укупном просечном дневном експлоатацијом од око 44 l/s, захватањем вода прве субартеске издани и артеске издани плиоценских седимената.

На подручју општине Пећинци није реализован нити један дистрибуциони резервоарски објекат - резервоар или водоторањ, за директно/индиректно изравнање у систему, као нити једно постројење за прераду воде. Системи за снабдевање водом су засновани на раду једног или неколико изворишних бунара, из којих се вода директно пласира у одговарајући развод, посредством одговарајућег агрегата/групе агрегата.

Одбрамбени систем дуж леве обале Саве се генерално може поделити у два дела:

- систем „Источни Срем“ на југоистоку (од ушћа Саве у Дунав до села Купинова)
- систем „Западни Срем“ на југозападу (од Сремске Митровице до границе са Хрватском).

Изграђена дренажа на површинама ВП „Галовица“ на 5.324 ha је релативно највећа. У питању су релативно већи комплекси на алувијалној равни, на површинама које се штите од утицаја успора у Сави, изградњом ХЕ „Ђердап“. Изграђени дренажни системи на теиторији општине Пећинци су: „Брњаче“ (Доњи Тобарник), „Кршевине“ (Ашања), „Турјанска бара“ (Ашања), „Рисова бара“ (Обреж).

У општини Пећинци планирана је изградња 5 устава и 6 црпних станица.

На територји општине Пећинци се већина насеља снабдева водом из система који су изван контроле јавног комуналног предузећа - из изолованих мрежа, које нису плански развијане и у које се пласира вода са локалних ресурса проблематичног квалитета воде.

На подручју општине Пећинци није реализован нити један дистрибуциони резервоарски објекат - резервоар или водоторањ, за директно/индиректно изравнање у систему, као нити једно постројење за прераду воде. Системи за снабдевање водом су засновани на раду једног или неколико изворишних бунара, из којих се вода директно пласира у одговарајући развод, посредством одговарајућег агрегата/групе агрегата.

- Просторни план подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем“ („Сл. лист АПВ” број 57/2017)

Подручје обухваћено границом Просторног плана обухвата у целости територије пет јединица локалних самоуправа источног Срема: Инђија, Ириг, Рума, Пећинци и Стара Пазова, као и к.о. Јарак (на подручју града Сремска Митровица), укупне површине 2071,93 km².Разлози за доношење Просторног плана проистичу из потребе стварања планског основа за изградњу и функционисање регионалног система за водоснабдевање „Источни Срем“, чиме се обезбеђује одрживо коришћење природних ресурса и њихово квалитетно унапређење у складу са принципима одрживог развоја.

Изворште јавног снабдевања водом формирано је 1988. године. Бунари су лоцирани на две локације: изворште „Зграде“, у близини центра насеља, и изворште „Трафо“, северно на ободу насеља. Међусобно су изворишта удаљена око 1 km. Коте терена у зони изворишта су око 81 mAHB („Зграде“) и 84 mAHB („Трафо“).

На сваком од изворишта је у функцији по 1 бушени цевасти бунар (укупно 2 бунара), дубине 90 и 110 m. Бунари су опремљени утопним пумпама. Са изворишта се водом снабдевају корисници у Пећинцима. На изворишту у Пећинцима просечна експлоатација је износила 10,3 l/s, односно са изворишта „Зграде“ 5,3 l/s, а са изворишта „Трафо“ 5,0 l/s.

Дистрибутивни систем за транспорт хигијенски исправне воде представља највећи начелни елемент система, са становишта величине подручја које покрива и цене изградње и коришћења. Овај део РВС је пројектован на подручју 5 општина источног Срема, покривајући територију од Хртковаца на западу, до Нове Пазове и Батајнице, на крајњем истоку разматраног подручја, као и од Ашање и Купинова на Сави (југ предметног подручја), до насеља на крајњем северу општине Ириг, на обронцима Фрушке Горе.

Магистрални цевоводи су пројектовани дуж локалних, регионалних и магистралних путева, са одговарајућим објектима (резервоари, водоторњеви, пумпне станице, хлорне станице) на траси, или уз трасу ових цевовода. Главни магистрални правац – ЈУГ: Хртковачка Драга – Никинци – Доњи Товарник – Суботиште – Пећинци – Сремски Михаљевци – Карловчић – Деч – Шимановци – Крњешевци – Војка – Нова Пазова.

За она насеља источног Срема, која су остала изван домашаја главних магистралних праваца, предвиђа се изградња прикључних веза, која ће, такође, бити магистралног карактера - Прикључни правац J2 (прикључак на јужни главни магистрални правац) – снабдевање југа општине Пећинци.

- Просторни план подручја посебне намене система за изградњу насипа код насеља Купиново са елементима за директно спровођење („Службени лист АПВ“ бр. 16/2023)

Просторним планом утврђена је оптимална диспозиција насипа, као и свих планираних припадајућих објеката у оквиру обухвата посебне намене, у складу са основним принципима одрживог просторног развоја.

Подручје обухвата Просторног плана чини подручје Посебне намене и подручје ван посебне намене: Подручје утицаја посебне намене.

Подручје посебне намене подељено је даље на три просторне целине:

- Насип код насеља Купиново;
- Насип око тврђаве Купиник;
- Позајмиште кохерентног материјала,

за које су Просторним планом дефинисана правила уређења и правила грађења.

Концепција планских решења се огледа у реконструкцији постојећих и изградњи нових насипа и одбрамбеног зида у складу са стратешким приоритетима у области заштите и управљања водопривредним ресурсима и развоју водопривредне инфраструктуре, а са циљем заштите насеља, радних комплекса и пољопривредних површина од спољних вода.

Насип код насеља Купиново - Технологија извођења радова је подељена на деонице, тако постоје четири деонице насипа и две деонице одбрамбеног зида.

Позајмиште кохерентног материјала - на деоници уз саму реку Саву постоји делимично изграђен насип у дужини од 3,1 km. Овај насип, планиран за уклањање, и појас претходно планиране трасе насипа непосредно уз реку Саву може да послужи као позајмиште материјала за изградњу и реконструкцију новог насипа код насеља Купиново. Дуж читаве деонице неизграђеног насипа према постојећем геомеханичком елаборату је квалитетан материјал који може да се користи за изградњу и реконструкцију новог насипа. Целокупна површина позајмишта има директан утицај на изградњу и реконструкцију насипа код насеља Купиново те је цела површина обухваћена и налази се у подручју посебне намене.

Насип код тврђаве Купиник - изградњом планираног насипа за заштиту од 100-годишњих вода код насеља Купиново тврђава Купиник, као заштићено културно добро, остаће у небрањеном делу простора директно изложена потенцијалним поплавама у будућем периоду. Како су за изградњу насипа око тврђаве неопходна истраживања терена у њеној непосредној близини (што изискује одређен временски период) овим планским документом дата је могућност изградње насипа око тврђаве након извршених истраживања кроз израду урбанистичког пројекта.

- Просторни план подручја посебне намене за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпаднихих вода у сливу реке Саве у региону Срема („Службени лист АПВ”, бр. 54/2019)

Подручје обухваћено границом Просторног плана обухвата у целости територије јединица локалних самоуправа у региону Срема, у сливу реке Саве: Ириг, Рума, Сремска Митровица, Пећинци и Шид.

Основни циљ је заштита слива реке Саве у региону Срема, пречишћавањем отпадних вода са читаве територије овог региона.

Систем за сакупљање отпадних вода обухвата примарну и секундарну канализациону мрежу са припадајућим објектима. Под системом за одвођење отпадних вода подразумевају се и главни одводни колектори, са одговарајућим (успутним) објектима којима се сакупљене отпадне воде доводе до постројења за пречишћавање. У ове објекте спадају и транзитни колектори (са припадајућим објектима) којим се спајају једно или више насеља са циљем њиховог заједничког пречишћавања отпадних вода.

- Просторни план подручја посебне намене за пројекат БеоГрид 2025 („Службени лист АПВ”, бр. 30/2024)

Одлуком о изради Просторног плана дата је прелиминарна граница обухвата Просторног плана, која је прецизније утврђена Нацртом Просторног плана тако да обухвата простор који је у непосредној физичкој и функционалној вези са планираним садржајима пројекта БеоГрид 2025, на деловима територија града Београда, градске општине Земун, Палилула и Сурчин, затим града Панчева и општина Алибунар, Ковачица, Ковин, Пећинци, Стара Пазова и Опово.

На територији општине Пећинци обухваћени су делови 2 катастарске општине – Деч и Шимановци.

Табела 1. Обухват подручја детаљне разраде и посебне намене простора

Јединица локалне самоуправе	**Површина обухваћених КО, ha**	**Дужина деоница, km - km**	**Укупно km**
Лот 3 - Два једносистемска 400 kV далековода за увођење ДВ бр. 450 (РП Младост – ТС Нови Сад 3) у ТС Београд 50			
Град Београд – општина Земун	136,64	Лево 0+000 – 8+369 Десно 0+000 – 8+580	8,369 8,580
Општина Пећинци	59,86	Лево 8+369 – 12+031 Десно 8+580 – 12+270	3,662 3,690
Укупно Лот 3	196,26		24,301

Табела 5. Лот 3. Списак катастарских парцела по катастарским општинама

ЈЛС и КО	**Катастарска парцела број**
Град Београд Општина Земун, КО Угриновци	Целе: 3142/2, 4036/2 Делови: 2508, 2513, 2514/1, 2514/2, 2515, 2638, 2808, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2873, 2925, 2926, 2927, 2928, 2929/1, 2929/2, 2944, 2951, 2952/1, 2952/2, 2961, 2962, 2963, 2975/2, 2976, 2977, 2978, 2979, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986/1, 2986/2, 2987, 2988, 2989, 2990, 2992, 2993/1, 2993/2, 2994, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077/1, 3077/2, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3088, 3089, 3090, 3092, 3095, 3098, 3099, 3101, 3107, 3112, 3113, 3115, 3116, 3117, 3121, 3123, 3141/1, 3141/2, 3141/3, 3141/4, 3142/1, 3143, 3154/3, 3155/1, 3155/2, 3156, 3157, 3158, 3159, 3175/1, 3185, 3186, 3187, 3188, 3189, 3192, 3193, 3196/1, 3196/2, 3196/3, 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3211, 3212, 3213, 3214, 3216, 3472/1, 3478/2, 3481/1, 3487, 3494, 4000/1, 4000/9, 4001/1, 4002/1, 4002/13, 4002/14, 4002/15, 4002/16, 4002/17, 4002/2, 4002/3, 4002/4, 4002/5, 4002/6, 4002/7, 4002/8, 4002/9, 4003/1, 4003/15, 4003/2, 4003/3, 4003/4, 4007/1, 4008/1, 4008/2, 4009/1, 4009/2, 4032, 4036/1, 4038/1, 4042, 4043, 4055/1, 4070/1, 4071, 4072, 4082, 4083, 4084, 4085, 4088, 4106, 4194, 4195, 4198/3, 4200, 4207, 4208, 4210, 4211, 4212
Општина Пећинци КО Деч	Делови: 1243, 1244/1, 1244/2, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1257, 1258, 1259, 1260/1, 1260/2, 1262, 1263, 1264, 1265/1, 1265/4, 1265/5, 1266, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1311, 1312, 1313, 1314/1, 1314/2, 1314/3, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1325, 1326/1, 1326/2, 1333, 1334, 1335/1, 1335/2, 1337, 1339, 1340, 1468, 1469, 1471, 1517, 1519, 1521, 1522, 2386, 2399, 2403, 2405, 2406, 2409, 2413/1, 2418, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2517, 2518, 2519, 2521/2, 2522, 2523, 2524, 2525/1, 2525/2, 2525/3, 2526, 2527, 2528, 2536, 2543, 2544/1, 2544/2, 2551, 2555, 2560, 2561, 2706
Општина Пећинци КО Шимановци	Целе: 3064, 3065 Делови: 3049, 3050/1, 3050/2, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3060, 3061, 3062, 3063, 3066, 3067/1, 3081, 3408

2. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦЕ ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општина Пећинци припада Сремском округу, налази се у доњем Срему, близу реке Саве у равничарском и панонском делу Републике Србије. Административно припада Аутономној Покрајини Војводина (АПВ).

- **ОПИС ГРАНИЦЕ ПЛАНА**

Обухват Просторног плана општине Пећинци одређен је границама катастарских општина и површинама катастарских општина. Административна територија општине Пећинци састоји се од петнаест катастарских општина: К.О. Ашања, К.О. Брестач, К.О. Деч, К.О. Доњи Товарник, К.О. Карловчић, К.О. Купиново, К.О. Обреж, К.О. Огар, К.О. Пећинци, К.О. Попинци, К.О. Прхово, К.О. Сибач, К.О. Сремски Михаљевци, К.О. Суботиште и К.О. Шимановци.

Укупна површина подручја општине Пећинци износи 48871,51 ha (488,71 km^2). Површине катастарских општина у општини Пећинци веома су различите. Највећу површину имају насеља Купиново (81,20 km^2) и Обреж (65,53 km^2), док најмању површину имају насеља Сибач (12,66 km^2) и Брестач (18,51 km^2).

Граница плана обухвата 15 катастарских општина и 15 насеља. Ниједно насеље нема статус града, тако да остала насеља су: Ашања, Брестач, Деч, Доњи Товарник, Карловчић, Купиново, Обреж, Огар, Пећинци, Попинци, Прхово, Сибач, Сремски Михаљевци, Суботиште и Шимановци.

2.1 СКРАЋЕНИ ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

- **АНАЛИЗА ПОДРУЧЈА ЛОКАЦИЈЕ**

Подручје Просторног плана општине Пећинци обухвата целу територију општине Пећинци.

Као што је већ наведено, општина Пећинци припада Сремском округу, а административно припада АП Војводини. Општина има неправилан овалан облик. Дуга је око 40 km у правцу север - југ, а у правцу запад - исток око 23 km. Општина Пећинци се граничи са општином Стара Пазова на северу, Румом на северо - западу и западу, београдским подручјем, односно, Земуном и Сурчином на истоку и општинама Владимирци и Обреновац на југу.

Најјужнија периферија, односно крајњи јужни део општинског подручја лежи на алувијалној равни Саве. Јужну границу представља једина природна граница (река Сава) и границу катастарских општина Купоново и Обреж је уједно и покрајинска граница према централној Србији. Северну периферију општине пресеца Аутопут Е-70 Београд - Загреб. Северна граница општине са општином Рума поклапа се са северним границама КО Сибач и Пећинци, док део који се граничи са општином Стара Пазова прати границу КО Попинци. Источна граница прати границе КО Шимановци, Деч, Карловчић, Ашања и Купиново према београдским општинама Земун и Сурчин и општини Стара Пазова. Западна граница према општини Рума одређена је границама КО Обреж, Огар, Доњи Товарник, Суботиште, Брестач и Сибач.

Општину Пећинци окружује седам градских насеља – Београд, Земун, Стара Пазова, Рума, Сремска Митровица, Шабац и Обреновац. Доминантан је гравитациони утицај Београда, али поједина насеља у мањој или већој мери гравитирају и ка осталим градовима.

Повољан саобраћајни и географски положај, близина Београда и ваздушне луке „Никола Тесла“, разнолики природни ресурси, Обедска бара, само су део природних и привредних потенцијала општине Пећинци. Северни део општине пресеца аутопут Е-70, крак Европског коридора 10 који је значајна европска комуникација која општину Пећинци повезује са тржиштем од неколико милиона људи. Радна зона „Шимановци“ налази се на само 25 km од Београда и 15 km од међународног аеродрома „Никола Тесла“. Тако се и највећи део насеља развијао дуж најзначајнијих путних праваца и ти правци су дали основна обележја морфологији предметне локације.

Рељеф општине настао је деловањем тектонских покрета - набирања и спуштања земљишта и радом спољашњих сила и то ерозивно-акумулативни радом Саве и фрушкогорских потока, навејавањем леса и хемијском ерозијом у лесу. Узајамним деловањем свих фактора створене су следеће геоморфолошке целине:

- *инундациона раван реке Саве;*
- *алувијална раван реке Саве;*
- *сремска лесна тераса;*
- *прелазна зона између лесне терасе и лесне заравни.*

Инундациона раван реке Саве, настала усецањем корита Саве на контакту алувијалне равни и северних обронака Влашића и Цера разликује се од осталих подручја по својој морфологији и саставу земљишта. Граница инундационе и алувијалне равни је изражена земљишним одсеком чија се висина креће између 78 и 81 m.

Алувијална раван реке Саве се простире уз реку у ширини од 1,5 km - 7 km. Иницијалне облике рељефа чине обалске гредице као акумулативне форме и издужене депресије као делови старог корита Саве. Надморска висина алувијалне равне се креће од 77-79 m у северним деловима, док је према југу благо нагнута, тако је најужа јужно и источно од Купинова, а најшира наспрам Обедске баре. Прекривају је дебеле наслаге савског наноса-песка и муља.

Сремска лесна тераса, која се простире северно од алувијалне равни, има углавном јасну границу према алувијалној равни означену одсецима и прегибима висине од 3 - 8m. Граница између лесне терасе и алувијалне равни углавном је јасно означена одсецима и прегибима. У рељефу ове формације изражене су греде и удолице у источном делу олпштине, као и две суве долине које се зову криваје због изразито кривудаве форме.

Прелазна зона између лесне терасе и лесне заравни је последња рељефна целина посматрано од југа према северу и само неколико метара је виша од највиших делова терасе. Карактеристични микрооблици рељефа су овална вртачаста удубљења.

Из свега наведеног се може закључити да општина има равничарски карактер са благо заталасаном топографском површиним посебно у јужнијем делу поред реке Саве. Антропогени облици рељефа настали људским радом који утичу на планирање простора су постојање великог броја мелиорационих канала, већи насипи поред реке Саве, као и експлоатација песка у насељу Ашања.

На територији општине анализа педолошког састава земљишта указује на присуство девет различитих типова земљишта: чернозем, гајњаче, алувијална земљишта, ливадска и ритска црница, мочварно глејно земљиште, солоњец, солончак и солођ. Посматрајући просторни размештај ових типова земљишта уочава се пад квалитета земљишта од севера ка југу. На лесној тераси (у најсевернијем делу

општине) преовладава черноземи, док су на јужном делу терасе најчешћа земљишта гајњаче. Између ове две зоне заступљене су ритске и ливадске црнице, док је између Доњег Товарника и Огара застипљен солоњец, а између Карловчића и Ашање солоњец, док су у делу поред Саве заступњена алувијална земљишта.

Општина Пећинци располаже земљиштем доброг квалитета. У северном и средишном делу општине преовлађује пољопривредно земљиште, док јужни део покривају, поред пољопривредног земљишта и велики комплекси шума и шумског земљишта у оквиру СРП „Обедска бара“. Површина под шумама и шумским земљиштем износи 10427,13 ha, што чини проценат шумовитости од 21,33% на територији општине.

На хидрографске карактеристике општине Пећинци највише утиче река Сава и природни водотоци настали сливањем атмосферског талога са Фрушке горе. Ток реке Саве се, у хидролошком погледу, може поделити на четири главна потеза, у зависности од климатских карактеристика слива, пада воденог огледала и величине притока. Велике воде Саве јављају се у марту и априлу, а најнижи водостаји у октобру и новембру. Главни природни водотоци су Галовица, Јарчина и Криваја и припадају мелиоративној каналској мрежи. Мрежа је тако изведена да се у већини случајева протеже по бившим коритима водотокова који су повезивали многобројне баре на овим просторима, а од постојећих бара најзначајнија је Обедска бара. Подземне воде се јављају у виду фреатсих, артерских и термоминералних. Фреатске воде су слободне подземне воде које се крећу услед гравитације. Артерске воде представљају воде које се јављају између два водонепропусна слоја под хидростатичким притиском. Термоминералне (акротермалне) воде су оне воде чија минерализација износи преко 1000 mg/l, а температура прелази 20 °C.

Када је реч о сеизмолошлим карактеристикама предметног подручја, према добијеним условима Републичког сеизмолошког завода број: 02-43-1/2024 од 26.01.2024. године подручје плана се налази у сеизмичкој зони од VII - VIII° МКС.

Закључак је да је простор који разматра овај план, геостратешки на повољном подручју за развој. Међутим, појединачне повољности као што су саобраћајна приступачност и повезаност, плодност земљишта, хидролошки потенцијал, и традиција развоја пољопривреде, солидна шумовитост, потенцијал за развој туризма који се заснива на историјском значају, културном и природном богатству.... Сви ови потенцијали су у одређеним међусобним конфликтима, који само озбиљним и систематским планирањем и реализацијом планова могу бити ублажени и позитивно искоришћени.

- **НАЧИН КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА У ГРАНИЦАМА ПЛАНА**

Грађевинско земљиште

Грађевинско земљиште обухвата изграђени простор свих 15 насеља. Већи део од укупне површине грађевинског земљишта су грађевинска подручја неколико делимично урбаних, односно, већих насеља. Компактно грађевинско подручје имају претежно сва насеља општине Пећинци.

Грађевинска подручја насеља су претежно са индивидуалном стамбеном наменом, руралног типа. У општинском центру Пећинци и секундарном центру Шимановцима присутно је и вишепородично становање. У оквиру важећих Планова генералне регулације за насеља Деч и Купиново дефинисане су викенд зоне, које је могуће реализовати и у осталим насељима. Привредно - радне зоне су лоциране на ободу, периферији, насеља, а мање радне зоне и појединачни привредни објекти уз главне путне правце. У сеоским насељима привреда је непосредно везана за пољопривреду и малом обиму туризам у Купинову и Обрежу.

У Пећинцима као општинском центру је и највећи број објеката јавне намене: здравство, образовање, дечија и социјална заштита, култура, управа и администрација, спорт. У осталим насељима се налазе издвојена одељења основних школа, отворени спортски терени, предшколске установе, амбуланте, затим месне канцеларије, као и инфраструктурни објекти...

Физичко-географске карактеристике су основни фактор формирања сваког насеља. Повољне геолошке, рељефне, климатске, хидрографске и педолошке прилике, утичу на развој биљног и животињског света, а самим тим и на привредни развој. Геоморфологија терена је утицала на начин формирања насеља, њихову типологију и начин коришћења земљишта. Тако су се дуж најзначајнијих путних праваца, аутопута Е – 70, државних путева I и II реда, формирала насеља, збијеног изгледа, са најзначајнијим фунцијама. Саобраћајна матрица у свим насељима је правилна, са широким регулацијама, а слободно земљиште се користи за пољопривредну производњу. У језгрима, централним деловиа насеља, налазе се јавни објекти, од којих полазе широке улице које се секу под правим углом.

Управо река Сава, заштићено подручје Обедске баре, велики шумски комплекси унутар исте, као и путна инфраструктура су одредили просторне зоне развоја и функционисања територије читаве општине. Северни део општине се може окарактерисати као развијенији сходно постојању највећих привредно-радних зона и најзначајнијег путног правца, док је јужни део општине богат природним и културним добрима и орјентисан ка заштити животне средине. Ове просторне целине немају јасне границе у простору, ипак специфичне карактеристике сваке зоне имају значајни утицај на економски, социјални и еколошки аспекта развоја.

Саобраћај и примарни саобраћајни правци

Планска решења из домена путне инфраструктуре заснивају се на већ изграђеној саобраћајној инфраструктури. Само подручје Плана се одликује повољним саобраћајно – географским положајем. Кроз општину Пећинци пролази коридор међународног пута Е-70 Салцбург – Љубљана – Загреб – Београд – Ниш – Скопље – Велес – Солун.

Кроз планско подручје пролазе следећи државни путеви:

- **Државни пут I А реда бр. 3 - А3** државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) – Београд,
- **Државни пут II А реда бр. 120 -** државна граница са Хрватском (гранични прелаз Шид) - Шид - Кузмин - Сремска Митровица - Рума - Пећинци – Обреновац,
- **Државни пут II А реда бр. 128** - Голубинци - Пећинци,
- **Државни пут II Б реда бр. 317 -** Пећинци - Суботиште - Купиново,
- **Државни пут II Б реда бр. 318 -** Прхово - Шимановци - веза са државним путем А3.

Укупна дужина државних путева на територији општине Пећинци износи 87.857 km, што представља веома добру покривеност општине са државним путевима и добру повезаност са Београдом, Румом, Сремском Митровицом.

Мрежу државних путевва употпуњује мрежа општинских путева којима се стиже до сваког насеља. Укупна дужина општинских путева је око 77.202 km.

Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште чине обрадиве површине, пашњаци, рибњаци, трстици и баре. Под обрадивом површином подразумевају се земљишне површине на којима се гаје ратарски и повртарски усеви, вишегодишњи засади и траве.

Према прелиминарним подацима Пописа пољопривреде 2023. године, у Републици Србији, у 2023. години постоји 508 365 газдинстава, док се у региону Војводине налази 111 884 газдинстава. Највеће површине ораница и башта заступљене су у Региону Војводине (55,8%).

Општина Пећинци обухавата изразито равничарски предео плодне земље на којем се гаје све пољопривредне културе – пшеница, кукуруз, шећерна репа, сунцокрет, соја, а успешни су и воћарство, повртарство, ратарство и сточарство. Пољопривредно земљиште заузима око 27286,67 хектара.

Према подацима пописа из 2012. године, представљено у Табели бр. 1, око 24938 ha територије општине Пећинци је коришћено пољопривредно земљиште, што општину Пећинци сврстава у ред општина са значајним ресурсом и великим потенцијалом за даље унапређење и интезивирање пољопривредне производње, док је 8581,13 ha територије под обраслом шумском површином.

Табела бр. 1: Структура земљишних површина, 2012. године

	Општина Пећинци (ha)	Удео у укупној површини истог типа у округу (%)	Сремски округ	Удео у укупној површини истог типа у Србији (%)	Република Србија
Расположиво - коришћено пољопривредно земљиште	24 938	10,8	229 195	0,7	3 437 423
Расположиво - некоришћено пољопривредно земљиште	1 521	35,4	4 301	0,35	424 054
Обрасла шумска површина	8581,13	15,4	55 708,19	0,38	2 237 511

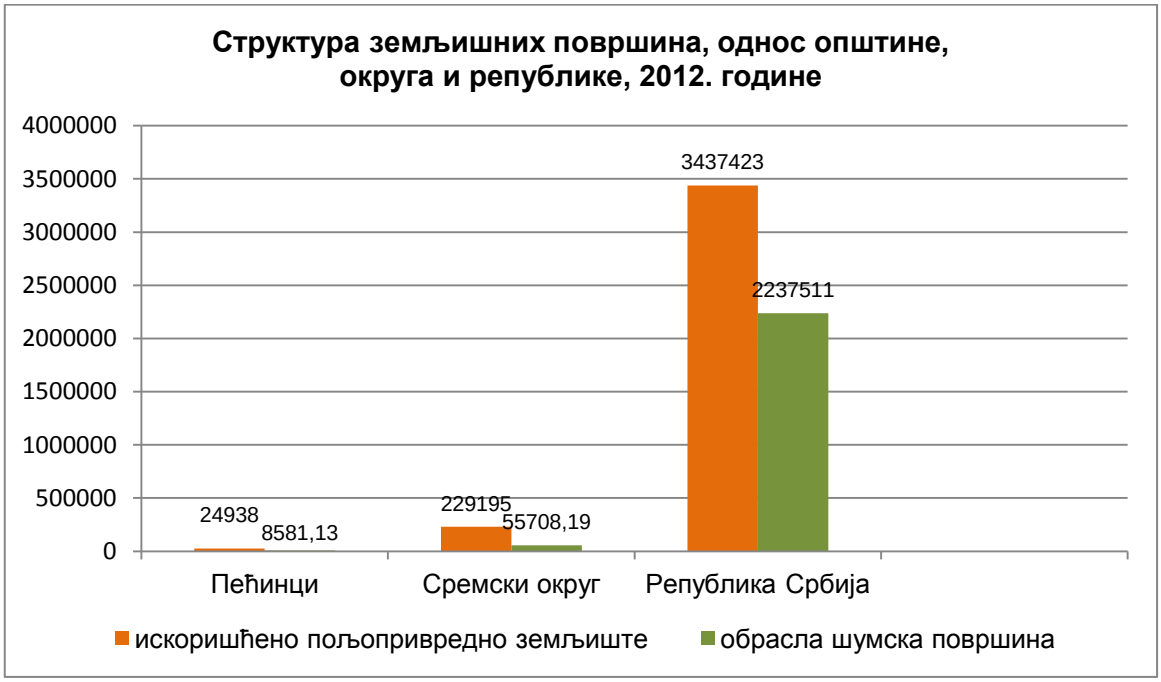

Тренутно, пољопривредно земљиште се налази на око 27285,63 ha и најзначајнији је природни ресурс на подручју читаве општине. Од укупне површине територије општине пољопривредно земљиште је на више од 50% (55,83%) и претежно се користи за ратарство, повртарство и воћарство.

Према начину коришћења највише је ораница и башта, затим воћњака и винограда, потом ливада. Културе које се најчешће узгајају су пшеница, јечам, кукуруз, шећерна репа, сунцокрет, соја, лецерка и др. Од сточарске проузводње највише се гаје краве, свиње, говеда, овце, козе, живина.

Шумско земљиште

На територији општине Пећинци корисник шума и шумског земљишта је ЈП „Војводинашуме“ којима газдује Шумско газдинство (ШГ) „Сремска Митровица“. Шумско газдинство „Сремска Митровица“ газдује шумама на подручју Срема у оквиру које су 4 шумске управе („Вишњићево”, „Купиново”, “Моровић”, „Кленак”).

Општина Пећинци има значајан део своје територије под обраслом шумом површине 10403,68 ha, односно на 21,29% што је сврстава у групу врло шумовитих општина на територији АП Војводине, где је на четвртом месту. Може се уочити да шуме и шумско земљиште имају неповољан просторни размештај. Већински територију општине заузимају пољопривредне површине, али у јужном делу се знатан део налази под шумским земљиштем и обухвата четири катастарске општине и то: КО Обреж, КО Огар, КО Купиново и КО Ашања (подаци представљени у табели бр. 2) док је знатно мањи проценат шума и шумског земљишта заступљено у насељу Прхово. Као што је већ наведено за бригу о шумском земљишту надлежно је ЈП „Војводинашуме“ која тим земљиштем газдује преко ШГ „Сремска Митровица“ која газдује на осам газдинских јединица:

- ГЈ ’’Грабовачко - Витојевачко острво - Витојевачки атар“;
- ГЈ “Барадинци - Павлака- Вучковац”;
- ГЈ “Висока шума - Лошинци“;
- ГЈ “Матијевица - Кадионица”;
- ГЈ “Купински кут”;
- ГЈ “Купинске греде”;
- ГЈ “Јасенска-Белило”;
- ГЈ “Чењин - Обрешке ширине”.
-

Табела бр. 2: Површине којима газдује ЈП „Војводинашуме“

Општина	КО	Површна (ha)	Површина под шумом (ha)
Пећинци	Ашања	443,09	430,4
Пећинци	Купиново	5728,29	4622,32
Пећинци	Обреж	2921,38	2527,46
Пећинци	Огар	1260,9	1036,14
Пећинци	Прхово	47,33	45,81
Укупно		**10400,99**	**8662,13**

Као што је и представљено у Табели бр. 2 на територији општине Пећинци ШГ „Сремска Митровица“ газдује на укупној површини од 10 400,99 ha од чега је под шумским земљиштем 8662,13 ha. Врсте које доминирају шумским земљиштем су: лужњак, пољски јасен, граб, цер, бела топола и друге. На територији КО Купиново се налазе и шумске површине специјалне намене под управом Војне установе Моровић.

Велики део шумских комплекса је лоциран у оквиру Специјалног резервата природе „Обедска бара“ у јужном делу општине у коме су установљени следећи режими заштите:

Општина	Степен заштите	Површина (ха)
Пећинци	I	327,96
	II	1106,32
	III	3803,91
Укупно		**5238,19**

СРП „Обедска Бара“ обухвата К. О. Купиново и К. О. Обреж и суседну катастарску општну Грабовци са територије општине Рума. Простор СРП „Обедска бара“ је комплексан и разноврстан а у основи је мочварно – шумски комплекс сачињен из многобројних ритова, слатина, влажних ливада и влажних станишта као и многобројне шуме храста лужњака, јасена и бреста.

Најзаступљеније су високе шуме 2. и 3. класе и то су углавном од тврдих лишћара храст лужњак, пољски јасен, цер, граб, а од меких лишћара разне врсте врба и топола. Већина површина под шумама и шумским земљиштем је у државном власништву, тако да се шумама газдује на основу годишњих планова на нивоу више газдинских јединица.

Лов и ловна подручја

Просторним планом обухваћена су следећа ловишта којима газдује ЈП „Војводинашуме“.

Табела бр. 3: Површина ловишта у општини Пећинци

Општина	Ловиште	Површина (ha)
Пећинци	„Посавско ловиште Каракуша“	720
	„Посавско ловиште Купиник“	8740,95
Укупно		**9460,45**

„Посавско ловиште Каракуша“ удаљено је 70 km од Новог Сада, а од аеродрома „Никола Тесла“ удаљено је 50 km. Скоро цело ловиште налази се под шумом. Главне врсте крупне дивљачи су: дивља свиња, обичан јелен. Пратећа врсте дивљачи су срнеће дивљачи.

„Посавско ловиште – Купиник“ обухвата делове газдинских јединица Високе шуме – Лошинци, Обрешке ширине – Чењин, Купинске греде и Купински кут, Матијевица – Кадионица, и делове К. О. Обреж, Ашања и Купиново. Припада равничарском типу ловишта, а терен је испресецан депресијама и каналима, благо нагнут према југу, обрастао добрим делом шумом и са значајним присуством мочварно-барске вегетације. Главна врста крупне дивљачи су дивља свиња и срнећа дивљач, док је пратећа врста јелен. Ловиште је удаљено 90 km од Новог Сада, а 30 km од аеродома „Никола Тесла“. Наслоњено је на Специјални резерват природе „Обедска бара“ и богато мочварама и птицама.

Водно земљиште

Водно земљиште јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Водно земљиште текуће воде јесте корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору

(прерађивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично). На територији општине Пећинци водно земљиште заузима површину од 1765,78 ha.

Подручје обухвата Просторног плана општине Пећинци припада сливу реке Дунав (подслив реке Саве) и водном подручју Сава, сходно чл. 26 и 27 Закона о водама. Реке Дунав и река Сава према Уредби о категоризацији водотока („Сл. гласник РС" бр. 5/68) припадају водотоцима II категорије, а по Одлуци о утврђивању пописа вода I реда („Сл. гласник РС" бр. 83/10) припадају међудржавним, природним водотоцима I реда.

Предметни План обухвата леву обалу реке Саве од ~km 87+000 до ~km 49+300. На основу чл. 2. Уредбе о одређивању међународних и међудржавних водних путева („Службени гласник РС" бр. 109/16 и 68/19) и чл. 2. Уредбе о категоризацији међународних и међудржавних водних путева („Сл.гласник РС" бр. 109/16 и 68/19), река Сава на деоници од km 176+000 до km 81+000 има статус међународног водног пута категорије IV, а на деоници од km 81+000 до km 0+000 има статус међународног водног пута категорије Va. У складу са „Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године" („Сл.гласник РС" бр. 3/14) планира се успостављање пловидбених услова на целокупном делу тока реке Саве, на територији Републике Србије, који би одговарали пловном путу Va категорије. Сходно томе, приликом изградње и/или реконструкције објеката, треба усвојити вредности параметара габарита пловног пута прописаних бар за категорију Va. Одлуком Савске комисије бр. 13/09, дати су параметри за класификацију пловног пута на реци Сави. Параметри габарита пловног пута и меродавног састава (типска теретна пловила) за категорију Va. према Одлуци Савске комисије, дати су у следећој табели:

Параметар габарита пловног пута	**Категорија** Va
Захтевана дубина пловног пута у односу на ниски пловидбени ниво (ЕН), при редукованом газу (94% трајање)	2,4m
Захтевана дубина пловног пута у односу на ЕН. за пловидбу са пуним газом (60% трајање)	3,4m
Ширина пловног пута при ЕН у правцу	55m
Ширина пловног пута при ЕН у кривини	85-90m
Минимални радијус кривине пловног пута	360m
Висина слободног габарита испод доње ивице мостовске конструкције, у односу на високи пловидбени ниво (ВПН)	>7m
Ширина слободног габарита пловидбеног отвора моста	> 55m
Висина слободног габарита испод ваздушних ненапонских каблова,у односу на ВПН	> 12m
Висина слободног габарита испод ваздушних напонских каблова до 110kV, у односу на ВПН	> 15m
Висина слободног габарита испод ваздушних напонских каблова од 250kV, у односу на ВПН	> 15.75m
Висина слободног габарита испод ваздушних напонских каблова од 400kV, у односу на ВПН	> 17m

Ширина пловног пута реке Саве на читавој својој дужини унутар Републике Србије је 75m. Са аспекта безбедности водног саобраћаја на деоници водног пута реке Саве km 88+200 до km 82+200 дефинисан је критичан сектор „Камичак“. Због неповољних морфолошких услова на деоници реке Саве у обихвату предметног плана, пловни пут се не може измештати.

Меродавни пловидбени нивои

За разматрану деоницу реке Саве релевантне су следеће водомерне станице:

Водомерна станица	Стационажа десна обала (km)	Ниски пловидбени ниво (EN)	Високи пловидбени ниво (ВПН)
Шабац	106+280	71,97 mnm	77,39 mnm
Бељин	67+530	70,15 mnm	75,85 mnm
Београд	0+820	69,90 mnm	73,88 mnm

Постојеће хидротехничке грађевине и објекти

У зони предметног подручја налази се велики број хидротехничких грађевина које служе за усмеравање тока реке у регулационо корито и од изузетног су значаја са аспекта обезбеђивања потребних габарита пловног пута и безбедности пловидбе, те се морају узети у обзир при планирању и изградњи нових објеката и ни на који начин се не смеју угрозити. Према подацима Дирекције за водне путеве, у зони предметног подручја налазе се следеће хидротехничке грађевине:

лева обала		десна обала	
стационажа (од km до km)	тип грађевине	**стационажа (од km до km)**	тип грађевине
59+400 - 58+200	систем напера	59+200-57+500	систем напера
55+350 - 54+000	систем напера	57-900	преграда
		55+400-54+100	систем напера

Са аспекта безбедности пловидбе објекти од значаја на реци Сави, у зони обухвата Плана су:

- ваздушни високонапонски кабл на стационажама: km 51+500, km 50+950, km 50+850;
- скелски прелаз Купиново - Скела (Обреновац), прилазна рампа на левој обали на km 56+700, а на десној обали на km 56+200.

Чланом 2. Правилника о одређивању сидришта („Сл. гласник РС“, бр. 30/15, 55/18, 96/21, 78/22, 88/22, 137/22 и 81/23) на предметном подручју реке Саве одређено је сидриште опште намене које се простире уз леву обалу реке Саве од km 62+450 до km 61+200. У зони сидришта - на обали ближој сидришту, на простору који почиње на 120 m узводно од узводне границе сидришта, а завршава 120 m низводно од низводне границе сидришта не планирати ангажовање водног простора. Сви објекти и грађевине у кориту и на обалама реке морају се узети у обзир при изради планске документације.

Као што је већ наведено подручје општине Пећинци припада сливу (подслив): слив реке Дунав, подслив реке Сава Водно подручје: Сава. У оквиру граница обухвата предметног Просторног плана се налазе следећи водни објекти:

- Насипи прве одбрамбене линије од реке Саве, лева обала Саве од Прогара до Купинова и насипи око Обедске баре, 9,94 km;
- Хидромелиорациони системи (ХМС) за одводњавање са припадајућом каналском мрежом, укупне дужине око 1.074 km, и хидрограђевинским објектима, чији управљач је ЈВП Воде Војводине: Галовица, Прогарска Јарчина, Крчевине и Криваја. Крајњи реципијент ХМС Галовица и ХМС

Прогарска Јарчина је река Сава, а ХМС Крчевина и ХМС Криваја је Обедска бара.

На предметном подручју су, према важећем Републичким оперативним плану за одбрану од поплава, обухваћени следећи гранични насипи:

- Деоница С. 1.3.1. Леви насип уз Саву од високог терена села Прогар до Купинова 4,45km (од km 51+279 до km 54+300 и од km 55+470 до km 56+900) обухваћена Оперативним планом за одбрану од поплава за 2023. годину (Службени гласник РС, број 143/2023);
- Деоница С. 1.3.3. Леви насип уз Саву код насеља Купиново (према Обедској бари) 1,89km (од km 6+998 до km 8+884) обухваћена Оперативним планом за одбрану од поплава за 2023. годину (Службени гласник РС, број 143/2023);
- Постојећи насип уз обалу Саве у дужини од 3,1 km није завршен (планирана дужина насипа 8,56 km) и не може да задовољи функцију одбране од поплава и из тог разлога није обухваћена Оперативним планом за одбрану од поплава.

Геолошка својства, минералне сировине и хидротермални ресурси

Минералне сировине у подручју обухвата Просторног плана заступљене су као неметаличне сировине, подземне воде и песак.

На овом простору потврђене су резерве подземних вода на лежиштима са овереним билансним резервама и лежиште изворишта на подручју општине Пећинци.

На овом простору потврђене су оверене билансне резерве песка на лежишту у Ашањи, док се експлоатација песка обавља на експлоатационом пољу лежишта површински коп „Песак" у Ашањи који врши продају свих врсти песка за грађевинске радове, камен за насипање свих гранулација и земљу (хумус) за насипање.

У општини, на ширем подручју СРП „Обедска бара“ утврђене су резерве високо минерализованог тресета. Потребно је извршити детаљне геолошка испитивања како би се дефинисале резерве и квалитет сировине, утврдили начини експлоатације, као и могућност његове примене (органска пољопривредна производња).

Хидрогеотермални потенцијали на посматраном подручју постоји у Купинову. У КО Купиново, на основу података добијених из две истражене бушотине (Куп-1/Н, и Куп2/Н), утврђено је хидротермално поље (представљене на Рефералној карти бр. 3). Водоиздашност (капацитет) појединачних хидротермалнох бушотина (коју су ван експлоатације) у Војводини на самоизлив, најчешће се креће између 10 и 20 l/s Највећа почетна издашност регистрована је управо на бушотини Куп-1/Н, која долази из карстификованих доломитичних кречњака тријасте старости и износи 41,6 l/s, док издашност бушотине Куп-2/Н износи 14,2 l/s.

Температура термоминералних вода на изласку из бушотине Куп-1/Н износи 48˚С, а на изласку из бушотине куп-2/Н износи 45˚С, што је у границама просецних средњих вредности (45-65˚С). Због свих ових параметара може се рећи да је подручје Купинова једно од најперспективнијих за отварање нових бањско-туристичких центара.

2.2 ОСНОВНА ОГРАНИЧЕЊА И ПРОБЛЕМИ

Природна и антропогена ограничења су основни фактори даљег развоја овог простора. Треба обратити пажњу на природне, социолошке, економске, историјске и друге утицаје на начин и тенденције коришћења подручја општине Пећинци.

Антропогени утицаји представљају свако деловање човека у простору и утичу на измену природних утицаја и чинилаца. Мора се напоменути да свако деловање човека у природи, поред позитивних ефеката има и одређене негативне ефекте. У овом поглављу се наводе ограничења и проблеми, занемарујући позитивне ефекте, који се односе на просторни развој насеља, коришћење ресурса, животну средину, итд. са циљем да се идентификацијом проблема нађу што адекватнији начини ублажавања или елиминисања истих.

На територији општине примећују се негативне демографске тенденције, односно негативан демографски тренд, које је потрено ублажити. Присутан је негативни природни прираштај и негативни миграциони токови (највећим делом миграције становништва из мањих насеља у урбане центре и иностранство). Све је већи развој привреде, изградњом привредно-радних зона на пољопривредном земљишту.

У обављању послова заштите, спровођењу прописаних режима заштите, очувању природног добра, научно-истраживачких, културних, информативних и других активности специјалног резервата природе „Обедска бара“ се на одговоран начин треба старати.

Поред антропогених, постоје и природна ограничења у оквиру планског подручја, који су евидентан проблем у организацији и коришћењу простора. Унутрашње воде представљају проблем у општини Пећинци, али и уопште у целој Војводини. После периода интензивних падавина велике површине су прекривене сувишном водом. Ова вода се не слива већ се дуже задржава што изазива велике економске и еколошке проблеме. Насеља уз Саву, Купиново и Обреж, могу имати проблеме од поплава, поплаве су мирног карактера и изазива их река Сава и подземне воде. Ово се посебно односи на простор дуж деонице приступног пута Обреж - Купиново поред Обедске баре, од споменика према селу Купиново. Наведено подручје се налази на нереконструисаним и неизграђеним деоницама одбрамбене линије од поплава, па санацију треба решавати у склопу радова на реконструкцији и изградњи.

Велики је проблем неодржавање или затрпавање од стране неодговорног становништва канала који се протежу дуж читаве општине. Такође, услед недовољно средстава проблем је и очување појединих објеката етно архитектуре, потом и етно амбара који су веома вредни на простору општине.

Поред тога, проблеми у погледу квалитета животне средине односе се и на угроженост простора од неповољног дејства еолске ерозије, заштиту основних изворишта водоснабдевања, нерегулисано питање одвођења комуналних отпадних вода, односно велики број неуређених депонија, то јест, нехигијенских сметлишта и мањих сеоких депонија комуналног отпада.

Загађење ваздуха је углавном проузроковано сагоревањем у индивидуалним ложиштима домаћинстава (током јесењих и зимских месеци), услед транзитног саобраћаја кроз центре насеља уз државне путеве долази до незнатно повећане концентрације сумпор-диоксида, угљен-моноксида, азотових оксида, дима, чађи и олова као последица издувних гасова из моторних возила). мања сметлишта и депоније комуналног и индустријског отпада (услед самозапаљења одложеног отпада и ослобођања метана и честица чађи), као и пољопривредног и отпада одложеног у двориштима сеоских домаћинстава.

Загађивање подземних и површинских вода последица је низа факгора, и то услед: одвођења отпадних вода је без предтретмана, упуштања непречишћених комуналних отпадних вода из насеља у природне реципијенте без одговарајућег третмана; недостатка канализационе инфраструктуре, односно непрописно изграђених септичких јама депонија и сметлишта отпада; употребе агрохемијских средстава у пољопривредној производњи; неадекватног начина одлагања течног и чврстог отпада са сточних фарми; спирања запрљаних коловозних површина атмосферским падавинама итд.

Отпадне воде из домаћинстава, привреде, али и из пољопривреде се директно или преко фекалног колектора испуштају у природне реципијенте. Постројења за пречишћавање отпадних вода постоји у Пећинцима и Шимановцима, а према ППППН за прикупљање и одвођење и пречишћавање отпадних вода у сливу реке Саве у региону Срема, усвојено је решење са међумесним канализационим системима са заједничким постројењима за третман комуналних отпадних вода чиме би се овај проблем решио.

Квалитет земљишта није угрожен у значајнијој мери. С обзиром да се средства за заштиту биља (инсектициди) релативно брзо разграђују, пољопривредне површине под ратарским културама нису угрожене у великој мери. Проблем може представљати обимнија употреба хемијских средстава у пољопривреди.

Проблем депоновања отпада постоји у већини насеља. У готово свим насељима постоје неуређене, дивље, депоније које је потребно санирати. На планском подручју постоји само једна депонија у Дечу, док не постоје рециклажна дворишта или неки други вид селекције отпада.

Јавне функције и службе се налазе највећим делом у Пећинцима, мада већина осталих насеља су на добром, солидном нивоу у области здравства и образовања поседују издвојена одељења основних школа, предшкослке установе, амбуланте, објекте културе, поште, терене. Тако да је дневно велика концетрација становништва у Пећинцима које има потребу за неком од услуга јавних, административних, или комуналних служби. Ово отвара проблем диспозиције појединих јавних установа, комуналних предузећа, али и услуга у самом општинском центру. Велики број прометних тачака је на релативно уском централном простору сваког насеља.

Поред наведених конкретних проблема, постоји и проблем недовољно или неадекватно искоришћених потенцијала попут пољопривреде, ратарства, сточарства. Наводњавање ратарских површина је локално, а сточни фонд је у опадању, и претежно је на нивоу домаћинства за личне потребе и локалну трговину, изузев сточних фарми.

Поред недовољно искоришћених потенцијала у пољопривреди, неискоришћени су и потенцијали у туризму, који су концентрисани, евидентирани и плански опредељени у јужним деловима општине. Релативно богата понуда у туристичком смислу не остварује пун потенцијал због тога што у насељима са туристичким потенцијалом нема у првом реду смештајних капацитета, затим недостају уређене зелене површине које би тематски биле повезане са значајним тачкама, културно-историјским, спортским, рекреативним, угоститељским. Теме као што су: Обедска бара, река Сава, бањски потенцијал у Купинову, поједине културно-историјске целине (тврђава Купиник, етно куће) и многе друге, дужи период су само потенцијали који се углавном слабо користе.

На крају, али не и најмање значајан проблем представља становништво. Број становника углавном опада од 1991. године, међутим, изузетак представљају општински и секундарни центар, Пећинци и Шимановци, где се због привредног раста и развоја повећава број становника. Број домаћинстава је такође у опадању, а просечна величина домаћинства (просечан број чланова) према Попису 2022. године била 2,89 на нивоу општине.

Претежно се наведени проблеми и ограничења односе на онај сегмент који је под утицајем антропогених, људских, активности. Неизграђени део плана је са знатно мање створених проблема. Међутим, управо та разлика између изграђеног и неизграђеног подручја отвара одређене потенцијале за развој, за функционално и физичко повезивање и допуњавање различитих развојних потенцијала од привреде, преко пољопривреде до туризма.

Сви наведени проблеми и ограничења се могу закључно подвести под неколико основних оцена:

- да постоје релативно повољни природни услови за будући развој, ограничања се односе на просторно ширење грађевинског подручја. Са једне стране ограничење су природни услови (заштићена подручја, шумовитост, река, канали), а са друге постојећа и планирана инфраструктура;
- у мањој мери, у јужном делу општине, изражен је ризик оа плављења реке, док је ризик од изливања вода из канала присутан на територији целе општине;
- да су постојеће саобраћајне везе са центрима у окружењу повољне, и да је секундарна саобраћајна мрежа изграђена на солидном нивоу;
- да постоје проблеми и претње у очувању и заштити животне средине и природе постојећом и планираном изградњом;
- постоје значајни конфликти у основним правцима развоја: привредно - еколошки, пољопрвредни и туристички.

3. ПРИНЦИПИ, ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Визија просторног развоја општине Пећинци јесте:

да општина Пећинци постане урбанији центар не само локалног, већ и државног значаја, који ће да даје посебан допринос развоју како Аутономној Покрајини Војводине тако и читавој Републици Србији, ублажавању разлика у развијености на овом подручју, функционално јаче повезан са околним окружењем, уз заустављене негативне демографске трендове, као и одрживи развој, првенствено заснован на социјалном, еколошком и економском аспекту.

Основни методолошки приступ у изради Просторног плана јесте интегрални метод који се заснива на **принципима одрживог развоја**. Анализом бројних фактора економског, еколошког, социјалног и институционалног развоја утврђени су следећи **основни принципи** у изради Просторног плана, и то:

- јачање територијалне кохезије, односно уравнотежени развој планског подручја;
- просторно-функционална интегрисаност са окружењем и јачање регионалних веза;
- полицентричан развој и јачање веза општински центар - остала насеља;
- одржива животна средина (смањење штетног утицаја на животну средину) и одрживо коришћење природног и културног наслеђа;
- развој културног идентитета и територијалне препознатљивости;
- јачање конкурентности и ефикасности;
- субсидијарност и јавно-приватно партнерство;
- одрживи развој саобраћаја и инфраструктуре, као и повећана доступност информацијама.

Наведени принципи, који су изведени и прилагођени потребама планирања развоја планског подручја, базирани су на основу принципа одрживог просторног развоја из бројних европских докумената, који дефинишу следеће **принципе и смернице за њихову** примену**:**

Принцип полицентричног развоја који представља опште прихваћени принцип у просторном планирању као израз потребе да се плански утиче на негативне појаве у просторној организацији, настале као последица неравномерног развоја у последњих неколико деценија. Принцип се првенствено односи на планско усмеравање организације мреже насеља и јавних служби, размештај производних и услужних активности у простору, као и на јачање веза између урбаних и руралних средина. Истовремено је потребно планским решењима побољшати везе сеоских насеља са већим центрима, што подразумева даље развијање одговарајућих функција.

Принцип одрживог развоја инфраструктуре чијом применом се подстиче равномеран просторни развој, кроз стварање услова за повезивање неразвијених и изолованих подручја са већим насељима и омогућавање њиховог приступа магистралним инфраструктурним системима. У циљу постизања уравнотеженог просторног развоја он подразумева побољшање веза између малих градова и руралних области са транс-европским мрежама и саобраћајним центрима, као и активности на повећању регионалне доступности кроз остваривање недостајућих унутар регионалних веза. Принцип подразумева и спровођење активности изградње мрежа електронске комуникације и елиминисања физичких и других ограничења, са циљем да се свим насељима обезбеди подједнак приступ информацијама. У том смислу је потребна обнова и проширење мрежа електронске комуникације које треба да покривају читаво подручје општине.

Принцип смањивања штетног утицаја на животну средину који подразумева сагледавање квалитета животне средине и дефинисање планских решења којима се она штити од негативних утицаја у постпланском периоду. При томе је потребно базирати концепт заштите, не само у циљу побољшања квалитета животне средине, већ и у циљу превенције и заштите од негативних утицаја који могу настати имплементацијом планских решења. Примена принципа мора предупредити или ублажити различите врсте штетних утицаја по животну средину, првенствено промовисањем мање штетних поступака у пољопривреди и шумарству, подстицањем адекватних видова саобраћаја и енергетских система, превенцијом индустријских акцидената, ревитализацијом подручја угрожених индустријским загађењем, као и спречавањем субурбанизације.

Принцип заштите природних ресурса и природног наслеђа који подразумева адекватну заштиту и одрживо коришћење природних ресурса и наслеђа, на начин да они доприносе правилној уравнотежености екосистема, атрактивности ширег простора, као и повећању њихове естетске и рекреационе вредности. Потребно је да политика просторног развоја брине о поновном успостављању и конзервирању екосистема. Стратегије за управљање водним ресурсима треба да укључе заштиту површинских и подземних вода, мониторинг коришћења ђубрива и наводњавања, третман отпадних вода и сл., а у контексту шумских површина избор врсте дрвећа, обим итд. Чињеница да се природни ресурси највећим делом налазе у руралним подручјима за која се не припремају урбанистички планови, указује на значај просторног плана у њиховој заштити и одрживом коришћењу.

Принцип повећања и заштите фонда културног наслеђа као развојног фактора који подразумева повећање вредности културног наслеђа, као један од најзначајнијих доприноса економском развоју и јачању локалног идентитета, и то кроз повећање привлачности локалитета за инвеститоре, туристе и јавност; и

Принцип подстицања одрживог туризма који подразумева коришћење развојних могућности које обезбеђује туризам, посебно у случају неразвијених подручја, при чему предност имају висококвалитетни видови туризма. Облици „меког туризма" који су брижљиво прилагођени локалним околностима, као што је екотуризам, нуде значајну могућност за даљи развој.

3.1 ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Основни циљ израде Просторног плана је утврђивање дугорочне концепције развоја, организације, уређења, заштите и коришћења подручја; рационално коришћење и очување пољопривредног земљишта, водних и осталих природних ресурса; развој, изградња и реконструкција регионалних инфраструктурних система; развој мрежа насеља, локалних инфраструктурних система и објеката јавних служби; развој и размештај секундраних и терцијалних делатности на планском подручју; обезбеђење саобраћајне, економске, социјалне и других облика интеграције планског подручја и ширег окружења; заштита и унапређење животне средине и непокретних културних добара.

Према основним карактеристикама простора општине Пећинци, као и на основу обавеза и смерница из планских докумената вишег реда и других законских одредби, основни циљ израде Просторног плана који подразумева дефинисање планског основа за организацију, коришћење, уређење и заштиту простора општине је разрађен кроз неколико **специфичних посебних циљева израде плана**, и то:

- постизање рационалне организације и уређења простора са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и потребама дугорочног социјалног и економског развоја;

- обезбеђење просторних услова за реализацију концепта одрживог развоја (еколошки, економски и социјални развој);
- дефинисање планских решења тако да се Просторни план примењује директно (издавањем локацијских услова) тј. дефинисање правила изградње и уређења простора за подручја за која није предвиђена израда урбанистичких планова;
- спровођење стратешке процене утицаја планских решења на животну средину (израда и усвајање Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину), уз дефинисање и примену најстрожијих мера заштите животне средине и повећања њеног квалитета;
- обезбеђење адекватне превенције и мониторинга свих облика загађивања;
- стварање основа за привлачење инвестиција и израду пројеката који могу користити приступне фондове Европске Уније (ЕУ).

Као **општи циљеви** просторног развоја општине Пећинци одређују се:

- равномерни просторни развој подручја општине, првенствено кроз оптимално активирање свих потенцијала и планско стимулисање недовољно развијених делова (развој пољопривреде у источном делу подручја);
- јачање веза у оквиру функционалног урбаног подручја града Београда са суседним јединицама локалне самоуправе Старом Пазовом, Румом, Инђијом и Сурчином, преко којих се Град Београд функционално повезује са Новим Садом и чини метрополитенско подручје Републике Србије;
- валоризација територије општине Пећинци, кроз повезивање државног пута I А реда бр. 3 – А3 државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) – Београд, државног пута II А реда бр. 120 **-** државна граница са Хрватском (гранични прелаз Шид) - Шид - Кузмин - Сремска Митровица - Рума - Пећинци - Обреновац и реке Саве са јужним деловима Србије;
- смањење просторних ограничења за развој (непланска градња, недостатак инфраструктуре);
- рационално коришћење пољопривредног, шумског, водног и грађевинског земљишта зарад функионалнијег уређења простора;
- усмеравање и контролисано ширење грађевинског земљишта;
- развој туризма, базиран на бањском (здравственом) туризму у Купинову, као и излетничком и рекреативном туризму у оквиру природних и непокретних културних добара (Обедска бара и др.);
- развој индустрије кроз активирање и развој привредно-радних зона по ободу насеља;
- повећање доступности на свим деловима територије општине Пећинци развојем мреже локалних путева и техничке инфраструктуре;
- унапређење квалитета живота и потреба становника;
- заштита и унапређење животне средине и очување, унапређење и коришћење природних и културно-историјских добара на подручју општине.

Као **посебни циљеви** просторног развоја општине Пећинци одређују се:

- **у погледу заштите и коришћења природних ресурса:**
  - заштита, контролисано и одрживо коришћење природе, природних ресурса и природног наслеђа;
  - побољшање природне плодности пољопривредног земљишта и елиминисање утицаја аерозагађења и других штетних агенса из окружења на плодност пољопривредног земљишта и здравствени квалитет хране;

- унапређење квалитета шума, уз одрживо коришћење шума за различите потребе (различити видови туризма, заштита од ерозије, заштита изворишта водоснабдевања, очување и заштита биодиверзитета и животне средине, коришћење споредних шумских производа);
- заштита и унапређење локалних изворишта и ефикасније коришћење постојећих локалних водних ресурса.

- **у демографском развоју, развоју мреже насеља, руралних подручја и јавних служби:**
  - ублажавање негативних демографских процеса;
  - равномерни размештај мреже објеката и услуга јавних служби усклађена са размештајем и потребама становништва;
  - повећање природног прираштаја, смањивање миграција остала насеља – општински и секундарни центар и задржавање младог становништва у руралним подручјима, уз поправљање образовне структуре и смањење незапослености;
  - даљи развој и јачање улоге општинског центра који треба да поседује виши квалитет урбаних функција (услужне делатности и јавне службе), уз формирање центара заједнице насеља и њихово квалитативно повезивање са насељима која им гравитирају;
  - интегралан развој руралних подручја као вишефункционалних производних простора, кроз унапређење економије дисперзијом производње у мање развојне центре;
  - побољшање опремљености јавним службама у насељима, као и инфраструктуре како у насељима тако и у међунасељском простору;
  - задовољавање егзистенцијалних потреба становништва у сеоским насељима, нарочито када су у питању опрема, комуналним објектима и објектима обавезних јавних служби (основно образовање и примарна здравствена заштита).

- **у погледу развоја привредних делатности:**
  - модернизација постојећих и изградња нових савремених привредних делатности, усклађених са европским стандардима;
  - развој привредних активности у складу са карактеристикама просторних целина и њиховим реалним капацитетима;
  - формирање еколошких и социолошки одрживих привредно - радних зона, њихово инфраструктурно опремање, са акцентом на даљем развоју;
  - формирање нових радних места и смањење стопе незапослености;
  - обнављање и формирање специјализованих задруга и удружења;
  - развој малих и средњих предузећа, која треба да допринесу равномернијем просторном развоју, чија производња треба да буде везана првенствено за сировинску основу (приоритет прерада пољопривредних производа);
  - развој индустрије кроз активирање браунфилд локација (бивше задруге) у општини и другим центрима, као и постепено планско формирање нових привредних зона уз државне путеве I и II реда;
  - стално осавремењивање производно - програмске структуре привредно – радних зона увођењем нових технологија са значајнијом улогом знања, уз ефективност и енергетску штедљивост;
  - укључивање еколошке компонентне у све сегменте развоја и размештаја производних капацитета;

- успостављање система заокружене туристичке понуде;
- валоризовање туристичких потенцијала у складу са трендовима тражње на регионалном и националном нивоу;
- афирмисање културних потенцијала као једног од битних економских покретача (посебно у формирању атрактивне туристичке понуде);
- коришћење приобаља реке Саве за спортско-рекреативне активности;
- увођење савремених стандарда квалитета услуга у туристичкој привреди.

- **у погледу развоја саобраћаја и инфраструктурних система:**
  - повећање саобраћајне приступачности и опремљености простора техничком инфраструктуром;
  - проширење и модернизација постојеће водоводне мреже, реконструкција цевовода;
  - успостављање система контроле локалних водовода и изворишта и њихово редовно одржавање;
  - проширење канализационе мреже, пречишћавање отпадних вода пре испуштања у реципијенте, уз изградњу међумесних канализационих системима са заједничким постројењима за третман комуналних отпадних вода;
  - регулисање и унапређење начина третмана отпадних вода у сеоским насељима која немају канализациону мрежу;
  - модернизација, доградња и ефикасно одржавање преносне и дистрибутивне електроенергетске мреже и трафо станица уз повећање енергетске ефикасности;
  - побољшање енертетске ефикасности и веће коришћење нових и обновљивих извора енергије;
  - даља гасификација општинског центра и околних насеља;
  - равномернија покривеност мрежом електронске комуникационе инфраструктуре и развијање и ширење мреже оптичких каблова;
  - јачање сигнала мобилне телефоније и већа покривеност базним станицама;
  - трансформација и модернизација постојећих ТТ јединица;
  - даљи развој и јачање саобраћајних веза са окружењем, првенствено друмског саобраћаја на државним путевима првог и другог реда;
  - оптимално повезивање општинским путевима свих насеља са општинском центром;
  - подизање нивоа услуге и повећање безбедности у саобраћају;
  - реконструкција и појачано одржавање општинских путева.

- **у погледу заштите животне средине, природних и културних добара:**
  - обезбеђивање квалитетне животне средине што подразумева чист ваздух, довољне количине квалитетне и хигијенски исправне воде за пиће, очуваност пољопривредног земљишта, екосистема и биолошке разноврсности, квалитетне површине за рекреацију и туризам, уређеност насеља и сл;
  - постизање рационалне организације, уређења и заштите простора усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним ресурсима (пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, воде и др) и створеним вредностима;
  - заустављање даље деградације природне средине (ваздух, вода, земљиште и др.) одређивањем стања, приоритета заштите и услова одрживог коришћења простора;

- предузимање адекватних превентивних мера уз успостављање система контроле свих облика загађивања;
- заштита посебно вредних, угрожених и деградираних подручја;
- санација и рекултивација постојећих неуређених депонија „сметлишта“;
- заштита и контрола изворишта за водоснабдевање становништва;
- унапређење система управљања отпадом;
- имплементација заштите животне средине у све појединачне, секторске политике и стратегије развоја општине;
- подстицање производње и примена технологија које смањују загађивање животне средине и количину отпада;
- израда интегралног катастра извора загађивања општине;
- успостављање система мониторинга ваздуха, воде, буке, земљишта и еколошког информационог система општине.

- **у погледу заштите природних вредности:**

Основни циљ је заштита и одрживо коришћење природних добара, предела, као и биолошке разноврсности на подручју општине Пећинци.

Оперативни циљеви заштите природних вредности су:

- успостављање заштите заштићених просторних целина;
- поштовање дефинисаних режима заштите;
- примена утврђених мера заштите природних вредности;
- очување/одржавање разноврсности флоре и фауне;
- очување разноврсности и живописности предела;
- унапређење и уређење предела у непосредном окружењу насеља, изграђених простора, дуж коридора саобраћајница и привредно - радних зона;
- укључивање природних добара у туристичку понуду;
- очување аутентичности и идентитета неизмењених предела, као и других мање измењених предела.

- **у погледу заштите културног наслеђа:**

Основни циљ је заштита делова насеља као амбијенталних целина, евидентираних објеката сакралне и грађанске архитектуре, као и заштита археолошких налазишта.

Оперативни циљеви заштите културног наслеђа су:

- интегративна заштита и управљање културним добрима;
- заштита, очување, конзервација или обнова културних вредности;
- проглашење непокретних културних добара који су под претходном заштитом;
- увођење у списак до сада неевиденитраних објеката, амбијенталних целина или археолошких налазишта;
- уклапање културног наслеђа у одрживи развој општине Пећинци;
- заштита непокретних културних добара од свих облика неконтролисане изградње;
- увођење културног наслеђа у туристичку понуду општине Пећинци;
- формирање етно – туристичких комплекса, аутентичне народне архитектуре и традиционалног градитељства;
- повећање приступачности непокретних културних добара унапређењем мреже саобраћајне инфраструктуре.

4. КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Према Просторном плану Републике Србије општина Пећинци се налази у саставу функционално урбаног подручја Града Београда од државног значаја, које представља најснажније административно и функционално подручје Републике Србије, са интелектуалним, научним и стручним капацитетима највишег ранга у Републици Србији, са релативно развијеном инфраструктуром и привредним потенцијалима посебно у сектору информационих технологија, комуникација и високоакумулативних индустрија, саобраћајне привреде и туризма, и нарочито значајном геостратешком позицијом на Дунаву и Сави. У саставу овог функционално урбаног подручја поред општине Пећинци, су и општине Стара Пазова, Панчево, Рума, Инђија и Опово, преко којих се Град Београд функционално повезује са Новим Садом, чинећи метрополитенско подручје Републике Србије.

Имајући у виду анализирано стање, природне и створене потенцијале развоја, подручје општине Пећинци се условно посматрано може поделити на две развојне зоне, и то северну и јужну зону у виду полицентричног развоја.

Северну зону чине општински и секундарни центар Пећинци и Шимановци са насељима у његовом непосредном окружењу која им гравитирају и која у просторном и функционалном погледу представљају целину (Попинци, Сибач, Брестач, Прхово, Суботиште, Сремски Михаљевци, Карловчић и Деч). Ова зона по демографским и економским показатељима представља развијенију зону.

По питању коришћења земљишта у овој зони је доминантно грађевинско земљиште, како ова два наведена центра, тако и грађевинско земљиште околних насеља. После грађевинског, присутно је већински и пољопривредно земљиште, док се мање површине шумског земљишта налазе Прхово, Карловчићу и Сибачу.

Иако је седиште општине у насељу Пећинци, Шимановци су по броју становника највеће насеље у општини, површине намењене за привредне делатности су овде најраспрострањеније, јер су свој убрзан развој достигли у протеклом периоду захваљујући развоју привреде и присуству многобројних фирми. Нарочито је дошло до убрзаног привредног развоја у Шимановцима због добре позиције самог насеља уз ауто-пут, близине Београда као великог тржишта, као и аеродрома у близини. У Шимановцима су концентрисане како привредне тако и образовне, здравствене, културне, социјалне и друге активности.

У овој зони будућу концепцију просторног развоја је потребно заснивати на даљем развоју и јачању функција општинског центра (јавне службе, услужне делатности и др.). Развој привреде у овој зони представља активност од посебног и веома битног значаја, посебно у Шимановицма, коју је потребно развијати како на периферији грађевинких подручја осталих насеља, тако и уз ауто-пут.

Јужну зону представљају насеља Доњи Товарник, Обреж, Огар, Ашања, Купиново. Приоритет у овој зони представља заштита шумског и пољопривредног земљишта. За разлику од севера, шуме и шумско земљиште су знатно засупљеније у јужним, ободним, деловима зоне у насељима Огар, Обреж, Купиново, са мањим површинама у Ашањи. Водно земљиште поред канала је изразито у јужном делу, уз саму границу општине, дуж тока реке Саве. У долини Саве приоритет се даје заштити СРП „Обедска бара", шумског земљишта, како од плављења водом, тако и од нерационалног ширења грађевинског земљишта.

Развој туризма у овој зони је потребно базирати на излетничком туризму у СРП „Обедска бара" у Обрежу, спортско-рекреативном туризму на реци Сави, етно-туризму у Огару због постојања најстарије етно куће у овом делу Срема с краја XVIII века. Посебан потенцијал развоја представља туризам у Купинову. Прво као здравственог

центра (бање) с обзиром на то да у Купинову постоји природни термоминерални ресурс, односно, геотермалне воде које спадају у високотемпературне воде. Поред тога, најстарији део насеља Купиново, представља заштићену просторно-културно-историјску целину у оквиру које се налазе СПЦ Светог Луке и етно-парк, остаци тврђаве Купиник, као и остаци манастира Обред (СПЦ Мајке Ангелине).

Ова зона је базирана на заштити животне средине, концепцији просторног развоја која се базира на поштовању режима заштите СРП „Обедска бара", као и развоју туризма.

Важан стратешки задатак представља јачање веза општине Пећинци са окружењем. То подразумева јачање функционалног урбаног подручја града Београда, односно веза са суседним градским општинама Сурчин и Обреновац, као и јачање веза са суседним општинама Стара Пазова, Рума, Инђија, Ириг, то јест, јачање функционалног урбаног подручја града Новог Сада.

Поред наведених основних елемената развоја, концепт просторног развоја општине Пећинци се заснива и на:

- значајним површинама пољопривредног земљишта;
- очувању шумског земљишта у јужним деловима општине;
- биодиверзитету који има велики потенцијал, а тренутно недовољно искоришћене вредности;
- демографском потенцијалу у квалитативном и квантитативном смислу, где се истиче становништво општинског и секундарног центра на једној страни, а традиција и искуство становника из руралног подручја на другој;
- природним вредностима, које чине потенцијал развоја – пољопривредно земљиште;
- постојећој и планираној техничкој инфраструктури; и
- постојећим објектима јавних служби које у планском периоду треба даље развијати и модернизовати.

Посебна пажња при будућој изградњи објеката се усмерава на увођење принципа компатибилности са основном врстом земљишта. У том циљу дозвољава се изградња:

- пољопривредних објеката на пољопривредном земљишту;
- шумских објеката на шумском земљишту;
- водних објеката на водном земљишту; и
- стамбених, привредних, комерцијалних и других објеката на грађевинском земљишту.

Б) ПЛАНСКИ ДЕО ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

I ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ОПИС И НАМЕНА ПРОСТОРА

План развоја територије општине Пећинци заснива се на просторном, одрживом, развоју који представља синтезу друштвено-економских и еколошких фактора са циљем да се у наредном периоду постигне ефикасно коришћење свих ресурса уз уважавање еколошко – просторних ограничења, а са сталним повећањем стандарда живота.

Намена простора и земљишта као његовог круцијалног сегмента је у општини Пећинци веома разноврсна и комплексна што је издваја у односу на друге општине АП Војводине. На југу су концентрисани шумски предели док је остатак општине готово без истих, али са доминантним земљиштем пољопривредне намене доброг квалитета. Општина је испресецана водним каналима који утичу позитивно на њен водни биланс. Поред поменутог обрадивог пољопривредног земљишта постоје и површине необрадивог које су неискоришћене као и површине резервисане за грађевинска подручја.

Основна подела земљишта у оквиру плана је на: грађевинско земљиште, пољопривредно, шумско и водно земљиште.

Биланси површина за територију општине Пећинци утврђени су на основу затеченог стања, као и планираних промена у простору (табела бр. 4). Стога је у наредној табели дат приказ појединих врста земљишта према намени у хектарима и процентима како би се добила основна слика стања на територији целе општине. Укупна површина територије општине износи 48 871,51 ha (488,71 km²).

Постојеће површине земљишта дефинисане су на основу података из катастра непокретности, података Војводинашума, идентификацијом на терену и са ортофото подлога. Због комбиновања различитих нивоа података и прецизности самих података и подлога, оставља се резерва од +/-1,5 % на нивоу површине плана у коначном билансу површина.

Табела бр. 4: Биланс планиране намене површина на подручју општине Пећинци, (изражено у ha и %)

	Општина Пећинци	
	ha	%
Грађевинско земљиште	7906,73	16,17
Пољопривредно земљиште	27285,63	55,83
Шуме и шумско земљиште	10403,68	21,29
Водно земљиште	1765,78	3,61
Посебна намена	1509,69	3,09
УКУПНА ПОВРШИНА	48871,51	100,00

Од укупне површине општине која износи 48871,51 ha грађевинско земљиште је на око 7906,73 ha, пољопривредно земљиште на око 27285,63 ha, шумско земљиште на око 10403,68 ha и водно земљиште на око 1765,78 ha.

1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Најзначајнији ресурс је пољопривреда јер пољопривредно земљиште чини 55,83%, односно, 27285,63 ha укупне територије општине и као такво представља доминантну категорију. Сама производња која доминира је ратарска и највеће површине ове врсте простора су под житом и пшеницом што се неће знатније мењати у будућем периоду док су мање површине под повртарским културама. Сама пољопривредна газдинства могу бити крупнија и ситнија, а тренутно је тренд укрупњавања газдинстава са чиме ће се вероватно наставити и у будућем периоду.

Основни циљ у области заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде јесте очување и унапређење услова за производњу квалитетних пољопривредно-прехрамбених производа.

У погледу коришћења пољопривредног земљишта основно планско опредељење се односи првенствено на рационално газдовање пољопривредним земљиштем и његову заштиту, уређење и коришћење на принципима одрживости. Приоритет је заштита најквалитетнијег пољопривредног земљишта као природног ресурса и потенцијала за развој пољопривреде.

Укрупњавање пољопривредног земљишта је један од приоритета, са циљем да се достигне просек од 20 ha по пољопривреном газдинству, што је и просек Европске уније.

Предвиђено је повећање просечних приноса код различитих врста биљне производње и повећање броја грла стоке. Повећање приноса у биљној производњи може да се оствари пре свега бољим коришћењем пољопривредног земљишта применом савремене технологије и механизације, избором бољих сорти биљака, избором локација ових производњи обзиром на природне ресурсе. Повећање грла стоке може да се оствари делимично из сопствених репродукционих извора тј. одабирањем и селекцијом на терену, а једним делом и набавком расних грла са стране.

Код биљне производње планирано је знатно повећање приноса код појединих култура што подразумева виши ниво агротехнике и боље коришћење пољопривредног земљишта.

У циљу рационалног коришћења и заштите пољопривредног земљишта потребно је израдити Пољопривредну основу за територију општине (доносе се за територију АП, која мора бити у складу са Пољопривредном основом Републике), а у складу са важећом законском регулативом, коју доноси Скупштина општине, а спроводи на основу годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта.

1.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Под шумом, у смислу Закона о шумама, подразумева се простор обрастао шумским дрвећем, минималне површине 5 ари, са минималном покривеношћу крунама дрвећа од 30%. Под шумом се подразумевају и шумски расадници у комплексу шума и семенске плантаже, као и заштитни појасеви дрвећа површине веће од 5 ари. Под шумом се сматрају и младе природне и вештачке састојине, као и људским деловањем или из природних разлога привремено необрасле површине на којима се очекује да ће се природно или вештачки поново успоставити шума. Шумом се не сматрају паркови у насељеним местима, као и дрвеће које се налази испод далековода и у коридору изграђеног далековода, без обзира на површину.

Шумско земљиште је земљиште на коме се гаји шума, земљиште на коме је због његових природних особина рационалније гајити шуме, као и земљиште на коме се налазе објекти намењени газдовању шумама, дивљачи и остварењу општекорисних функција шума и које не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним законом.

Основни циљ управљања шумама у шумским подручјима је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да буду на нивоу којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе, а да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми.

Површине под шумама се простиру на 10403,68 ha, односно на 21,29% укупне територије општине.

Концепт уређења шума и шумског земљишта подразумева очување и унапређење постојећег шумског фонда, при чему приоритет представља превођење ниских (изданачких) у високе шуме.

С обзиром на могућа загађења, посебно у зонама привредно - радних производних делатности велика пажња се поклања примени врста које ослобађају знатне количине кисеоника, које у већој мери од других задржавају чврсте честице из ваздуха (храст, бор, платан и сл.).

У складу са Законом о шумама („Сл. гласник РС” бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др.закон) у просторном плану се штити и унапређује шумско земљиште и шуме. На шумском земљишту није дозвољена промена састава шумских састојина и њихова неконтролисана експлоатација, као ни изградња која би угрозила основну намену простора. Минимално дозвољена изградња је у функцији побољшања стања шума или њене боље приступачности и квалитетнијег коришћења. Под само планским одређеним условима (у складу са Шумском основом и овим Планом) може се врло ограничено мењати основна намена шумског земљишта, уз претходно добијену сагласност управљача.

1.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водно земљиште јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Као што је већ напоменуто уз реку Саву која се налази у јужном пограничном делу општине водне површине чине многобројни канали који заузимају знатан део територије општине. Канал Галовица је уједно и највећи канал у Срему, а са леве и десне стране прима у себе многобројне друге канале: Угриновачки, Михаљевачки, Драшки, Легдер и Кувалов, а Обрешка кривања чини читав систем мањих канала у атару села Обрежа. Значај Саве је у овом смислу не мерљив и један од кључних фактора у развоју општине јер осим што чини њену јужну границу река чини и један од њених саставних делова. Осим што је једна од највећих река у Европи, она везује и три главна града, то су Београд, Загреб и Љубљана, уз то она је и Међународни пловни пут са лукама у Сремској Митровици и Шапцу. Уз саму реку је подигнут и насип Прогар – Купиново за одбрану од поплава од Саве. У општини се могу уочити мали делови природних оаза у које се могу сврстати трстици, баре и мочваре, рибњаци, ливаде и пашњаци које у укупном обиму заузимају један део простора и чине његов садржај разноврснијим али самим тим и комплекснијим. Један део земљишта обухватају баре и дубоке баре, међу којима је најзначајнија, Обедска бара. Обедска бара се снабдева водом површинским путем из реке Саве, из подземних вода (пре свега из правца

Фрушке горе) и атмосферских падавина. Највећа забележена дубина воде, у периоду од 1993. до 2000. године, износи 510 cm на највећем воденом огледалу у Обедској бари под називом Обрешко окно, а укупно варирање нивоа воде је око 290 cm. Максимално варирање нивоа воде реке Саве код Обедске баре у истом периоду, износи 590 cm. У касним летњим месецима, а нарочито у зиму, при нормалном водном режиму реке Саве, свега 3-5% површине Резервата је под водом.

Укупна површина под водним земљиштем износи 1765,78 ha, односно 3,61%.

Основни циљ јесте одрживо, интегрално уређење, коришћење и заштита водних ресурса на територији општине, али и заштита вода од све опаснијег нарушавања принципа да је она јавно добро.

У погледу коришћења и уређења вода и водног земљишта, приоритет је на рационалном газдовању водним ресурсима и одрживом коришћењу за потребе водоснабдевања насеља и привредних капацитета, заштити вода и заштити од вода, контролисаној изградњи рибњака и наводњавања пољопривредних површина.

Обезбеђење количина и квалитета питке воде за водоснабдевање становништва решиће се јединственом мрежом којом ће насеља бити повезана на регионални систем „Источни Срем“, изградњом водозахвата дуж реке Саве и системом рени бунара, водозахвата – изворишта, која се могу експлоатисати до рационалног нивоа. Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене за водоснабдевање становништва, морају се предузети све потребне мере превентивне заштите изворишта од случајног и намерног загађивања, што се посебно односи на даље спречавање изградње стамбених и привредних објеката у широј зони санитарне заштите изворишта. Снабдевање водом насеља која из функционалних разлога не буду прикључена на регионални водоводни систем, вршиће се из постојећих изворишта, уз обавезу побољшања њихових квалитативних карактеристика.

Заштита од вода спроводиће се применом комбинације хидротехничких и организационих мера, где је неопходна примена активних мера заштите од поплава. Неопходно је ојачавање постојећих одбрамбених насипа дуж речног тока Саве, ради заштите околних насеља од тзв. стогодишњих великих вода. За стабилизацију корита користити природне материјале (камен, габионе са шљунком и каменом, фашине), уз стабилизацију обала фитосанационом заштитом, наменски одабраним растињем итд.

Активности на заштити вода подразумевају изградњу комуналне инфраструктуре и постројења за прераду комуналних и индустријских отпадних вода, као и минимизирање и неутралисање штетних утицаја од интензивне пољопривредне производње. Постројења за третман комуналних отпадних вода изграђена су у насељу: Пећинци (прикључена насеља: Сибач и Суботиште, предвиђено да се прикључе и насеља: Брестач, Попинци, Прхово); и у Шимановцима (прикључено насеље: Сремски Михаљевци, предвиђено да се прикључе насеља Деч и Карловчић). Планирана је изградња ППОВ у насељу Огар на које ће се прикључити Обреж, Доњи Товарник и у насељу Ашања на које ће се прикључити Купиново.

Од посебне важности је и заштита свих површинских и подземних вода од загађивања и непланског коришћења, као и одржива експлоатација свих локалних изворишта. Опасност од загађивања вода мора се отклонити изградњом канализације за отпадне воде (тамо где технички није изводљиво, изградњом непропусних септичких јама), уз услов за упуштање у реципијенте довољних пропусних моћи и њихово пречишћавање до захтеваног квалитета у складу са законском регулативом.

1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Грађевинско земљиште обухвата сва изграђена земљишта и земљишта планирана за изградњу и обухвата површину од 7906,73 ha на територији општине Пећинци (Табела бр. 5). Површина грађевинског земљишта у границама грађевинског подручја насеља на територији општине износи 5147,76 ha. Грађевинско земљиште ван граница грађевинског подручја насеља заузима површину од 2758,97 ha.

Просторним планом је дефинисано грађевинско подручје насеља на основу преиспитивања планираних грађевинских подручја дефинисаних просторним планом општине Пећинци који се мења, нових катастарских и других подлога, на основу Уређајних основа које су саставни део овог Просторног плана и на основу новонасталих промена у простору. Размотрени су проблеми настали у досадашњем спровођењу просторном плану, посебно у сеоским насељима и на деловима подручја која се спроводе директном применом плана.

Специфичан део грађевинског земљишта су инфраструктурни коридори, у првом реду саобраћајнице. Овде се посебна пажња мора посветити заштити околног простора и простора у зонама утицаја од свих негативних ефеката у простору.

На основу расположивих података (ортофото снимка, дигиталног катастарског плана) на графичким прилозима плана је евидентирана постојећа изграђеност, најчешће по фактичком стању (оградама). Постојеће изграђено земљиште, у највећем обиму, представљају рурална домаћинства, привредно-радне зоне, комунални објекти (гробља), верски објекти итд.

У склопу самих насеља поред стамбених објеката налазе и објекти јавних служби у које спадају образовне, здравствене и спортске установе као и одређен број служби државне управе и администрације. Број насеља у општини је 15, а по класификацији су сеоског карактера издуженог и крстастог облика.

Велики део простора се налази под површинама за привредне намене, превасходно на територији КО Шимановци и једним делом у КО Пећинци док се мање привредне зоне налазе у осталим катастарским општинама. Област трговине и занатства (производног и услужног) и угоститељство су релативно развијени и лоцирани у Пећинцима и Шимановцима. Индустрија је друга по значају привредна област. Шећерана „Суноко“ је најзначајнији индустријски капацитет, али су поред њега ту и други (хемијски производи, конфекција, обућа, намештај и металска производња) који су лоцирани превасходно у Шимановцима, али и у насељима Деч, Купиново и Обреж. Нарочито је дошло до убрзаног привредног развоја у Шимановцима због релативно добре позиције уз ауто-пут и близину Београда као великог тржишта и главног аеродрома у близини. У КО Шимановци и Пећинци је добар део површина намењен за даље ширење привредних зона што поменутим насељима даје добар потенцијал за ширење и самим тим епитет једне од општина са најбржим темпом развоја.

Планирањем грађевинских подручја, одређени су простори са претежним наменама: претежно становање, мешовите намене, пословање, привреда и производња, туризам, и прописани услови изградње са минимумом конфликата међу наменама које се међусобно угрожавају.

Грађевинско земљиште које се спроводи непосредном применом плана, дефинисано је у оквиру:

- уређајних основа и грађевинских подручја насеља: Ашања, Брестач, Карловчић, Обреж, Попинци, Прхово, Сибач и Сремски Михаљевци.

Табела бр. 5. Површине основне намене земљишта по насељима у ha

Катастарска општина	грађевинско земљиште					водно земљиште	шумско земљиште	пољо. земљ.	посебна намена	Укупна површина КО
	постојеће грађ. зем.	планирано грађ. зем.	укупно грађевинско (у и ван грађ. подручја)							
			граница грађевинског подручја насеља	ван границе грађевинског подручја насеља	укупно грађевинско					
Ашања	128,78	349,44	476,11	2,11	478,22	130,13	474,44	3131,59	/	4214,38
Брестач	71,28	118,69	189,97	/	189,97	47,11	/	1614,54	/	1851,62
Деч	511,33	560,65	666,07	405,91	1071,98	113,41	/	2103,19	/	3288,58
Доњи Товарник	234,6	11,57	/	246,17	246,17	52,09	0,53	1829,17	/	2127,96
Карловчић	90,82	278,83	369,65	/	369,65	115,37	19	2628,35	/	3132,37
Купиново	162,02	91,8	253,82	/	253,82	709,66	5728,16	1429,302	/	8120,94
Обреж	91,83	190,57	282,4	/	282,4	188,52	2881,56	1922,74	1278,04	6553,26
Огар	159,39	101,59	235,19	25,79	260,98	65,03	1246,77	2280,7	224,23	4077,71
Пећинци	571,44	345,04	/	916,48	916,48	23,56	0,65	985,39	/	1926,08
Попинци	85,15	379,55	379,42	85,28	464,7	31,05	/	1732	/	2227,75
Прхово	96,95	241,48	221,43	117,00	338,43	58,86	50,02	1834,37	/	2282,68
Сибач	46,42	174,19	84,9	135,71	220,61	33,62	2,55	1008,94	/	1265,72
Сремски Михаљевци	110,88	101,22	212,1	/	212,1	44,56	/	1721,02	/	1977,68
Суботиште	224,2	178,76	168,87	234,09	402,96	62,67	/	1933,51	/	2399,14
Шимановци	402,95	1790,7	1608,53	585,12	2193,65	90,14	/	1134,43	7,42	3425,64
укупно	2988,04	4918,69	5147,76	2758,97	7906,73	1765,78	10403,68	27285,63	1509,7	48871,51

У односу са планом дефинисане површине, грађевинска подручја се могу увећати израдом плана детаљне или генералне разраде.

Развој грађевинских подручја планиран је уз што веће очување хетерогене структуре кроз: очување отворених поља (оранице, винограда, пашњака и ливада) у претежно шумским пределима; усклађивање изградње инфраструктурних објеката са карактером предела и обезбеђење њиховог мултифункционалног коришћења; избегавање изградње на предеоно изложеним локацијама, као и у плавним подручјима; очување специфичне мреже насеља, груписање објеката у складу са традицијом грађења предметног подручја.

Планиране активности у развоју грађевинског подручја, намена и делатности у грађевинском подручју:

- дефинисање грађевинских подручја сеоских насеља и појединих насеља са специфичним функцијама (туризам, природне, историјско културне вредности) уважавањем и валоризацијом економских, демографских, урбаних и функционалних карактеристика, опремања села, у наредном планском периоду;
- унапређење економске инфраструктуре: изградња модернијих привредно – радних зона са посебним услугама и одговарајућим маркетингом уз реструктурирање и ревитализацију привреде са циљем привлачења инвеститора и очувања животне средине;
- побољшање атрактивности општине као туристичке дестинације. Посебне мере и улагања остварити у бањски, излетнички туризам, еко и етно

рурални туризам; стварање услова за улагање у туристичке објекте (спорт и рекреацију, угоститељске објекте и сл.) и друге туристичке центре;
- унапређење инфраструктуре: развој путне мреже, локалних и државних путева (реконструкција и ревитализација и нова изградња), мреже електронске комуникације, енергетске, водне и канализационе, као и одржавање инфраструктурних система и управљање отпадом;
- изградња инфраструктуре у функцији афирмације туристичке понуде (бициклистичке стазе и сл.).

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

Укупни природни потенцијали – услови и ресурси – разматрани су кроз анализу продуктивног земљишта, његових основних карактеристика, настали под утицајем бројних међусобно условљених геофизичких процеса који утичу на њихов квалитет и посебно просторни размештај и структуру.

Основно стратешко опредељење ка одрживом управљању природним ресурсима на територији општине Пећинци је обезбеђење повољних техничко-технолошких, финансијских и еколошких решења за њихово коришћење, управљање и заштиту.

Природни услови и ресурси (геоморфолошки, водни, и др.) су разноврсни и омогућују развој бројних делатности (пољопривреда, шумарство, лов, риболов, хидротехничка инфраструктура, енергетика и др.) који уз адекватне мере заштите не угрожавају животну средину, а могу да допринесу повећању броја становника, запослених и равномернијем развоју подручја.

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

- **План развоја пољопривреде**

Планско решење подразумева развој следећег специфичног производног рејона:
- ***Пољопривредни рејон равничарског подручја*** карактерише интензивна ратарска, потом повртарска, и сточарска производња, тј. ратарско-сточарски рејон и представља велики потенцијал за развој прехрамбене индустрије. Заступљен је у централним и северним деловима општине. Плански приоритет је поновно успостављање директних веза између развоја биљне и сточарске производње на нивоу пољопривредних газдинстава, са ослонцем на обезбеђење сопствене крмне базе. Трајну одредницу производне оријентације чине потребе за кукурузом, пшеницом, сунцокретом, јечмом, као и за говеђим, свињским и живинским месом, поврћем, млеком и другим пољопривредно-прехрамбеним производима.

Напредак у области производње хране огледа се у опадању удела примарне пољопривредне производње, односно повећању удела индустријских сегмената и комплементарних и услужних делатности. У том смислу, агробизнис обухвата: индустрију средстава за производњу у пољопривреди и прехрамбеној индустрији; пољопривреду, рибарство и друге изворе хране и/или прехрамбених сировина; прехрамбену индустрију, промет и потрошњу хране.

Основе ратарства чине кукуруз, пшеница и сунцокрет, што се и у будућности неће битније мењати. Просечни и укупни приноси последњих деценија најозбиљније указују на потребе наводњавања-одводњавања на просторима најпогоднијих земљишта за интензивну пољопривредну производњу.

С обзиром на изузетно повољне природне услове и близину тржног подручја, потребно је повећавати производњу ратарских и повртарских култура. Ратарство се издваја као водећа пољопривредна грана на простору општине у овом рејону. Специјализација у пољопривредној производњи развијаће се у правцу гајења раног поврћа и пластеничке производње. Сточарство је традиционална привредна грана, која ће ојачати активирањем постојећих и подизањем нових фарми на за то одређеном земљишту ради производње меса, млека и млечних производа. У области сточарства недостају прерађивачки капацитети, чија би изградња омогућила финализацију производње и ново запошљавање. Развоју пољопривреде се даје важнија улога и кроз пратећу прехрамбену индустрију и то као:

- прехрамбена индустрија с вишим степеном финализације (нпр. производња смрзнуте хране и сл.); и
- прерада производа кроз мала породична газдинства (производња и прерада меса, млека, воћа, поврћа, брашна).

У складу с надевеним **посебна подршка се даје иницијативама за изградњу пољопривредних објеката за прераду, сушење, замрзавање, складиштење итд.**

- **Мере заштите пољопривредног земљишта**

Заштита, унапређење и коришћење пољопривредног земљишта остариће се кроз:

- заштиту традиционалних аграрних садржаја руралних предела;
- очување површина и плодности пољопривредног земљишта упоредо са предузимањем целовитих и ефикасних мера очувања других природних ресурса за потребе дугорочног развоја,
- побољшање бонитетне структуре обрадивих површина строгом и делотворном заштитом најплоднијих земљишта уз предузимање одговарајућих мелиоративних захвата,
- спречавање негативних утицаја пољопривредне производње на стање животне средине и живог света, успостављањем контроле коришћења минералних ђубрива и средстава за заштиту биља;
- створити услове за потпуније искоришћавање компаративних погодности појединих подручја/газдинстава за економски рационалну производњу здравствено безбедне хране, како за домаће тржиште, тако и за извоз,
- смањивањити разлику у интензитету пољопривредне производње, између појединих подручја/типова газдинстава, са пуним уважавањем значаја породичних пољопривредних газдинстава за успостављање усклађенијег развоја пољопривреде, као и њихове многостране улоге у коришћењу природних ресурса, људског рада и материјалних чинилаца развоја,
- заштиту пољопривредног земљишта од површинских и подземних вода (посебно у алувијалној равни реке Саве);
- умањење прекомерног заузимања плодних земљишта у непољопривредне сврхе активирањем браунфилд локација у насељима;
- спровођење систематског праћења квалитета земљишта: праћења концентрације тешких метала у земљишту и праћења концентрације азота у земљишту;
- контролисану употребу пестицида, ограничавање употребе хербицида и вештачких ђубрива - едукацијом пољопривредних произвођача о утицајима пољопривреде на животну средину и предностима производње еколошки безбедне хране на бази органске пољопривреде;
- спречавање непланске и стихијске, умерено планске конверзије пољопривредног земљишта у грађевинско; изградњу објеката компатибилних пољопривредном земљишту, у функцији даљег развоја

пољопривредне производње (сушаре, хладњаче, силоси, магацини за складиштење сточне хране и сл.);
- стимулисање укрупњавања земљишних поседа;
- рекултивацију запуштених и деградираних пољопривредних земљишта.

2.2. ШУМЕ, ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ И ЛОВСТВО

Једна од мера уређења предела треба да буде и очување постојећег стања шумског земљишта према важећим прописима и мерама газдовања шумама. Ту не сме да се занемари чињеница да су контролисане сече шума такође вид неге и унапређења природних предела, а не експлоатација природног ресурса. Овакве мере се примењују искључиво у циљу унапређења предела, а не ширења индустријских и других делатности које угрожавају предео.

Концепција развоја шумарства је заснована на заштити и унапређењу стања постојећих шума, уз рационализацију коришћења потенцијалних могућности станишта и уз максимално коришћење природног подмлађивања, како би се елиминисале категорије деградираних и разређених шума и свеле на најмању могућу меру.

У остваривању планираног унапређења стања постојећих шума и повећања површина под шумама примењиваће се следеће мере:

- **газдовања шумама** - рационално коришћење укупних производних потенцијала шума; повећање укупне обраслости и попуњавање недовољно обраслих површина; нега постојећих састојина и интензивирањем шумско-узгојних радова; организовање чувања шуме и форсирање мера превентивне заштите како се не би нарушила биолошка и еколошка стабилност шума овог подручја; максимално сузбијање бесправне сече, контролисано коришћење шумских плодова; развој туристичко-рекреативних садржаја; смањење степена угрожености од пожара на појединим локалитетима, антиерозивна заштита и др;
- **управљања шумама** - успостављање јединственог и једнаког статуса свих шума без обзира на власништво; обезбеђење услова и средстава за унапређивање стања и функција шуме и шумског земљишта од стране власника или корисника шума; компензацијама власницима шума од стране државе или корисника за штете услед ограничења у коришћењу шума и шумских подручја; усклађивање општих и посебних шумско-привредних основа и програма газдовања шумама и планираног развоја туризма.

- **Мере заштите шума и шумског земљишта**

У складу са одредбама Закона о шумама ради очувања шума, осим у случајевима када је Законом о шумама другачије прописано, забрањене су следеће радње:

- трајно смањивање површина под шумама;
- пустошење и крчење шума;
- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума;
- сеча која није у складу с плановима газдовања шумама;
- сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
- подбељивање стабала;
- паша, брст стоке, као и жирење у шуми;
- сакупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и другог);
- сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шумама;

- коришћење шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама;
- самовољно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
- одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин;
- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Такође, треба узети у обзир следеће одредбе Закона о шумама (Сл. гл. РС бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др.закон) према којима промена намене шума и шумског земљишта није дозвољена осим:

- када је то утврђено планом развоја шумске области;
- ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе;
- ради изградње објеката за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље;
- у поступку комасације и арондације пољопривредног земљишта и шума;
- ради изградње економских или стамбених објеката сопственика шума на површини до 10 ари;
- ради изградње објеката за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha.

На подручју просторног плана **не може** се вршити:

- уништавање биљних и животињских врста заштићених Законом или планом;
- уношење врста дрвећа страних, природним ороклиматогеним шумама, подручја, а нарочито неегзота, сеча шума, као и други видови коришћења, који доводе у питање стабилност шумске заједнице и станишта и њихову заштитну улогу (уклањање постојећих аутохтоних шумских врста приликом вршења прореда и чишћења састојина, остављање лежевине, брање и копање декоративних биљних врста у природним састојинама и брање плодова и лековитог биља на начин и у мери која ограничава репродуктивне могућности врста и сл.);
- уношење страних врста фауне које слободно живе;
- у шуми, на шумском земљишту и на удаљености мањој од 200 метара од руба шуме забрањено је одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада, као и изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада;
- одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава опстанак или виталност шуме.

На подручју просторног плана **треба обезбедити:**

- употребу аутохтоних врста за озелењавање око културно-историјских, туристичких, стамбених и пратећих објеката;
- очување мањих пашњачких и ливадских површина унутар шумских комплекса као природних хранилишта дивљачи и ради очувања постојећег пејзажа;
- привођење пашњачких површина и површина подложних процесима спирања и еродирања одговарајућим шумским културама и преоријентацију култура на свим озраченим површинама изложеним денудирању и ерозији на нагибима који се смеју обрађивати са једногодишњих на производњу са

вишегодишњим културама (ливаде са вишегодишњим травама, детелина, воћњаци, шуме);
- уређивање шумских површина као парк шума у оквиру грађевинских подручја и посебних рекреативних и туристичких површина;
- компензационо подизање нових шумских површина у случају просецања постојећих шума за потребе изградње инфраструктурних система;
- подизање заштитних шума у комплексима будућих радно – привредних зона;
- мелиорацију деградираних шума и
- континуирани надзор шумског подручја.

Уређење и експлоатација шумских подручја, чије коришћење у сврхе одмора и рекреација има колико-толико друштвено-економског оправдања, не сме да буде условљено и подређено само шумско-привредном интересу, потогово што се већински шумско земљиште налази у заштићеном подручју. С друге стране, задовољавање све више потреба рекреације и туризма за шумским амбијентима, не би смело да пренебрегава потребе шумарства као таквог и најосновнијих интереса шумске привреде, ако се они могу задовољавати без опасности од еколошких поремећаја средине.

Режими заштите конкретно у СРП „Обедска бара“ су јасно дефинисани, тако да обезбеђују одржавање динамичке равнотеже шумске заједнице и њеног станишта, њихових биолошких рекреативних потенцијала и истовремено њихове продуктивности као шуме и њених непосредних економских вредности.

- **План уређивања површина за одмор и рекреацију**

Рекреација у шумском простору може се одвијати у оквиру следећих активности: обиласка културно - историјских споменика, обиласка предела посебних природних лепота, видиковца, шетње у шумском комплексу, посматрање дивљачи и уопште присутне флоре и фауне, у оквиру образовно - културног садржаја, прикупљању шумских плодова и слично.

У том смислу потребно је извршити обележавање правца кретања кроз поједине шумске комплексе оријентишући се на постојеће шумске путеве и стазе, уређивање ливада унутар шумског комплекса, изградњу инфрастуктуре (клупе за одмор са столовима, надстрешнице, шетне стазе и друго), уређивање и заштита постојећих извора.

Изградња нових и одржавање постојећих путева не смеју битније да угрозе стабилност шумских екосистема прављењем и подржавањем „дубоких“ усека, односно нивелета пута мора у највећој могућој мери бити прилагођена терену кроз који пролази. Изградња путева не сме да угрози постојеће изворе и водотоке.

Класична туристичка понуда све више уступа место специфичним облицима туристичког кретања, која настају као продукт вишег степена туризма, а посебно у заштитним деловима природе. Нови видови такозваног „еколошког“ или „зеленог“ туризма захтевају и посебну врсту услуга које су усмерене ка боравку гостију у одређеним деловима шумског комплекса који одликује природне и културно-историјске вредности, школе у природи организоване по посебним програмима и интересовањима група посетилаца, специјализованим камповима и низом других активности.

- **Ловишта и ловство**

Развој ловства и управљање ловиштима спроводиће се: очувањем разноврсности ловне фауне; гајењем, насељавањем и заштитом дивљачи у ловишту; усклађивањем ловне и осталих делатности у ловишту; организацијом стручне службе

за праћење и усмеравање развоја популације основних и споредних врста дивљачи; изградом и одржавањем ловно-узгојних и ловно-техничких објеката; санитарним одстрелом дивљачи, а по поправци стања и организованом лову основних врста; организовањем ловног туризма и едукацијом ловних стручњака и ловаца у циљу заштите и узгоја дивљачи и др.

2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Територија општине Пећинци излази на леву обалу реке Сава, оријентационо од rkm 49+230 до rkm 86+950. Захваљујући меандрирању реке Саве дужина речне обале Саве на територији општине Пећинци износи око 37,72 km. Територија општине Пећинци припада водном подручју Сава и водној јединици Источни Срем.

На територији Просторног плана налазе се следећи водни објекти:

- Насип на левој обали Саве од Прогара до Купинова

Део одбрамбене линије Прогар - Купиново се налази на водном подручју Сава, водна јединица Источни Срем и на њој се налазе следећи заштитни објекти на којима се спроводе мере одбране од поплава: С. 1.3.1. Леви насип уз Саву од високог терена села Прогар до Купинова (од km 51+279 до km 54+300 и km 55+470 до km 56+900 и С. 1.3.3. Леви насип уз Саву код насеља Купинова (према Обедској бари) (6+998 до km 8+884), обухваћене Оперативним планом за одбрану од поплава за 2023. годину (Службени гласник РС, (број 143 од 29.12.2022). Објекат С. 1.3.1. је насип уз општински пут Прогар - Купиново и насип дуж јужног дела насеља Купиново, а С.1.3.3. је насип уз западни део насеља Купиново. Постојећи насип уз обалу Саве, у дужини од 3,1 km није завршен (планирана дужина насипа 8,56 km) и због тога не може да задовољи функцију одбране од поплава и не налази се у Оперативном плану одбране од поплава.

- Подаци о предвиђеним радовима на заштитним објектима:

Изградња и реконструкција насипа на левој обали Саве код Купинова од km 0+000 до km 9+137. Након проласка поплавног таласа 2014. године приступило се изради Генералног пројекта заштитних објеката насипа на левој обали Саве од Прогара до Хртковаца од km 51+000 до km 100+000. Хидрозавод ДТД, Нови Сад 2016. године чији задатак је био да се изврши анализа хидролошких података и провере параметри великих вода на овом делу Саве. Такође, предмет Генералног пројекта је анализа стања и функционисања постојећих насипа, потреба за изградњом нових и реконструкцијом постојећих како би се обезбедио уједначен степен заштите брањеног подручја. Веома важан услов је био, где је то могуће и оправдано, задржати инундационо подручје реке Саве чијим повременим плављењем се повољно утиче на хидролошки режим реке и обезбеђује развој биодиверзитета. Насип прве одбрамбене линије се формира за заштиту од високих водостоја реке Саве са вероватноћом појаве Једном у сто година (1% В.В.). Кота круне насипа односно горња кота зида се дефинише према критеријуму да заштитна висина земљаног насипа буде 1,2 m а вертикалног зида 0,8 m изнад 1% В.В. реке Саве.

У току 2023. године донет је Просторни план подручја посебне намене (ППППН) за изградњу насипа код насеља Купиново са елементима за директно спровођење. На основу донетог ППППН нова одбрамбена линија ће се формирати на следећи начин:

- Прва деоница је насип који се простире од постојећег изграђеног незавршеног насипа кроз шумски појас, дужине 5.021,84 km, до постојећег насипа у насељу Купиново. Дужина прве деонице насипа је 5.586.12 m, локална стационажа ове деонице насипа је почиње од km 0+000,00 до km 5+021,84 са ширином круне 6 m са двоструким падом од 5% и нагибом косина 1:3. Кота круне насипа је у паду, прати ниво 1% велике воде,

односно круна насипа се налази на 1,2 m изнад нивоа 1% велике воде. На месту укрштања насипа са главним каналом КУ система за одводњавање Купиново предвиђенаје устава (km 3+202,61 насипа);

- Другу деоницу карактерише постојећи насип који се реконструише, део од km 55+470 до km 56+900 и који се простире дуж јужне границе насеља Купиново између насеља и шумског појаса. Дужина друге деонице насипа је 1.012.01 m, локална стационажа ове деонице насипа почиње од km 5+021,84 до km 6+033,85. Насип на овој деоници има круну ширине 4m и нагибом косина 1:3. Кота круне насипа је у паду, прати ниво 1% велике воде, односно круна насипа се налази на 1,2 m изнад нивоа 1% велике воде;
- Трећа деоница је деоница без постојећег насипа и представља деоницу на којој се гради комплетно нов насип, а који се простире дуж јужне границе насеља Купиново између насеља и шумског појаса. Дужина треће деонице насипа је 973.77 m, локална стационажа ове деонице насипа почиње од km 6+033,85 до km 7+007,62. Насип на овој деоници има круну ширине 6 m и нагибом косина 1:3. Кота круне насипа је у паду, прати ниво 1% велике воде, односно круна насипа се налази на 1,2 m изнад нивоа 1% велике воде. Због близине стамбених објеката на стационажи од km 6+092 до km 6+163, у дужини од 65 m гради се потпорни зид на брањеној страни;
- Четврту деоницу карактерише постојећи насип који се реконструише, а који се простире дуж западне границе насеља Купиново између насеља и Обедске баре. Дужина друге деонице насипа је 1165.86 m, локална стационажа ове деонице насипа почиње од km 7+007,62 до km 8+173,48. Насип на овој деоници има круну ширине 4m и нагибом косина 1:3. Кота круне насипа је у паду, прати ниво 1% велике воде, односно круна насипа се налази на 1,2 m изнад нивоа 1% велике воде;
- Пета деоница представља деоницу са насипом на ком је изграђена асфалтна саобраћајница и простире се дуж западне границе насеља Купиново између насеља и Обедске баре. На овој деоници је потребно извршити мало надвишење, изградњом одбрамбеног зида у дужини од 205 m, ширине 3 m и висине 0,5 m изнад коте круне насипа. Дужина пете деонице је 204.65 m, локална стационажа ове деонице одбрамбене линије почиње од km 8+173,48 до km 8+378,13;
- Шеста деоница је деоница са изграђеним одбрамбеним зидом који није на задовољавајућој коти, који се простире дуж западне границе насеља Купиново између насеља и Обедске баре. На овој деоници је потребно надвисити зид, рушењем постојећег зида и изградњом новог висине 1,7 m и ширине 0,3 m. Кота круне одбрамбеног зида прати ниво 1% велике воде, кота круне зида је 0,8 m од нивоа воде и дуж целе деонице је иста и налази се на коти 78.79mnm, док је инспекциона стаза на коти 77.99 mnm. На брањеној страни предвиђена је инспекциона стаза ширине 5m, а са небрањене стране терен се насипа у ширини од 1m уз зид. Дужина шесте деонице је 194.98 m, од стационаже km 8+378,13 до km 8+573,11.

Део одбрамбене линије С.1.3.1 од km 51+279 до km 54+300, дуж општинског пута Прогар - Купиново, остаје ван функције и може се користити као позајмиште кохерентног материјала за изградњу новог насипа.

Постојећи насип поред Саве се од km 0+000 до km 3+100. укида и може се користити као позајмиште кохерентног материјала за изградњу новог насипа. Инундациони простор треба користити на начим да се не планира изградња објеката како се не би повећао ризик од поплава на подручјима које су угрожене великим водама Саве.

- Део одбрабене линије поред пута Купиново - Обреж:

На делу пута између раскрснице према Обрежу и Ашањи, траса пута је на потезу од приближно 1 km релативно ниска, а низводна депресија у пољу иза поменутог пута нижа је од меродавне коте велике воде (в.в.). За време одбране од поплава 1981. године, поменути део се бранио тзв. зечијим насипом дуж пута и установљено је да је за ову деоницу потребно пронаћи трајно решење. .

Пројекат реконструкције одбрабене линије Прогар - Купиново - изградња одбрамбене линије поред пута Купиново - Обреж, 1982. године израдио је Хидрозавод ДТД из Новог Сада. Пројектом је предвиђена изградња насипа и заштитног бетонског зида на делу одбрамбене линије од km 10+576 до km 11+576 поред пута Купиново - Обреж, који ће представљати трећи део потеза на делу одбрамбене линије Прогар - Купиново.

У оквиру предметног простора се налазе хидромелиорациони системи (ХМС) за одводњавање, са припадајућом каналском мрежом и хидрограђевинским објектима: Галовица, Прогарска Јарчина, Крчевине и Кривача.

- Хидромелиорациони систем (ХМС) Галовица ознаке ХМС СР ИС 1- износи 71 600 ha од чега је у ингеренцији ЈВП Воде Војводине Нови Сад 43.189 ha са каналском мрежом дужине 983.230 km. ХМС Галовица се налази на територији: општине Рума (к.о. Буђановци, к.о. Добринци и к.о. Доњи Петровци), општине Пећинци (к.о. Сибач, к.о. Брестач, к.о. Суботиште, к.о. Пећинци, к.о. Попинци, к.о. Прхово, к.о. Сремски Михаљевци к.о. Шимановци, к.о. Деч и к.о. Ашања), општине Стара Пазова (к.о. Голубинци, к.о. Стара Пазова, к.о. Нова Пазова, к.о. Војка и к.о. Крњешевци) и града Београда.
  Главни канал ХМС Галовица - канал Галовица је дужине 46.888 km, од чега се 23 587 km са каналском мрежом дужине 419.854 m налази на мелиорационом подручју Београд Сава 1 водна јединица Београд, а узводна деоница канала у дужини од 23.301 km са каналском мрежом дужине од 983,230 m налази се на мелиорационом подручју Срем водна јединица Источни Срем. Канал Галовица одводи воду целокупне каналске мреже, у оквиру оба хидромелирациона система, преко црпне станице Галовица Koja се налази на територији града Београд, општина Сурчин. Основна функција канала Галовица је одводњавање пољопривредног земљишта. Одвођење пликупљене воде из канала Галовица врши се преко црпне станице (ЦС) Галовица, укупног капацитета Q=24m^3/s (3x8m^3/s), и ЦС Петрац, укупног капацитета Q=5,6m^3/s (2x2.8m^3/s), у реку Саву. ХМС Галовица на територији општине Пећинци чини мрежа мелиорационих канала слива канала Галовица и мрежа мелиорационих канала подсливова канала Угриновачки, Пећинска Јарчина, Орачки, Легдар, Оточки и Кувалов, чији реципијент је канал Галовица. Канал Кувалов је реципијент већег дела каналске мреже на подручју к.о. Шимановци и има укупну дужину од 17.167m.
- Хидромелиорациони систем (ХМС) Прогарска Јарчина ознаке ХМС СР ИС 2. површине 16.372 ha, налази се у југоисточном делу Срема, равничарског је карактера и под утицајем високих вода реке Саве. ХМС Прогарска Јарчина се већим делом налази на територији општине Пећинци (к.о. Брестач, к.о. Доњи Товарник, к.о. Суботиште, к.о. Сремски Михаљевци, к.о. Карловчић, к 0 Огар, к.о. Обреж, к.о. Ашања и к.о. Купиново), а мањим на територији општине Рума (к.о. Буђановци и к.о. Никинци). Главни канал ХМС Прогарска Јарчина - канал Прогарска Јарчина је дужине 21,800km, а у ингеренцији ЈВП Воде Војводине Нови Сад је на деоници од стационаже km $^{2+75}$ Д° стационаже km 21+800. Укупна дужина каналске мреже која припада ХМС Прогарска Јарчина износи 469,51 km. Целокупан ХМС Прогарска Јарчина

усмерен је на црпну станицу Прогар 1 капацитета Q=1m^3/s и црпну станицу Прогар 2 капацитета Q=4m^3/s, којим се сувишне воде пребацују у реку Саву.

- Хидромелиорациони систем (ХМС) Крчевине ознаке ХМС СР ИС 6. површине 180 ha чини мелиорациона каналска мрежа укупне дужине 3.775 km, чији је реципијент Обедска бара. ХМС Крчевине делимично захвата територију општине Пећинци (к.о. Обреж).
- Хидромелиорациони систем (ХМС) Криваја ознаке ХМС СР ИС 7. површине 6.333 ha чини каналска мрежа дужине 77.000 m. ХМС Криваја се већим делом налази на територији општине Пећинци (к.о. Обреж и к,о. Огар), а мањим на територији општине Рума (к.о. Грабовци). Природне депресије, које су остатак бивших мањих или већих речних токова, представлзају многобројне, испресецане или међусобно повезане баре. Криваја, највећа бара у овом пољу, која вијуга кроз целу горњу терасу са северозапада према југоистоку, често има воде преко целе године. Траса главног канала Криваја иде депресијом и просеченим високим тереном, на два места се улива у Обедску бару, која подлеже утицају великих вода реке Саве. Канал Криваја има изграђену уставу на ушћу у Обедску бару. За време док је устава затворена предвиђено је постављање мобилне црпне станице која би за то време пребацивала унутрашњу воду.

Мелиорациони канали у обухвату Плана:

- На подручју катастарске општине Пећинци, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 44,23 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Галовица, Алиција, Ал-1, Ал-2, Ал-4, Ал-6, Ал-7, Ал-9, Ал-10, Ал-11, Ал-12, Ал-13, Ал-14, Ал-15, Ал-16, Ал-17, 8, 16, Бостан, Бос-1, Бос-1-1, Бос-2, Бос-3, Бос-4, Бос-5, Бос-6, Бос-7, Бос-8, Бос-9, Бос-10, Бос-11, Бос-12, Бос-13, Бос-16, Бос-17, Бос-17-1, Бос-18, Бос-19, Бос-20, Бос-21, Бос-22, Бос-23, Бос- 26, Бос-27, Бос-28, Бос-30, Бос-30-1, 6, 29, 31, 32, Циганski, Пречице, Уг-74- 80, Заграда, Чарда, Школски, Школски 1 и остали канали на подручју КО Пећинци.
- На подручју катастарске општине Прхово, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 58,14 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Галовица, 11,132, 14, Орачки, Пећиначка Јарчина, Легдар, Угрaновачки, Прогарска Јарчина и остали канали на подручју катастарске општине Прхово.
- На подручју катастарске општине Попинци, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 30,50 km У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Галовица, Пећиначка Јарчина, 13-2, 1, 2 и остали канали на подручју катастарске општине Попинци.
- На подручју катастарске општине КО Огар, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 103,10 km, у оквиру које су следећи мелиорациони канали: Товарнички, Т-14, Т-4, Огарски, 0-1, 0-4, 0-12, Ј-15, 74, Криваја и остали канали на подручју катастарске општине Огар.
- На подручју катастарске општине Обреж, налази се мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 79,53 km, у оквиру које су следећи мелиорациони канали: Криваја, 11, 25, 26, 43, 52 и остали канали на подручју катастарске општине Обреж.
- На подручју катастарске општине Сремски Михаљевци, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 59,53 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Галовица, Михаљевачки, Прогарска Јарчина, Ј-43, Легдар, Ј-41 и остали канали на подручју катастарске општине Сремски Михаљевци.

- На подручју катастарске општине Купиново, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 13,32 km и деоница одбрамбеног насипа. у оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Ј-8, С-4, С-5 и остали канали на подручју катастарске општине Купиново, Такође, постоје изграђени и планирани објекти - сегменти одбрамбене линије који су посебно обрађени на крају мишљења, Подаци о заштитним објектима - одбрамбеним насипима на територији општине Пећинци - трасе постојећих насипа и предвиђена изградња и реконструкција.
- На подручју катастарске општине Карловчић, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 107,68 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Грденовачки Прогарска Јарчина, Товарнички, Огарски, Ашањски, 79, 65, Ј-19, 62, 72, 83 и остали канали на подручју катастарске општине Карловчић.
- На подручју катастарске општине Доњи Товарник, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 74,14 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Товарнички, Т-14, Г-4-1, Г-4-2 и остали канали на подручју катастарске општине Доњи Товарник.
- На подручју КО Деч, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 91,24 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Галовица, Михаљевачки, Драшки 1,11,14, 15 и остали канали на подручју катастарске општине Деч.
- На подручју катастарске општине Брестач, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 70 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: 52, Г-28, Г-30, 62,74 и остали канали на подручју катастарске општине Брестач.
- На подручју катастарске општине Ашања, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 90,03 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Ашањски, Прогарска Јарчина, Ј-12, Ј-14 и остали канали на подручју катастарске општине Ашања.
- На подручју катастарске општинв Сибач, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 45,75 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: ГГ-3, ГГ-4, ГГ-5, ГГ-6, ГГ-7, ГГ-7-8 и остали канали на подручју катастарске општине Сибач. На подручју катастарске општине Суботиште, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 83,31 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Грденовачки, Г-24, Г-24-4, Угрrunовачки, Ј-46, Ј-48 и остали канали на подручју катастарске општине Суботиште.
- На подручју катастарске општине Шимановци, егзистира мелиорациона каналска мрежа укупне дужине око 123,54 km. У оквиру наведене мелиорационе каналске мреже, налазе се следећи мелиорациони канали: Галовица, Кувалов, К-94, К-100, К-101, К-100-7, Беглук, Оточки, Оточки 2, О-14, К-2, К-3 и остали канали на подручју катастарске општине Шимановци. Канал К-94 пролази кроз индустријску зону насеља Шимановци и улива се у канал Кувалов на km 8+857. Дужина канала је 4.749 m. Канал К-94 је зацевљен на више деоница. Канал К-94 је пројектован као мелиорациони канал који сакупља и одводи сувишне воде са околног пољопривредног земљишта, а исти је и реципијент атмосферских вода са подручја. Целом дужином трасе има више притока канала нижег реда. Развој насеља Шимановци довео је до интензивне изградње у насељу, махом индустријских објеката, што је условило и промену намене пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште, као и намену многих мелиорационих

канала у насељу и значајне измене на мелиорационој каналској мрежи, те су неки канали угашени делимично или потпуно, неки су зацевљени делимично или потпуно, а скоро сви постојећи канали су постали, поред основне намене сакупљања и одвођења сувишних вода са околног подручја, и реципијенти атмосферске канализације и сувишне воде са индустријских комплекса, што је свакако знатно повећало количину воде коју треба прихватити. На подручју насеља Шимановци, постоји одређени број канала који немају своју парцелу, а постоје и парцеле које се воде у катастру као канал, а не постоје на терену.

2.4. ХИДРОТЕРМАЛНИ РЕСУРСИ

Геотермални потенцијали општине Пећинци испитани су на бушотинама Kup-l/H и Kup-2/H у насељу Купиново. Бушотине нису у експлоатацији. Просторни положај и карактеристике хидротермалних бушотина приказани су на Реферaлној карти број 3 и у Табели број 6.

Табела бр. 6: Карактеристике хидротермалних бушотина у насељу Купиново

Ред. број	Локација	Назив бушотине	Дубина бушотине (m)	Температура (°C)	Протицај (l/s)	Термална снага (MW)
77	Купиново	Kup-l/H	644.00	51.0	24.50	3.178
78	Купиново	Kup-2/H	663.00	44.0	9.70	0.974

Према подацима из Просторног плана подручја посебне намене система за изградњу насипа код насеља Купиново са елементима за директно спровођење („Службени лист АПВ“ бр. 16/2023) и Стратегије одрживог развоја општине на основу података добијених из две истражене бушотине (Куп-1/х, и Куп2/х), утврђено је хидротермално поље. Водоиздашност (капацитет) појединачних хидротермалнох бушотина (коју су ван експлоатације) у Војводини на самоизлив, најчешће се креће између 10 и 20 l/s. Највећа почетна издашност регистрована је управо на бушотини Куп-1/х, која долази из карстификованих доломитичних кречњака тријасте старости и износи 41,6 l/s, док издашност бушотине Куп-2/Н износи 14,2 l/s. Температура термоминералних вода на изласку из бушотине Куп-1/Н износи 48˚С, а на озласку из бушотине куп-2/Н износи 45˚С, што је у границама просецних средњих вредности (45-65˚С). Због свих ових параметара може се рећи да је подручје Купинова једно од најперспективнијих за отварање нових бањско-туристичких центара. Коришћење и заштита хидротермалних ресурса спроводиће се:

- геолошким истраживањима у перспективним подручјима;
- очување и унапређење квалитета и квантитета воде;
- елиминисање загађивача у непосредној околини.

У складу са одредбама члана 21. став 2. Закона о рударству и геолошким истраживањима: „Примењена инжењерскогеолошка - геотехничка истраживања обавезно се врше за потребе просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње грађевинских, рударских и других објеката ради дефинисања инжењерскогеолошких-геотехничких услова изградње и/или санације, као и других карактеристика геолошке средине“, јер према евиденцији предвиђена примењена инжењерско-геотехничка истраживања у смислу овог члана на простору обухвата, до сада нису извршена.

Као што је већ наведено, на територији општине Пећинци постоје термоминералне појаве, које представљају бањски потенцијал. У општини, на ширем подручју СРП „Обедска бара“ утврђене су резерве високоминерализованог тресета.

Потребно је извршити детаљне геолошка испитивања како би се дефинисале резерве и квалитет сировине, утврдили начини експлоатације, као и могућност његове примене (органска пољопривредна производња).

2.5. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ И МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ

- **Истраживања и експлоатација минералних сировина**

Према условима Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај бр. 143-310-576/2023-02 од 04.01.2024. добијени су следећи подаци.

- **Одобрење за истраживање:**
  - NAVAK - Национална возачка академија поо - локалност: Изворište „Навак“ доо у Суботишту, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - PERI-OPLATE д.о.о. Шимановци - локалност: Изворište „ПЕРИ оплате" д.о.о. у Шимановцима, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - TRUCK STOP TOMY д.о.о. Шимановци - локалност: Изворište "TRUCK STOP TOMY" у Шимановцима, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - JUBDOO Шимановци - локалност: Изворište ЈУБ Д.О.О. у Шимановцима, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - AGRO SAVA д.о.о. Београд - локалност: Изворište "АГРОСАВА" у Шимановцима -истражни простор бр. 6497 минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - STRAUSS ADRIATIC д.о.о. Шимановци - локалност: Изворište „Strauss Adriatic" код Шимановаца, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - DOKA SERB д.о.о. Шимановци - локалност: Изворište „ДОКА СЕРБ“ д.о.о. у Шимановцима, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - NIS A.D. Нови Сад - локалност: Водоснабдевање станице за снабдевање горивом Газпром Крњешевци - минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде.

- **Оверене резерве:**
  - „Strauss Adriatic“ д.о.о.. Шимановци - лежиште: изворište фабрике „Doncafe group“ у Шимановцима - минерална сировина: подземна вода;
  - Ран-комерц д.о.о., Суботиште - лежиште: изворište у насељу Суботиште, - минерална сировина: подземна вода;
  - „Тримо-инжењеринг“ д.о.о. Београд - лежиште: изворište „Тримо инжењеринг“ у Шимановцима, минерална сировина: подземна вода;
  - „Pink International Company“, Београд - лежиште: изворište „Pink“ у насељу Шимановци, минерална сировина: подземна вода;
  - Д.о.о. „Haselnut & Leska“, Београд - лежиште: изворište д.о.о. „Haselnut“ у Дечу, минерална сировина: подземна вода;
  - СЗТР "Ђурђевић" Суботиште - лежиште: изворište СЗТР "Ђурђевић" у Суботишту, минерална сировина: подземна вода;
  - Д.о.о. за производњу, трговину и услуге „ЈУБ“, Шимановаци - лежиште: изворište Д.о.о. „ЈУБ“ у Шимановцима, минерална сировина: подземна вода;

- Општина Пећинци, Фонд за грађевинско земљиште, Пећинци - лежиште: изворишта на подручју општине Пећинци (изворишта месних заједница Пећинци, Попинци, Шимановци, Деч; Ашања, Обреж, Огар, Доњи Товарник, Купиново, Прхово, Сремски Михаљевци, Сибач, Брестач, Суботиште, Карловчић), минерална сировина: подземна вода;
- Д.о.о. „Sunoko“ Нови Сад -лежиште: изворište шећеране „Доњи Срем“, минерална сировина: подземна вода;
- Д.о.о. „Sat Media Group“ Београд - лежиште: изворište Д.о.о. „Sat Media Group“ из Београда у Суботишту - минерална сировина: подземна вода;
- Д.о.о. „ITM Group“ Београд - лежиште: изворište Д.о.о. „ITM Group“ из Београда у Шимановцима, минерална сировина: подземна вода;
- Д.о.о. „Chemical Aerosava“, Београд - лежиште: изворište Д.о.о. „Chemical Agrosava“ из Београда у Шимановцима - минерална сировина: подземна вода;
- „Doka Serb“, Шимановцима, - лежиште: изворište Д.о.о. „Doka Serb“ у Шимановцима, минерална сировина: подземна вода;
- Нис Нафтагас ОД „Истраживање и технологија“, Нови Сад - лежиште: Купиново (бушотине Куп-1/Х и Куп-2/Х), минерална сировина: термоминерална;
- „TRUCK STOP TOMY“ Д.о.о. из Шимановаца, (правни следбеник „Glacier“ Д.о.о. Београд) - лежиште: изворište индустријског комплекса предузећа „Glacier“, Шимановцима, минерална сировина: подземне воде;
- „PERI opiate" д.о.о.. Шимановци - лежиште: изворište „PERI opiate“ д.о.о. у Шимановцима, минерална сировина: подземне воде;
- „Луки-коплерц" д.о.о., Пећинци - лежиште: изворište „Луки-комерц" у Пећинцима, минерална сировина: подземне воде;
- „Sunoko" d.o.o., Нови Сад - лежиште: изворište „Sunoko“ DOO Производни центар Пећинци у Пећинцима, минерална сировина: подземне воде;
- ЈКП Београдски водовод и канализација. Београд -лежиште: Београдско изворište на територији АП Војводине (бунари: RB-84, RB-85, RB- 86, PROJ-87, PROJ-88, PROJ-89, RB-90, RB-92, RB-93, RB-94, PROJ-95, RB-98) минерална сировина: подземне воде;
- COFICAB SERBIA DOO DEČ. Селиште 3. 22 441 Деч - лежиште: изворište у кругу пословног комплекса компаније Coficab Serbia d.o.o. у Дечу (бунар: ИЕБД-1/19), минерална сировина: подземне воде;
- SPORT VISION d.o.o., Милентија Поповића 5в. 11070 Београд - лежиште: изворište у кругу логистичког центра „Sport Vision“ у Шимановцима (бунари: ИЕБ-1 и ИЕБ-2) минерална сировина: подземне воде;
- ДОО „Ашања песак“ Купиново - лежиште: „Рибњак“ Ашања, ресурс: песак;
- TRIMO-INŽENJERING D.O.O. - лежиште: Изворište „Тримо-инжењеринг“ д.о.о. (бунар ИЕБТ-1/07) у Шимановцима - минерална сировина: подземне воде;
- Општинска управа општине Пећинци - лежиште: Изворишта насеља Пећинци, Попинци и Сибач, - минерална сировина: подземне воде;
- Општинска управа општине Пећинци - лежиште: Изворишта насеља Брестач, Суботиште и Доњи Товарник, - минерална сировина: подземне воде;

- Општинска управа општине Пећинци - лежиште: Изворишта насеља Огар и Обреж, - минерална сировина: подземне воде;
- Општинска управа општине Пећинци -лежиште: Извориште насеља Ашања и Купиново - минерална сировина: подземне воде;
- Општинска управа општине Пећинци - лежиште: Изворишта насеља Деч, Карловчић и Сремски Михаљевци - минерална сировина: подземне воде;
- Општинска управа општине Пећинци - лежиште: Изворишта насеља Прхово и Шимановци, - минерална сировина: подземне воде.

- **Одобрење за експлоатацију:**
  - ДОО „Ашања песак“ Купиново - поље: „Рибњак“ у Ашањи, минерална сировина: песак;
  - Циглана и трговина „Тодоровић“, Пећинци - поље: Површински коп Циглане Тодоровић код Пећинаца - минерална сировина: опекарска сировина;
  - SPORT VISION POO BEOGRAD - поље/локалитет: Експлоатациони простор изворишта у кругу логистичког центра „Sport Vision“ у Шимановцима, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде;
  - COFICAB SERBIA D.O.O. - поље/локалитет: Експлоатациони простор изворишта у кругу компаније COFICAB SERBIA DOO у Дечу, минерална сировина/геолошки ресурс: подземне воде.

3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, МРЕЖЕ НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

3.1. СТАНОВНИШТВО, СОЦИЈАЛНИ РЕСУРСИ И СТАНОВАЊЕ

У петнаест насеља у општини Пећинци живи укупно 18 401 становник према последњем Попису становништва 2022. године, од којих највише становника имају насеља Шимановци (3073 становника) и Пећинци (2448 становника).

Табела бр. 7: Последња три пописа становништва и густина насељености насеља општине Пећинци

Редни број	Насеље	Попис становништва			Површина К. О. km^2	Густина по попису 2002. г.	Густина по попису 2011. г.	Густина по попису 2022. г
		2002. г.	2011. г.	2022. г.				
1.	Ашања	1488	1365	1253	38,9	38,25	35,09	32,21
2.	Брестач	1066	934	869	20,4	52,25	45,78	42,60
3.	Деч	1590	1491	1404	32,3	49,23	46,16	43,47
4.	Доњи Товарник	1016	973	926	22	46,18	44,23	42,09
5.	Карловчић	1243	1078	998	30,8	40,36	35,00	32,40
6.	Купиново	2047	1866	1640	84,1	24,34	22,19	19,50
7.	Обреж	1400	1308	1218	67,4	20,77	19,41	18,07
8.	Огар	1143	1040	947	40,8	28,01	25,49	23,21
9.	Пећинци	2659	2581	2448	17,4	152,82	148,33	140,69
10.	Попинци	1360	1166	1020	23,1	58,87	50,48	44,16
11.	Прхово	813	784	710	19,7	41,27	39,80	36,04
12.	Сибач	544	468	463	15	36,27	31,20	30,87
13.	Сремски Михаљеваци	837	769	680	19,7	42,49	39,04	34,52
14.	Суботиште	942	844	752	23,8	39,58	35,46	31,60
15.	Шимановци	3358	3053	3073	33,8	99,35	90,33	90,92
Општина Пећинци		21506	19720	18401	489,2	43,96	40,31	37,61

Табела бр. 8: Преглед површина, броја насеља и становништва општине Пећинци, Сремског округа и Републике Србије

	Површина km^2	Број насеља	Становништво, стање попис 2022. (укупно)	Катастарске општине
Општина Пећинци	489	15	18401	15
Сремски округ	3485	109	282547	107
Република Србија	88499	6158	6647003	5822

Стратешко опредељење будућег локалног развоја је ревитализација становништва на подручју целе територије општине.

Нужан корак ка побољшању демографске структуре општине, пре свега, представљају подстицајне мере останак становништва у месту становања. Из тако дефинисаног концепта демографског развоја проистичу различите социо-економске мере од којих су најважније финансијски подстицаји, пореске олакшице, посебна социјална и здравствена заштита, запошљавање младих, организација радног и слободног времена и др.

У посредне мере спадају сва планска решења која воде општем побољшању услова живота, било да је реч о инфраструктурном опремању, развоју јавних служби, функционалном повезивању насеља, развоју перспективних привредно-радних зона и делатности у оквиру њих или заштити и валоризацији природног и културног наслеђа.

Планске пропозиције су дефинисане у правцу:

- унапређења квалитета становања, инфраструктуре, јавних служби и услужног сектора;
- дефинисања неопходних образовних профила за локалну привреду и образовања таквих кадрова;
- ангажовања неупослене радне снаге;
- додатне обуке становништва за рад у пољопривреди, туризму и угоститељству, према утврђеним потенцијалима;
- подршке развоју заната; и
- социјално-здравствене заштите и помоћи старијим грађанима и старачким домаћинствима.

Уколико наведена планске пропозиције буду реализоване у пуном облику, имаће за резултат повећање наталитета, досељавање новог становништва, као и смањење смртности. У том смислу, у наредној табели је дата реално-оптимистичка прогноза броја становника за наредни период.

- **Пројекција броја и структуре становништва**

Табела бр. 9: Упоредни преглед броја становника са прогнозом за 2033. годину

	Укупан број становника									
Насеље	**1948.**	**1953.**	**1961.**	**1971.**	**1981.**	**1991.**	**2002.**	**2011.**	**2022.**	**2033.**
Ашања	1468	1465	1608	1455	1481	1494	1488	1365	1253	1329
Брестач	1200	1200	1141	1109	1031	1030	1066	934	869	934
Деч	1396	1333	1362	1215	1227	1341	1590	1491	1404	1528
ДоњиТоварник	804	847	1045	1099	1034	1075	1016	973	926	1018
Карловчић	1470	1467	1412	1147	1103	1221	1243	1078	998	1068
Купиново	2182	2162	2220	2057	2002	2006	2047	1866	1640	1660
Обреж	1327	1254	1312	1387	1429	1415	1400	1308	1218	1311
Огар	932	1030	1157	1119	1096	1113	1143	1040	947	996
Пећинци	1276	1299	1414	1700	2232	2423	2659	2581	2448	2682
Попинци	1483	1436	1360	1273	1252	1217	1360	1166	1020	1027
Прхово	862	817	938	849	764	771	813	784	710	743
Сибач	586	563	548	508	509	552	544	468	463	527
Сремски Михаљевци	1044	1008	1027	865	837	863	837	769	680	693
Суботиште	882	910	953	927	911	968	942	844	752	773
Шимановци	1888	1835	1824	1767	2376	2598	3358	3053	3073	3554
Општина укупно	18800	18567	19289	18490	19284	20087	21506	19720	18401	19842

Табела бр. 10: Насеља по величинским категоријама - попис 2022. година

Величинска категорија	Број насеља	Број становника	% од укупног броја становника општине
до 1000	8	6345	34,48
1001-3000	6	8983	48,82
3001-5000	1	3073	16,70
Укупно	15	18401	100,00

Шимановци са 3073 становника су највеће насеље и једино насеље у општини које се налази у групи од 3001-5000 становника. Најмање насеље је насеље Сибач са 463 становника.

У изради прогноза будућег кретања укупног становништва коришћени су следећи поступци:

1) математички, који полази од претпоставке да ће будућност личити на прошлост, а при чему се располаже подацима из два или три или више претходна пописа становништва;
2) аналитички или методи компонената, који у прогнози укупног становништва према старости и полу полази од актуелне старосно-полне структуре, док се за будући фертилитет, смртност и миграције постављају хипотезе које се заснивају на досадашњим тенденцијама, као и на њиховом будућем развитку, у зависности од општег социјалног и економског развоја.

- **Пројекције становништва**

Пројекције кретања укупног броја становника су различите у зависности од методе прорачуна пројекције (аритметичка, геометријска или аналитичка). На основу сагледавања сва три метода, користи се радна верзија пројекције становништва, која представља основу за пројектовање броја становника, а рачунајући и претпостављени позитивни развој подручја на основу планских решења по свим областима.

Посматрањем демографских обележја и на основу извршене процене могу се издвојити следеће **категорије насеља**, која одражавају различите демографске прилике:

- „врло повољне“ демографске услове имају насеља: Шимановци – секундарни центар и Пећинци – општински центар;
- „повољне“ демографске услове имају: Ашања, Деч, Купиново и Обреж, Попинци;
- „задовољавајуће“ демографске услове имају: Брестач, Доњи Товарник, Карловчић и Огар;
- „незадовољавајуће“ демографске прилике имају: Прхово и Суботиште;
- „неповољне“ демографске услове имају: Сибач и Сремски Михаљевци.

Са становишта одрживог развоја и настојања локалне самоуправе и шире заједнице, ниједно насеље се не може оценити као „врло неповољно“ или са непоправљивим демографским приликама, које би водиле његовом нестајању. И најмања насеља у општини, која су процењена као „неповољна“, нису у фази демографског пропадања, штавише имају потенцијала за привредни развој и потребно је смерницама просторног развоја подстицати, најпре економски развој, како би се створио основ демографског опоравка.

Посебно треба посматрати насеља Купиново и Обреж због специфичног туристичког потенцијала, где се очекује појачан развој и повећан број туриста.

- **Пројекција структуре становништва**

У наредним табелама дат је преглед и прогноза старосне структуре становништва за 2033. годину свих насеља општине Пећинци.

Из наведене **пројекције структуре становништва** за пројектовану 2033. годину, најбројније становништво је у добној групи од 55-59, 60-64, 65-69 година. Просечна старост на територији општине је 50,15 година, а преко 45% становништва имаће више од 50 година живота. Подаци указују на лошу старосну структуру, те овом текућем и будућем проблему, треба дати приоритет у настојањима да се обезбеди развој посматраног подручја.

Табела бр. 11-а: Пројекције старосне структуре становништва

Насеље	год.	Укупно	Старост									
			0–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49
Ашања	2011	1365	59	69	77	82	91	88	91	87	99	109
	2022	1253	55	65	58	73	63	64	93	80	86	98
	2033	**1329**	**59**	**71**	**48**	**75**	**44**	**50**	**109**	**85**	**86**	**102**
Брестач	2011	934	41	42	50	59	69	71	40	65	61	80
	2022	869	53	50	46	33	54	42	58	62	46	59
	2033	**934**	**73**	**66**	**49**	**12**	**47**	**19**	**85**	**68**	**38**	**47**
Деч	2011	1491	65	73	80	80	99	114	102	83	98	95
	2022	1404	67	75	76	75	68	78	89	97	99	93
	2033	**1528**	**79**	**88**	**83**	**81**	**47**	**54**	**89**	**126**	**115**	**105**
Доњи Товарник	2011	973	61	50	49	52	69	87	54	58	62	85
	2022	962	63	56	69	56	37	47	53	78	65	49
	2033	**1018**	**74**	**70**	**99**	**68**	**11**	**14**	**60**	**110**	**78**	**20**
Карловчић	2011	1078	40	44	59	73	70	59	53	64	83	76
	2022	998	62	56	47	32	56	66	60	58	57	65
	2033	**1068**	**93**	**76**	**42**	**-4**	**50**	**83**	**76**	**61**	**40**	**64**
Купиново	2011	1866	86	102	109	102	125	131	111	101	130	156
	2022	1640	77	67	85	89	97	95	99	111	107	99
	2033	**1660**	**80**	**42**	**74**	**89**	**84**	**73**	**102**	**138**	**100**	**57**
Обреж	2011	1308	53	90	60	75	102	91	80	87	77	107
	2022	1218	84	63	52	64	65	62	100	83	88	67
	2033	**1311**	**128**	**45**	**52**	**63**	**38**	**42**	**135**	**91**	**112**	**37**
Огар	2011	1040	56	45	59	73	72	68	55	62	76	86
	2022	947	50	52	52	38	59	63	68	61	57	51
	2033	**996**	**52**	**67**	**53**	**9**	**55**	**67**	**91**	**69**	**47**	**24**
Пећинци	2011	131	147	135	143	162	165	199	221	163	174	131
	2022	2448	122	156	156	144	128	115	172	156	177	208
	2033	**2682**	**115**	**200**	**192**	**148**	**110**	**48**	**149**	**172**	**207**	**316**
Попинци	2011	1166	45	45	74	83	83	77	60	73	85	101
	2022	1020	56	36	45	43	54	78	51	75	61	67
	2033	**1027**	**75**	**32**	**23**	**9**	**33**	**91**	**50**	**88**	**46**	**43**
Прхово	2011	784	41	34	34	49	52	45	55	42	58	60
	2022	710	35	35	42	35	30	40	53	43	50	47

Насеље	год.	Укупно	Старост									
			0–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49
	2033	**743**	**34**	**41**	**56**	**26**	**13**	**41**	**59**	**50**	**50**	**41**
Сибач	2011	468	18	16	27	20	32	36	32	34	17	37
	2022	463	26	23	24	18	27	24	27	39	35	30
	2033	**527**	**38**	**33**	**25**	**19**	**26**	**16**	**26**	**50**	**58**	**28**
Сремски Михаљевци	2011	769	32	26	24	33	55	64	45	37	50	77
	2022	680	32	40	32	24	18	35	40	50	46	47
	2033	**693**	**37**	**60**	**45**	**19**	**-16**	**11**	**41**	**71**	**49**	**24**
Суботиште	2011	844	47	44	47	59	59	57	53	44	55	76
	2022	752	34	29	48	38	46	46	45	54	41	53
	2033	**773**	**26**	**18**	**56**	**23**	**40**	**42**	**44**	**72**	**33**	**38**
Шимановци	2011	3053	154	149	145	181	206	225	210	233	193	233
	2022	3073	176	157	162	161	148	171	205	221	237	215
	2033	**3554**	**224**	**189**	**203**	**165**	**112**	**143**	**231**	**242**	**317**	**229**

Табела бр. 11-б: Пројекције старосне структуре становништва

Насеље	год.	Укупно	Старост									
			50–54	55–59	60–64	65–69	70–74	75–79	80–84	85–више	Пунол. станов	Прос. старост
Ашања	2011	1365	97	113	92	47	68	62	24	10	1120	41,2
	2022	1253	87	107	89	95	69	28	29	14	1033	42,81
	2033	**1329**	**90**	**117**	**99**	**157**	**80**	**-2**	**38**	**20**	**1101**	**50,84**
Брестач	2011	934	71	82	51	44	46	35	22	5	770	41,3
	2022	869	55	79	63	66	45	18	29	11	698	42,38
	2033	**934**	**47**	**88**	**84**	**98**	**51**	**4**	**40**	**19**	**731**	**49,82**
Деч	2011	1491	131	125	116	62	65	59	26	18	1230	41,5
	2022	1404	95	88	120	114	85	39	28	18	1144	42,83
	2033	**1528**	**73**	**64**	**142**	**183**	**118**	**25**	**34**	**21**	**1230**	**50,58**
Доњи Товарник	2011	973	74	78	55	29	47	29	26	8	784	39,9
	2022	962	49	74	69	67	50	21	16	7	703	40,03
	2033	**1018**	**31**	**81**	**93**	**115**	**61**	**16**	**8**	**7**	**727**	**46,16**
Карловчић	2011	1078	85	93	81	44	63	45	34	12	898	43,3
	2022	998	72	72	84	79	68	32	22	10	816	43,11
	2033	**1068**	**70**	**62**	**100**	**126**	**83**	**24**	**13**	**10**	**856**	**49,39**
Купиново	2011	1866	154	133	101	85	110	75	40	15	1503	41,3
	2022	1640	116	138	125	106	97	60	47	25	1365	43,58
	2033	**1660**	**95**	**164**	**168**	**143**	**99**	**54**	**61**	**39**	**1432**	**52,40**
Обреж	2011	1308	97	98	77	58	72	57	23	4	1063	40,7
	2022	1218	76	94	95	80	61	31	33	20	981	41,82
	2033	**1311**	**66**	**104**	**127**	**114**	**59**	**10**	**48**	**39**	**1046**	**49,21**
Огар	2011	1040	77	90	68	47	42	38	21	5	841	40,6
	2022	947	84	71	66	71	52	17	20	15	768	41,88
	2033	**996**	**104**	**63**	**74**	**106**	**70**	**-1**	**22**	**27**	**810**	**49,44**

Насеље	год.	Укупно	Старост									
			50–54	55–59	60–64	65–69	70–74	75–79	80–84	85–више	Пунол. станов	Прос. старост
Пећинци	2011	2581	184	187	194	105	121	83	55	12	2076	40,3
	2022	2448	161	156	149	148	141	81	52	26	1916	41,04
	2033	**2682**	**162**	**148**	**126**	**213**	**182**	**91**	**57**	**44**	**2043**	**47,94**
Попинци	2011	1166	97	80	60	52	58	55	32	6	944	41,6
	2022	1020	76	89	93	67	60	32	21	16	859	43,84
	2033	**1027**	**66**	**111**	**140**	**92**	**71**	**14**	**13**	**28**	**903**	**52,66**
Прхово	2011	784	54	68	48	36	46	29	30	3	642	42,4
	2022	710	50	59	46	65	31	24	14	11	581	42,88
	2033	**743**	**54**	**59**	**51**	**104**	**21**	**23**	**0**	**21**	**607**	**49,79**
Сибач	2011	468	39	37	41	24	22	14	15	7	397	43,3
	2022	463	21	28	40	34	32	17	10	8	382	43,28
	2033	**527**	**6**	**23**	**45**	**49**	**47**	**23**	**7**	**10**	**424**	**49,75**
Сремски Михаљевци	2011	769	66	63	50	31	54	37	21	4	668	44,2
	2022	680	45	64	62	56	34	27	15	13	558	44,97
	2033	**693**	**31**	**75**	**83**	**89**	**19**	**21**	**11**	**24**	**532**	**52,49**
Суботиште	2011	844	57	65	52	33	48	28	13	7	671	40,0
	2022	752	58	60	61	51	41	19	22	6	617	42,78
	2033	**773**	**68**	**64**	**79**	**77**	**40**	**13**	**34**	**6**	**656**	**51,98**
Шимановци	2011	3053	256	220	219	132	121	110	45	21	2500	40,5
	2022	3073	213	226	235	179	165	101	61	40	2488	41,98
	2033	**3554**	**202**	**266**	**286**	**253**	**234**	**107**	**86**	**65**	**2849**	**49,76**

- **Пројекција броја домаћинстава**

Број домаћинстава прати тренд броја становништва, али и тренд смањења броја чланова домаћинства. Процењује се да, уз позитиван друштвено економски развој, број домаћинстава има благи раст до прогнозиране 2033. године. Величина од 2,89 члана по домаћинству је мања у односу на пописну годину 2011. када је величина домаћинства општине износила 3,15 члана.

Табела бр. 12: Упоредни преглед броја домаћинстава и прогноза за 2033. годину

Назив насеља	Број домаћинстава									
	пописна година									прогноза
	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011	2022	2033
Пећинци (укупно)	4353	4550	5033	5225	5783	6063	6796	6251	6371	7447
Општински центар*	308	335	407	517	656	736	881	824	861	1027
Остала насеља	4353	4550	5033	5225	5783	6063	6796	6251	6371	7447
Ашања	358	360	400	391	435	458	481	427	447	534
Брестач	273	275	288	327	308	302	308	274	279	326
Деч	349	375	376	359	391	442	522	518	521	602
Доњи Товарник	185	196	246	266	276	284	298	280	271	303
Карловчић	329	358	369	345	360	381	398	353	369	440
Купиново	512	541	616	625	632	632	668	621	582	630
Обреж	282	293	318	369	399	397	431	400	404	469
Огар	223	244	281	293	316	315	323	314	309	350
Пећинци*	308	335	407	517	656	736	881	824	861	1027
Попинци	331	339	353	352	393	389	415	397	353	362
Прхово	214	209	239	237	237	245	256	239	243	283
Сибач	135	144	146	139	150	167	191	155	155	178
Сремски Михаљевци	237	241	254	224	232	224	250	230	252	312
Суботиште	200	211	259	279	293	298	296	267	261	294
Шимановци	417	429	481	502	705	793	1078	952	1064	1336

- **Становање и социјални ресурси**

Подизање нивоа некомфорног стамбеног фонда требало би почети кроз пробне пројекте као што су „побољшање“ / легализација бесправно подигнутих / сграђених објеката и подизање нивоа квалитета становања у сиромашнијим насељима територије општине.

Гледано дугорочно, решење стамбеног проблема зависи од општег економског раста. Да би се остварило неко значајније побољшање у односу на садашњу ситуацију препорука је стимулисање стамбене изградње и субвенционирања стамбене изградње за повратнике, пре свега. Треба дакле, подстаћи стамбене програме општине, а посебно програме за стимулисање повратка људи из других подручја/центара у земљи, програме стамбене изградње за изнајмљивање или куповину.

Један од видова социјалног становања, поред изградње социјалних станова, може бити и пренамена, адаптација и реконструкција напуштених стамбених објеката услед депопулације у угроженим насељима. Овај вид социјалне политике би обезбеђивао становање руралног типа, а то подразумева могућност прибављања земљишта које би било у категорији „социјалног“. Овако дефинисано рурално социјално становање мора се развијати према посебним програмима који ће дефинисати односе, обавезе и права власника и корисника.

Активности у области становања, биле би следеће:

- усклађивање обима стамбене изградње за тржиште и нових облика социјалног становања;

- социјално подржани програми становања биће усмерени према јасно дефинисаним циљним групама.

Развојни интереси општине упућују на следеће циљне групе које ће имати приоритет у програмима субвенционисаног становања:

- млађи, квалификовани и радно компетентни грађани који заснивају сопствено домаћинство и настоје да се осамостале од родитеља;
- породице са малом децом, и
- стручњаци (локални и повратници) за чијим профилима постоји потреба.

Реконструкција у области стамбеног фонда биће тежиште стамбене политике општине, у наредном планском периоду. Како је у предходном периоду започета легализација стамбених (бесправно изграђених) објеката, основни приоритет у побољшању квалитета становања је редовно одржавање целих зграда и њихових фасада. Санирање бесправно изграђених објеката и проналажење модалитета опремања и уређења ових станова/зона, модалитета и извора финансирања и дугорочних финансијских аранжмана, са циљем да се у урбанизовању ових објеката обезбеди учешће власника, на нешто дужи рок отплаћивања.

Решавање стамбених питања на територији општине захтеваће системске промене у складу са новим друштвено-економским условима и са организованим активностима Републике и општине, а које се односе на квалитетан начин живота не би ли и то био један од фактора задржавања становништва на овом подручју.

Посебни програми становања биће усмерени ка осетљивијим друштвеним групама као што су социјално угрожено становништво, избеглице и друге нискодоходовне категорије становништва.

3.2. МРЕЖА ЦЕНТАРА И НАСЕЉА

Концепција развоја мреже насеља и дистрибуција активности, усмерена је на уважавању постојећих и предвиђених будућих, како демографских кретања, тако и уочених природних и створених потенцијала простора.

Основно опредељење у развоју мреже насеља и центара је планско усмеравање и подстицање напретка функција у већ формираним центрима са иницираним процесима урбанизације и потенцијалним микроразвојним нуклеусима, посебно у руралном подручју. У циљу задржавања становништва у периферним сеоским насељима, приоритет је развој сеоских центара, отварање производних (прерађивачких) погона, посебно уз најзначајније саобраћајнице, као и даљи развој инфраструктурних система и локалне путне мреже. Такође, групе мањих насеља груписаће се у гравитациона подручја центара вишег нивоа, што ће им омогућити лакше решавање комуналних проблема и опремање неопходним сервисима, као и модернизовање саобраћајница између примарних сеоских насеља и њихових најближих центара.

Мрежу насеља општине чини 15 насеља. Општински центар - Пећинци, као и насеља Ашања, Брестач, Деч, Доњи Товарник, Карловчић, Купиново, Обреж, Огар, Попинци, Прхово, Сибач, Сремски Михаљевац, Суботиште, Шимановци.

У постојећој **просторно-функционалној структури** мреже насеља доминирају Пећинци и Шимановци као главни полови развоја целе територије. Пећинци су општински центар, односно административни, управни, здравствени, образовни и културни центар. У Шимановцима су се развиле одређене, привредне, функције које су временом показале потенцијал да децентрализују простор и привуку већи број становништва. С друге стране, насеље Сибач иако најмање насеље општине може

имати већи потенцијал развоја уз посебне мере развоја, активирањем привредно-радне зоне уз аутопут и даљи развој пољопривреде.

- **План развоја мреже насеља**

План просторног развоја заснива се на следећим полазиштима:

- одрживи развој еколошко прихватљивих, традиционалних делатности (пољопривреда, туризам и др) и еколошко прихватљивих нових активности;
- очување и заштита водних ресурса, пољопривредног и шумског земљишта и коришћење обновљивих извора енергије;
- мултифункционално коришћење земљишта које омогућава вишеструке ефекте и користи: против-поплавне уставе, рекреацију, против-пожарна заштита, шуме за едукацију, рекреацију, пољопривреда и туризам и др;
- ублажити полицентричан систем насељске мреже;
- тежити ка равномернијем размештају центара услуга, њиховој даљој децентрализацији и приближавању корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;

У складу са дефинисаним циљевима и започетим трендовима развоја, основни принципи који усмеравају правце развоја мреже насеља и садржаја на простору општине Пећинци, односе се на:

- адекватну афирмацију природних ресурса (пољопривреде, вода), а самим тим и подизање нивоа развијености мреже насеља и центара свих нивоа, по принципу истицања компаративних предности сваког подручја понаособ и њихово сложено слојевито умрежавање (административни центри – привредни центри – трговачки центри – пословно-производни центри, спортско-рекреативни – туристички,...)
- могућност интензивнијег развоја постојећих и нових специјализованих привредних центара, у смислу проширења квалитета и разноврсности понуде садржаја и формирања нових гравитационих зона које би омогућиле извеснопрегруписавање у мрежи насеља, у оквиру, али и ван подручја општине.
- повећање промета на унутрашњој мрежи регионалних и локалних путева, ствара основ за интензивнији развој садржаја терцијарних делатности,
- специјализованост појединих центара иницира развој адекватних видова друштвене инфраструктуре: специјализованих школа, здравствених садржаја, научних и истраживачких центара, културних институција и манифестација, итд.
- јачање појединих пунктова – центара, кроз преузимање дела административно-управних функција, чиме би се омогућила њихова ефикаснија децентрализација и подигао степен доступности локалном становништву.

Приоритетан правац деловања, усмерен на стварање основе за развој ефикасне мреже насеља односи се, пре свега, на развој саобраћајне и комуналне инфраструктуре, без чега је нерационално очекивати било какав помак у развоју и задовољавајућем функционисању и повезивању насеља.

У циљу задржавања становништва на селу, приоритет је развој сеоских центара, активирање производних капацитета – нарочито уз важније саобраћајне правце, дефинисање грађевинских рејона насеља, чиме би се усмеравао простор за изградњу и спречило нерационално коришћење пољопривредног и шумског земљишта.

Такође, групе мањих насеља пожељно је груписати у гравитациона подручја центра вишег нивоа, чиме би се омогућило међусобно кооперативно деловање,

решавање заједничких проблема из домена комуналне и саобраћајне инфраструктуре, јавних служби, организације пољопривредне производње, пословно-производних активности, итд.

С обзиром на то да ће различити облици производње, у прво време и даље бити носиоци развоја општине, а имајући у виду саобраћајно-географски положај,природне карактеристике терена, инфраструктурну опремљеност и могућност финализације фазних индустријских производа, у складу са циљем заустављања одлива становништва из сеоских насеља потребно је формирати секундарне индустријске центре на нивоу општине.

Раст и активацију постојећих и будућих насељских центара као превасходно привредно-радних зона, потребно је контролисано усмеравати, да би се избегле негативне последице субурбанизације (раст „дивљих“ насеља, неадекватно коришћење и опремање земљишта, итд.), нарушавање еколошке равнотеже, загушење центара, итд.

Са друге стране, јачањем привредних грана, шири се свест о потреби интегрисања свих просторних потенцијала за развој привредних активности у свеобухватан систем, што неминовно подразумева и декомпоновање постојеће мреже насеља.

Према овој концепцији, даље ће се развијати следећа хијерархија насеља и центара:

- I ранг - **општински центар** (Пећинци) – административни центар територије општине;
- II ранг - **секундарни центар заједнице насеља** (Шимановци) – представља матични центар за насеља, која се на њих непосредно наслањају. Они су нуклеуси, око којих се формирају основне заједнице насеља. Они треба да омогуће остваривање принципа „концентрисане децентрализације”, односно груписање становништва. Шимановци су бројчано највеће насеље у општини и једино насеље чија основна активност није пољопривреда. Највећи разлог развоја овог насеља је одличан саобраћајно-географски положај и близина Београда, па се и у наредном периоду прогнозира даљи привредни развој Шимановаца.
- III ранг - **примарна сеоска насеља** (Ашања, Брестач, Деч, Доњи Товарник, Карловчић, Огар, Попинци, Прхово, Сибач, Сремски Михаљевци, Суботиште) насеља са релативно позитивним демографским показатељима и потенцијалима за привредни развој, тако да је и акценат ставља на јачање привредних и услужних делатности;
- **Насеља са специфичним функцијама** (Купиново, Обреж), могу бити II или III ранга, чија је специфичност у једној или више развојно планираних функција, односно потенцијалних капацитета за развој специфичне понуде. Та специфичност се превасходно огледа у природним и културним добрима, у туристичким капацитетима и понудама, планираној привреди, инфраструктурним објектима и природним посебностима.

Хијерархија мреже центара планирана је на основу традиционалних веза између насеља, као и размештаја појединих функција. Потом на основу просторне дистрибуције самих насеља са циљем да се равномерним распоредом центара другог и трећег ранга обезбеди покривеност што веће површине и броја становника услугама и садржајима центра. Развој центара у мрежи насеља и њихова хијерархија, заснивaће се на следећим и функционално - просторним везама.

Табела бр. 13: Гравитациона подручја централних места

	Функција централног места	ГРАВИТАЦИОНО ПОДРУЧЈЕ
1.	**Општински центар** Пећинци **(ОЦ)**	Сва насеља општине, а непосредно Брестач, Попинци, Прхово, Сибач, Суботиште
2.	**Секундарни центар (СЦ)**	
	Шимановци	Деч, Карловчић, Прхово, Попинци, Сремски Михаљевци
3.	**Примарна сеоска насеља**	
	Ашања	Деч, Карловчић и Купиново
	Брестач	Суботиште
	Деч	Ашања, Карловчић, Сремски Михаљевци
	Доњи Товарник	Огар, Суботиште
	Карловчић	Сремски Михаљевци, Суботиште
	Обреж	Огар
	Огар	Доњи Товарник, Обреж
	Попинци	Прхово
	Прхово	Попинци
	Сибач	Сибач
	Сремски Михаљевци	Карловчић, Прхово
	Суботиште	Брестач, Доњи Товарник, Карловчић
*	**Насеља са специфичним функцијама**	
	Купиново, Обреж – специфичност у вези природних и културних добара и туризма. Заштићено природно добро – СРП „Обедска бара“	

Посебан значај у остваривању функционалне кохезије подручја и децентрализације функција из општинског центра имаће насеља која се ослањају на државне путеве I и II реда, а према пројекцијама становништва имају и демографски потенцијал. Пре свега, неопходна је њихова социо-економска трансформација (од аграрних ка аграрно-индустријским и аграрно-услужним насељима – комплементарним развојем пољопривреде и осталих делатности) и опремање основном јавно – социјалном и комуналном инфраструктуром, чиме ће се створити основне претпоставке за задржавање становништва у сеоским насељима.

Развој примарних сеоских насеља на подручју општине зависи од демографске пројекције, изградње недостајућих објеката јавних служби, водоводне и канализационе инфраструктуре у насељима, побољшања саобраћајне инфраструктуре, а највише побољшања укупног квалитета живљења. Комплементаран развој пољопривреде и осталих делатности намеће се као реална опција оживљавања сеоских насеља и сеоске економије, тј. омогућавања социоекономског преображаја сеоских насеља и успоравања негативних депопулационих процеса. Из тог разлога, Планом се омогућава формирање микроразвојних нуклеуса (насеља предиспонирана за лоцирање привредно-радних зона која су прилагођена савременим технологијама, еколошким стандардима и локалним сировинама) у свим примарним сеоским насељима, уколико се појаве иницијативе и могућности њиховог активирања.

Имајући у виду мали број становника и мале густине настањености изграђеног земљишта, опредељење је да се што је могуће више ограничи ширење изградње на површине изван грађевинског подручја и да се користе постојеће резерве изграђеног земљишта, првенствено ради заштите пољопривредног и шумског земљишта. Планира се повећање густине насељености и изграђености и интензивирање коришћења грађевинског земљишта, као и рационално опремање комуналном, саобраћајном и социјалном инфраструктуром.

- **Планиране величине насеља и распоред становништва**

Према пројекцији становништва у Пећинцима ниједно насеље неће имати мали број становника (до 500 становника), шест насеља са 500-1000 становника, осам насеља са 1000-3000 и једно насеље са бројем становника преко 3000 становника.

Једино насеље, које је према попису из 2011. године имало испод 500 становника (Сибач), има демографски потенцијал раста становништа због свог саобраћајног положаја и претпостављеног привредног развоја.

Посматрањем демографских обележја и на основу извршене процене броја становника могу се издвојити следеће категорије насеља, која одражавају различите демографске прилике:

- „врло повољне“ демографске услове имају насеља: Шимановци – секундарни центар и Пећинци – општински центар;
- „повољне“ демографске услове имају: Ашања, Деч, Купиново и Обреж,;
- „задовољавајуће“ демографске услове имају: Доњи Товарник, Карловчић и Попинци;
- „незадовољавајуће“ демографске прилике имају: Брестач, Огар, Прхово и Суботиште;
- „неповољне“ демографске услове имају: Сибач и Сремски Михаљевци.

Са становишта одрживог развоја и настојања локалне самоуправе и шире заједнице, ниједно насеље се не може оценити као „врло неповољно“ или са непоправљивим демографским приликама, које би водиле његовом скором нестајању. И најмања насеља, попут насеља Сибач и Сремски Михаљевци, још увек нису у фази демографског пропадања, иако преовлађују негативни демографски процеси и појаве. Јачина негативних утицаја се још увек не може оценити као непоправљива.

Резултати пројекције становништва у свим варијантама показују да ће се наставити процес депопулације становништва, па је основни циљ демографског развитка у планском периоду - успоравање депопулације становништва кроз спречавање одласка становништва, пре свега у друге окружне и републичке центре и у центре иностраних држава, а то ће се остварити кроз могућност запошљавања и повећања стандарда житеља овог подручја.

Основне препреке бржег развоја општине са демографског становишта, су интензивна миграциона кретања и негативан наталитет, односно негативан природни прираштај, на основу чега се укупан број становника последњих пописа константно смањује. Старосна структура становништва све више има карактер регресивног, односно старијег типа становништва (низак удео младог становништва), будући да се смањује фертилни (недовољан обим рађања) и омладински контигент становништва, а што све укупно доводи до осиромашења становништва, а што значајно утиче на демографске токове на овом простору, те је основно ограничење за развој насеља, његова депопулација и старење становништва, што узрокује бројне негативне последице и утицаје на промене демографских структура (образовна, економска) и формирање функционалних контигената становништва.

- **План коришћења и изградње мреже насеља**

Полазећи од малих густина насељености изграђеног земљишта на испитаном подручју и његовог коришћења, опредељење је да се што је могуће више ограничи ширење изградње на нове површине и да се користе унутрашње резерве изграђеног земљишта, у првом реду ради заштите пољопривредног и шумског земљишта и коридора јавних путева и тиме формира компактно грађевинско подручје.

Уколико се појави већи број захтева за изградњом, може се одобрити проширење грађевинског подручја највише до 5% на појединачним парцелама од овим планом предвиђене површине земљишта за изградњу на нивоу појединачног насеља. За проширење грађевинског земљишта није потребна израда измена и допуна овог ППО за изградњу објеката на појединачним парцелама.

Проширење грађевинског земљишта у складу са одредбама Просторног плана утврдиће се према потреби одговарајућим урбанистичким планом или директно на основу правила дефинисаних у поглављу 4. Правила уређења и грађења за просторе осталог земљишта (изван грађевинског земљишта). За проширење грађевинског земљишта до 5%, од овим планом дефинисане површине, када се ради о изградњи на више парцела (привредни комплекси, туристички и стамбени комплекси), као и за већа проширења од 5%, потребна је израда или Плана генералне регулације за цело насеље, или израда Уређајне основе за насеље, или израда Плана детаљне регулације који ће да обухвати шире подручје са анализом утицаја на цело насеље.

- **Основне промене у мрежи насеља обухватају следеће:**
  - заокруживање функција општинског центра;
  - проширење функција секундарног центра;
  - подизање стандарда у осталим насељима - селима;
  - развијање привредне и пољопривредне производње;
  - даљи развој насеља са израженом туристичком и рекреативном функцијом (Обреж, Купиново).

Планирана функционална мрежа насеља има 3 хијерархијска нивоа: општински центар, секундарни центар, примарна сеоска насеља. Такође, издваја се једна посебна категорија, насеља са специфичним функцијама, којом се не одређује хијерархија насеља у смислу функционалности и опремљености, већ у специфичном потенцијалу за развој.

Поједине јавне функције у насељима, број становника и одређени развојни потенцијали одређују ранг насеља. Поред тога, основу развоја насеља ће чинити развој прерађивачких капацитета, сервиса и услуга везаних за привредну и пољопривредну производњу. Контролом коришћења земљишта неопходно је очувати квалитет пољопривредног земљишта и животне средине. Акценат у пољопривредној производњи је стварање услова за производњу здраве хране и органске пољопривреде, као и развој сточарства. У функцији привредног развоја пожељно је обезбедити: погоне за прераду сировина овог подручја, као и друге службе везане за модеран рад сточарства – ветеринарска испостава, саветодавна служба и друге основне службе везане за функционисање малих предузећа, у области прераде пољопривредних производа.

- **Организација и управљање мрежом насеља и јавних служби**
  - **Општински центар Пећинци**

Насеље **Пећинци** ће се развијати као општински центар са вишим квалитетом функција. Поред развоја секундарног сектора, јачаће функције насеља Пећинаца као центра услужних делатности, здравства, културе, информатике, и других терцијарних и квартарних делатности. Уже, непосредно, гравитационо подручје су насеља која директно гравитирају насељу Пећинци: Брестач, Попинци, Прхово, Сибач, Суботиште. Шире гравитационо подручје је цела територија општине, односно сва остала насеља.

  - **Секундарни центар**

До убрзаног привредног развоја у Шимановцима дошло је првенствено због релативно добре позиције уз ауто-пут и близине Београда као великог тржишта и

главног аеродрома у близини. Такође, добар део површина атара намењен је за даље ширење привредно-радних зона што насељу Шимановци даје добар потенцијал за ширење и брзим темпом развоја.

Положај општине Пећинци условљава могућу повезаност са суседним Градом Сремска Митровица. Радна зона „Шимановци“ поприма карактер мултимодалног подручја стога постоји усмереност ка лучком подручју Града Сремска Митровица, као и железничкој прузи (али и планираном карго аеродрому у насељу Велики Радинци) што може бити значајно за развој Општине Пећинци.

- **Насеља са специфичном функцијом**

Специфичност ових насеља је у једној или више развојно планираних функција, односно потенцијалних капацитета за развој специфичне понуде. Та специфичност се огледа превасходно у заштити природних и културних добара, туристичким капацитетима и понудама, планираним привредним капацитетима, инфраструктурним објектима и природним посебностима.

У ову групу насеља спадају:

- **Купиново, Обреж – специфичност у вези природних и културних добара и туризма**

Насеља са специфичним функцијама, морају у знатној мери да буду уређена на савременијим основама него што је то данас. Овде се не мисли само на адекватну комуналну опремљеност и инфраструктуру (водовод и канализација, електронска комуникациона инфраструктура, асфалтиране улице и сл.) и на постојање јавних функција, већ и на адекватно уређење и одржавање објеката и слободних неизграђених површина. Контролом коришћења грађевинског земљишта, као и контролом заштите животне средине, природних и културних вредности подстицати очување и стварање аутентичних амбијенталних целина, културолошких вредности и туристичко рекреативних понуда.

Контролом коришћења земљишта неопходно је очувати шуме и шумско земљиште, квалитет пољопривредног земљишта и животне средине. Акценат је на развоју туристичког подручја за одмор и излете у природи, бављење спортом. У ова два насеља због великих шумских комплекса не може се рећи да је пољопривреда доминантна у оној мери као у осталим насељима.

- **Примарна сеоска насеља**

Остала насеља имаће, претежно намену, која подразумева: становање, мешовиту намену, пословање и производња и мали производни погони у домаћој радиности, које би могли садржајно да прате и школе, амбуланте, апотеке, библиотеке, просторије за културу, забаву и рекреацију. И овде се акценат ставља на пољопривредну производњу и развој привредно-радних зона.

3.3. МРЕЖА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Развој система јавних служби се односи на побољшање квалитета живота грађана кроз подизање квалитета услуга и лакшу доступност објеката. У складу с тим, пропозиције и принципи су представљени у смислу:

- подизања нивоа квалитета у свим насељима, адаптацијом и реконструкцијом постојећих објеката или изградњом нових;
- обезбеђивања ефикасније доступности корисника организовањем нових, прилагођених форми услуга (адекватан смештај и брига о старим лицима итд.);

- стимулисања приватног сектора (пореским олакшицама);
- равнотежа у пружању услуга становништву општинског центра и осталих насеља, нарочито кад су у питању основне школе и примарна здравствена заштита, као обавезне установе јавних служби.

Развој јавних служби у наредном периоду одвијаће се у складу са постојећом мрежом објеката, у зависности од будућих потреба и у складу са економским могућностима и новим улагањима. Поред оптинског центра, приоритет у том смислу имају Шимановци, Купиново, Доњи Товарник, Ашања, Деч, Обреж.

У том смислу дају се одређене препоруке у погледу опремљености насеља (финансијским установама, организацијама, јавним службама, комуналним инфраструктурним предузећем и др), што представља приоритетну фазу у развоју насеља, како би се створили услови за постепену обнову становништва, најпре у центрима.

На нивоу општине, планска решења су:

- реконструкција већине здравствених објеката, односно амбуланти, у насељима, као и изградња здравственог пункт / установе у насељу без основне здравствене заштите (насеље Сибач);
- даља реконструкција сеоских основних школа;
- изградња нових капацитета предшколских установа у сеоским насељима;
- подизање нивоа комуналне опремљености у јавним службама у насељима;
- доградња или реконструкција већ постојећих спортских објеката;
- санација и модернизација постојећих објеката културе, као и унапређење туристичких и културних манифестација;
- изградња Геронтолошког центра са капацитетом који би задовољавао потребе укупне територије општине.

Планска решења за **општински центар** су:

- даља реконструкција постојећих основних школа и средње школе;
- организовање интернатског смештаја за средњошколце и старије разреде основне школе, уз евентуалну сарадњу са приватним сектором;
- подршка увођењу приватних средњих школа специфичних профила и знања;
- развијање услуге „Помоћ и нега у кући“ за особе са ниским пензијама, за особе са инвалидитетом и корисницима материјалног обезбеђења.

Сва **примарна сеоска насеља** до краја планског периода треба да обнове постојеће објекте или изграде недостајуће са минималним следећим садржајима:

- четвороразредна и осморазредна основна школа са фискултурном салом и компјутерском опремом;
- амбуланта са апотеком;
- предшколска установа;
- дом културе са библиотеком и мањом салом; и
- терен за мале спортове.

Опремљеност услужним делатностима на свим нивоима ће бити у складу са бројем корисника у њиховим гравитационим зонама, уз стварање повољних услова за коришћење услуга за становништво удаљенијих насеља.

3.3.1. ДЕЧЈЕ ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

Према условима Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине - националне заједнице број: 128-61-229/2023-01 од 04.12.2023. године Аутономна покрајина Војводина својим Планом развоја за период од 2023. до 2030. године акценат ставља на подизање нивоа квалитета опремљености, техничких и просторних услова у установама предшколског васпитања, установама основног и средњег образовања на територији АПВ, углавном путем конкурса којима се додељују средства за реализацију пројеката којима се то постиже. У области предшколског, основног и средњег образовања, у сарадњи с локалним самоуправама, перспектива је да се настави пре свега реконструкција и додатно опремање образовно - васпитних установа, док се не планира изградња нових објеката образовно - васпитних установа на територији општине Пећинци.

Што се тиче тренутног стања у смислу броја и просторног распореда објеката установа предшколског васпитања, основног и средњег образовања они су регулисани актима јединице локалне самоуправе и аутономне покрајине.

- **Предшколско васпитање**

Увидом у службену евиденцију васпитно - образовних установа, на нивоу предшколских установа, налази се објекат:

1) ПУ „Влада Обрадовић Камени" у Пећинцима.

Предшколска установа „Влада Обрадовић Камени“ за своју основну делатност има дневну бригу о деци и предшколско образовање. Предшколска установа у свом саставу има три самостална објекта: у Пећинцима, Шимановцима и Обрежу. У осталим насељима – Сибачу, Попинцима, Сремским Михаљевцима, Дечу, Ашањи, Брестачу, Огару, Купинову, Доњем Товарнику и Суботишту радне собе се налазе у оквиру основних школа, док су у Прхову и Карловчићу смештене у посебне зграде. Установа организује васпитно - образовни рад са децом старости од 1 до 6.5 година у оквиру два основна облика рада, целодневног и полудневног. Стога, предшколско васпитање се може окарактерисати као:

- оцена постојећег стања је задовољавајућа у свим насељима;
- већа доступност и могућност за равноправније коришћење услуга предшколског васпитања и образовања;
- организовање обавезног припремног предшколског програма за децу узраста 5,5-6,5 година.

Уколико се укажу потребе за повећањем капацитета објеката дечије заштите исте се могу остварити ширењем постојеће мреже јавних објеката и у приватним објектима, уз одговарајућу здравствену, хигијенску и педагошку супервизију. Приоритет у организацији објеката предшколског васпитања имају насеља: Пећинци и Шимановци.

- **Основно образовање**

Увидом у Одлуку о мрежи јавних основних школа са седиштем на територији општине Пећинци број: 011-193/2018-1 од 28. децембра 2018. године, коју је донела Скупштина општине Пећинци, на седници одржаној 28. децембра 2018. године, констатовано је да се на територији општине Пећинци основно образовање стиче у више објеката:

1) ОШ „Слободан Бајић Паја" Пећинци,
2) ОШ „Душан Јерковић Уча" Шимановци,
3) ОШ „Душан Вукасовић Диоген" Купиново.

Основно образовање и васпитање на територији општине остварује се у три неведене основне матичне школе и дванаест издвојених одељења за образовање ученика узраста од првог до четвртог, односно осмог разреда.

Мрежу школа чине:

- **Основна школа „Слободан Бајић Паја“** у Пећинцима која обухвата насељено место Пећинци (разредност I-VIII) и издвојеним одељењима у Сибачу, Попинцима, Прхову, Огару, Суботишту и Брестачу (разредност I-IV) и издвојеном одељењу од I - VIII разреда у насељеном месту Доњи Товарник.
- **Основна школа „Душан Јерковић Уча“ у** Шимановцима која обухвата насељено место Шимановци (разредност I-VIII) и издвојеним одељењима у Карловчићу, Дечу (разредност I - VIII) и Сремским Михаљевцима (разредност I - IV).
- **Основна школа „Душан Вукасовић Диоген“** у Купиново која обухвата насељено место Купиново (разредност I-VIII) и издвојеним одељењима у Ашањи и Обрежу (разредност I - VIII).

После завршетка четвртог разреда ученици из издвојених одељења школовање од петог до осмог разреда настављају у матичним школама којима припадају и то:

- Ученици од V-VIII разреда који су завршили IV разред основне школе у издвојеним одељењима у: Сибачу, Попинцима, Прхову, Суботишту и Брестачу настављају школовање у Основној школи „Слободан Бајић Паја“ у Пећинцима, а ученици који су завршили IV разред основне школе у издвојеном одељењу у Огару настављају школовање у издвојеном одељењу Основне школе „Слободан Бајић Паја“ у Доњем Товарнику;
- Ученици од V-VIII разреда који су завршили IV разред основне школе у издвојеним одељењима у Сремским Михаљевцима настављају школовање у издвојеном одељењу основне школе „Душан Јерковић Уча“ у Карловчићу.

Постојећа мрежа основних матичних школа и издвојених одељења задовољава потребе у планском периоду. Постојеће школе задржавају своје капацитете. Потреба за проширењем мреже основних школа се може очекивати у складу са демографиским кретањима. Рационализација мреже и програми реконструкције и обнове објеката четворогодишњих школа заснивaће се на демографским променама и обухвату 100% контигента деце за обавезно похађање школе, доступности, квалитету и опремљености објеката.

Планирана је реконструкција свих основних школа у првом реду због инфраструктурне опремљености и енергетске ефикасности, у складу са приоритетима. Приоритете треба одредити кроз израду студије, а на основу овог плана, која ће анализирати постојеће стање објеката, планирани број школске деце и постојећу опремљеност школских комплекса.

Неопходно је боље организовати превоз ученика из села у којима нема осмогодишњих школа. Превоз мора бити организован као школски, не може се користити јавни превоз за децу узраста испод 15 година. Главни саобраћајни приступи школама морају имати тротоаре, минимум са једне стране коловоза и морају да буду означени саобраћајном сигнализацијом.

У свим школама потребно је повећати ниво комуналне опремљености. Такође, све слободне површине уредити за наставу у природи. Спортска игралишта и сале опремити неопходном опремом. Решавање недостатка затворених физичких сала је једно од приоритетних планских решења. До изградње фискултурних сала, постојећа игралишта се могу делом затворити постављањем демонтажих затворених конструкција (балон хала).

- **Средње образовање**

Увидом у Покрајинску скупштинску одлуку о броју и просторном распореду јавних средњих школа на територији општине Пећинци („Сл. лист број: 45/2018, 27/2021, 26/2022 и 9/2023) констатовано је да на територији општине Пећинци постоји један објекат средње школе:

1) Техничка школа „Миленко Веркић - Неша" у Пећинцима.

Постојећа школа средњег образовања налази се у општинском центру у Пећинцима - Техничка школа „Миленко Веркић Неша“ Пећинци у којој су заступљени следећи образовни профили: финансијско-рачуноводствени техничар у четворогодишњем трајању, трговац, индустријски механичар, техничар механтронике у трогодишњем трајању. Не захтева се проширење капацитета за тренутне и будуће потребе подручја Просторног плана. Повећање избора и постојећих капацитета средњошколског образовања подразумева постепену трансформацију школског система и повећање гравитационог подручја школа.

Одређене планске смернице у овој области су:

- опремљеност школе потребним садржајима (специјалне наставне просторије (кабинети, радионице), библиотеку, спортски терени и остале пратеће услуге);
- побољшан квалитет наставе и понуда адекватног и модерног знања и вештина;
- потреба за набавком рачунара новије генерације са јачим перформансама како не би застарели у блиском року и тако били исплативији;
- уређење школског дворишта и реновирање спортског терена.

3.3.2. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

На територији општине Пећинци не постоје објекти секундарне и терцијалне здравствене заштите. За ову врсту заштите становницима општине на располагању су установе овог типа и то Општа болница у Сремској Митровици, као и клинички центри на територији града Београда.

Дом здравља „Др Драган Фундук“ у Пећинцима спроводи мере примарне здравствене заштите на територији општине Пећинци која обухвата 15 насеља. Поред Дома здравља који се налази у Пећинцима на територији општине постоје и амбуланте у следећим насељима: Шимановци, Купиново, Попинци, Прхово, Карловчић, Сремски Михаљевци, Деч, Ашања, Обреж, Огар, Доњи Товарник, Брестач и Суботиште. Дечији диспанзер постоји у амбуланти у Шимановцима, док се у амбулантама у Шимановцима, Купинову, Дечу и Ашањи налази и стоматолошка служба.

Постојеће стање мреже установа здравствене заштите се оцењује као релативно повољно. Планско опредељење је виши квалитет примарне здравствене заштите и обезбеђење уједначеног приступа за све становнике. Обезбеђивање веће доступности услуга примарне здравствене заштите становништву на руралном подручју подразумева прилагођавање рада здравствених служби потребама локалне средине.

Предлаже се организовање здравствене и апотекарске службе у насељима где недостају, а предвиђена је и реконструкција појединих и опремање савременом медицинском опремом свих станица и амбуланти. Виши квалитет услуга здравствених амбуланти подразумева повремене услуге лекара опште праксе и стоматологије и пружање лабораторијских и апотекарских услуга. Врсте услуга и интензитет опслуживања корисника прилагођаваће се и проширивати према потребама и

здравственом стању становника. Оскудна опрема, мањак простора и недостатак здравственог кадра, утичу на неефикасност здравтвених установа.

Потребе које треба задовољити ради успешнијег функционисања здравственог система су:

- проширити службу кућног лечења и неге и на сеоска подручја;
- обезбедити свакодневни рад лекара у сеоским амбулантама;
- обезбедити адекватне просторије, опрему и возила за хитну помоћ, кућно лечење;
- појачати возни парк;
- увести информациони систем за све објекте.

3.3.3. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Центар за социјални рад у Пећинцима је основан 1990. године са циљем задовољавања потреба грађана у области социјалне и породично правне заштите, а у складу са законским прописима.

Постојеће стање у области социјлне заштите је незадовољавајуће на територији општине.

Планско опредељење је обезбеђивање доступности услуга социјалне заштите становницима руралног подручја, у првом реду најосетљивијим циљним групама - деци без родитељског старања и старим лицима. У складу с тим опредељењем, Центар за социјални рад у Пећинцима ће организовати пружање услуга социјалне заштите у свим насељима општине.

Потребе за различитим облицима заштите старих лица, нарочито у сеоским насељима, повећаваће се с повећањем удела старачких (самачких и двочланих) домаћинстава, која ће све теже решавати свакодневне текуће проблеме (снабдевање, здравствена заштита и друге врсте услуга). У том смислу неопходно је повезивање институција примарне здравствене заштите (дом здравља) са институцијама социјалне заштите (центар за социјални рад) и развој мултидисциплинарног тимског рада, ради задовољавања потреба за различитим облицима заштите старих.

Локална самоуправа, у сарадњи са приватним сектором, понудиће модалитете смештаја, заштите и бриге пензионерима и старим лицима, које ће бити економски исплативе и одрживе. Развијаће различите модалитете смештаја, заштите и бриге о пензионерима и старим лицима, као што су:

- заједнице становања старих људи и модификовани типови домова за старе;
- организовано пресељење старих домаћинстава (уз сагласност истих) из мало приступачних планинских заселака у центре заједнице насеља или насеља са појединим функцијама, у објекте за живот старачких домаћинстава са малом окућницом, чиме би се они приближили одговарајућим услугама јавних служби и остварили квалитетнији живот;
- форме доживотног издржавања уз контролу и супервизију надлежних служби и специјализованих организација и
- мобилне екипе које би радиле на непрофитној основи у тзв. отвореном смештају.

Повећањем стопе запослености смањиће се социјални притисак који представља ограничавајући елемент развоја.

Према потреби могуће је организовати заједнице становања за старе које би пружале услуге помоћи старима у кући, смештај старих у хранитељске породице. Поред старих као најугроженије категорије представљају и млади којима је потребно организовати психосоцијалне радионице, саветовалишта за децу и младе, за

проблематичне категорије, за брак и породицу. Ставља се акценат на превенцију насиља у породици кроз едукативне и креативне радионице.

3.3.4. УПРАВА И АДМИНИСТРАЦИЈА

Планско опредељење је интензивнији развој административно-управних послова и јавни сервис за грађане, проширењем врсте услуга и повећањем квалитета кадровске и техничке опремљености и доступности постојеће мреже месних канцеларија.

Остваривање тог опредељења обезбедиће се пружањем:

- стручне помоћи грађанима при обраћању општинској управи, обављању послова са појединим органима управе, издавања уверења, аката и других потребних докумената (нпр. прибављање потребних услова и дозвола за изградњу објеката);
- организовањем повременог рада служби општинске управе, грађевинске, комуналне, санитарне и других инспекција и др.

3.3.5. КУЛТУРА

У општини Пећинци постоји један - Културни центар Пећинци у којем се обављају делатности на реализацији позоришних, књижевних, музичких, филмских и ликовних програма. Поред наведене установе културе у општини Пећинци функционише и музејска јединица „КЦП – Музеј Купиник“ са седиштем у Купинову. Народна библиотека постоји у Пећинцима са огранцима у Шимановцима, Ашањи и Огару.

Од значајнијих установа из области културе издваја се музеј „Јеремија - Српски музеј хлеба“ у Пећинцима - први породични музеј. Музејски фонд формира преко 2000 музејских предмета, разврстаних у етнографску, археолошку и ликовну збирку.

У развоју културних делатности приоритетним се сматра употпуњавање мреже библиотека, уређење објеката сеоских домова културе, сала за приредбе и одговарајућих простора у школама за ову намену, као и боља организација културних и јавних манифестација.

Будући да библиотеке припадају основним културним садржајима, потребно је развијати огранке библиотеке у сеоским насељима, или заједничке библиотеке за два-три мања насеља. Потребно је предвидети простор за библиотеке у свим школским објектима (разредност I-VIII), остављајући могућност да, према просторним могућностима, представљају део библиотекарске мреже за све групе корисника.

Потребно је очување, унапређење и промоција свих постојећих културних вредности и заштићених објеката градитељске и друге вредности.

У насељима неопходна је реконструкција и налажење начина за адекватно одржавање домова културе, имајући у виду њихов значај за подстицање друштвеног живота на руралном подручју. Неопходан је развој нових програма и повећање њихове доступности корисницима, организовањем различитих секција, клубова и радионица (фолклорне секције, клубови младих, аматерска позоришта и сл).

Објекте културе и културне делатности функционално и садржајно повезати са туристичким и спортско – рекреативним активностима.

Локална самоуправа ће обезбедити подршку јавног и приватног сектора програмима локалних културних друштава и група и њиховом укључивању у еко и етно туристичку понуду подручја.

3.3.6. СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

Јавној установи „Спортски Центар“ су дати на управљање, коришћење и одржавање објекти:

- спортска хала у Доњем Товарнику која је опремљена чврстим и зглобним кошевима, головима за мали фудбал као и мини головима, столовима за стони тенис, телескопским трибинама и користе је како клубови тако и рекреативци;
- балон сала се налази поред стадиона на Сувачи у Пећинцима и опремљена је головима за мали фудбал и теретаном. Подлога у дворани је урађена од вештачке траве;
- стадион у Пећинцима капацитета 3500 седећих места са помоћним теренима за фудбал.

Свако насеље општине на својој територији поседује отворене терене првенствено за фудбал.

Стање у области спорта и рекреације на нивоу целе територије општине су задовољавајући. Планско решење подразумева повећање површина за спорт и рекреацију кроз повезивање са другим областима као што су образовање, туризам, услужне делатности и презентација културно - историјских вредности посебно у Купинову.

Потребно је редовно одржавати спортске објекате у грађевинском и функционалном смислу.

У мрежи спортско-рекреативних објеката повећаће се квалитет опремљености постојећих објеката (свлачионице с мокрим чвором, трибине, зеленило и др.) и спортских терена. Обезбедиће се подршка јавног и приватног сектора развоју и организовању нових спортско-рекреативних садржаја у оквиру туристичке понуде.

У сеоским насељима планира се употпуњавање постојећих садржаја, који се могу комбиновати са игралиштима за основне школе. На нивоу насеља планира се најмање 1,5 m^2 по становнику за отворене спортске терене и фискултурна сала за сваку 8-разредну основну школу. У оквиру школских комплекса резервисаће се простор за фазну изградњу спортских садржаја, укључујући и најмање заступљене садржаје (као што су игралишта и сл.), или растерећење садржаја које дели више различитих група корисника (на пример, коришћење исте површине од стране вртића и основне школе или за туристе ван школског времена).

Нови програми рекреације представљају активни допринос обогаћивању туристичке понуде. То би конкретно били:

- програм организованих рекреативних шетњи, који би повезивао места која су географски интересантна и културно и историјски значајна;
- едукативни програми о спорту;
- програми за одмор и припрему спортиста и спортских екипа;
- програм школе у природи, са могућношћу упознавања богатства флоре и фауне;
- подручја у којима доминира зеленило и природни мотиви (подручја уз реку Саву, у СРП „Обедска бара“), плански намењена за одвијање активности у слободном простору, уз минимум прилагођавања терена (за купалишта, пешачке, бициклистичке и трим стазе) и без изградње већих објеката.

3.3.7. ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ

Изградња верских објеката прилагођава се захтевима становништва.

На територији општине Пећинци верски објекти српске православне цркве налазе се у следећим насељима: Ашања, Брестач, Деч, Доњи Товарник, Карловчић, Купиново, Обреж, Огар, Попинци, Прхово, Сибач, Сремски Михаљевци, Суботиште, Шимановци и Пећинци.

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

- **Развој привредно-радних зона**

Суштина развојне оријентације односи се на процесе трансформације власничких односа и посебно система доношења одлука. У том погледу, посебно је значајно у тој трансформацији јачање приватног сектора као носиоца иницијативе и предузетништва.

Стварање погодних услова привређивања оријентисаних на јачање тржишта утицаће на ефикасније и рационалније активирање и коришћење развојних природних, људских и створених ресурса са којима планско подручје располаже.

Разлике међу деловима подручја са своје стране утицаће на конкретније утврђивање њихових развојно-производних оријентација. Наиме, поред развојних сличности међу њима постоје и разлике у погледу расположивости, али и могућности коришћења развојних, посебно људских потенцијала.

С обзиром на природне и привредне ресурсе, потенцијале, конкурентске предности и традицију, локална предузећа, се морају ослонити на даљи развој и искоришћење доступних природних добара, уз решавање власништва и заинтересованости потенцијалних инвеститора за позитивно пословање фирми. Ово би свакако значило свођење броја запослених на реалан ниво, како би ова предузећа ушла у позитивну зону пословања, али и налажења нових власника, који ће бити заинтересовани за производњу са профитом и обнављање старих и налажење нових тржишта за пласман својих производа ових фирми, уз могуће дељење ових компанија и приватизацију само потенцијалних погона, уколико се покаже да би ово могло бити решење.

Основни стратешки приоритет поред развоја пољопривреде је даљи развој привредно-радних зона, односно, привредних делатности. С тим у вези потребно је изградити недостајућу инфраструктуру, реструктуисати и ревитализовати капацитете који нису у функцији, омогућити финансијску подршку пројектима који омогућавају бржи раст запослености локалног становништва У циљу стварања услова за равномернији развој, планиране су привредно-радне зоне свих насеља стварањем просторних услова за развој малих и средњих предузећа, али и великих индустријских произвођача у циљу стварања динамичније привредне климе и решавања проблема запошљавања локалног становништва. Мала и средња предузећа ће се развијати и кроз сарадњу са страним и домаћим инвеститорима – са великим предузећима у општини, ближем окружењу Покрајине и Републици. Заједно са развојем сектора малих и средњих предузећа, посебну пажњу требало би поклонити и развоју микро-бизниса и тзв. породичних фирми (укључујући занатске, трговинске и друге радње, задруге, туризам и сл.), као основним карикама у привредном ланцу и делу сектора развоја предузећа и предузетничких радњи посебно у центрима заједница насеља и селима уз државне путне правце.

Планиране привредно - радне зоне у насељима треба да испуне и следеће услове:

- изградњу вршити у оквиру постојећих или планираних привредно-радних зона;
- привредно-радна зона мора да има довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха);
- у оквиру парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, услужни,
- складишни, комунални и економски, као и објекти у функцији пољопривреде;
- основна правила уређења, коришћења и заштите у радним зонама биће дефинисана одговарајућим урбанистичким планом за радну зону, а на основу услова датих у ППО, Закону и Правилнику;
- изградња са специфичним локацијским захтевима (потенцијални загађивачи) мора се вршити уз строго поштовање прописаних мера заштите;
- изградња у оквиру насељског ткива и атара, на појединачним локацијама, може се вршити уколико технологија рада и обим транспорта које ове активности генеришу не утичу негативно на животну средину и остале насељске функције (бука, загађење воде, ваздуха, тла), ако су парцеле директно повезане на јавни пут, као и уколико просторне могућности парцеле омогућавају изградњу свих потребних садржаја у складу са прописаним условима и стандардима.

- **Текуће и будуће инвестиције**

Постојећи модел организације радних, производних, пословних, туристичких, садржаја представља полицентричну мрежу са магистралним правцима као окосницама развоја, дуж којих су оформљени или планирани већи центри:

- општински центар - Пећинци;
- секундарни, најразвијенији привредни, центар - Шимановци;
- примарна сеоска насеља - захваљујући релативно доброј саобраћајној повезаности са околним насељима имају теденцију да постану значајни центар привредних делатности (привредно-радне зоне на периферији насеља);
- специјализовани – Купиново и Обреж са садржајима комплементарним туристичкој намени.

С обзиром на присуство јаких саобраћајних праваца, потенцијале туристичког развоја, могућ је мултиумрежен развој кроз слојевито умрежавање подручја по следећим нивоима:

- правац државног пута I А реда бр. 3 – А3 државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) – Београд);
- правац државног пута II А реда бр. 120 - државна граница са Хрватском (гранични прелаз Шид) - Шид - Кузмин - Сремска Митровица - Рума - Пећинци - Обреновац); и
- постојећи туристички потенцијал (Обедска бара, река Сава, тврђава Купиник) који могу да утичу на туристичко-економски развој општине.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ТУРИЗМА

Општина Пећинци је богата природном, историјском и културном баштином. Најзначајнији туристички потенцијал налази се у јужном делу општине с посебним акцентом на Обедску бару и насеља Обреж и Купиново у којима се могу развијати: излетнички, едукативни, етно, еко, научно-истраживачки, спортско-рекреативни, ловни и риболовни туризам, али и наутички и бањски туризам, уз потребна улагања.

Основ будућег развоја туризма односи се на:

1) **Развој Специјалног резервата природе „Обедска бара“** као туристичког центра за одмор, релаксацију, забаву и одмор у природном амбијенту али и едукативно - културног центра којег карактерише разноврсни биодиверзитет са значајним присуством ретких и угрожених врста од националног и међународног значаја којем се налазе бројни осетљиви екосистеми, влажна станишта, као и прастаре шуме храста лужњака и слатине.
2) **Развој Купинова** као заштићена просторно-културно-историјска целина и као здравственог центра (бање)[1] с обзиром на то да Купиново поседује природни термоминерални ресурс, то јест, геотермалне воде које спадају у високотемпературне воде. С обзиром на капацитет, атрактивност окружења и саобраћајну доступност Купиново има изузетне потенцијале да постане бањски центар у овом делу Срема. Поред наведеног, најстарији део насеља Купиново, представља заштићену просторно-културно-историјску целину у оквиру које се налазе СПЦ Светог Луке и етно-парк, остаци тврђаве Купиник, као и остаци манастира Обред (СПЦ Мајке Ангелине). Наиме, на мањем острву у мртваји реке Саве, на ободу СРП „Обедска бара“, у јужном делу обухвата Просторног плана, налазе се остаци средњевековне тврђаве Купиник – последње престонице средњевековне српске државе. У близини тврђаве Купиник је и црква Светог Луке – најстарија српска православна црквена грађевина у крајевима северно од Дунава и Саве, који заједно са другим непокретним културним наслеђем Купинова, доприносе посебној вредности овог подручја.
3) **Развој етно - туризма** који подразумева посету сеоским насељима, боравак у сеоским домаћинствима уз учешће у животу на селу. У том смислу треба унапређивати постојеће и развијати друге различите манифестације које промовишу старе сеоске обичаје и занате и сеоски начин живота уопште (нпр. Сабор пекара који се одржава у Пећинцима и има такмичарски карактер). Већу пажњу треба посветити Етно кућама и то: Етно кућа у Карловчићу која је зидана 1912. године као стамбена зграда богате сељачке породице. Заједно са пратећим економским зградама у окућници представља начин живота и културу становања на овим просторима. Томе у прилог говоре и елементи грађанског ентеријера и намештаја који су постојали у кући у време стављања под заштиту. Данас је у приватном власништву и веома оронула. Етно кућа у Купинову са пратећим зградама вајатом, амбаром, бунаром, хлебном пећи, представља окосницу етно-парка. Етно кућа у Огару је најстарија кућа у овом делу Срема то с краја XVIII века. Потребно је одржавање, унапређивање, уређење и

[1] Поред постојећих бања, у групу са овим статусом предложен је и локалитет код Купинова с обзиром да пружа изузетне могућности за формирање подручја бање као што су: постојеће бушотине са термоминералном водом одговарајућег квалитета у погледу издашности (капацитета) и физичко-хемијских карактеристика за балнеолошке потребе, близина заштићеног природног добра (СРП "Обедска бара"), река Сава, која, поред могућности развоја спортских активности на води и риболова, омогућава коришћење и водног саобраћаја и др. (ЈП "Завод за урбанизам Војводине", Нови Сад – "Студија размештаја бања у АП Војводини" – I фаза, Нови Сад, 2006. године)

оспособљавање за приступ туристима овако ретким, али аутентичним објектима.

4) **Организовање спортско - рекреативног туризма** подразумева уређење, одржавање простора и боравак туриста као и њихов активан одмор уз задовољење интереса и потреба за игром и боравком на свежем ваздуху. Спортско рекреативне садржаје је потребно планирати као истраживачке туре, бициклизам, планирану едукативну стазу и друге стазе (стаза „Мајке Ангелине“, стаза „Потковица“…) у циљу развоја туризма. С тим у вези планирано је повезивање међународне бициклистичке стазе уз Резерват и државни пут IIб реда са међунасељском бициклистичком стазом која повезује подручја значајне биолошке разноврсности и културно историјског наслеђа.
5) **Ловни и риболовни туризам** уз напомену да се ове области туристичких сегмената морају усклађивати у складу са ограничењима у зонама заштите природних вредности, рамсарских подручја и СРП „Обедска бара“. Ловни туризам дозвољен је у Резервату само у режиму заштите III степена и у заштитној зони Резервата. За квалитетнији развој ловног туризма у Ловиште „Посавско ловиште – Купиник“ и Ловиште „Посавско ловиште“ – потребно је повећати број ловних и ловно-техничких објеката за производњу, гајење, заштиту дивљачи и заштиту од дивљачи, смештај ловаца, особља, опреме и хране за дивљач, осматрачница, чека и извршити ревитализацију постојећих, али и вршити константни мониторинг ловне дивљачи ради успостављања равнотеже и опстанка биодиверзитета. Захваљујући реци Сави, Обедској бари, богатој каналској мрежи, рибњацима, у обухвату Просторног плана постоје потенцијали за развој риболовног туризма**,** то јест, спортског риболова. Посебан режим заштите Специјалног резервата Обедска бара, ограничава, односно прописује услове за риболов на подручју водозахвата резервата. У оквиру Резервата спортски риболов је дозвољен само у режиму заштите III степена. Такође, риболов је усклађен Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Сл. гласник РС", бр. 128/2014 и 95/2018 - др. закон). Постоје и реалне могућности за повећањем и побољшањем рибљег фонда.
6) **Развој излетничког туризма** подразумева различите видове дневног и викенд туризма који су углавном везани за јужни део општине. За развој овог вида туризма погодни су постојећи и планирани локалитети највише на подручју Резервата и у заштитној зони Резервата природе.
7) **Организовање руралног туризма** - с обзиром на очуваност руралног подручја подразумевало би уређење и организовање сеоских, пољопривредних, домаћинстава и културно-историјских објеката руралног типа: увођење савремених стандарда квалитета услуга у туристичку привреду и обука сеоских домаћинстава за бављење туризмом (курсеви, искуства страних земаља, професионално обављање улоге угоститеља и др.). Укључивање салаша у туристичку понуду.
8) **Културно - манифестациони туризам** представља активности на одржавању, развијању и промоцији традиционалних, културних, спортских, уметничких, забавних манифестација и фестивала на отвореном простору. (радно/научно-истраживачки кампови, фолклорни фестивали, ликовне изложбе (у оквиру Ликовног и и Литерарног конкурса у оквиру Дана општине Пећинци). Поред природних вредности и археолошких локалитета, за развој туризма подједнако су значајни и антропогени мотиви представљени објектима традиционалне архитектуре и градње, очуване сеоске куће, амбари, котобање, споменицима културе (Комплекс зграда са окућницом – Карловчић, Сеоска кућа у Огару, Црква Св. Луке у Купинову, СПЦ Св. Николе у Сибачу) и др. Планирано је опремање и уређење наведених

локалитета, као и излетишта и уређених пешачких стаза којима се олакшава приступ истим.

9) **Линијски - транзитни туризам** су врсте туризма којима се раније није давао толики значај, а имају потенцијала за развој. Ови видови туризма се првенствено везују за насеља Пећинци и Шимановци кроз која пролазе државни путни правци (аутопута Е-70), а имају добре повољности за развој постојањем мотела/хотела, станицом за напајање горивом, уређеним простором за одмор и рекреацију са пратећим мобилијаром.
10) **Унапређење маркетинга** туризма општине кроз одговарајуће промотивне и информационе пројекте, рекламне кампање, интернет презентације као и формирањем туристичких инфо пунктова и јасним обележавањем маркантних објеката и целина.

Планска решења подразумевају формирање:

- Туристичке зоне првог ранга:
  - СРП „Обедска бара“ - примарни туристички центар са диверзификованом туристичком понудом;
  - Купиново - секундарни туристички центар;
- Туристичке зоне другог ранга:
  - развој еколошког, етно и руралног, спортско – рекреативног, излетничког туризма.
- Туристичких „потеза“ – (линијски-транзитни туризам) дуж правца Пећинци - Шимановци (постојећи мотел у Пећинцима и Шимановцима са станицом за напајање горивом, уређеним простором за одмор и рекреацију са пратећим мобилијаром).

Поменута планска решења пратиће следеће активности:

- развој пратећих садржаја туризма;
- уређење и опремање простора намењених спорту и рекреацији (еко кампови, рекреативне стазе, пунктови за лов и риболов, простори за радионице);
- обезбеђење културних, едукативних и забавних туристичко-рекреативних програма и садржаја;
- проширење постојећих смештајних капацитета;
- адекватна туристичка опремљеност за здравствено/лечилишни туризам;
- развој екскурзионе туристичке понуде.

За туристичку зону у обухвату Специјалног резервата природе „Обедска бара“ урађен је и примењују се правила из Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Обедска бара“ (Службени лист АПВ”, бр. 35/2023) који се примењује. За остале зоне и врсте туризма овим ПП планом се дефинишу опште смернице и правила грађења.

Ради побољшања постојећег стања туризма и код опремања и изградње нових садржаја потребно акцентирати следеће активности:

- увести олакшице (у смислу ослобађања од такси, ефикаснијег добијања потребних докумената, подршка и лобирање у добијању подстицајних средстава из републичких фондова и сл.) за градњу или реконструкцију смештајних објеката и других туристичких садржаја и садржаја комплементарних туризму;
- путеве на територији општине, фазно, према приоритетима и значају, реконструисати и опремити туристичком инфраструктуром (обележавање, одморишта, паркинзи, инфо пунктови, смештајно-угоститељски објекти и сл.);
- додатно обележити туристичким и саобраћајним путоказима пут према локалним туристичким дестинацијама;

- омогућити афирмацију верског туризма и промоцијом традиционалних вредности;
- радити на одржавању доброг стања ловишта, броја дивљачи и објеката од значаја за ловце;
- уредити и промовисати испитана културна добра и археолошка налазишта;
- омогућити реконструкцију и ревитализацију старих амбијенталних целина и појединачних локација, аутентичних објеката и домаћинстава (етно куће, записи и сл.) и уклучити их у туристичко понуду;

Неопходна је квалитетна изградња и опремање смештајних капацитета (хотела/мотела, одмаралишта, домаћинства и викендица), ради категоризације према следећим смерницама за:

- домаћинства у централним насељима - реализација мањих хотела, породичних пансиона и луксузних вила уклопљених у пејзаж и зеленило, и/или подизање квалитета постојећих изграђених структура;
- викендице - ограничавање изградње ван грађевинских подручја, усмеравање градње у насеља у руралном залеђу, као и стављање одређеног броја викендица у функцију туризма;
- одмаралишта - комерцијално хотелијерство;
- домаћинства у руралном залеђу - ревитализација у нове туристичке структуре и изградња нових смештајних капацитета у оквиру аутентичних туристичких села заснованих на традицији локалних кућа, уз обезбеђење добре комуникације са околним насеља.

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1 САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Просторним планом се као стратешким развојним документом општине Пећинци за наредни дугорочни период утврђују основни правци развоја путне мреже и њихови коридори у складу са плановима вишег реда (Просторни план Републике, Измене и допуне просторног плана подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске – Београд (Добановци), према могућностима и утврђеним потребама.

Основни потенцијал за развој саобраћаја и саобраћајно повезивање општине Пећинци са окружењем представља:

- повољан саобраћајно-географски положај општине у односу на важне развојне ; осовине и инфраструктурне коридоре Србије – аутопут Е-70;
- добра покривеност мрежом државних путева II реда бр. 120, 128, 317 и 318;
- близина урбаних центара – Београд, Сремска Митровица, Рума;
- добро развијена мрежа општинских путева;
- повољан терен за развој саобраћајне мреже.

На подручју општине пружају се следећи **државни правци:**

- **Државни пут I А реда бр.3 – А3** државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) – Београд. Деонице 3013 (смер десно) и 3014 (смер лево) у целој дужини, и 3011 (смер десно) и 3012 (смер лево) деонице у дужини око 1,9km. Од петље Шимановци у km 84+358 до km 67+681,
- **Државни пут II А реда бр.120 -** државна граница са Хрватском (гранични прелаз Шид) - Шид - Кузмин - Сремска Митровица - Рума - Пећинци –

Обреновац.Деонице 12009, 12010,12011 и 12012, од km 73+753 до km 96+285,

- **Државни пут II А реда бр. 128** - Голубинци - Пећинци, деоница 12801, од km 0+000 до km 8+678,
- **Државни пут II Б реда бр. 317 -** Пећинци - Суботиште - Купиново, деоница 31701, од km 0+000 до 32+772,
- **Државни пут II Б реда бр. 318 -** Прхово - Шимановци - веза са државним путем А3, деоница 31801, од km 0+000 до km 10+014.

На државноом путу I А реда бр. 3 – А3, нису планиране никакве интервенције и активности, његов саобраћајни ток је потпуно и јасно дефинисан Просторним планом подручја инфраструктурног коридора граница Хрватска - Београд (Добановци) („Сл. гласник РС“ бр. 69/03, 147/14 и 80/2021)

Веза државног пута I А реда бр. 3 – А3 (аутопута Е-70) са околином остварује се путем петљи и денивелисаних укрштаја.

- Постојећа петља Пећинци на државном путу I А реда бр.3 – А3 , у чвору 306, у km 69+595,
- Постојећа петља Шимановци на државном путу I А реда бр.3 – А3 у чвору 307, у km 84+358,
- Прелаз државног пута II А реда бр. 120 преко државног пута I А реда бр.3 – А3 (у km 70+312),
- Прелаз државног пута II А реда бр. 128 преко државног пута I А реда бр.3 – А3 (у km 71+476),
- Прелаз општинског пута О-10 (Прхово-Попинци) преко државног пута I А реда бр.3 – А3 (у km 74+458).
- Натпутњак преко државног пута I А реда бр.3 – А3 у у km 68+192
- Натпутњак преко државног пута I А реда бр.3 – А3 у у km 77+454
- Натпутњак преко државног пута I А реда бр.3 – А3 у у km 80+079
- Натпутњак (планирани) преко државног пута I А реда бр.3 – А3 у km 81+404

Дуж државног пута I А реда бр. 3 – А3 планирани су услужни центри у стационажама km 72+904, km 76+000 и km 82+779, а задржава се постојећи услужни центар у стационажи km 84+113. Планирани паркинзи се налазе на стационажама km 70+526 и km 83+825. Планирана база за одржавање се налази у km 84+358. Чеона наплатна станица је у km 83+345.

На подручју општине пружају се и планирани су следећи **општински путеви:**

- **О-1** Купиново („Споменик“) Ашања - Деч - Шимановци,
- **О-2** Купиново - граница територије Бгд (Прогар),
- **О-3** Обреж - граница Општине Рума (Грабовци),
- **О-4** Брестач - граница Општине Рума (Никинци),
- **О-5** Суботиште - Брестач - граница Општине Рума (Буђановци),
- **О-6** Товарник - граница Општине Рума (Никинци),
- **О-7** Суботиште – Карловчић,
- **О-8** Шимановци – Сремски Михаљевци,
- **О-9** Шимановци – Пећинци (у коридору аутопута - сервисна саобраћајница) - планирани,
- **О-10** Прхово – Попинци - планирани,
- **О-11** Веза државних путева **II А** реда бр. 120 и 128 (северно од аутопута Е-70) у зони Пећинаца - планирани.

Општински путеви који се задржавају остају у својим коридорима. На постојећим општинским путевима планирана је рехабилитација коловоза од асфалта, на деоницама где је асфалт и подлога пропала, и на деоницама где је ширина попречног профила недовољна за одвијање двосмерног саобраћаја. Најчешће на овим деоницама потребно је извршити проширивање профила.

Општински путеви имају много већу улогу од саобраћајног повезивања територије општине, већина општинских путева повезује општину Пећинци са суседним општинама. Општински пут О-2, повезује општину Пећинци са општином Сурчин. Општински путеви О-3, О-4, О-5 и О-6 повезују општину Пећинци са општином Рума.

Планирани општински путеви О-9,О-10 и О-11 налазе уз трасу државног пута I А реда бр. 3 – А3 (аутопута Е-70). Општински путеви О-9 и О-11 пружају се паралело са трасом државног пута I А реда бр. 3 па је стога потребно, приликом њихове изградње, водити рачуна да се не угрозе пратећи садржаји државног пута.Тачне трасе и позиције прикључења општинских путева на државни пут ће се дефинисати кроз даљу разраду планске и техничке документације.

Железничка инфраструктура

Планским подручјем не пролази јавна железничка пруга нити се у развојним плановима „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. планира јавна железничка инфраструктура. Планирана је изградња индустријског колосека на потезу желелезничка станица Буђановци - Фабрика шећера у Пећинцима.

Речни саобраћај

Јужна граница општине Пећинци је река Сава. Река Сава је међународни пловни пут, најближе луке општини Пећинци налазе се у Сремској Митровици и Шапцу.

Ваздушни саобраћај

Међународни аеродром „Никола Тесла“ налази се на 25 km од центра општине, што овај вид саобраћаја чини брзо доступним становиштву Пећинаца.

Пешачки саобраћај

Пешачке стазе је потребно трасирати у централним градским, насељским зонама и у центрима заједнице села, тако да повезују јавне садржаје којима гравитира највећи број грађана. Пешачке површине (стазе и тротоари) су саставни елемент попречног профила саобраћајница. Тротоари су постављени, углавном, уз границу регулације Постојеће стазе се задржавају и по потреби проширују на местима где је то могуће.

Бициклистички саобраћај

Потребно је развијати бициклистички саобраћај трасама државних путева II реда и дуж општинских путева. У грађевинским подручјима бициклистичке стазе је могуће градити у свим улицама где постоје просторне могућности у појасу дефинисане регулације на основу пројектне документације. Основни принципи за провлачење бициклистичких коридора су: користити мирне (стамбене) улице, трасе полагати кроз озелењене (и парковске) просторе, трасама повезивати зоне становања, рекреације и централних активности и у зонама атракције планирати просторе за паркирање бицикала. Бициклистичке стазе и пешачке се изводе се кроз шумско и водно земљиште за које се не прописује издвајање катастарске парцеле, већ су то провизодне стазе које се могу у сваком тренутку претрасирати (у зависности од потреба) и које немају потребу за посебним уређењем коловозне површине осим и циљу осигурања корисника на изузетно стрмим деоницама. Осигурања су од природног материјала (дрво), прописане носивости за ту врсту објеката или заштитне мреже у екстремним теренским условима.

Стационарни саобраћај

Потребно је обезбедити капацитете за организовано паркирање путничких возила и аутобуса у свим насељским и туристичким, односно, постојећим и планираним грађевинским подручјима. Неопходне површине је потребно предвидети приликом израде урбанистичке и техничке документације, на основу саобраћајних студија и пројеката. Паркирање путничких возила и аутобуса, обавезно је решавати уз објекте на припадајућим парцелама, према захтевима који проистичу из намене објеката, а у складу са важећим

стандардима и нормативима. У центалним зонама села, јавно паркирање у зони јавних намена могуће је организовати у оквиру уличних коридора.

Јавни превоз путника

У циљу ефикаснијег функционисања јавног саобраћаја потребно је повећати број линија и унапредити све технолошко-техничке карактеристике. Развој јавног саобраћаја усмерити ка:

- давању приоритета овом виду саобраћаја у односу на индивидуални, поготово у централним зонама насеља;
- оспособљавању путне мреже за безбедно одвијање јавног приградског саобраћаја;
- формирању аутобуских стајалишта на „отвореним“ путним правцима у облику ниша, како би се повећала безбедност путника при уласку и изласку из возила.

Аутобуски систем тренутно остаје примарни носилац јавног приградског и међуградског саобраћаја, док је у будућности потребно интензивирати напоре на активнијем укључивању локалног железничког саобраћаја.

Стајалишта јавног путничког превоза се могу организовати на свим државним и општинским путевима, у складу са саобраћајним захтевима и потребама. Стајалишта на државним путевима морају бити одвојена разделним острвом од проточне саобраћајне траке.

6.2 ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Основни циљеви развоја енергетике на Планском подручју су обезбеђење довољног, сигурног, квалитетног и економичног снабдевања електричном енергијом као и рационална употреба електричне енергије и повећање енергетске ефикасности, увођењем нових технологија и обновљивих извора електричне енергије.

Развој електроенергетске инфраструктуре мора бити у складу са Планом развоја преносног система и Планом инвестиција Електромрежа Србије а.д. Такође мора бити усклађен са Плановима развоја дистрибутивних огранака Електродистрибуције Србије и планираних инвестиција Огранка Електродистрибуције Рума. Развој електроенергетске инфраструктуре мора бити сразмеран потребама за електричном енергијом и снагом и повећању поузданости и квалитета напајања потрошача електричном енергијом.

У том циљу планирање електродистрибутивне мреже треба вршити правовремено, сагласно одредбама техничке препоруке ЕД Србије бр.14а, и других прописа који се односе на ову врсту објеката. За будуће потребе потрошача електричне енергије треба обезбедити недостајуће електроенергетске капацитете на свим напонским нивоима заступљеним на планском подручју.

Општина Пећинци је на правцу главних преносних водова којима се електрична енергија из производних капацитета ТЕ "Никола Тесла" испоручује ка Новом Саду и Сремској Митровици. Преносни систем је изведен са два високонапонска вода напонског нивоа 110 kV којима је ТС 110/20 kV "Пећинци" повезана са ТС "Сремска Митровица 1" и ТС "Шабац 3". Источним делом подручја општине Пећинци, правцем север-југ, пролазе далеководи 400 kV и далековод 220 kV из ТЕ "Никола Тесла" до ТС 400/220 kV "Нови Сад 3".Централним делом подручја општине Пећинци, правцем југоисток – северозапад, пролази далековод 400 kV из ТЕ "Никола Тесла" до ТС 400/220 kV "Сремска Митровица 2", и даље ка Хрватској и БиХ.

Обухват предметног Просторног плана општине Пећинци се једним својим делом укршта са трасама високонапонских електроенергетских водова:

- 400kV, бр. 450, РП Младост – ТС Нови Сад 3,
- 400kV, бр. 409/2, РП Младост – ТС Сремска Митровица 2,
- 400kV, бр. 406/1, ТС Нови Сад 3 – РП Младост,
- 220kV, бр. 217/1, ТС Обреновац – ТС Нови Сад 3,
- 110kV, бр. 124/4, ТС Сремска Митровица 1 – ТС Пећинци,
- 110kV, бр. 124/5, ТС Пећинци – ТС Шабац 3.

За конзумно подручје општине Пећинци електричну енергију из електроенергетског система Републике Србије преузима предузеће за дистрибуцију електричне енергије "Електродистрибуција Србије" д.о.о Београд, Огранак Електродистрибуција Рума, на напонском нивоу 110 kV. Преко трафостаница ТС 110/20kV "Пећинци" 2x31,5MVA и ТС 110/20kV "Крњишевци" 2x31,5MVA, електродистрибутивне мреже и трансформаторских станица на средњем и ниском напону, врши се дистрибуција до крајњих корисника.

Мрежа напонског нивоа 20 kV на територији општине Пећинци је изведена као кабловска, надземна или мешовито (кабловска и надземна) Трансформаторске станице 20/0,4кV су изведене као монтажно-бетонске (МБТС), компактно-бетонске (КТС), стубне (СТС), зидане (ЗТС) и зидане тип “кула”. Нисконапонска мрежа 0,4кV је изведена као кабловска, надземна или мешовито (кабловска и надземна). Далеководи кроз насеље су делом изграђени као мешовити водови т.ј. на истим стубовима је далековод 20кV и нисконапонска мрежа 0,4kV. Постојеће нисконапонске мреже на дрвеним стубовима је неопходно сукцесивно реконструисати, градећи мреже на бетонским и гвоздено – решеткастим стубовима (задржавајући коридоре) и са одговарајућим пресеком проводника.

Значајан допринос решавању проблема недостатака електричне енергије, посебно у ванградском подручју, представља веће ангажовање О.И.Е, констатоване у овом плану – потенцијали и укључења истих у електродистрибутивном систему на ниском и средњем напону, а за објекте веће снаге и на високом напону.

Распоред и напајање електроенергетских објеката (далеководи 400кV, 220кV, 110кV и трафостанице 110/20кV) је приказан на ситуационом плану – графички прилог, у оној мери у којој се предметна мрежа налази уцртана на катастарској подлози надлежне Службе за катастар и непокретности и у складу са добијеним условима Електромреже Србије а.д. и надлежне Електродистрибуције Србије – огранак Рума.

У тренутку израде Просторног плана општине Пећинци издати су услови за планско подручје од стране „Електродистрибуције Србије“ д.о.о. Београд, огранак Рума, бр. 2541200-Д-07.17-225980/1-24 од 14.05.2024. год., као и услови „Електромрежа Србије“ а.д. Београд, бр. 130-00-УТД-003-1555/2023-002 од 15.12.2023 и Мишљење на Нацрт просторног плана општине Пећинци, бр. 130-00-УТД-003-1555/2023-004 од 15.10.2025. године.

Електроенергетска мрежа на целокупном простору мора бити функционална и прилагођена потребама програмског развоја за разматрана подручја, као и усклађена са одредбама из планова вишег реда, односно Просторног плана Републике Србије. Такође, морају се поштовати досадашњи, усвојени плански акти, који су дали одређене смернице и дефинисали поставке и циљеве.

На основу Плана инвестиција Електромрежа Србије а.д. и Плана развоја преносног система планиране су следеће активности:

- ТС 400/110кV Београд 50 са расплетом 400кV и 110кV водова и ДВ 2x400кV ТС Београд 50 – регион јужног Баната (BeoGrid 2025). ТС 400/110кV Београд 50 ће се повезати на преносни систем по принципу улаз-излаз на ДВ 400кV бр. 450 РП Младост – ТС Нови Сад 3, далеководом који ће се укрштати са обухватом

предметног плана. Још један будући ДВ 2x400kV би повезао ТС Београд 50 и ПРП Чибук 1. Прикључак на мрежу 110 кV би се остварио преко два двосистемска вода којима би се пресекао двосистемски вод ДВ 1178 А/Б ТС Београд 50 – ТС Београд 9 (пресек 240/40mm^2). Преко још два двосистемска вода (са опремањем по једног система проводника пресека 490/95mm^2) би се расекао ДВ бр. 104/8 ТС Стара Пазова – ТС Инђија 2, где би се од места расецања до ТС Инђија 2 уградио специјални проводник. Коначно још два кабловска вода би директно повезала ову ТС и ТС Београд 49.

- У оквиру Панонског коридора за пренос електричне енергије, сагледава се и изградња двосистемског ДВ 2x400kV ТС Београд 50 – ТС Сремска Митровица 2.
- Адаптација ДВ 110kV бр. 124/1/2/3/4/5 (потез ТС Нови Сад 1 – ТС Рума 1 – ТС Рума 2 – ТС Сремска Митровица 1 – ТС Пећинци – ТС Шабац 3), око 143,6km. Адаптација је условљена старошћу далековода.
- СЕ Ноћај. Изградња заједничког ПРП Сремска Митровица 5 са СЕ Ноћај 2 које се повезује на 110 кV далековод бр. 1225 ТС Мачванска Митровица – ТС Богатић, 110 кV далековод бр. 124/3 ТС Сремска Митровица 1 – ТС Рума 2 и 110 кV далековод бр. 124/4 ТС Сремска Митровица 1 – ТС Пећинци по принципу ″улаз - излаз″.
- СЕ Ноћај 2. Изградња заједничког ПРП Сремска Митровица 5 са СЕ Ноћај 1 које се повезује на 110 кV далековод бр. 1225 ТС Мачванска Митровица – ТС Богатић, 110 кV далековод бр. 124/3 ТС Сремска Митровица 1 – ТС Рума 2 и 110 кV далековод бр. 124/4 ТС Сремска Митровица 1 – ТС Пећинци по принципу ″улаз - излаз″.
- ЕП PV Power Plant. Прикључење ЕП PV Power Plant на преносни систем извршиће се по принципу ″улаз - излаз″ на постојећи ДВ бр. 217/1 који прелази на 110 кV напонски ниво уз изградњу ПРП Жабаљ 2 са прикључним далеководима.
- Јачање преносне мреже на подручју Инђије и Старе Пазове. Предвиђа се спуштање северног дела ДВ 220kV бр. 217/1 ТС Обреновац – ТС Нови Сад 3 на 110kV напонски ниво, те његово увођење у ТС Инђија 2 као и у 110kV постројење ТС Нови Сад 3, чиме ће се остварити директна 110kV веза између ТС Инђија 2 и ТС Нови Сад 3.

За потребе изградње ДВ 2x400kV ТС Београд 50 – ТС Сремска Митровица 2, као једне секције Панонског коридора, обавезна је израда одговарајуће планске документације. Заштитни коридор за двоструки далековод 400kV износи 40m обострано, мерено од осе будућег далековода. На графичким прилозима траса је приказана орјентационо. Даљом планском разрадом ДВ 2x400kV ТС Београд 50 – ТС Сремска Митровица 2 трасирати ван дефинисаних грађевинских подручја насеља.

Инсталисани капацитети у трансформацији 110/20 kV су:

- ТС 110/20 kV "Пећинци" ће задржати постојеће инсталисане капаците 2x31,5MVA.
- ТС 110/20 kV "Крњишевци" ће на крају планског периода имати инсталисаних 2x31,5MVA.

У случају да дође до изградње већих индустријских комплекса, те потребе за значајно већом ангажованом снагом, планирати нове ТС 110/20кV за чију је изградњу обавезна израда ПДР. За будуће ТС 110/20кV потребно је резервисати парцелу од 50 ари са приступним путем.

На основу планираног пораста оптерећења, за будуће потребе потрошача електричне енергије потребно је градити нове и реконструисати постојеће 20kV објекте, према плановима надлежне Електродистрибуције Србије, Огранак Електродистрибуција Рума и раније усвојеним планским документима. Евентуалне нове потребе за електричном енергијом од стране привредних субјеката и других

потрошача (исказане потребном инсталисаном снагом – Pi и једновременом снагом – Pj на јасно дефинисаним локацијама) обезбеђиваће надлежна Електродистрибуција Рума изградњом електроенергетских објеката средњег и ниског напона о трошку инвеститора и уз поштовање циљева датих плановима дугорочног развоја. Планирање и изградњу трафостаница 20/0,4кV и припадајућих нисконапонских мрежа вршити у складу са ТП бр. 14а и 14б.

Постојеће трансформације 20/0,4kV су углавном изграђене са пројектованим капацитетима, а нове ће се градити према динамици ширења потрошње. По потреби постојеће ТС 20/0,4kV је могуће реконструисати у циљу повећања снаге, што се односи и на прикључне 20kV далеководе које треба замењивати према динамици планираних реконструкција подземном кабловском мрежом или надземном мрежом са самоносивим кабловским сноповима у циљу погонске сигурности и ослобађања простора за друге урбанистичке намене (дрвореди, зеленило, објекти и сл.).

У обухвату Просторног плана општине Пећинци, за просторе намењене вишепородичном становању и индустрији, потребно је градити нове ТС 20/0,4kV као самосталне зидане или слободностојеће, типске, монтажно - бетонске објекте (МБТС), инсталисане снаге 1x1000(630)kVA, димензија цца 7x6m. Трафостанице 20/0,4кV треба лоцирати тако да буду у тежишту будућег оптерећења и да је омогућен несметан приступ са јавне површине. ТС 20/0,4кV се могу градити и у објекту уколико се користе искључиво за напајање тог објекта (нпр. индустријске ТС). Трафостанице су сличне типу МБТС, грађевински део за снагу до 1x1000кVA, електро део за снагу 1x630кVA. Трафостаница мора имати два одвојена одељења и то: одељење за смештај трансформатора и одељење за смештај развода средњег и ниског напона. Свако одељење мора имати несметан директан приступ са спољне стране. Разводно постројење 20кV трафостанице треба да има најмање две водне, по потреби мерну и трафо ћелију у блоку средњег напона, тако да је омогућено прстенасто напајање по принципу улаз-излаз. Број нисконапонских извода у ТС 20/0,4кV, 1x630кVA износи 8. Трафостанице 20/0,4 kV на простору индивидуалног становања у приградском и сеоском подручју са могу градити као дистрибутивне стубне бетонске (СТС), снаге 50 - 250 kVA. Изградњу трафостаница 20/0,4кV вршити сагласно одредбама техничке препоруке Е.Д. Србије Т.П. бр.1а и Т.П. бр.1в. У новим и постојећим улицама обезбедити коридоре ширине минимално 1,5m за пролаз средњенапонских каблова до будућих ТС 20/0,4kV, при чему није дозвољено да кабал буде испод коловоза, осим на месту укрштања.

Средњенапонска прикључна мрежа 20кV у градском подручју као и у приградским насељима са већом густином становања треба да је кабловска, а у приградском и сеоском подручју надземна. Прикључење нових ТС 20/0,4кV извести новим кабловским водовима 20kV типа ХНЕ 49-А, по принципу улаз – излаз. Кабловске петље 20кV треба формирати тако да се обезбеди двострано напајање сваке ТС 20/0,4кV. Користити каблове типа ХНЕ 49-А 3x(1x150)mm2, 20kV положене у снопу. Трасе каблова треба да буду у јавној површини, у тротоарском делу саобраћајница, непрекидно доступне ради евентуалног отклањања кварова. Потребно је у оквиру регулације планираних и постојећих улица обезбедити коридор ширине 1,5m за пролаз кабловских водова 20кV и 0,4кV. Планиране кабловске водове 20кV и 0,4кV полагати у ровове на дубини 0,8m и ширини у зависности од напонског нивоа и броја енергетских каблова. При пројектовању и изградњи саобраћајница водити рачуна да се на потребним местима остави довољан број кабловских канала за каблове свих напонских нивоа, како би се касније избегло прекопавање. Избор и полагање кабловских водова треба извршити сагласно одредбама техничке препоруке Е.Д. Србије Т.П. бр. 3.

Надземну средњенапонску мрежу 20кV градити на армирано – бетонским стубовима и са Ал/че проводницима или СН СКС-ом одговарајућег пресека, трасама приступачним за отклањање кварова и одржавање. Могућа је изградња надземне мреже као мешовите, тј. на истим стубовима водови 20 и 0,4 kV. Потребно је

обезбедити измештање појединих деоница постојеће средњенапонске мреже 20kV које се укрштају или налазе у инфраструктурним коридорима саобраћајница. Измештање делова постојећих траса средњенапонске мреже извршити након склапања уговора са надлежном Електродистрибуцијом Србије уз претходно издате техничке услове, као и у складу са прибављеном пројектном документацијом.

Нисконапонску мрежу 0,4kV градити као надземну или кабловску, тако да по правилу не повезује суседне ТС. Надземну мрежу градити на армирано – бетонским стубовима и са кабловима са изолацијом од умреженог полиетилена, типа X00/O-A, пресека 3x70+50/8+2x16mm^2, у складу са техничком препуруком бр. 8. Подземну нисконапонску мрежу градити кабловима са изолацијом од умреженог полиетилена, типа XP00-ASJ, пресека 4x150mm^2, у складу са техничком препоруком бр. 3. Потрошаче са већим оптерећењем је могуће прикључити кабловским водом одговарајућег попречног пресека директно у ТС. Индивидуални објекти треба да имају измештено мерно место на стубовима нисконапонске мреже или лоцирано на граници јавне површине и приватне парцеле у слободностојећим мерним орманима.

Постојећу надземну мрежу замењивати према динамици планираних реконструкција подземном кабловском мрежом или надземном мрежом са самоносивим кабловским сноповима у циљу погонске сигурности и ослобађању простора за друге намене (дрвореди, зеленило, објекти и сл.).

У насељима јавна расвета треба да прати нисконапонску мрежу уградњом светлосних извора на стубовима мреже, напајана преко додатних водова 2x16mm2 из припадајуће ТС 20/0,4кV. У градској зони и у приградским насељима са већом густином становања, као и поред магистралних путних праваца где не постоји надземна мрежа, јавну расвету реализовати независно од нисконапонске мреже на челичним канделабрима и са кабловском напојном мрежом. Потребно је обезбедити ниво сјајности од 0,6 – 2 cd/m^2, а да при том однос минималне и максималне сјајности не пређе 1:3. Треба користити економичне светлосне изворе као што су металхалогени и ЛЕД извори светлости, који ангажују мању потрошњу електричне енергије уз већу ефикасност осветљења. У постојећим и новопланираним ТС 20/0,4kV или у посебним слободностојећим орманима у непосредној близини трафостанице, треба уградити одговарајућу опрему за напајање и управљање јавном расветом као и за мерење потрошње електричне енергије за ове намене.

6.2.1.1. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

У зависности од врсте и начина коришћења објекти могу бити и на површинама јавне намене и на површинама осталих намена. За обновљиве изворе енергије је коришћење енергије сунца, ветра, биомасе могуће за појединачне иницијативе и уколико су еколошки и економски исплативи.

За електране снаге преко 10 MW прописује се обавезна израда плана детаљне регулације (ПДР). За електране снаге до 10 MW прописује се обавезна израда урбанистичког пројекта (УП). За постројења инсталисане снаге до 50 KW спроводи се према Правилнику о посебној врсти објеката и посебној врсти радова за које није потребно прибављати акт надлежног органа, као и врсти објеката који се граде, односно врсти радова који се изводе, на основу решења о одобрењу за извођење радова, као и обиму, садржају и контроли техничке документације која се прилаже уз захтев и поступку који надлежни орган спроводи ("Службени гласник РС", број 87/2023, 16/2024).

На подручју Плана рачуна се на коришћење следећих обновљивих извора енергије:

- Енергија ветра

- Енергија Сунца, применом разних врста пасивних соларних система за индивидуалне објекте, и активних соларних система за акумулацију енергије инсталисањем посебне опреме за веће потрошаче;
- Енергија из биомасе

Подстицајним мерама државе убрзаће се коришћење обновљивих извора енергије јер ће се створити услови за економску исплативост улагања у ову врсту објеката.

Могуће локације за изградњу постројења за коришћење енергије из обновљивих извора, су по ободу грађевинског подручја, на површинама осталог зеленила, уз прибављање потребних услова надлежних институција и уз услов да се не угрозе интереси других корисника простора и не наруши екологија простора.

- **Енергија ветра**

Коришћење ветра као алтернативног извора енергије условљено је пре свега снагом ветра на планском подручју, али и локацији и економској исплативости транспорта те енергије до потрошача. Потребно је извршити детаљна мерења интезитета ветра и урадити студије које ће показати евентуалну исплативост изградње ветрогенератора, као и најповољније локације за изградњу. Као неопходан предуслов изградње ветроелектрана треба предвидети њихово прикључење на преносну мрежу одговарајућег капацитета.

Строго се скреће пажња да и поред потенцијала овог алтернитативног начина стварања електричне енергије се не занемари његов утицај на животну средину и флору и фауну подручја у којем би се евентуално градили генератори. Искуства земаља ЕУ и поред потенцијала овог алтернативног начина напајања су разнолика, јер утицај који стварају ови генератори нису занемарљиви. Стога се најизричитије напомиње да се уради подробна анализа утицаја на животну средину, као и на здравље људи у непосредном окружењу.

- **Енергија Сунца**

Према оквирним истраживањима разматрано подручје је повољно, тј. спада у зону просечног интензитета сунчевог зрачења (просек за Србију око 1200 kWh/m²·година). Степен искоришћења зависи од начина конверзије пријемника. Очекује се веће коришћење соларне енергије применом пасивних и активних система за акумулацију енергије. Није економична непосредна конверзија у електричну енергију, али је могућа изградња малих соларних електрана код који се врши конверзија енергије сунца у електричну енергију путем соларних фотонапонских панела. Неопходно је урадити студије, техноекономске анализе и мерења које ће показати исплативост великих инвестиција у овај вид обновљивих извора енергије и најповољније локације за изградњу. Након потврђивања техноекономске исплативости предвидети изградњу и прикључење малих соларних електрана које би биле смештене у градском и приградском подручју на површини земљишта или на крововима објекта у зависности од услова на терену. Обзиром да је соларна енергија еколошки најчистији облик енергије, евентуалним подстицајним мерама државе би се убрзало коришћење ових извора енергије јер би се створили услови за економску исплативост улагања у ову врсту објеката. Начин и место прикључења соларне електране на дистрибутивни систем електричне енергије биће дефинисано, зависно од снаге соларне електране, техничким условима за пројектовање и прикључење надлежног Оператора дистрибутивног система, и у ту сврху могућа је потреба за градњом трафостанице 0,4/X kV. Начин прикључења малих електрана дефинише се ТП бр. 16 Електродистрибуције Србије.

Међутим, конверзија у топлотну енергију, пре свега врло економичним уређајима на крововима за загревање воде за санитарне потребе, па у неким околностима и за догревање индивидуалних стамбених јединица, има пуни приоритет. Економски и организационо треба подстицати тај вид конверзије, који спада у врло рационалне начине супституције потрошње електричне енергије.

- **Енергија из биомасе**

Биогас се добија из природног течног стајњака се веома користи у развијеним земљама, а на подручју плана је предвиђена изградња биогасног постројења, на кп. бр. 660/17 КО Суботиште на којој се већ налази фарма тових јунади. Интересантно је да се приликом производње биогаса из стајњака добија веома квалитетно ђубриво без непријатних мириса. Биогас се најчешће употребљава за производњу електричне енергије и топлоте. Оба вида енергије се обично користе у непосредној близини фарми и погона за прозводњу биогаса чиме се драстично смањују трошкови за набавку енергената и повећава се енергетска безбедност и ефикасност. Огромне количине биомасе као остатака из пољопривредне производње се не користе или што је још горе спаљују се на пољима. У Европи постоји већи број произвођача котлова који као гориво користе сламу, кукурузовину, сојину сламу и стабљике сунцокрета. Чак се последњих година кренуло са узгајањем брзорастућих дрвенастих биљака које се сваке друге године секу и дају прираст биљне масе од 12т годишње по хектару неквалитетног земљишта.

Локације за изградњу ових постројења треба реализовати у оквиру индустријских и радних зона, са одговарајућом детаљнијом урбанистичком разрадом у складу са условима надлежних институција.

Постоје сви услови за изградњу енергије на биогас (биомасу) и то:

- Коришћењем биомасе са простора где настаје остатак од ратарских култура (слама и кукурузовина);
- Остатака при узгоју стоке (живинарски отпад);
- Остатака у прехрамбеној индустрији која се налази на територији општине Пећинци;
- Отпад из третмана канализационих и других расположивих биоразградљивих отпадака.

Пројектом треба дефинисати могућу изводљиву локацију за изградњу ове врсте постројења.

6.2.2. ТОПЛИФИКАЦИЈА

У оквиру ЈКП „Сава“ Пећинци постоји котларница за производњу топлотне енергије која се налази поред зграде Скупштине општине. Котларница је намењена за загревање воде за потребе даљинског грејања. У котларници су инсталирана два топловодна котла: главни котао „Типокотлоградња“ – Београд, јачине 4 MW и помоћни котао „Топлота“- Загреб 1,5MW, укупне инсталисане снаге 4 MW. Гориво које се користи је гас. Годишња производња топлотне енергије је 3.600.000,00 KWh. Дужина дистрибутивне мреже је око 1000 метара. Укупна запремина воде у дистрибутивној мрежи је 6m^3. Током реконструкције котларнице изграђен је нови димњак, извршено је другачије повезивање главних циркуларних пумпи како би се смањио притисак у котловима. Котларница је подељена на три целине: контролну собу, мазутну станицу и део где су смештени котлови и водене пумпе. Укупна површина котларнице је 110 m^2. Број корисника физичких лица је 103 стамбене јединице и 36 објеката правних лица (зграда општине, предшколска установа, основна и средња школа, дом здравља, зграде суда и полиције, дом културе, ватрогасни дом...)

6.3 ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

Основне поставке коришћења и заштите вода и развоја хидротехничке инфраструктуре базирају се на следећем:

- у снабдевању насеља водом, приоритетно и максимално биће коришћена локална изворишта, а недостајуће количине биће обезбеђиване из великих регионалних система, са ослањањем на изворишта која су законом заштићена од загађења;
- вода за технолошке потребе биће захватана, по правилу, из подземља или водотокова уколико их има и у близини и задовољавају квантитет и квалитет воде за те потребе и уз то обавезно рециркулисана;
- одбрана од поплава биће остваривана у оквиру интегралних система, кроз реализацију линијских заштитних система; планском контролом изградње у угроженим зонама (уз диференциране степене заштите, у складу са значајем подручја која се штите);
- заштита и унапређење квалитета вода до нивоа прописаних класа квалитета површинских вода и потпуна заштита квалитета подземних вода, а приоритетно: површинских и подземних вода намењених водоснабдевању становништва (постојећих и потенцијалних изворишта) и за наводњавање; термоминералних вода;
- заштита изворишта ће се извршити посебним елаборатом уз поштовање Закона о заштити изворишта (Сл. гл. бр. 33/75 и 22/77) и Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања (Сл. гл. бр. РС 92/08). У оквиру просторног плана обезбедиће се простор за непосредну зону заштите и то: око извора, простор непосредне заштите елипсастог облика на растојању на бочним странама најмање 10 m,
- заштита саме реке не може се успешно извршити ако се на одређеним просторима и локалитетима не заштити читаво сливно подручје.
- у планирању капацитета производње и планирању коришћења и уређења простора доследно ће се примењивати принцип складног и правовременог коришћења, заштите и обнављања. Због тога се инсистира на регулацији водних токова и истраживању и очувању подземних вода.

6.3.1. ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

У свим насељима на територији општине постоји изграђена водоводна инсфраструктура. Насељено место Пећинци има изграђену водоводну мрежу од водоводне ПВЦ цеви пречника Ø160 mm и ПЕХД цеви -окитен цеви Ø110 mm, Ø90 mm, Ø63 mm. Насељено место Шимановци има изграђену водоводну мрежу од водоводне ПВЦ цеви пречника Ø90 mm, Ø63 mm, азбестних цеви пречника ДН150, ДН80, ДН60, и ПЕХД цеви - окитен цеви пречника Ø140 mm, Ø110 mm, Ø90 mm, Ø63 mm. Насељено место Прхово има изграђену водоводну мрежу од азбест водоводне цеви пречника дн80 и дн50. Насељено место Сремски Михаљевци има изграђену водоводну мрежу од азбест цеви пречниика дн80 и окитен цеви пречника Ø63 mm. Насељено место Суботиште има изграђену водоводну мрежу од водоводне пвц цеви пречника Ø110 mm и Ø90 mm. Насељено место Доњи Товарник има изграђену водоводну мрежу од водоводне цеви пречника Ø90 mm. Насељено место Огар има изграђену водоводну мрежу од водоводне пвц цеви пречника Ø90 mm, Ø110 mm, и окитен цеви Ø63 mm. Насељено место Ашања има изграђену водоводну мрежу од водоводне пвц цеви пречника Ø160 mm, Ø90 mm, Ø75 mm, и окитен цеви пречника Ø63 mm. Насељено место Купиново има изграђену водоводну мрежу од окитен цеви пречника Ø75 mm, Ø90 mm, Ø110 mm и пвц цеви пречника Ø110 која се налази у близини водозахвата. Насељено место Деч има изграђену водоводну мрежу од водоводне пвц цеви пречника Ø90 mm и

окитен цеви пречника Ø63 mm. Насељено место Карловчић има изграђену водоводну мрежу од водоводне пвц цеви пречника Ø90 mm и окитен цеви пречника Ø63 mm.

Насеља се снабдевају водом из локалних бунарских извора. Квалитет воде је различит и зависи од дубине каптираних слојева.

Капацитети изворишта дати условима комуналног предузећа дати су у табели:

Ред. бр.	К. О.	Назив изворишта	Капацитет [l/s]	Коментар
1	Пећинци	Бунар „Зграде“	10,0	
2	Пећинци	Бунар „Трафо“	3,0	Није у експлоатацији
3	Пећинци	Бунар „Сувача“	10,0	
4	Шимановци	Бунар „Б1“	5,0	
5	Шимановци	Бунар „Б2“	5,0	
6	Шимановци	Бунар „Б3“	5,0	
7	Шимановци	Бунар „Б4“	15,0	
8	Прхово		5,0	
9	Сремски Михаљевци	Бунар „Б1“	9,0	
10	Сремски Михаљевци	Бунар „Б2“	2,0	
11	Доњи Товарник	Бунар „Б1“	13	
12	Доњи Товарник	Бунар „Б2“	0,8	
13	Огар		2,8	
14	Ашања	Бунар „Б1“	3,0	
15	Ашања	Бунар „Б2“	5,0	
16	Купиново	Бунар „Б1“	5,0	
17	Купиново	Бунар „Б2“	4,5	
18	Деч	Бунар „Б1“	13,0	
19	Деч	Бунар „Б2“	10,0	
20	Карловчић		5,0	

Потребни капацитети у свим насељеним местима, мењаће се према потреби. Проширење мреже извршити у свим насељеним местима, у складу са проширењем саобраћајне инфраструктуре, пратећи намене површина према планској документацији. Неопходно је реконструисати дотрајале цевоводе и цевоводе недовољног капацитета, узимајући у обзир потребе индустрије и становништва, као и потребе хидрантске мреже (минимални унутрашњи пречник уличног цевовода - 100 mm).

Коначно решење водоснабдевања јединственом мрежом биће повезивањем на регионални систем „Источни Срем“, изградњом водозахвата дуж реке Саве, системом рени бунара у дужини од 27,5 km и експлоатационе издашности око 3,6 m/s.

У циљу обезбеђења довољне количине воде за становништво и привреду, планирана је изградње нове фабрике воде. У насељима где квалитет воде не одговара прописаним стандардима, приступити изградњи мањих уређаја за кондиционирање воде.

Искоришћавању термалних вода, које су запажене и истражене на неколико локалитета у општини, треба приступити у складу са економском оправданошћу, уз прибављене водне услове.

6.3.2. ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

У општини тренутно следећа насељена места имају канализациону мрежу прикључену на постројење за пречишћавање отпадних вода: Сибач, Пећинци, Суботиште, Доњи Товарник и Шимановци. Завршене су канализационе мреже, али нису још увек у функцији у насељима Попинци и Прхово, а тренутно се граде у

Сремским Михаљевцима, Огар, Брестач и Деч. Постројења за пречишћавање отпадних вода постоје у Шимановцима и Пећинцима, док је у току проширење капацитета како у Пећинцима, тако и у Шимановцима. Такође, у насељеним местима Ашања, Купиново и Обреж се планира изградња мини ППОВ.

Остала насеља која тренутно не располажу изграђеном канализацијом, отпадне, употребљене, воде се одлажу у индивидуалне септичке јаме из којих садржај може понирати у подземље. Ове отпадне воде директно угрожавају квалитет подземних вода, чинећи их неупотребљивим за било какву намену.

Каналисање отпадних вода је превасходно по сепарационом систему. Неопходно је изградити недостајуће главне колекторе како би се створиле могућности за даљи наставак изградње дистрибутивне канализационе мреже.

Према Просторном плану посебне намене за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода у сливу реке Саве у региону Срема, усвојено је решење са међумесним канализационим системима са заједничким постројењима за третман комуналних отпадних вода.

- Брестач, Сибач, Суботиште, Попинци, Прхово и Пећинци са ППОВ-ом у Пећинцима;
- Деч, Карловчић, Сремски Михаљевци и Шимановци са ППОВ-ом у Шимановцима;
- Обреж, Доњи Товарник и Огар са ППОВ-ом у насељу Огар;
- Купиново и Ашања са ППОВ-ом у насељу Ашања.

У међувремену, изграђена канализација у насељу Доњи Товарник и Огар повезана је на мрежу која гравитира ППОВ у Пећинцима. Тренутно, насеља Обреж, Ашања и Купиново имају мини ППОВ. Такође, у насељу Шимановци, поред изграђеног постројења, планира се изградња још једног ППОВ.

Планом предвидети проширење дистрибутивне канализационе мреже у насељима у којима је изграђена канализациона мрежа, а у насељима у којима не постоји изграђена канализациона мрежа предвидети њену изградњу и одвођење ка предвиђеном ППОВ.

На појединим местима неопходна је изградња потисних цевовода и црпних станица (разрадити нижом плканском и техничком документацијом). Реконструкција канализационе мреже и проширење постојећих капацитета радити према условима надлежног комуналног предузећа.

Планирати изградњу ППОВ-а, према ППГН, чија ће изабрана технологија задовољавати капацитет и квалитет отпадних водапрема прописима.

Тамо где није предвиђена секундарна канализациона мрежа, исту планирати у складу са могућношћу прикључења на колекторе, а према израђеној пројектно техничкој документацији.

За фекалну канализацију планиране су цеви од пластичних материјала (ПВЦ, ПЕ или сличне), а њихова класа (отпорност на механичке утицаје) је условљена начином уградње и теменим оптерећењима. У случају да отпадне воде од потрошача садрже масти, уља или било какве штетне материје, обавезно је такве воде третирати пре упуштања у канализацију. Технолошке отпадне воде које се упуштају у јавну канализацију, са аспекта квалиета морају испуњавати услове прописане одговарајућом градском одлуком, тако да својим квалитетом не могу да угрозе квалитет отицаја у колекторима фекалне канализације, као и биолошке процесе на ППОВ. Генерално се у јавну канализацију прихватају воде квалитета комуналних отпадних вода.

Постројење је планирано ван граница Плана и технологија треба да буде одабрана тако да квалитет испуштене воде одговара Правилницима.

6.3.3. АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

Сва насеља у општини ће имати и даље посебан систем за одвођење атмосферских вода. За насеље Пећинци и Шимановци планира се зацевљена каналска мрежа, која ће покривати ширу зону центра насеља и делове насеља где ће се формирати нови стамбени блокови. Системом сливника на коловозним, поплочаним и другим урбаним површинама, атмосферска вода ће се површинским отицањем сливати у зацевљену каналску мрежу. Зацевљена каналска мрежа ће у периферним деловима насеља прећи у отворене канале.

У осталим насељима планирана је мрежа отворених канала. Постојеће мреже, ће се реконструисати и привести намени, јер у садашњим условима улични канали су само ретензија за прихват атмосферске воде без могућности отицања. Само где се укаже потреба отворени канали ће се зацевити. Реципијенти за пријем атмосферске воде из насељских каналских мрежа, су атарски канали који припадају мелиоративној каналској мрежи.

6.4 ГАСНА ИНФРАСТРУКТУРА

Основна намена гасовода је да се у индустријским центрима и насељима, зонама, колективног, индивидуалног становања, и сеоским насељима омогући безбедно и ефикасно снабдевање природним гасом као најквалитетнијим примарним елементом.

Енергетски потенцијал гасоводног система омогућава развој хемијске, прехрамбене, машинске, фармацеутске, грађевинске, текстилне и других индустријских грана у његовом непосредном окружењу, изградњом разводне мреже. На подручјима пољопривредне производње ствара услове за интензивни развој пољопривреде у зимским условима.

Непосредна близина магистралног гасовода, као и знатне предности природног гаса над осталим видовима енергије, инвестиционом и експлоатационом погледу, чине добре претпоставке за примену природног гаса у сектору широке потрошње пре свега насељених места на територији општине.

Генералним плановима гасификације је дефинисана дистрибутивна гасоводна мрежа за дистрибуцију гаса до потрошача у свим насељеним местима.

Према условима ЈП „Србијагас“ на подручју плана ово предузеће управља следећим системима:

- прикључни гасовод високог притиска за ГМРС Пећинци пречника DN200;
- главно мерно регулациона станица (ГМРС) Пећинци;
- Дистрибутивни гасовод оперативног притиска 16 bara, од челичних цеви пречника DN80 и DN100, од ГМРС Пећинци до МРС у насељеним местима Попинци, Сибач, Брестач, Сремски Михаљевци, Доњи Товарник, Деч, Карловчић, Огар, Ашања, Обреж и Купиново;
- МРС Попинци, МРС Сибач, МРС Брестач, МРС Сремски Михаљевци, МРС Доњи Товарник, МРС Деч, МРС Карловчић, МРС Огар, МРС Ашања, МРС Обреж и МРС Купиново;
- дистрибутивна гасна мрежа оперативног притиска 4 bara, од полиетиленских цеви, пречника d40, d63, d90 у насељеним местима Попинци, Сибач, Брестач, Сремски Михаљевци, Доњи Товарник, Деч, Карловчић, Огар, Ашања, Обреж и Купиново.

Према условима „БеоГас“ д.о.о. Београд на подручју плана ово предузеће управља следећим системима:

- разводи дистрибутивни гасовод оперативног максималног притиска до 10 bara, од полиетиленских цеви , од ГМРС Пећинци до МРС у насељеним местима Пећинци, Суботиште, Прхово и Шимановци;
- дистрибутивна гасна мрежа оперативног максималног притиска до 4 bara, од полиетиленских цеви, у насељеним местима Пећинци, Суботиште, Прхово и Шимановци.

Планирана је (са повећањем капацитета дистрибутивне мреже) изградња тзв. „примопредајних“ МРС станица за гас и то:

- МРС Пећинци на кп. 1465 КО Пећинци;
- МРС Суботиште на кп. 562 КО Суботиште;
- МРС Прхово на кп. 3800/18 КО Прхово;
- МРС Шимановци на кп. 1123/2 КО Шимановци;
- МРС Север на кп. 1538/1 КО Шимановци;
- МРС Југ на кп. 562/13 КО Шимановци.

До изградње мерно-регулационих станица прикључни разводни гасоводи ће бити на максималном притиску до 4 bara, а са изградњом станица притисак ће бити повећан на 6-10 bara.

Планирана је и доградња разводног гасовода до 10 bara за потребе снабдевања дистрибутивне мреже и напајање МРС индустријске зоне Шимановци 5.1, као и изградња МРС Шимановци 5.1.

Поред ових гасних објеката планирана је и изградња дистибутивних гасовода максималног радног притиска до 4 bara у регулацији постојећих и планираних саобраћајница за за снабдевање планираних и постојећих објеката у обухвату плана.

Локације главне мерно-регулационе станице и мерно-регулационе станице (ГМРС/МРС), где се врши редукција гаса са улазног притиска из магистралног гасовода од 50 бара на излазни 12 бара за индустрију и са 12 бара улазног притиска на излазни притисак од 4 бара за дистрибутивни гасовод широке потрошње, које нису дефинисане овим планом, одредиће се техничком документацијом, урбанистичким пројектом или израдом плана детаљне регулације.

Трасе гасовода водиће се подземно, зеленим и јавним површинама по техничким нормативима и важећим законима градње гасоводне мреже обезбеђеним коридорима за гасоводну мрежу. Трасе разводних гасовода од 12 бара градиће се од челичног цевовода, за индустрију, а од полиетиленских за дистрибутивни гасовод од 4 бара за задовољење потреба широке потрошње.

6.5 ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА И ПОШТАНСКИ САОБРАЋАЈ

Електронска комуникациона инфраструктура којом су обухваћени телекомуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви и примарна мрежа у насељима, већим делом по квалитету и по капацитету је на задовољавајућем нивоу.

Месне мреже се завршавају у приступним чвориштима (РСС, МСАН...). Веза између приступних чворишта и надређених централа остварена је углавном преко бакарних и оптичких каблова.

Каблови у главној и дистрибутивној мрежи су подземни, а у разводној мрежи су подземни или ваздушни. У главној мрежи, у већим насељима, каблови су положениу цеви кабловске канализације и у земљу. Постојеће приступне мреже углавном су грађене кабловима са симетричним парицама и углавном су крутог типа.

Мобилна телефонија је заступљена преко објеката надлежних оператера. Реализована је као:

- Roof top локација монтажом антена и антенских носача на крову објекта или
- Raw land локација изградњом антенског стуба висине 15-36 m.

За телекомуникациону и РТВ инфраструктуру потребно је:

- обезбедити потребан број телефонских прикључака за све кориснике, домаћинства у насељима и привредне субјекте базираним на дигиталним системима преноса и пружању нових у слуга (HSIA ,IPCentrex и сл.);
- изградити оптички међумесни телекомуникациони систем ТТ;
- положити оптичке каблове и омогућити савремени истем преноса;
- изградити модерне приступне кабловске мреже за обезбеђење широкопојасних сервиса;
- осигурање коридора за телекомуникационе каблове дуж свих нових и постојећих саобраћајница;
- осигурање коридора за РР везе.

6.6 КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.6.1. ДЕПОНОВАЊЕ ЧВРСТОГ ОТПАДА

- **Управљање отпадом**

Постојећи облици производње и потрошње доводе до стварања све већих количина отпада, како у градским срединама, тако и у руралним. Локална самоуправа – општина Пећинци је комуналну делатност - управљање комуналним отпадом, поверила Јавном комуналном предузећу „Сава“ Пећинци. На територији општине Пећинци врши се организовано одвожење комуналног отпада у складу са Општинском Одлуком о одржавању чистоће ("Сл. лист општина Срема " бр. 21/14, 42/16, 18/18, 40/20, 20/22 и 15/23).

Осим наведене делатности, ЈКП „Сава“ Пећинци се бави и другим делатностима од општег интереса а посебно:

- сакупљањем, третманом и одлагањем отпада који није опасан,
- услуга грејања – снабдевање паром и климатизација,
- управљањем, уређивањем и одржавањем пијаца на територији општине,
- одржавањем чистоће на површинама јавне намене, прикупљањем и одвожењем комуналног отпада са тих површина,
- одржавањем јавних зелених површина,
- погребним делатностима (одржавањем гробаља и сахрањивањем).

Према „Националној стратегији управљања отпадом“ регионални центар за управљање комуналним отпадом у Инђији је планиран за депоновање отпада из општина Ириг, Рума, Сремски Карловци, Пећинци, Стара Пазова... Према истој депоновање комуналног отпада у општини Пећинци је предвиђено да се врши на наведеној регионалној депонији у општини Инђија која испуњава све санитарне услове и не угрожава околне пољопривредне површине. Међутим, иако је уговор о томе потписан још 2010. године, депоновање комуналног отпада се не врши на овој депонији.

Одношење смећа за домаћинства се врши по устаљеном распореду, зависно од потреба становника појединих насеља. По захтеву корисника смеће се односи за здравствене установе, за пословне кориснике и за јавне установе, док се на позив грађана односи кабасти отпад. Депонија за комунални отпад налази се у Дечу, на коју се већ одлаже отпад који се организовано прикупља у свих 15 насеља. Поред

комуналног отпада одлаже се и неопасан отпад од правних и физичких лица која имају закључен уговор са надлежним ЈКП „САВА“ Пећинци. Пластична (ПЕТ) амбалажа се посебно скупља и предаје овлашћеном оператеру (УМКА). За 2025. годину се предвиђа сакупљање и транспорт отпадног стакла и стаклене амбалаже. Према подацима за 2023. годину количине отпада на годишњем нивоу износе око 7.500 тона (просечно по кварталу 1895,3 t).

Илегалних, дивљих, депонија у општини тренутно има 28. На територији општине ЈКП „Сава“ континуирано ради на санацији и чишћењу дивљих депонија.

6.6.2. ГРОБЉА

Гробља представљају комуналне објекате, намењене за сахрањивање умрлих, као и све објекти и уређаје који се налазе на гробљу, а служе у сврху сахрањивања, коришћења и управљања гробљем. Стара сеоска гробља када су изван функције сахрањивања могу се чувати као меморијалне парковске уређене површине са презентацијом највреднијих гробних обележја.

Одлуком СО Пећинци („Сл. лист општина Срема“ бр. 25/14) ЈКП „САВА“ Пећинци поверена је и делатност управљања, уређивања и одржавања гробља, сахрањивање умрлих, услови и начин коришћења гробља и гробних места, гробљанске услуге, ископавање посмртних остатака, одређивање и ставлзање ван употребе гробља у свим насељеним местима општине Пећинци.

У Купинову постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 148 КО Купиново и потребно је проширење на суседне парцеле.

У Обрежу постојеће хумано гробље се налази на к.п. бр. 1448 КО Обреж и предметним планом је планирано проширење на суседне парцеле (делови парцела бр. 1451, 1452, 1453/1, 1453/2 и 1454 КО Обреж).

У Ашањи постојеће хумано гробље се налази на к.п. бр. 2573, 2574 и 2575 КО Ашања и предметним планом је планирано проширење на суседне парцеле 2572, 2576, 2577, 2578 КО Ашања, а потребна је и изградња објекта за обављање верских и др. обреда, то јест, капеле.

У Дечу постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 1156 КО Деч. Планом детаљне регулације за уређење гробља у Дечу из 2010. године („Сл. лист општина Срема, бр. 22/10), је планирано проширење. Ово планско решење је саставни део Измене и допуне Плана генералне регулације насеља Деч („Сл. лист општина Срема, бр. 3/14). Наведеним ПДР-ом предвиђена је изградња капеле, комеморативног трга, стаза, гробних места, чесме, дрвореда и др.

У Сремским Михаљевцима постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 655 КО Сремски Михаљевци. Овим планом је планирано проширење на суседну парцелу (део парцеле бр. 654 КО Сремски Михаљевции), а потребна је и изградња објекта за обављање верских и др. обреда, то јест, капела.

У Карловчићу постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 416 КО Карловчић, а потребна је изградња објекта за обављање верских и др. обреда, то јест, капеле и обезбеђивање паркинг простора.

У Суботишту постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 527 КО Суботиште и Планом генералне регулације насеља Суботиште и привредно-радних зона у КО Суботиште („Сл. лист општина Срема“ број 6/20) је планирано проширење на суседну катастарску парцелу број 528/1 КО Суботиште. Према наведеном плану на простору на ком се планира гробље планира се изградња гробних парцела, разведени систем стаза унутар парцела, примерено обликоване зелене површине као и формирани ободни

зелени појас. Потребна је и изградња објекта за обављање верских и др. обреда, то јест, капеле, као и обезбеђивање паркинг простора.

У Брестачу постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 29, 28/2 и 28/1 К.О. Брестач и потребна је изградња зграде за обављање верских и др. обреда - капела.

У Попинцима постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 1544, 1545, 2497/1, 2525 и 1546 КО Попинци и предметним планом је планирано проширење на суседну парцелу (део парцеле бр. 1562/126 КО Попинци), а потребна је и изградња објекта за обављање верских и др. обреда, то јест, капеле, као и обезбеђивање паркинг простора.

У Огару постојеће хумано гробље се налази на к. п. бр. 627 КО, где је потребно обезбедити паркинг простор.

Могуће је уређење и кориговање граница обухвата проширења обухвата гробља према условима на терену и потребама, а разрадом ПДР/УП.

6.6.3. СТОЧНА И КВАНТАШКА ПИЈАЦА

На територији општине постоји једна уређена сточна пијаца која се налази у насељу Пећинци (покрај тзв. ,,вашаришта“) и делимично је опремљена: постоји колски прилаз, вага носивости до 30 тона, али не постоји рампе или санитарни чвор, као и објекти за ветеринара.

Не планирају се нове локације за сточне и кванташке пијаце. Међутим, уколико се јави потреба, сточна и/или кванташка пијаца се могу градити, а локацију одредити периферно у односу на центар насеља са обезбеђеним колским приступом за меродавно теретно возило.

Локације за сточну или кванташку пијацу могу бити и ван границе грађевинског подручја насеља уз обавезну израду Плана детаљне регулације.

Услови за уређење сточне пијаце:

- формирати пијачни плато, опремити га комуналном инфраструктуром и оградити га, у складу са санитарним и еколошким условима;
- изградити пратеће садржаје (вага, санитарни чвор, ветеринарска служба и др.);
- обезбедити паркинг простор за путничка возила корисника;
- обезбедити минимум уређених зелених површина 40% комплекса.
- Услови за уређење кванташке пијаце:
- формирати пијачни плато, на коме ће се паркирати возила из којих се врши продаја; опремити га комуналном инфраструктуром и оградити га;
- изградити пратеће садржаје (санитарни чвор, инспекција и др.);
- обезбедити паркинг простор за путничка возила купаца;
- обезбедити минимум уређених зелених површина 40% комплекса.

6.6.4. ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ

На територији општине дистрибуција хране се врши преко ланаца маркета и самих произвођача хране који у свом саставу имају продајне објекте и дистрибутивна - превозна средства. Близина града Београда и магацина свих трговинских ланаца који се налазе на релацији Шимановци - Сурчин, обезбеђује довољно хране становницима општине. Уређене локације за градске пијаце поседују насеља: Пећинци и Шимановци. Остала насеља имају мање неопремљене површине на којима се одвија трговина пољопривредним производима тзв. зелене пијаце. Пијаце или тржнице било да су

отвореног или затвореног типа лоцирају се у стамбеној зони насеља или у близини, са обезбеђеним прилазима за возила за снабдевање и потрошаче. Простор треба да је поплочан уз довољан број канализационох отвора, а чесме се постављају на тржном простору.

7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

7.1. ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Основно концепцијско опредељење је побољшање постојећег квалитета животне средине, уз ограничавање и елиминисање могућих негативних утицаја на подручју Просторног плана. Полазна основа за дефинисање концепције је да се заштита и унапређење квалитета животне средине обезбеђују у процесу просторног планирања и планског уређења, заштите и коришћења простора, дефинисањем активности на локацијама које неће имати негативних утицаја на животну средину, као и избором најбоље доступних технологија у поступку реструктуирања постојећих привредних капацитета.

- **Просторна диференцијација животне средине**

Планирана просторна диференцијација животне средине у планском хоризонту подразумева побољшање квалитета животне средине, пре свега прелазак подручја из постојеће I категорије у II категорију, као и постојеће II категорије у III категорију.

Табела бр. 14: Планирана просторна диференцијација животне средине

Категорија	Опис подручја према степену загађености и деградације	Карактеристике подручја	Подручје
I / II	Подручја загађене и деградиране животне средине (негативни утицаји на човека, биљни и животињски свет, квалитет живота)	- локалитети са прекорачењем граничних вредности загађивања, - урбанија подручја, - депонија, - СЕВЕСО постројење	- грађевинско подручје Пећинци, - Фабрика шећера „Суноко“
II / III	Подручја угрожене животне средине (мањи утицаји на човека, живи свет и квалитет живота)	- локалитети са повременим прекорачењем граничних вредности, - периферни делови насеља, - државни путеви I и II реда, - велике фарме, - зоне интензивне пољопривреде	- државни пут првог реда, - заштитни појас путева, - околина фабрије „Суноко“ у правцу доминантног ветра - грађевинска подручја насеља уз државни пут првог реда (Сибач, Пећинци, Прхово, Шимановци), - пољопривредно ратарско земљиште, - трасе државних путева другог реда
III	Подручја квалитетне животне средине	- шумска подручја, - туристичке зоне контролисаног развоја,	- остала сеоска насеља, - ратарско-сточарско земљиште, - ратарско-воћарско земљиште,

Категорија	Опис подручја према степену загађености и деградације	Карактеристике подручја	Подручје
	(преовлађујући позитивни утицаји на човека, живи свет и квалитет живота)	- пољопривредне и воћарске зоне, - подручја са природном деградацијом, - ливаде и пашњаци, - ловна и риболовна подручја	- трасе локалних путева, - шумско земљиште, - рекреативне зоне и зеленило, - мочварно земљиште, - подручја са природном деградацијом простора, - делови очуване природе
IV	Подручја веома квалитетне животне средине (доминантни позитивну утицаји на човека и живи свет)	- подручја заштићених природних добара - подручја заштићена међународним конвенцијама, - изворишта и водотокови са водом највишег квалитета, - подручја очуване природе	- заштићена природна добра - (међународно значајна станишта птица – IBA подручја, значајна ботаничка подручја - IPA, Рамсарска подручја) - Река Сава - околина заштићених културних добара - простори посебних природних вредности (простор посебних природних вредности Обедске баре, природни екосистеми)

- **Концепција заштите ваздуха** полази од:
  - ограничавања емисија загађујућих материја из привредних постројења, саобраћаја и домаћинстава развојем система гасификације и топлификације, инсистирањем на коришћењу гаса и алтернативних горива (биогас и др.), у свим возилима друмског саобраћаја;
  - реконструкције и модернизације укупне саобраћајне мреже;
  - реструктуирањем привреде у складу са критеријумима заштите, контролом рада индивидуалних котларница, подстицањем енергетске ефикасности, стимулацијом већег коришћења обновљивих извора енергије, уградњом уређаја за смањење емисија и применом технолошких поступака који имају мање негативне ефекте, преусмеравањем транзитног саобраћаја ван центра насеља;
  - гасификације насеља;
  - адекватно одлагање комуналног отпада;
  - планским озелењавањем јавних површина и стварање функционалног система зеленила,
  - формирања заштитног зеленила дуж саобраћајница, око комуналних објеката, радних зона и на деградираним површинама;
  - јачањања институционалног капацитета за праћење стања квалитета ваздуха формирањем катастра загађивача ваздуха, праћењем квалитета ваздуха, развојем информационог система за праћење стања квалитета ваздуха и адекватно реаговање у случају ванредних ситуација.

- **Концепција заштите земљишта** дефинише:
  - уклањање и санација постојећих неуређених депонија са рекултивацијом и стриктна контрола одлагања отпада;
  - контролу употребе агрохемијских средстава, односно, правилну примену хемијских средстава за заштиту биља и вештачких ђубрива;
  - очување земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима;

- контролисану употребу соли, ризле и сл, у току зимских дела године дуж саобраћајница јер њихова прекомерна употреба изазива деградацију и земљишта и вода;
- потпуно комунално опремање насеља;
- забрану изградње на пољопривредном земљишту у складу са законом;
- коришћење, заштиту и очување пољопривредног земљишног фонда, што значи забрану изградње на пољопривредном земљишту I и II класе, осим објеката линијских инфрастуктурних система и пратећих објеката. Осталу изградњу усмеравати на земљишта лошијих класа;
- давање предности већ изграђеним локацијама (подстицањем браунфилд инвестиција);
- спречавање неконтролисаног ширења насеља изван планираних површина;
- спровођење систематског праћења квалитета земљишта: праћења концентрације тешких метала у земљишту и праћења концентрације азота у земљишту.

- **Концепција заштите вода и водног земљишта** подразумева:
  - неопходну анализу стања локалног водовода и дефинисање мера за његово унапређење;
  - обавезну континуирану контролу квалитета воде за пиће;
  - смањење губитака на прикључцима;
  - обавезно поштовање непосредне зоне санитарне заштите водоизворишта;
  - редефинисање зоне водоснабдевања у циљу смањења постојећих притисака у мрежи;
  - приоритетно опремање простора канализационом инфраструктуром са системом за одвођење отпадних вода;
  - правилан одабир материјала за изградњу канализационе мреже у складу са обавезом да се спречи свака могућност неконтролисаног изливања отпадних вода у околни простор, што подразумева адекватну отпорност цевовода и прикључака на све механичке и хемијске утицаје, укључујући и компоненту обезбеђења одговарајуће флексибилности, а због могуће геотехничке повредљивости геолошке средине у подлози цевовода;
  - правилан одабир одговарајућег техничко-технолошког решења пречишћавања отпадних вода којим се постиже достизање и одржавање квалитета ефлуента који задовољава критеријуме прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник Републике Србије“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
  - спровођење неопходне заштите површиских токова контролисањем квалитета испуштених отпадних вода у реципијенте;
  - изградњу атмосферске канализације у појасу главних саобраћајница;
  - пречишћавање отпадних вода које настају одржавањем и чишћењем простора угоститељских објеката у којима се врши припрема намирница (кухиња ресторана и сл.) третирати на таложницима – сепараторима и сепаратору масти и уља;
  - укидање и санацију пропусних септичких јама, односно изградњу водонепропусних вишекоморних септичких јама на минималној удаљености од 3 m од других објеката и суседне парцеле и предложених 10 m од регулационе линије и употребу истих до момента прикључења на канализациону мрежу (димензије сваке појединачне јаме одредити на основу потрошње воде)

- У области **заштите здравља** утврђује се следећа концепција:
  - смањење емисије загађујућих материја и изложености становништва њиховом штетном дејству;
  - заштита и унапређење постојећих шума, шумског земљишта и заштитног зеленила;
  - смањење емисије загађујућих материја планским зонирањем и дефинисањем одговарајућих зона заштите и заштитних појасева;
  - смањење буке, вибрација и нејонизујућег зрачења;
  - обезбеђење редовне контроле здравствене исправности намирница и квалитета воде за пиће;
  - унапређење система здравствене заштите - реконструкција постојећих објеката здравствене заштите и унапређење услуга - повећање доступности објектима и услугама здравствене заштите и других јавних служби од значаја за здравствени и социјални статус грађана.

- **Еколошко управљање комуналним отпадом**
  - организовано сакупљање комуналног отпада, санирање и привођење одговарајућој намени постојећих неусловних сметлишта;
  - санација и рекултивација постојећих неусловних депонија и сметлишта;
  - дефинисање принципа третмана и одлагања специфичног отпада на подручју општине;
  - потенцирање и стимулисање разврставања комуналног отпада од стране локалног становништва на месту одлагања;
  - обезбеђивање локације за одлагање комуналног отпада ради одвожења, набавке довољног броја посуда за одлагање комуналног отпада;
  - водити рачуна о обезбеђивању прилазног пута, (за парцеле опредељене за градњу) како би се вршио несметан прилаз комуналном возилу пружаоца услуге, као и одредити и обезбедити локацију на којој ће се поставити контејнери за комунални отпад (физичка и правна лица), опредељење за градњу стамбени објекти или објекти привреде;
  - обезбеђивање простора за зелена острва, за потребе примарне сепарације, односно селективног сакупљања неопасног рециклабилног отпада (папир, картон, стакло, лименке и ПВЦ боце) у оквиру површина спорта и рекреације, јавних установа, школа и сл.;
  - унапредити и обезбедити мониторинг.

- **Концепција заштите од буке**

Законски нормативи у вези заштите становништва од штетног дејства буке доносе се у облику максимално дозвољеног нивоа меродавног параметра или параметара који представљају полазну обавезу испуњења услова везаних за проблематику буке.

Емитовање буке из планираних објеката не сме прекорачити законске норме дефинисане „Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини" („Сл. гласник РС", бр. 75/10). Такође, Правилима уређења овог Плана дефинисана је заузетост сваке парцеле под зеленим површинама, што такође доприноси смањивању евентуално негативних утицаја повишеног нивоа буке у животној средини.

Неопходно је обезбедити спречавање, односно смањење утицаја планираних садржаја, на чиниоце животне средине, као и непосредну околину, кроз мере заштите од буке и то:

- примену одговарајућих грађевинских и техничких мера за заштиту од буке дуж саобраћајница I и II реда, којима се обезбеђује да бука емитована током одвијања саобраћаја, не прелази прописане граничне

вредности у зонама намењеним становању и јавним објектима (дечија установа и сл), у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“, број 96/2021) и Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС“, број 75/10);
- применом техничких услова и мера звучне заштите којима ће се бука у објектима, чија је изградња планирана дуж саобраћајнице I и II реда, свести на дозвољени ниво, а у складу са Техничким условима за пројектовање и грађење зграда (Акустика у зградарству) СРПС У.Ј6.201:1990;
- при одређивању могућих намена објеката у зонама становања, или у контакту са објектима дечијих установа, школа, дом здравља и сл., водити рачуна о нивоу буке који исти могу да генеришу.

- У области **заштите од технолошких удеса, природних непогода и мониторинг**:
  - успостављање и развој информационог система за управљање хемикалијама и заштиту од удеса;
  - дефинисање мера и поступака санације у случају ванредних ситуација, као и у случају појединачних (изолованих) инцидената;
  - смањење опасности од удеса у транспорту применом прописаних мера и благовременом контролом примене тих мера;
  - отклањање свих техничко-технолошких недостатака, контрола опреме и уређаја;
  - обавезна израда одговарајућих студија утицаја на животну средину приликом израде планске и техничке документације у складу са законом;
  - израда планова и програма за поступање у случају ванредних ситуација (поплава, пожара, земљотреса, одбране земље и сл);
  - израда програма праћења стања животне средине са индикаторима животне средине, обавезама надлежних органа у праћењу стања животне средине и адекватним поступањем у случају негативних утицаја на животну средину.

- **Посебне мере заштите животне средине (нарочито се утврђују)**

а) Смањивање загађености ваздуха испод дозвољеног нивоа за тзв. типичне загађујуће материје и потпуно елиминисање штетних материја у општинском центру и околини специфичним загађујућим материјама. Систематско праћење стања квалитета ваздуха (за специфичне и основне загађујуће материје).

Заштита ваздуха остварује се предузимањем мера систематског праћења квалитета ваздуха, смањењем загађивања ваздуха загађујућим материјама испод прописаних граничних вредности, предузимањем техничко-технолошких и других потребних мера за смањење емисије, као и праћењем утицаја загађеног ваздуха на здравље људи и животну средину. Степен загађености ваздуха процењује се на основу мерења имисије загађујућих материја и емисије из концентрисаних извора. Привредни субјекти који су дужни да за потребе вођења Локалног регистра извора загађивања достављају резултате мониторинга, ревносно извршавају своје обавезе. У току спровођења плана, сви објекти који испуштају загађујуће материје морају се придржавати граничних вредности у складу са законском регулативом и подзаконским актима.

С обзиром да постоји потреба за спровођењем мера заштите ваздуха од загађивања неопходно је предузети и додатне мере, и то:

- код планирања нових објеката водити рачуна о правцима доминантног ветра и главним изворима загађивања ваздуха,
- обезбедити контролу процеса сагоревања у котларницама и њиховог одржавања,
- спроводити мере заштите ваздуха кроз ажурнији инспекцијски надзор надлежних служби,
- увести системско праћење степена загађености ваздуха на територији општине и мерења имисије специфичних загађујућих материја.

б) Спровођење мера за очување и заштиту површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количине. Опремање и побољшање ефикасности рада постројења за пречишћавање отпадних вода.

Заштита и коришћење вода остварује се у оквиру интегралног управљања водама спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количина. То подразумева:

- смањивање загађености свих површинских вода на територији општине и одржавање реке Саве у прописаној категорији квалитета водотока,
- елиминисање потенцијалних загађивача подземних вода, нарочито из зоне изворишта водоснабдевања.

Мере заштите вода обезбеђују спречавање или ограничавање уношења у воде опасних, отпадних и других штетних материја, праћење и испитивање квалитета површинских и подземних вода, као и квалитета отпадних вода и њихово пречишћавање. Због тога је неопходно придржавати се Законских оквира којима се регулише проблематика упуштања загађујућих материја у водотоке као и категоризације водотокова. Отпадне воде се могу упуштати у реципијент уз примену одговарајућег предтретмана, на начин и до нивоа који не представља опасност за природне процесе и који не умањује њихово вишенаменско коришћење у складу са Законом о водама („Службени гласник РС“, број 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон), као и у складу са подзаконским актима. Успоставити мониторинг стања квалитета површинских вода и хидрогеолошке средине, за потребе интегралне заштите вода.

в) Контрола употребе агрохемијских средстава у циљу смањивања загађења земљишта приликом пољопривредне пољопривреде и очување земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима.

Посебан интерес општине је очување плодног пољопривредног земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима. Заштита, коришћење и уређење земљишта и добара од општег интереса обухвата очување продуктивности, структуре и слојева тла, као и природних и прелазних облика и процеса. На површини или испод земљишта могу се обављати активности и одлагати материје које не загађују или оштећују земљиште. Заштита земљишта се може остварити само смањивањем и контролом употребе агрохемијских средстава, као и поступним замењивањем мање токсичним материјама, односно преласком на биолошке мере заштите усева.

Спровођење одредби Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 – др. закон и 41/09, 112/15, 80/17, 95/18- др.закон) и подзаконских аката који се односе на дозвољене количине опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање.

г) Заустављање непланске изградње на површинама земљишта високих бонитетних класа.

У наредном периоду свака изградња мора бити плански усмерена, контролисана и ограничена на одређена подручја како се не би угрозиле природне еколошке и естетске вредности и нарушио еколошки капацитет средине. Због тога је, приликом

планирања, регулације и изградње неопходно поштовање услова заштите животне средине прописаних у планским документима. Ова мера заштите се мора спроводити израдом недостајуће планске документације (планови детаљне регулације, урбанистички пројекти), односно кроз измене и допуне где је то неопходно. Санкционисати непланску изградњу ажурнијим инспекцијским надзором надлежних општинских служби.

д) Извршити санацију и рекултивацију постојећих неуређених депонија

Постојеће дивље депоније је потребно уклонити и очистити површине на којима су лоциране. Санкционисати настајање дивљих депонија кроз појачани инспекцијски надзор надлежних општинских служби.

ђ) Институционално јачање службе за заштиту животне средине.

Институционално јачање има за циљ стварање основе за предузимање конкретних активности у решавању еколошких проблема подручја општине Пећинци. Након доношења нових закона из области заштите животне средине у 2018. години, њиховом применом доћи ће до одређеног степена децентрализације и преношења надлежности Републике на јединице локалне самоуправе. Потребно је адекватно кадровски ојачати капацитете и технички опремити службу како би била у функцији контроле и управљања животном средином и могла да обезбеди партнерство свим заинтересованим странама у решавању проблема заштите животне средине општине.

е) Успостављање система мониторинга животне средине.

Успостављање система мониторинга је један од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине могле успешно имплементирати у пракси. Формирањем мониторинг система обезбедило би се, између осталог, правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање елемената животне средине и утврђивање потреба за предузимање мера заштите у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Потребно је обезбедити континуирано праћење стања квалитета животне средине и активности у простору чиме се ствара могућност за њеним рационалним управљањем. Систем мониторинга се, пре свега, односи на:

- мерење емисије и имисије у циљу праћења степена загађености ваздуха на посматраном подручју;
- контролу и праћење квалитета свих водотокова на подручју плана;
- контролу спровођења санитарне заштите у подручјима непосредне, уже и шире зоне заштите;
- праћење квалитета земљишта контролом његовог загађивања;
- успостављање мерних места у циљу праћења нивоа буке;
- сталну урбанистичко-грађевинску контролу лоцирања и изградње објеката;
- контролу и усмеравање промена које се дешавају у екосистемима, природним пределима и амбијенталним целинама;
- редовног достављања података за потребе вођења Локалног регистра извора загађивања.

ж) Подизање и јачање нивоа еколошке свести, информисања и образовања становништва о еколошким проблемима. Веће учешће јавности у доношењу одлука везаних за заштиту животне средине

У наредном периоду развијати програм развоја система комуникације са грађанима по питањима заштите животне средине, укључујући доступност информација о животној средини на основу Архуске конвенције. Ово подразумева и

укључивање јавности у доношење одлука по питањима заштите животне средине, што се новим Законом кроз процедуру јавног увида мора спровести. Кроз стручне расправе, трибине и укључивање јавности у програме заштите могао би се испунити постављени задатак.

7.2. ЗАШТИТА, УНАПРЕЂЕЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

Подручје плана карактерише разноликост предела у више категорија (географска, геолошко - морфолошка, хидролошка, еколошка, историјска, културна), тако да простор можемо препознати као хетерогени предеони регион.

У области **заштите предела и живог света** утврђује се:

- промоција одрживог коришћења природних ресурса и развоја руралног туризма;
- примене мера заштите приликом извођења грађевинских радова, транспорта потенцијално загађујућих материја, примене хемијских средстава у пољопривредној производњи;
- дефинисање ограничења и еколошких капацитета у сектору лова и риболова – планско организовање ловног и риболовног туризма;
- очување природних екосистема, линијских коридора и станишта, кроз очување и одржавање њихове структуре, састава, функције и просторне повезаности (са околним општинама), као и обим и начин коришћења ради очувања (водотоци, шуме, ливадске површине, мочварна станишта и др.);
- на основу валоризације предеоне структуре подручја, а у складу са постојећом наменом и потенцијалима, спровести мере за ублажавање, превазилажење и отклањање конфликата између потенцијала и коришћења. Нарочито обратити пажњу на негативан утицај који произилази из сконцентрисане саобраћајне инфраструктуре.

Неопходно је обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса, заштиту биодиверзитета, као и очување и успостављање еколошких мрежа. Тамо где су нарушене њихове природне и естетске вредности (дуж државног пута, у зонама бесправне градње, на местима дивљих депонија), треба извршити санацију (ревитализацију и рестаурацију) у складу са режимом заштите.

Зона таложних поља

На територији општине налазе се вештачка Сибачка језера која се састоје од система вештачки створених базена испуњених водом и канала где се врши одлагање отпадних вода из Шећеране, самим тим служе као колектори отпадних вода (зона таложних поља). Језера користе и бројне птице за одмор при сеоби.

Развој руралних предела, који су најзаступљенији на територији општине Пећинци заснива се на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела.

Планским решењима се омогућава:

- **очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела кроз:** а) очување карактеристичног предеоног обрасца заснованог на коришћењу земљишта, односу изграђеног и отвореног простора и карактеру изграђивања: подстицањем традиционалних облика коришћења земљишта, регулацијом грађења и уређивања простора у складу са карактером предела и традицијом грађења; спречавањем ширења насеља и

заустављањем непланске изградње (викенд насеља), стимулисањем коришћења постојећег грађевинског фонда, усклађивањем изградње инфраструктурних коридора и објеката са карактером и капацитетом предела; б) очување и афирмацију карактеристичних културних и природних елемената у структури и слици предела (морфологија терена, водотоци, шуме, живице, засади, насеља, објекти), и креирање нових „икона"- репера и симбола;

- **креирање позитивног архитектонског идентитета насеља у руралним пределима,** треба заснивати на очувању и ревитализацији традиционалне архитектуре и постојећег квалитетног грађевинског фонда, као и на новој изградњи која уважава специфични рурални карактер физичке структуре насеља:
- **креирање позитивног архитектонског идентитета насеља подразумева:** а) подизање општег нивоа културе грађења; б) реализацију савремених концепата нове изградње усклађених са природним и културним, регионалним и локалним специфичностима; в) уређивање и активирање напуштених и девастираних подручја; г) уређивање високо квалитетних јавних простора.

7.3. РЕКУЛТИВАЦИЈА И ПЕЈЗАЖНО УРЕЂЕЊЕ ДЕГРАДИРАНИХ ПОВРШИНА

Пејзажно уређење, односно, рехабилитација деградираних површина обухвата рекултивацију земљишта, ревитализацију природе и изградњу других садржаја, у складу са планским захтевом за обнављање изворних карактеристика средине и предела, односно за стварањем оптималних нових (секундарних) предеоних целина и комплекса.

Могућности пејзажне рехабилитације су у великој мери одређене избором еколошки најмање неповољних решења током санације конкретно неуређених, дивљих, депонија, односно, нехигијенских сметлишта. У тој фази се морају обезбедити:

- еколошка валоризација свих утврђених и предвиђених категорија и целина природне средине, као и других пејзажних особености простора које одређују, у мањој или већој мери, успешан исход ревитализације;
- паралелно предузимање активних и строго контролисаних мера заштите природе и других елемената пејзажа у окружењу који се налазе под њиховим индиректним утицајем.

7.4. ЗАШТИТА И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНОГ НАСЛЕЂА

Основни циљ заштите и одрживог коришћења природног наслеђа је: очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и усклађивање националног са међународним системом заштите природе.

Законом је прописано да уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошка документа или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од осам дана обавести Министарство заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица.

Заштићена природна добра се штите и уређују у складу са актом о проглашењу и сходно одредбама Закона о заштити природе РС. На основу услова Министарства заштите животне средине Законом о заштити природе, Просторним планом подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Обедска бара" („Службени лист АПВ", број 35/23), Решењем Скупштине општине Пећинци (бр. 011-23/80-01 од 9.6.1980. године) о заштити Природног споменика „Бела топола на путу Пећинци - Попинци" („Службени лист општина Срема", број 8/80), Решењем Скупштине општине Пећинци (бр. 02/1-3663/1-65 од 24. маја 1965. године) о заштити Природног споменика „Два стабла беле тополе (*Populus alba*) у шуми „Јасенска" код села Купиново („Службени лист општина Срема", број 3/66) и Решењем Скупштине општине Пећинци (бр. 011-24/80-0 од 9.6.1980. године) о заштити Природног споменика „Стабло црне тополе (*Populus nigra* L.)" („Службени лист општина Срема", бр. 8/80) прописане су се следеће смернице.

Део подручја Обедске баре, стављен је под заштиту као природно добро од изузетног значаја и сврстава се у I категорију заштите и са заштитном зоном чини јединствену целину.

Специјални резерват природе (СРП) „Обедска бара" је проглашен 1994. године и ставља се под заштиту ради очувања остатака меандра реке Саве, са бројним различитим беотопима - мочварне, ливадске, потпуно склопљене шуме, са врло сложеном организацијом животних заједница и са разноврсним живим светом међу којима су и многе природне реткости (око 280 биљних врста - зечији трн, тестерица, банатски различак, водени орашак, бели локвањ и алдобанда и друге; око 180 врста птица - кашикара, чапља - жута, мала, бела, црна рода, орао белорепан и др.).

СРП „Обедска бара" се простире на територији општина Рума и Пећинци, односно катастарских општина Грабовци, Купиново, Ашања и Обреж. Површина специјалног резервата износи 9.820 ha од тога је 9.525,4 ha у државној својини, а остало у приватној својини, док заштитна зона резервата обухвата површину од 19.611 ha. На подручју специјалног резервата „Обедска бара" успостављени су:

1) режим заштите I степена који обухвата подручје Дебеле горе, површине од 314,92 ha;

2) режим заштите II степена који обухвата подручје Грабовачко-Витојевачког острва, Обрешких ширина и Купинске греде, површине од 2.565,08 ha; и

3) режим заштите III степена који обухвата површину од 6.940,00 ha.

Према условима Министарства заштите животне средине на подручју које обухвата Специјални резерват природе „Обедска бара", мере и активности у оквиру режима заштите I, II и III степена, као и у заштитној зони, које су у складу са Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Обедска бара" су:

- За активности у режиму заштите I степена неопходно је прибавити сагласност надлежног Министарства;
- На подручју Специјалног резервата природе „Обедска бара" у режиму заштите II степена забрањени су радови и активности на промени састава шумских састојина и њихсша експлоатација, иошумљавање бара и ливада, вршење свих делатности које мењају услове живота у биотопима. загађивање вода, извођење земљаних радова, промена вегетације и сл., лов и риболов, осим када је то потребно ради очувања оптималне бројности животиња и заштите од заразних болести, сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста као и кретање људи без посебних дозвола;

- У режиму заштите II степена обезбеђује се планска санитарна сеча стабала, узгојни радови за шумске састојине, кошење ливада после 15. јула сваке две до три године, презентација заштићених подручја, праћење сгања природних вредности и успоетављање мониторинга за научно-истраживачки рад;
- На подручју Специјалног резервата природе „Обедска бара" у режиму заштите III степена важе исте забране као и у режиму заштите II степена, а поред тога забрањено је проширивање површина под еуро-америчким тополама, сеча појединачних стабала и група стабала аутохтоних топола и врба старијих од 30 година, третирање шума хемијским средствима авио-методом, осим у изузетним случајевима неопходним за заштиту Специјалног резервата природе „Обедска бара", на местима гнежђења орла белорепана и црних рода сеча стабала у кругу од 100 m, као и риболов испред упусно-испусних канала у полупречнику од 100 m од упуста, односно испуста;
- У режиму заштите III степена дозвољава се испаша стоке према плану пашарења, извођење хидротехничких радова ради трајног напајања овог резервата водом, активност на побољшању и одржавању еколошких услова, развој туризма, изградња објекта у традиционалном стилу у циљу презентације основних вредности подручја;
- На подручју заштитне зоне Специјалног резервата природе „Обедска бара" забрањено је упуштање отпадних вода, непланска сеча шума и шумских површина, неконтролисана употреба вештачких ђубрива као и непланска изградња објеката.

На простору заштићених природих добара или је покренут поступак заштите утврђених у обухвату предметног Плана, планирање намене површина, туристички и било који други облик развоја простора и његово унапређење мора бити у складу са одредбама дефинисаних актима о заштити природних добара, успостављеним режимима и мерама заштите.

Потребно је спровести мере и активности како би се испунили општи циљеви заштите природе и унапређења стања на планском подручју и то: спровођење прописаних режима и мера заштите, на основу акта о заштити и других релевантних просторно-планских, програмских и пројектних докумената, одржавање мозаичности предела, кроз успостављање оптималног одноеа и просторног распореда водене, барске, ливадске и шумске вегетације, обезбеђивање повољног нивоа и брзине протока воде, као и дужине трајања поплаве, кроз омогућавање протока воде од Врања ка Ревеници и Потковици, повезивање водених окана и изградњу/одржавање постојећих наменских устава на улазно-излазним каналима (Вок, Ревеница и Врањ), усаглашено са потребама заштите природе и шумарства, подстицање редовмог кошења и одрживог/традиционалног пашарења на влажним и другим ливадама. плитким депресијама и пашњацима, ради спречавања сукцесије и њиховог поновног зарастања, обнављање и формирање мешовитих шумских састојина. са аутохтоним врстама дрвећа, спречавање ширења засада клонских топола, посебно у ГЈ Купински кут, ГЈ Обрешке ширине и ГЈ ГВО, њихова замена са аутохтоним шумама где је то могуће, као и сузбијање алохтоних и инвазивних врста, обезбеђивање додатних извора храме и местаза репродукцију животиња, чишћењем влажних ливада, спречавањем зарастања постојећих и формирањем нових водених окана и мањих острва у плавној зони и чишћењем замуљених и обраслих депресија, ревитализација отворених барских и ливадских станишта на простору Потковице, Купинских греда, Обрешких ширина и ГВО, уз усклађене видове коришћења простора (кошење и пашарење) са шумарством и другим иачинима коришћења простора, презентација природних и културних вредности на информагивно-едукативној основи, као и усклађени развој у области етно-еко туризма, услужних делатносги, органске производње, програма едукације и рекреације, јачање стручних и материјалних капацитета управљача и укључивање заинтересованих страна у управљање (локалне самоуправе, НВО), повезивањем интереса заштите природне и културне баштине, са традицијом и одрживим развојем

локалних заједница, усклађивање привредних и других делатности (шумарство, ловство, пољопривреда, водопривреда, енергетика, саобраћај, рибарство, туризам), са заштитом подручја и успостављање одговарајућег мониторинга биодиверзитета, водног режима, антропогеиих активности и предела.

На подручју које обухватају Еколошки значајно подручје „Обедска бара", међународни еколошки коридор „Сава" и регионални еколошки коридор „Јарчина", потребно је применити мере у складу са Уредбом о еколошкој мрежи.

Спровести опште мере заштите природе на подручју издвојених станишта строго заштгиђених и заштићених дивљих врста која се целом површином или делом налазе у предметном обухвату, и то:

- ПЕЋ01 - „Сибачка језера".
- ПЕЋ02а - Слатине северно од Ашање, површине 491,34 ha; слатинасто станиште са влажним ливадама, утринама и жбуњацима; значајне врсте: *Clanga pomarina, Circus aeruginosus, Circus pygargus, Vanellus vanellus, Lanius collurio, Locustella naevia. Saxicola rubetra, Saxicola torquatus, Sylvia communis, Emberiza melanocephala, Meles meles, Mustela nivalis*.
- ПЕЋО3а - Матијевица и Кадионица, површине 1.311,03 ha; шумско станиште; значајне врсте: *Ciconia nigra, Clanga pomarina, Pernis apivorus, Milvus migrans, Leiopicus medius, Ficedula albicollis*.
- ПЕЋ03б - Висока шума, површине 139,20 ha; шумско станиште; значајне врсте: *Buteo buteo, Ficus viridis, Leiopicus medius, Parus palustris, Ficedula albicollis*.
- ПЕЋ04а - Барадиици, површине 3.497,27 ha; шумско станиште са прогалама и чистинама; значајне врсте: *Accipiter gnetilis, Pernis apivorus, Buteo buteo, Dryocopus martins, Oriolus oriolus, Martes martes*.
- ПЕЋ05а - Јасенска, површине 1.039,16 ha; шумско станиште са барама; значајне врсте: *Ciconia nigra, Haliaeetus albicilla, Pernis apivorus, Milvus migrans, Vanellus vanellus, Aythya nyroca, Emys orbicularis*.
- ПЕЋО6а - Бена код Карловчића, површине 383,80 ha; слатинасто станиште са влажним ливадама, утринама и жбуњацима; значајие врсте: *Clanga pomarina, Circus aeruginosus, Circus pygargus, Streptopelia turtur, Saxicola torquatus, Sylvia communis, Acrocephalus palustris, Emberiza melanocephala*.
- ПЕЋ07 - „Међе код Деча".
- ПЕЋ08а - Першина бара код Ашање, површине 42,54 ha; влажне ливаде, парлози и жбуњаци; значајне врсте: *Clanga pomarina, Falco cherrug, Falco subbuteo, Saxicola rubetra, Alauda arvensis, Lanius collurio*.
- ПЕЋ09а - Ушивачка бара код Ашање, површине 47,52 ha; влажне ливаде, парлози и жбуњаци; значајне врсте: *Buteo buteo, Falco cherrug, Falco subbuteo, Falco tinnunculus, Cotumix coturnix, Streptopelia turtur, Alauda arvensis, Sylvia communis*.

На стаништима заштићених и строго заштићених врста која се налазе ван грађевинских подручја забрањено је: мењати намену и културу површина, осим у циљу еколошке ревитализације станишта (преоравати површине под природном вегетацијом, градити рибњаке), уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати соларне паркове и ветропаркове, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња, неопходно је: ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до - 20% покровности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0.05 ha, ускладити планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума, као и прибавити посебне услове

заштите природе за следеће активности: изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката, планирање рекреативних активности; уређење вода, радови на одржавању каналске мреже укључујући и уклањање вегетације и остали мелиорациони радови; геолошка и друга истраживања; подизање ваншумског зеленила; сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња; паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта, формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запуштеиог бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

На стаништима заштићених и строго заштићених врста која се налазе унутар грађевинских подручја забрањено је: мењати морфолошке и хидролошке особине станишта, састав и структуру вегетације; одредити намену другачију од заштитног зеленила; обављати све радове и активности, осим еколошке едукације и одржавања станишта, у складу са карактеристикама и капацитетом простора; одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња. прибавити носебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине.

Спровести мере и активности ради очувања и унапређења природних и полуприродних елемената еколошких коридора и то:

- Опште мере:
  - За израду планова, пројеката и реализацију активности у оквиру међународног еколошког коридора Саве и регионалног еколошког коридора Јарчина, потребно је прибавити услове заштите природе у складу са Законом о заштити природе, није дозвољена промена намена површина под вегетацијом у природном и блиско-природном стању (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.) као и чиста сеча шумских појаеева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора, обезбедити повезивање станишта заштићених врста и то: шумских станишта подизањем/обнављањем појасева високог зеленила, слатинских станишта очувањем поетојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор, степеких и шумостепских станишта подизањем полъозаштитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;
  - Поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења, понлочани или бетонирани делови обале, изузев пристана, морају садржати појас нагиба до 45°, а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија, првенствено током малих и средњих водостаја, током реконструкције/одржавања постојећих обалоутврда поплочане или бетониране делове комбиновати са мањим нросторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45°, површина са вегетацијом) и натај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке, иоплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Обезбедити надовезивање зелених површина између вештачких деоница обале, односно зелених површина формираних код еколошких типова обалоутврде на мрежу зеленила на копну. Ова зелена острва (дужине неколико десетиа метара уз обалу) такође је неопходно повезати са зеленим коридором уз насип.
  - Обезбедити отвореност канала/водотока са улогом еколошких коридора на целој дужини (извршити ревитализацију коридора код зацевљених деоница) и обезбедити проходност уређењем зеленила у зони црпних станица;
  - Обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације насипа, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним вретама сувих травних стаиишта;
  - Прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедио кретање животиња уз

еколошки коридор за израду техничке документације приликом регулације водотока (пресецање меандара, изградња насипа и обалоутврда, продубљивање корита), поплочавања и изградње обала, изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима и изградње нових и обнављања старих мостова;

- Избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим локацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.) Изабрати моделе расвете за директно осветљење са заштитом од расипања светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже;
- На грађевинском земљишту, наменити што већи део приобаља деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности, односио очувати појас приобалме вегетације (врбака и мочварне вегегације) на што већој дужини обале водотока/канала, на деоницама, где се грађевинско земљиште пружа у већој дужини од 500 m, поред предвиђеног континуалног зеленог појаса 20-50 m ширине, планским документима обезбедити и блокове заштитног зеленила на сваких 200-500 m дужине обале. Минимална површина ових блокова заштитног зеленила је 0,1 ha, а минимална ширина блока је 20 m;
- Приобално земљиште канала/водотока треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 4 m, а оптимално 8 m код локалних коридора, (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта). Травна вегетација се одржава редовним кошењем. Забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.
- На деоницама еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља стимулисати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета.

▪ Посебне мере очувања функионалности и проходности коридора:

- Током изградње и функционисања објеката чија је намена директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и уља у еколошки коридор, постављањем пливајућих завеса на одговарајућим локацијама. Гориво и уље просуто на површину воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року. За заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије горива воденом површином предвидети одговарајуће хемијско-физичке мере и биолошке мере санације (према посебним условима);
- Није дозвољено складиштење опасиих материја (резервоари горива и сл.) у небрањеном делу плавног подручја водотокова. На простору еколошког коридора управљање отпадом вршиће се у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10) и другим важећим прописима;
- У зонама водопривредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет травне вегетације приобалног rsojaca и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње;
- Далеководне објекте и електроенергетску инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама: носаче изолатора изоловати пластичним иавлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин;

- На простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50 m од линије средњег водостаја водотока;
- Због еколошког значаја простора, план озелењавања треба да буде саставни део планске и пројектне документације. Озелењавање треба да се остварује паралелно са изградњом објеката, односно забрањено је сађење инвазивних врста у простору еколошког коридора, а током уређења зелеиих површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста, потребно је обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста плавног подручја (тополе, врбе, панонски јасен, брест, храст лужњак итд.) који је неопходно обогатити жбунастим врстама плавног подручја и обезбедити редовно одржавање зелених површина.
- Приликом парцелисања обезбедити континуитет обале са вегетацијом у природном или блископриродном стању, у ширини од 20-50 m од линије средњег водостаја, односно у ширини од 10 m код високих обала. Овај појас приобаља, поред своје улоге кључног станишта и еколошког коридора, може да садржи пешачку стазу;
- Уређењем окућница и простора око нестамбених објеката, дефинисањем правила озелењавања и удаљености објеката од обале, као и дефинисањем типова ограда уз обалу (забрана изградње ограда непроходних за ситне животиње, уз примену еколошки прихватљивих елемената са отворима већим од 10 cm) обезбедити проходност обале канала и водотокова за ситне животиње. Приликом легализације захтевати прилагођавање постојећих ограда функцији еколошког коридора (померање ограда или измене делова ограда код међних тачака суседних парцела према речној обали).

- Мере за заштитну зону еколошких коридора и станишта заштићених и стого заштићених врста од националног значаја:
  - У појасу од 500 m од еколошког коридора/станишта забрањује се изградња ветропаркова и појединачних ветрогенератора (турбина) као и планска решења којима се нарушавају карактеристике хидролошког режима од којих зависи функционалност коридора и опстанак врста и станишних типова;
  - У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта, услов за изградњу укопаних складишта је да се њихово дно налази изнад коте максималног нивоа подземие воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;
  - Планским решењима мора се обезбедити: примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења, као и дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста;
  - У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта, изузев у грађевинском подручју насеља прописују се посебне мере заштите за изградњу нових салаша,
    - на постојећим салашима дозвољена је реконструкција, доградња постојећих објеката до 50% и надоградња постојећих објеката до макс, ТТ+1, без промене постојеће намене објекта, у циљу побољшања санитарно-хигијенских услова живота и рада на салашу,
    - изградња надземних објеката се ограничава на еалаше, воћарско-виноградареке кућице и оставе за смештај воћа у воћњацима и виноградима, на пољопривредне и водопривредне објекте неопходне за одрживо коришћење коридора или датог станишта (објекти сточарства на пашњацима, рибарства код рибњака и сл.), који су лоцирани и изграђени у складу са условима заштите природе,
    - изградња инфраструктуре, уз примену следећих услова: трасе саобраћајница планирати најкраћим путем преко еколошких коридора или комплекса станишта од већег броја субјединица, применити посебна

техничко-технолошка решења која спречавају колизију и елекгрокуцију птица код елекгричних водова ниског и средњег напона.

- У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта:
  - Забрањује се примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмереие према коридору или значајном станишту и уситњавање парцела за потребе формирања грађевинског земљишта, изузев за инфраструктурне објекте;
  - Примењују се следеће мере: очувати проходност еколошког коридора површинских вода: забраном ограђивања појаса уз обалу или применом типова ограде које омогућују кретање ситних животиња, обезбедити континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта. Овај иојас графички приказати у планској и пројектној документацији, објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење лоцирати на мин. 20 m удаљености од границе коридора/станишта.
- У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на пољопривредном, шумском и водном земљишту:
  - Забрањена је изградња објеката осим надземне инфраструктуре, чија траса најкраћим путем прелази преко еколошких коридора, станишта или комплекса станишта од већег броја субјединица. као и водопривредних објеката и њихове пратеће инфраструктуре;
  - Услов за изградњу вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора или тампон зоне станишта.
- У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на грађевинском земљишту (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) при изградњи саобраћајница са тврдим застором за моторна возила (у насељима, као и приступним саобраћајницама водопривредним објектимаван насеља) применити техничке мере којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и емањује утицај осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

- Планирати мере и активности ради очувања и унапређења екосистемског диверзитета и предеоне разноликости:
  - Влажне ливаде, плитке баре и пашњаци:
    - Спровести активности на заштити екосистемског диверзитета, кроз очување постојећих влажних ливада, плитких депресија (рубова бара) и пашњака, провођењем одрживог / традиционалиог пашарења, као и машинским и ручним кошењем / тарупирањем где је то неопходно, на укупној површини од 250 ha. Планиране активности извести на раније ревитализованим отвореним површинама, како би се спречило њихово поновно значајније обрастање инвазивним и агресивним врстама биљака, на следећим локалитетима: Ливаде Купиника (режим заштите III степена); ливаде мајке Ангелине (режим заштите III степена); Ливаде Матијевице (режим заштите II и III степена); Обрешке ливаде (режим заштите II и III степена); ливаде Споменика (режим заштите II стеиена); Чењинске ливаде (режим заштите II степена); ливаде Ревенице (режим заштите II степена); ливаде Милошеве баре (режим заштите II степена); ливаде Ширина (режим заштите II и III степена); рубови Широке баре (режим заштите III степена); рубови баре Велике Рогозите (режим заштите II степена); рубови Личке баре (режим заштите II степена); рубови баре Велики вок до Шумске колибе (режим заштите II и III степена). Посебну пажњу обратити при одржавању (машинском) рубних делова влажних ливада, пашњака и рубова бара према ивици шуме, како

би се темељним кошењем и одржавањем рубних станишта, која имају значајну улогу као екотони, спречило њихово поновно обрастање, посебно инвазивним багремцом (применити уколико нема успостављеног одрживог сточарства). Пре започињања активности на одржавању влажних ливада и пашњака кошењем (тарупирањем), као и одржавања рубова бара, потребно је уклонити лежеће делове стабала (дебла и гране), која су пала између два периода одржавања ма ревиталмзовану травну површину. Кошење (тарупирање) треба, пре свега, вршити од центра ка периферији предметне површине или у паралелним тракама.

- Спровести активности на унапређењу екосистемског диверзитета, кроз ревитализацију зараслих и на друге начине деградираних влажних ливада, плитких депресија (рубова бара) и пашњака, уклањањем сувишне агресивне и инвазивне вегетације, као и наноса органске масе, машинским и ручним путем, на укупној површини од око 100 ha. Планиране активности извести на локалитетима отворених станишта која су у претходном периоду деградирана процесима обрастања инвазивним и агресивним врстама биљака, као и седиментацијом и органским наплавинама, уз уеиостављање мера одржавања станишта након ревитализације, на следећим локалитетима: Потковица, одсеци 1,2,8 (режим заштите ll и III степена); рубови 28 бара унутар Купинских греда (режим заштите II и III етепена), северни рубови Чењинских ливада у Потковици (режим заштите II степена), рубови баре Грађеноваће на ГВО (режим заштите II степена), западни рубови баре Глибовице на 1110 (режим заштите II степена), западни рубови Вујичине баре на ГВО (режим заштите II степена), западни рубови баре Крашевице на ГВО (режим заштите II степена). Влажне ливаде и водени коридор уз северни руб Потковице, од источног руба Ливада Матијевице до Ливада Споменика и даље до Купинова и Купиника (формирање тзв. пловне стазе уз високу обалу), у укупној дужини од око 4,5 km и просечне ширине 30 m ради комплетирања целокупног коридора између Обрежа (ушће Ревенице) и Купинова (Купиник).

- Барска и отворена водена станишта:
  - Спровести активности на заштити екосистемског диверзитета кроз очување и ревитализацију постојећих али угрожених бара услед еутрофикације, сукцесије и обрастања, пре свега унутар Купинских греда и на подручју Ширина и Грабовачко-витојевачког острва, а у заштитној зони на подручју Јасенске (бара Криваја). Одржавање постојећих барских станишта у Купинеким гредаматако да број бара које иису обрасле дрвенастом и жбунастом вегетацијом остане 28, као и да отворена барска станишта заузимају површини од најмање 124 ha. Активности на уклањању сувишне и инвазивне вегетације и наплавина реализовати на следећим барама: Кошарњача (режим заштите II степена), Врбовача (режим заштите II степена), Чворча (режим заштите II и III степена), Мала Рогозита (режим заштите II степена), Недељкова бара (режим заштите II степена), Џомбовита бара (режим заштите II степена), Недозрела бара (режим заштите II сгепена), Лиеајка бара (режим заштите II степена), Малетића бара (режим заштите II степена), Тошкулова бара (режим заштите II степена), Чапља бара (режим заштите II степена), Слезенка бара (режим заштите II степена), Личка бара (режим заштите II степена), Широка бара (режим заштите III степена), Велика Рогозита (режим заштите II степена), Коловића бара (режим заштите II сгепена) и Велики вок (режим заштите II и III степена). Одржавање постојећих барских станишта у зоми ГВО и Ширина (полигон), тако да број бара које нису обрасле дрвенастом вегетацијом остане у садашњем стању, као и

њихова отворена барска и водена површина. Планирати активности на измуљивању бара / деиресија у Купинским гредама унутар режима заштиге Ш степена, ради обезбеђивања отворених водених станишта у њима током целе или већег дела године, као и повољнијих хидролошких услова за развој околних шума са јасеном. Депресије су у оквиру шумских одељења: 18, 33, 36-41, 45-48.

- Спровести активности на заштити екосистемског диверзитета кроз очување постојећих бара и водених окана у Потковици, посебно у зони Крстоношића окна и раније ревитализованих и успостављених водених коридора, провођењем редовног машинског и ручног чишћења/извлачења органског материјала и његовог дислоцирања изван тих станишта, на укупној површини од 50 ha.
- Спровести активности на унапређењу екоеистемског диверзитета кроз ревитализацију еутрофизованих, замуљених и зараслих водених окана и бара, у широј :зони Крстоношића окиа код Обрежа, у оквиру чега трсба реализовати активности везане за Пројекат „Ревитализација барских станишта Потковице Обедске баре у зони Крстоношића .окна", у режмму заштите III степена, одељење 62, чистина 3, што подразумева: проширивање раније формираних водених гшвршина-коридора (источни, западни и спојни део), тако да се успостави кружни водени коридор који повезује Визиторски центар са Шумском колибом, Крстоношића окном и Дебелом гором, укупне дужине око 3 km. ширине и 8 m а дубине воденог стуба 2,5 m (до коте 70, 50 mrtv), ревитализацију постојећег воденог коридора од Центра за посетиоце до Дебеле горе (излазни канал), у укупном појасу са обе стране око 12 m, на дубину воденог стуба 2,5 m (до коте 70,50 mnv), формирање водених окана/језера у источном и западмом делу, појединачних површина 3 ha на дубину воденог стуба 2,5 m (до коте 70,50 mnv), од дела наноса и органског материјала формирати острва за живи свет, која могу да се уздижу до коте 76 mnv. Највећи део измуљеног наноса и органског материјала насталог ревитализацијом барских и водених станишта, уклонити из депресије Потковице, на рубове високе обале или изван заштићеног подручја иа за то одређене. Радове изводити у периоду од 1. августа до 1. марта, када су најнижи нивои вода у Потковици.
- Спровести активности на ревитализацији зарасле депресије старог рибњака код Обрежа, површине око 12 ha, која се налази у заштитној зони, уз Резерват, уз сарадњу са локалном самоуправом и власницима простора, у циљу поновног успостављања водених и барских станишта, уз чишћење од жбуња и обезбеђивање одговарајућег водног режима. Југоисточни део локалитета може се прилагодити за допунску исхрану ретких врета птица и туристичку понуду (фото сафари, посматрање птица). Локалитет етарог рибњака греба новезати са Визиторским центром Управљача који се налази у близини.
- Спровести активности на одржавању постојећих водених окана, формираних на Ливадама Купиника (4) и на Ливадама Ревенице (1), као и одржавање платоа формираног осгрва птица на Ливадама Купиника кроз редовно уклањање инвазивне вегетације пре сезоне репродукције птица. Ради успешнијег функционисања острва птица, односно привлачења потенцијалних гнездарица као што су обична чигра (*Sterna hirundo*), обични галеб (*Larus ridibundus*) и властелица (*Himantopus himantopus*), потребно је проошрити водено огледало око острва птица са садашњих 8 m за додатних 20 m, тако да укупна ширина воденог огледала буде 28 m, колико износи и највећа ширина острва. Измуљени седимент делом одложити на плато острва птицатако да се он подигне зајош 1 m увис

како би се избегло плављење током високих вода, а највећи део одложнпги на шумски пут са обе стране Ливада Купиника.

- Шумска станишта:
  - Спровести активности на заштити екосистемског диверзитета кроз очување и унапређење постојећих мешовитих природних шумских станишта и превођење постојећих плантажних засада топола у мешовите природне шуме након сече, где је то оправдано са аспекта шумарства и заштите природе. Вршити обнову, негу и заштиту високих шума, као и рестаурацију деградираних шума, уз примеиу узгојних и санитарних мера. Примењивати мере заштите шумског биодиверзитета. Није дозвољено подизање нових засада шума и плантажа топола и врба, нити подстицање спонтаног обрастања бара, влажних ливада и пашњака кроз сукцесију вегетације. Активности се усклађују са животним циклусом биљака и животиња. На свим обновним површинама остављати 5 стабала по хектару, у складу са принципима сертификације шума, најбоље групимично, уз избор стабала која припадају различитим врстама едификатора састојина, различите старости и виталности (старо, суво, витално, младо стабло), у функцији очувања предеоног изгледа. Сачувати шуму унутар Дебеле горе у оквиру режима заштите I степена, одељења 2-8, 25. Сачувати репрентативна стабла и шумски склоп унутар 1. одељења у Купинским гредама, ради могућности развоја еколошког туризма уз унапређење туристичке понуде.

Спровести активности везане за одржавање међународног волонтерског кампа „Повратак Ибиса", у међусоброј сарадњи бројних партнера, са диљем да се сукцесивно ревитализују влажна травна и барека станишта унутрар заштићеног подручја, са акцентом на локалитете: Ливаде Матијевице, Ливаде Купиника, Ливаде Споменика, Ливаде Мајке Ангелине. Обрешке ливаде, Чењинске ливаде и баре унутар Купинских греда.

Спровести активности везане за унапређење услова за едукацију, рекреацију и промоцију природних, културних, дуговних и предеоних вредности заштићеног подручја, кроз: одржавање и унапређивање Визиторског центра код Обрежа, формирањем нових садржаја и реализацијом израђених пројектата, одржавање и унапређивање туристичког комплекса код Купинова, у зони Етно куће и Купиника, ревитализацију станишта, обнављање споменика Краљевићу Рудолфу и формирање туристичко- рекреативног центра у зони локалитета Спомеиик, одржавање постојећих и подизање нових наменских осматрачница за едукацију, туризам и мониторинг (нпр. код Остојића баште), уз употребу пре свега природмих материјала отпорних на влагу и одговарајућу заштиту од труљења, користећи постојећа прикладна стабла или као самосталне структуре, одржавање постојећих и трасирање нових едукативно - рекреативних стаза, посебну пажњу обратити одржавању постојећих стаза (кружна едукативна сгаза (КЕС) у Купинским гредама, стазу у 1. одељењу Дебеле горе, стазу уз руб Матијевице од Обрежа до Споменика, стазу од канала Ревеница до осматрачнице на Ширинама, стазу уз западни руб Купинеких греда уз Потковицу, стазу од 1. одељења Дебеле горе до Чењинских ливада), трасирање нових стаза (стаза која повезује одељења 1. у Дебелој гори са КЕС код баре Мале Рогозите, стаза која повезује Спомеиик са етно кућом у Купинову, стаза која повезује шумски пут еа баром Грађеновачом, стаза која повезује Пландиште са Чењинеким ливадама, стаза која повезује бару Кошарњачу са Купиником), као и кроз развој сарадње еа националним и међународним институцијама, организацијама и фондацијама, у области заштите природе и одрживог развоја.

Спровести активности везане за мониторинг и научно-истраживачки рад усмерене ка ретким, осетљивим и угроженим врстама и стаништима, а у области образовног рада ка посетмоцима и локалном становништву, у оквиру умапређења

мониториига и научних истраживања природних вредности, водног режима, квалитета воде, ваздуха, земљишта и седимента, предеоних карактеристика, са посебним освртом иа састав, дистрибуцију, популацију и трендове биодиверзитета, као и на климатске промене и утицаје антропогених активности у сливу реке Саве и ТЕ „Никола Тесла" у непосредном окружењу; истраживања и мониторинга значајних екосистема (поплавних аутохтоних шума, влажних ливада и пашњака, водених, барских и мочварних екосистема); истраживања и мониторинга биљних и животињских врста (индикаторске и ретке врсте): чапље и вранци у мешовитој колонији, белорепан (*Haliaeetus albicilla*), орао кликташ (*Aquila pomarina*), црна рода (*Ciconia nigra*), беловрата мухарица (*Ficedula albicoUis*), сива жуна (*Picus canus*), дабар (*Castor fiber*), видра (*Luira lutra*), шумски пругасти миш (*Apodemns flavicolus*), шарка (*Vipera herus*), барска корњача (*Emys orbicularis*), гаталинка (*Ifyla arborea*), црвенотрби мукач (*Bombina bombina*); штука (*Esox Indus*), велика храстова стрижибуба (Cerambyx cerdo), бели локвањ (*Nymphaea alba*), жути локвањ (*Nuphar luteum*), тестерица (*Stratiotes abides*), иђирот (*Acorus calamus*), барска коприва (*Urtica kioviensis*), барска папрат (*Thelypterispalustris*), седмопрстак (*Potentilla palustris*)', мониторинга алохтоиих и инвазивних врста биљака: багремац (*Amorphafruticosa*), пеисилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), јасенолики јавор (*Acer negundo*), кисело дрво *(Ailanthus altissima*), циганско перје (*Asclepias syriaca*), као и у оквиру развоја сарадње са локалним самоуправама, мештанима и посебно удружењима грађана која се баве заштитом природе и одрживим/традиционалним коришћењем простора и ресурса (сточари, итд).

Спровести активности везане за оснаживање традиционалног коришћења простора за одрживо сточарство, за које се издају посебни услови заштите природе, са посебним акценом на гајењу крава, што се може обављати на свим ревитализованим влажним ливадама, плитким барама и пашњацима, у складу са планом пашарења у заштићеном подручју, у функцији њиховог одржавања и спречавања обрастања густом инвазивном вегетацијом.

Спровести активности везане за концептом озелењавања унутар граница Просторног плана подручја посебне измене Специјалног резервата природе „Обедска бара" формирањем система јавног зеленила, повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природиом стању, ограниченог само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом уз учешће аутохтоних дрвенастих врста, минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста ограничити на максимум 20%, очувати зелене површине унутар стамбених блокова, у зони породичног (индивидуалног) и вишепородичног становања и блокова са становањем као преовлађујућом наменом и повезати их у целину, приликом озелењавања комплекса, блокова и локација намењених за производњу, пословање и услуге, формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања, у елучају озелељавања путног појаса фреквентних саобраћајница, формирати и одржавати густ зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем, а паркинг просторе равномерно покрити високим лишћарима, избегавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила, приликом подизања полъозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је да учешће аутохтоних дрвенастих врста буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиогномије, тј. спратовности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила и формирати

заштитни појас зеленила између радних зона и осталих садржаја и изоегавати коришћење инвазивних врста.

Спровести активности тако да се током њихове реализације врши сузбијање инвазивних врста биљака, које су у Војводини: циганско перје *(Asclepias syriaca*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus altissima*), багремац (*Amorpha fruticosa*), копривић (*Celtis spp*.), дафина (*Elaeagnus angustifolia*), пенсилванијски јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gleditsia triacanthos*), жива ограда (*Lycium barbarian*), петолисни бршљан (*Parthenocissus quinquefolia*), касна сремза (*Primus serotina*), златни штап (*Solidago gigantea aggr*.), звездан (*Symphyotrichum spp*.), фалопа (*Fallopia sp*.), багрем (*Rohinia pseudoacacia*) и сибирски брест (*Ulmus pumila*).

Сви планирани радови и активности морају се изводити у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби и осталим актима које доноси Управљач Специјалног резервата природе „Обедска бара", ЈП „Војводинашуме";

Уколико се планирају мере и активности које треба да обављају субјекти који нису запослени код Управљача, обавезно је стално присуство Управљача Специјалним резерватом природе „Обедска бара", ЈП „Војводинашуме ", који је у складу са чланом 68. став 1. тачка 6. Закона о заштити природе дужан да обезбеди надзор над спровођењем услова и мера заштите природе.

У циљу одрживог коришћења и заштите простора, препорука је да се на подручју посебне намене стимулишу делатности везане за интегрисану и/или органску пољопривредну производњу (производи од сирка, трске, вуне, глине, прућа, млека, меса, грожђа...).

Позиционирање радних комплекса мора бити у складу са мерама заштите и очувања природних вредности простора, превасходно на стаништима заштићених и строго заштићених врста и еколошким коридорима са заштитним зонама.

За свако проширење локација или евентуално формирање нових радних комплекса (у заштитним зонама и у просторној целини остала посебна намена), при чему се мења намена земљишта из пољопривредног у грађевинско, обавезна је израда плана детаљне регулације уз прибављање неопходних услова надлежних инстигуција, као и поштовање смерница дефинисаних овим Просторним планом.

Еколошки коридори

Као што је већ наведено у обухвату Просторног плана налази се међународни еколошки коридор река „Сава" и регионални еколошки коридор „Јарчина".

Међународна заштићена подручја

На територији Пећинаца налази се заштићено подручја Обедска бара које припада природним добрима која су стекла међународни статус заштите и која су уписана у *Рамсарску листу, међународно значајна ботаничка подручја (IPA), као и међународно значајно подручје за птице (IBA*).

Рамсарска подручја која имају међународни статус према Рамсарској конвенцији (Конвенција о очувању и одрживом коришћењу су од међународног значаја, нарочито као станишта за птице мочварнице) у Војводини. До сада је 8 подручја уписано на листу Рамсарских подручја на територији Војводине између којих је и Обедска бара.

Међународно значајна подручја за птице у Војводини – IBA подручја имају за циљ идентификацију и вредновање предела према значају за птице, њихово уписивање у међународне регистре и предузимање адекватних мера заштите и унапређења стања. IPA подручја (Important Plant Areas)

У оквиру међународног *IPA пројекта (значајна ботаничка подручја)* у Војводину издвојено је 27 подручја између којих и јужни део општине Пећинци.

Стабло црне тополе „*Populus nigra*“ - Купиново

- ради очувања стабла црне тополе забрањено је стабло сећи, оштећивати гране и предузимати било какве друге радње на стаблу које би угрозиле његовг опстанак, уз забрану паљења ватре или било каквих радњи испод самог стабла.

Стабло беле тополе „*Populus alba*“ (2 стабла) - на путу за Попинце и у Купинову

- ради очувања стабала беле тополе забрањено је стабла сећи, оштећивати гране и предузимати било какве друге радње на стаблима које би угрозиле њихов опстанак. Подраст испод оба стабла треба периодично уклањати како би се стабло несметано развијало.

7.5. ЗАШТИТА И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Према условима Републичког завода за заштиту споменика културе и увидом у централни регистар непокретних културних добара констатовано је да се на територији општине Пећинци налазе следећа непокретна културна добра од изузетног значаја за Републику Србију, која су у надлежности Републичког завода за заштиту споменика културе:

- Комплекс зграда са окућницом, Ул. Шпајанска 50, Карловчић, Пећинци, катастарска парцела бр. 289 КО Карловчић (Решење Завода за заштиту споменика културе - Сремска Митровица број 179/75 од 03.06.1976. године; „Службени гласник РС“ бр 16/90). Споменик културе уписан је у централни регистар непокретних културних добара под бројем СК 1031,
- Сеоска кућа, Ул. Шумска 29, Огар, Пећинци, катастарске парцеле бр.: 367, 368, 369 и 581 КО Огар (Решење Завода за заштиту споменика културе - Сремска Митровица број 114 од 03.10.1973. године; „Службени гласник РС“ бр 16/90). Споменик културе уписан је у централни регистар непокретних културних добара под бројем СК 1032,
- Црква Св. Луке, Ул. Бранка Мацаревића бр. 144, Купиново, Пећинци, катастарске парцеле бр.: 1477, 1478, 1479/1, 1479/2 КО Купиново (Решење Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе НРС број 753/48 од 18.05.1948. године; „Службени гласник РС“ бр 16/90). Споменик културе уписан је у централни регистар непокретних културних добара под бројем СК 1044,
- Српска православна црква Св. Николе, Ул. Маршала Тита бр. 1, Сибач, Пећинци, катастарске парцеле бр.: 1, 271, 272, 612 и 781 КО Сибач (Решење Завода за заштиту споменика културе - Сремска Митровица број 221. од 03.10.1969. године; „Службени гласник РС“ бр 16/90). Споменик културе уписан је у централни регистар непокретних културних добара под бројем СК 1052.

За сва непокретна културна добра, по питању њиховог очуваља дефинисане су посебне мере заштите, које су регулисане законом и саставни су део сваке Одлуке о утврђивању за културно добро. На основу Закона о културном наслеђу и Закона о културним добрима, заштићена околина непокретног културног добра ужива заштиту као и непокретно културно добро.

I Утврђују се следећи услови чувања, одржавања и коришћења и мере заштите:

- Забрањују се све интервенције које би битно утицале на измену морфологије терена у природном и историјском окружењу споменика културе категорисаног од изузетног значаја за Републику Србију;

- Забрањена изградња објеката који нису у функцији заштите и презентације културног добра;
- На наведеним културним добрима и њиховој заштићеној околини не може се вршити раскопавање, рушење, преправљање или било какви радови који могу да наруше својства културног добра без претходно утврђених услова и сагласности надлежног завода за заштиту споменика културе;
- Не дозвољавају се радови који могу угрозити статичку стабилност или нарушити спољашњи изглед културног добра;
- Изградња објеката може бити дозвољена искључиво у функцији заштите и презентације културног добра, а уз сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;
- Сву планску, урбанистичку и техничку документацију радити у складу са условима и мерама заштите непокретног културног добра, утврђеним од стране надлежне службе за заштиту културних добара;
- Црква са заштићеном околином, као непокретно културно добро од изузетног или великог значаја, подлеже највишем степену заштите кроз примену конзерваторских мера и очување аутентичности, карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације (без примене савремених матетијала за обраду фасада) и мобилијара. Могућа је само конзервација или рестаурација споменичких делова према датим конзерваторским условима, односно израђеном главном архитектонско-грађевинском пројекту. Као предуслов за конзервацију и потенцијалну реконструкцију извршити неопходна археолошка истраживања самог храма и околног простора. Конзерваторско-рестаураторске радове на сликарству могу вршити само овлашћена лица, у складу са Законом. За уређење порте потребно је урадити пројекат партерног, хортикултурног и пејсажног уређења по условима службе за заштиту природе и службе за заштиту споменика културе.
- Очувати постојећу парцелацију, волумен и изграђеност парцела;
- Очувати постојећи хоризонтални и вертикални габарит објеката;
- Очувати архитектонски облик и традиционалне грађевинске материјале којима су објекти грађени, а који ће се детаљно утврдити путем мера техничке заштите;
- Очувати или реконструисати изворни изглед, типске карактеристике, декоративне елементе уз примену оригиналних материјала на основу конзерваторских услова;
- У случају девастираних објеката, извршити рехабилитацију или замену на основу сачуваних обликовних елемената и података;
- У непосредној близини споменика забранити изградњу објеката који својом архитектуром, димензијама, формом и функцијом деградирају споменичко својство заштићеног објекта,
- Приликом израде планске документације строго водити рачуна да културно добро треба максимално штитити од свих облика неконтролисане урбанизације и изградње инфраструктурних система;
- Изградња инфраструктуре, индустријских, јавних и комерцијалних објеката и постројења, извођење земљаних радова изводи се под условима који се утврђују по сваком појединачном захтеву у надлежном заводу за заштиту споменика културе и на начин утврђен Законом о културним добрима;
- Ако се при градњи инфраструктурних система не могу заобићи утврђена непокретна културна добра, неопходно је обезбедити средства за обављање стручне опсервације и претходних истраживања непокретног

културног добра и његове околине на основу којих ће се утврдити мере техничке заштите;

- Забрањује се депоновање отпада, испуштање отпадних вода, отварање каменолома, експлоатација материјала (земље, камена, шљунка и др.), превођење водова високог напона;
- Забрањује се неовлашћено прикупљање покретних археолошких површинских налаза, или одношење надгробника и прекопавање гробова;
- На непокретним културним добрима и њиховој заштићеној околини забрањује се интервенисање на обалама и регулацијама река, осим у интересу заштите културног добра у складу са условима надлежне службе заштите културних добара и надлежне службе заштите природе;
- Сви грађевински и други радови, посебно на местима где се обавља ископ, врши денивелација или насипање терена, подлежу условима и мерама заштите надлежног завода за заштиту споменика културе, уз обавезно присуство и контролу стручног лица - археолога који ће вршити стални надзор над извођењем ових радова;
- Уколико се током било каквих радова наиђе на археолошке остатке, инвеститор/извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз на уништи и не оштети, те да се сачува на месту и у положају у коме је откривен;
- У случају да постоји непосредна опасност оштећења археолошкох налазишта или предмета, надлежни завод за заштиту споменика културе привремено ће обуставити радове док се не обаве археолошка истраживања;
- Инвеститор/извођач је дужан да обезбеди средства за истраживање, заштиту, чување, публиковање и излагаље добра које се открије приликом изградње инвестиционог објекта - до предаје добра на чување овлашћеној установи заштите.

За културна добра од изузетног значаја надлежан је Републички завод за заштиту споменика културе, а за остала културна добра и добра под претходном заштитом Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица.

Непокретна културна добра су класификована и груписана на споменике културе (архитектуре и народног градитељства), просторно културно-историјске целине, археолошка налазишта и знаменита места (меморијални комплекси, споменици и спомен обележја и ратни меморијали).

Табела бр. 15: Споменици културе – архитектура

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
	Брестач			
1.	Црква Св. арханђела Михајла и Св. арханђела Гаврила у Брестачу, на адреси Лазара Кромпића	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	179, 30, 31,185, 186, 1006/2, 1189/1 и 1210/7 све у КО Брестач	(Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 231/74 од 16. јула 1975. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“);
	Деч			
2.	Српска православна црква у Дечу, на адреси Браће Нешковић	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	361 и 383 КО Деч	(Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 104 од 17. маја 1976. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“);
	Карловчић			
3.	Црква Светог Николе у Карловчићу, на адреси Горњанска 22	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	90 КО Карловчић	(Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 104 од 17. маја 1976. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“)
	Купиново			
4.	Црква Св. Духа у Купинову, на адреси Бранка Маџаревића 43	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	206, 207/1, 208 и 209/1 КО Купиново, а којима данас одоварају парцеле 1557, 1558, 1559 и 1560 КО Купиново	(Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 158/79 од 28. априла 1980. Године: Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године. „Службени лист АПВ 28/91“), границу непосредне близине овог споменика чине спољне ивице парцела к.п. бр. 206, к.ч. бр. 204 и
5.	Кућа у Купинову зв. „Финансијска касарна“ у Улици Бранка Маџаревића бр. 60, данас на адреси Бранка Маџаревића 58	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	1401 КО Купиново	(Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 236/67 од 04. јануара 1968. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“)
6.	Манастир Обед - Црква мајке Ангелине, потес Купинске греде	Добро које ужива претходну заштиту	3132 КО Купиново	(На основу чл. 29. Закона о културном наслеђу „Службени гласник РС“ бр. 129/21)
7.	Зграда „Шумско газдинство“, на адреси Бранка Маџаревића 34	Добро које ужива претходну заштиту	1369 КО Купиново (објекат бр. 1)	(На основу чл. 29. Закона о културном наслеђу „Службени гласник РС“ бр. 129/21)
8.	Зграда парохијског дома, на адреси Бранка Маџаревића 45	Добро које ужива претходну заштиту	1557 КО Купиново (објекат бр. 1)	(На основу чл. 29. Закона о културном наслеђу „Службени гласник РС“ бр. 129/21)
	Обреж			
9	Црква Преображења у Обрсжу, на адреси Пролетерска 11	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	501. 502. 657. 658 и 1609 све у КО Обреж	(Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 202 од 10. октобра 1973. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“)
	Пећинци			
10.	Градитељска целина Центар Пећинаца	Добро које ужива претходну заштиту	чине објекти и парцеле: 663/1 и 672 КО Пећинци	Заштићену околину градитељске целине чине објекти и парцеле: 653/5 и део парцеле 2060 наспрам парцеле 672, све у КО Пећинци.
10.1.	Српска православна црква Светог Николе, на адреси Јове Негушевића		663/1 КО Пећинци	У саставу Градитељске целине Центар Пећинаца се налазе наведени објекти са споменичким вредностима
10.2.	Зграда старе школе, на адреси Браће Видаковић		672 КО Пећинци (објекат бр. 1)	
	Попинци			

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
11.	Градитељска целина Центар села Попинци	Добро које ужива претходну заштиту	чине објекти и парцеле: 129, 80 и 81 у КО Попинци	Заштићену околину градитељске целине чине објекти и парцеле: западни део парцеле 2895/2 наспрам западне ивице парцеле 129, западни део парцеле 2787 наспрам западне ивице парцеле 81 и источни део парцеле 4076 наспрам северне ивице парцела 2787, 81 и 80 и јужне ивице парцеле 129, све у КО Попинци.
11.1.	Црква Св. Николе (Светог Георгија) у Попинцнма, на адреси улица ЈНА 2	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	129 КО Попинци	Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 184 од 26. септембра 1968. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“).
11.2	Зграда старе школе на адреси ЈНА 3	Објекат са споменичким	80 и 81 КО Попинци	
	Прхово			
12.	Градитељска целина Центар села Прхово	Добро које ужива претходну заштиту	чине објекти и парцеле: 3628, 3982 и 3828 КО Прхово	Заштићену околину градитељске целине чине објекти и парцеле: 3631, 3629/5, северни део парцеле 4226/1 наспрам западне ивице парцеле 3628, источни део парцеле 4241/4 наспрам јужне ивице парцсле 3982 и западни део парцеле 4241/5 наспрам северне ивице парцеле 4226/1, све у КО Прхово.
12.1.	Црква Св. Николе у Прхову са портом, на адреси Шимановачка 2	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	3628 КО Прхово	Границу непосредне близине овог споменика културе чине спољне ивице парцела бр. 3628, 3629/5 и 3631 КО Прхово (Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 239 од 17. децембра 1976. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991.године, „Службени лист АПВ 28/91“)
12.2.	Зграда старе школе, на адреси Сремска 2	Објекат са споменичким	3982 КО Прхово (објекат бр. 1)	
12.3	Породична стамбена зграда на адреси Сремска 1	Објекат са споменичким	3828 КО Прхово (објекат бр. 1)	
12.4.	Заветни крст на раскршћу код православне цркве	Објекат са споменичким	4226/1 КО Прхово	
	Сибач			
13	Зграда старе школе (данас ОШ „Слободан Бајић Паја“), на адреси Маршала Тита	Добро које ужива претходну заштиту	5 КО Сибач (објекат бр. 1)	Заштићену околину чини парцела 3/2 КО Сибач
	Сремски Михаљевци			
14.	Градитељска целина Центар села Сремски Михаљевци	Добро које ужива претходну заштиту	чине објекти и парцеле: 454 и 544/2 КО Сремски Михаљевци	Заштићену околину градитељске целине чинс парцеле: 453, 455, 544/1, северни део парцеле 1350 наспрам западне ивице парцеле 544/2, западни део парцеле 1309/3 наспрам јужне ивице парцела 454 и 1343/1, источни део парцеле 1309/2 наспрам северне ивице парцеле 1350 и јужни део парцеле 1343/1 наспрам источне ивице парцеле 457, све у КО Сремски Михаљевци;
14.1.	Црква Св. Јована Богослова у Сремским Михаљевцима са портом, на адреси Шимановачка 1	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	454 КО Сремски Михаљевци	Границу непосредне близине овог споменика културе чине спољне ивице парцела бр. 454, 453 и 455 КО Сремски Михаљевци (Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 240 од 21. децембра 1976. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“.
14.2.	Зграда старе школе. на адреси Шимановачка 2	Објекат са споменичким вредностима	544/2 КО Сремски Михаљевци (објекат бр.1)	
	Суботиште			

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
15.	Црква Рођења Св. Јована у Суботишту са кућиштем и двориштем на адреси Партизанска 7	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	3 КО Суботиште	Границу непосредне близине овог споменика културе чине спољне ивице парцела бр. 1, 2, 3, 4 и 5 КО Суботиште; (Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 238/76 од 26. јануара 1977. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“)
	Шимановци			
16.	Градитељска целина Центар села Шимановци	Добро које ужива претходну заштиту	чине објекти и парцеле: 323, 835 и 321 КО Шимановци	Заштићену околину градитељске целине чине објекти и парцеле: 325/1, западни део парцеле 1540 наспрам јужне ивице парцела 325/1,323, 321, 320/1, као и северне ивице парцела 835 и 1526 и северни део парцеле 1526 наспрам објекта 1 на парцели 835, све у КО Шимановци.
16.1.	Црква Св. Ннколе, на адреси Трг Светог Николаја 7	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	323 КО Шимановци	(Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 52 од 16. марта 1967. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633-7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“)
16.2.	Кућа Атанацковић Илије у Шимановцима, на адреси Трг Светог Николаја 2	Непокретно културно добро - споменик културе од великог значаја	835 КО Шимановци	Границу непосредне близине овог споменика чине 100m^2 од спољних ивица парцеле бр. 835 у правцу исток-запад, север-југ (Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровицабр. 116/81 од 18.06.1981. године; Одлука Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине о утврђивању непокретних културних добара од великог значаја XII Број: 633- 7/91 од 12.12.1991. године, „Службени лист АПВ 28/91“),
16.3.	Војнограничарска зграда на адреси Трг Светог Николаја 3	Објекат са споменичким	321 КО Шимановци	

Мере заштите за непокретна културна добра и добра која уживају претходну заштиту и њихову заштићену околину:

- обавезно је очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације;
- обавезно је очување карактеристичних визура и добара као реперних објеката у заштићеној околини;
- забрањено је извођење свих радова који могу угрозити статичку стабилност објеката у статусу непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту;
- забрањено је депоновање запаљивих и штетних материја у објектима у статусу непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту и њиховој заштићеној околини;
- обавезно је прибављање посебних услова заштите за све врсте изградње и извођење било какавих инфраструктурних радова на парцелама непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту и у њиховој заштићеној околини;
- обавезно је очување карактеристичних и оригиналних елемената архитектуре сакралних објеката у статусу непокретних културних добара или добра која уживају претходну заштиту, њиховог габарита осим у смислу враћања у претходно или оригинално стање, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера у изворном облику, карактеристичне материјализације и мобилијара;
- обавезно је очување карактеристичних и оригиналних елемената архитектуре стамбених и јавних објеката у статусу непокретних културних добара или добара која уживају претходну заштиту, њиховог вертикалног габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и

ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара;

- дозвољена је изградња дворишних анекса стамбених и јавних објеката у статусу непокретних културних добара или добра која уживају претходну заштиту, промена намене њихових делова или целине, без промене висинске регулације предметног добра, по посебним условима заштите, а без угрожавања споменичких својстава предметног добра; -за све интервенције на објектима непокретних културних добра и добара која уживају претходну заштиту обавезно је прибављање појединчних услова заштите;
- у зони градитељске целине обавезно је очување амбијенталних вредности и просторне организације, постојеће уличне хоризонталне и вертикалне регулације;
- у зони градитељске целине обавезно је очување карактеристичних елемената архитектуре, вертикалног габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара на објектима у статусу непокретног културног добра или објектима са споменичким вредностима;
- у зони градитељске целине забрањује се извођење радова који могу угрозити статичку стабилност свих објеката, као и радова који могу угрозити споменичка својства објеката у статусу непокретног културног добра или објекта са споменичким вредностима;
- у зони градитељске целине за објекте у статусу непокретног културног добра или објекте са споменичким вредностима дозвољена је обнова (конзервација, рестаурација, санација, адаптација и делимична реконструкција и доградња осим за сакралне објекте), промена намене делова или целине по појединачним условима;
- у зони градитељске целине за објекте који нису непокретна културна добра или објекти са споменичким вредностима, дозвољена је замена или уклањање по посебним условима заштите;
- у зони градитељске целине дозвољена је изградња нових објеката по посебним условима заштите без угрожавања споменичких вредности;
- у заштићеној околини непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту (појединачни објекти и градитељске целине) на изграђеним парцелама дозвољена је изградња по посебним условима заштите, а за неизграђене парцеле дозвољена је изградња уз урбанистичку разраду локације.

Табела бр. 16: Етнологија / објекти народног градитељства - непокретна културна добра

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
	Ашања			
1.	Амбар са котобањом у Ашањи у улици Маршала Тита број 16 (садашња улица Ненадовићева)	Непокретно културно добро од великог значаја	18 КО Ашања	Решење Завода за заштиту споменика културе — Сремска Митровица број 178/75. од 03.06.1976. године ("Службени лист Аутономне покрајине Војводине" број 28/91).
	Брестач			
2.	Амбар и котобања, Јагодина 35		300 К.О. Брестач	Евиденциони лист број 217 од 21.05.2020. Заштићена околина обухвата спољне ивице катастарске парцела број 300 К.О. Брестач;
	Деч			
3.	Амбар у Дечу, ул. Ивана Петровића 79 (садашња Ашањска 77)	Непокретно културно добро		Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица број 134/79 од 30.9.1980. године 1897.год.;

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
	Карловчић			
4.	Кућа, амбар и котобања, Горјанска 58		56 КО Карловчић	Евиденциони лист број 218 од 21.05.2020. Заштићена околина обухвата спољне ивице парцеле 56 К.О. Карловчић;
	Купиново			
5.1.	Амбар и котобања, улица Жике Маричића број 17	Непокретно културно добро од великог значаја	939 и 940 КО Купиново	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица број 181/75 од 04. 06. 1976. године утврђено је да амбар и котобања на парцели број 939 и 940 КО Купиново К имају својство споменика културе. Одлуком Извршног већа Скупштине Покрајипе Војводине број 633-7/91 од 12.12.1991. године („Сл. лист АПВ“ бр.28 од 30. 12. 1991.)
5.2.	Амбар и котобања, улица Савска број 15	Непокретно културно добро од великог значаја	127 КО Купиново	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица број 182/75 од 30.12.1976. године Амбар са котобањом у Купинову, улица Савска број 15, на парцели број 127 К.О. купиново утврђено је да има својство споменика културе. Одлуком Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине број 633-7/91 од 12121991. године („Сл. лист АПВ“ бр.28 од 30. 12. 1991.) амбар са котобањом у Купинову, улица Савска број 15, утврђен је за непокретно културно добро од великог значаја.
5.3.	Кућа и окућница у улици Бранка Мађаревића број 133	Непокретно културно добро	3664/6 КО Купиново	Решењем Завода за заштиту споменика културе број 129/77 од 12.06.1981. године, утврђено је својство споменика културе на кући и окућници у Купинову, улица Бранка Мађаревића број 133, на кат. парцели број 3664/6 КО Купиново. Кућа је дводелна, зидана черпићем, покривена бибер црепом. Кућа је грађена током XX века, али по узору настарији тип градње и као таква уклапа се у суседу целину етно парка.
5.4.	Просторна културноисторијска целина Етно парк Купиново	Непокретно културно добро од великог значаја	1472, 1473, 1474, 1476, 1477, 1479/1, 1479/2, 1480, 1481/1,1482/1 КО Купиново	Решењем број 199/76 од 09.02.1977. године Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, куће са кућиштем и двориштем у улици Бранка Мађаревића број 134, 136, 138, 140, 142, 146, 148, 150 и 127 у Купинову, имају својство споменика културе. Одлуком Извршног већа Скупштине Покрајине Војводине број 633-7/91 од 12.12.1991. године („Сл. лист АПВ“ бр.28 од 30. 12. 1991.) просторна културно историјска целина Етно парк у Купинову која обухвата Цркву Светог Луке и етнолошке објекте у улици Бранка Мађаревића утврђена је за непокретно културно добро од великог значаја.
	Попинци			
6.	Кућа у Попинцнма у којој је боравио Карађорђе 1787. године улица Фрушкогорска 21	Непокретно културно добро од великог значаја		Решење Завода за заштиту споменика културе-Сремска Митровица број 32. од 24.07.1978. године ("Службени лист Аутономне покрајине Војводине" број 28/91);
	Сибач			
7.	Сеока кућа Мериме Јамков у Сибачу, ул. Светозара Милетића бр. 13	Непокретно културно добро од великог значаја		Решење Завод за заштиту споменика културе - Сремска Митровица број 153. од 30.08.1977. године ("Службени лист Аутономне покрајине Војводине" број 28/91);
	Сремски Михаљевци			

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
8.	Амбар са котобањом у Сремским Михаљевцима, ул. Прховачка бр. 54	Непокретно културно добро од великог значаја		Решење Завода за заштиту споменика културе - Сремска Митровица број 184/75. од 25.05.1976. године ("Службени лист Аутономне покрајине Војводине" број 28/91);
	Суботиште			
9.	Кућа Милене МиросављевиИ, ул. Иве Лоле Рибара 61	Непокретно културно добро од великог значаја		Одлука Владе Републике Србије 05 број 633-609/98-23 од 20.2.1998. - "Службени гласник Републике Србије" број 8 од 24.3.1998. године;

Услови и мере заштите за појединачно заштићени објекат:

- чување изгледа, карактеристичног материјала и начина обраде конструктивних и декоративних елемената културног добра;
- није дозвољено извођење радова на споменицима и њиховој околини који могу угрозити стабилност и споменичка својства објекта;
- дозвољава се обнова објекта према појединачним условима заштите;
- дозвољава се промена намене објеката према појединачним условима заштите;
- дозвољава се дислокација и груписање споменика културе народног градитељства у типске и тематски јединствене целине, формирање сеоских окућница по моделу просторне културно историјске целине Етно-парк у Купинову или формирање нових целина у којима споменичка својства културног добра и првобитна намена неће бити нарушена;
- дозвољава се уклањање објеката који нису заштићена добра, а налазе се на парцели културног добра и његовој заштићеној околини;
- дозвољава се изградња нових објеката на парцели и заштићеној околини културног добра, који својим положајем, изгледом, габаритима и функцијом неће угрозити споменичка својства културног добра, а према појединачним условима које утврди служба заштите.

Табела бр. 17: Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
Ашања	**1. Локалитет „Рибњак“** Налази се око 2 km југозападно од села, а око 500m јужно од тврдог пута Ашања - Купиново. Ситуиран је на уздигнутој греди, којасе спушта према истоку где се налази канал и прелази у равно земљиште. Констатовани су површински налази ситног шута, костију и фрагмената римске керамике. Вероватно да се ради о архитектонском комплексу, можда villa rustica. Евиденциони лист бр. 166 од 18.09.2019. године за катастарске парцеле број: 1752, 1751, 1750, 1748 КО Купиново.
	2. Локалитет „Рогљевац“ Налази се око 2км. северозападно од православне цркве. Локалитет је ситуиран на уздигнутој греди. које се спушта према југозападу, где се налази канал. Заузима површину цца.ЗООЛООм, и налази се на обрадивом земљишту. Приликом реконосцирања терена констатовани су површински налази римских опека, животињских костију, местимично кућног лепа и фрагменти керамике. Керамика углавном припада римском добу, са изузетком неколико фрагмената атипичне праисториске. Локалитет је двослојан, са римским и праисторијским стратумом, који се не може ближе определити. У погледу карактера локалитета римски архитектонски комплекс, припада вероватно villa rustica, а можда постоји и праисторијско несеље.
	3. Локалитет „Перишина бара“ Налази се око 2.300м. североисточно од православне цркве на парцелама некадашње земљорадничке задруге из Ашање. Приликом рекогносцирања терена на обрадивом терену цца. 70x70м., на узвишеном терену, констатовани су површински налази керамике, животињских костију, а местимично римске опеке, креп и кречни малтер, као и ситније необра|ено камење. Керамика припада средњем веку и вероватно се ради о мањем насељу.
	4. Локалитет „Ушевачка бара“ Налази се око 2.700 м северно од цркве. Уз јужну ивицу локалитета налази се Ушевачка бара, а северно око 200 м Турјанска бара. Источно од локалитета око 200m налази се пут Ашања-Деч. Локалитет се налази на узвишеном делу терена изме|у две баре и захвата површину цца.150x100м. Од површинских налаза регистровани су : римске опеке, креп, кућни леп и фрагменти керамике. Локалитет има два стратума, старији припада неолиту /старчевачка културна група/, а млађи римском добу. У погледу карактера старији слој припада насељу а млађи римски је можда villa rustica.
	5. Локалитет „Крчевина“

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
	Налази се око 5км југозапдно од цркве. Локалитет је ситуиран на обали Обедске баре, на благо узвишеној греди, која се пружа у смеру исток-запад и захвата површину цца. 100/50m. Овде се вероватно ради о два насеља, од којих је једно припадало енеолиту, а друго средњем веку.
	m6. Локалитет „Пањеви“ Налази се југозападно од цркве око 3,5 km. Јужна ивица локалитета наслања се на пут Ашања-Купиново. Локалитет је ситуираи на благој узвишици, и захвата површину цца. 150x150m. На површини су констатовани само фрагменти римске керамике, алије немогуће је утврдити карактер локалитета.
Брестач	**1. Локалитет „Дрса“** Налази се око 1.450 метара југозападно од центра села у ваздушној линији, односно на периферији села, од које је удаљен око 150 метара. Ситуиран је на благом узвишењу /греди/, са чије се северне и западне стране налазе канали и заузима површину сса. 80 x 60 метара. Непосредно уз источну ивицу локалитета пролази летњи пут, који спаја село са атаром. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази опека, тегула, имбрекса, кречног малтера у невезаном стању, згуре, гвоздених ексера, стакла, животињских костију и фрагмената керамике. Поред тога добијено је од мештана 6 бронзаних новчића, од којих један припада Констанцију, остали нису идентификовани, али се ради о малим бронзама, којс све вероватно припадају периоду II1-IV века. Керамика у потпуности припада римском периоду, закључно са позном антиком (глеђосана керамика). На локалитету су пронађене и две фрагментоване камене секире, по средини перфориране, које временски припадају развијеном металном добу. У погледу карактера локалитета, овде се вероватно ради о мањем архитектонском комплексу, можда villa rustica.
	2. Локалнтет „За циглъаном“ Налази се северозападно од села око 1 km. Локалитет се налази западно од летњег друма (пута) Брестач-Буђановци и ситуиран је на уздигнутој греди, која представља источну обалу Турске баре. Приликом рекогносцирања терена, на површини сса. 1000 x 200 m., констатовани су површински налази кућног лепа, огњишних плоча, камених жрвњева, животињских костију, нуклеуса, фрагментованих камених секира калупастог типа, ситнијих оруђа од кремена и минерала, утеге од печене земље, пробушене по средини или крају и мноштво керамике праисторијске, са изузетком неколико фрагмената, који припадају римском добу. Праисторијски материјал хронолошки припада неолиту. Млађи стратум припада римском добу, али се у погледу карактера не може определити. Праисторијски стратум припада насељу, неубичајено великих димензија.
	3. Локалитет „Криваја бара“ Налази се око 1.700 метара јужно од центра села. Локалитет је ситуиран на заравњеном терену, који представља јужну обалу Криваја баре и вишљи је у односу на периферију села. Источно од локалитета 500-600 m налази се Барањски салаш (пустара Тигањ). Приликом рекогносцирања терена, на површини сса. 80 x 70 m, констатовани су површински налази кућног лепа, костију и праисторијске керамике. Овај керамички материјал припада средњем и позно-бронзаном добу, односно старијој фази Белегиш групе. У погледу карактера локалитета ради се о насељу.
	4. Локалитет „Прека бара“ Налази се око 1.350 метара јужно од православне цркве у селу. Локалитетје ситуиран на уздигнутој обали баре и захвата површину сса. 100 x 70 метера. Са северне стране локалитета пролази летњи пут смера исток-запад, који избија на западну периферију села. Уз јужну ивицу налази се Криваја бара, а западно 100 m је бетонско-гвоздени мостић на каналу. Јужно око 1 км. пролази траса далеководне мреже смера исток-запад, а јужно од ове мреже налази се друм Никинци-Доњи Товарник. Око 700-800 m југоисточно налази се Баранчев салаш. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази кућног лепа, животињских костију, ситног камења и фрагменти керамике. Према стилским карактеристикама материјал хронолошки припада средњем и позном бронзаном добу /Белегиш група 1, II/. Упогледу карактера налазишта ради се о насељу.
Деч	**1. Локалнтет „Пескови“, Потес „Селиште“** Налази се сса. 2,5 km северозападно од села. Са северне стране локалитета ограничен је каналом Галовица, а са јужне потесом Отока и мочварним земљиштем. Приликом рекогносцирања овог локалитета, констатовани су на површини сса. 30 x 20 m. фрагменти опеке римског формата, имбрицеси, цреп и кречни малтер, тако да се може предпоставити да је на овом месту било једна до две зграде. На ширем простору око овог места где има доста шута констатовани су налази керамике, који хронолошки припадају латену и римском добу. Неколико фрагмената керамике са овог места вероватно припадају праисторији. Око 200 m. западно од предходног места, на једној благо узвишеној греди, констатовани су веома ретки трагови кућног лепа и керамике која се временски подудара са оном из “ПЕСКОВА". Вероватно да ова два места чине јединствен локалитет с тиме што је овај други његов периферни део. Међусобно их раздваја канал.
	2. Локалнтет „Сакуле“, Потес „Дечки виногради“ Налази се јужно од села, око 1 км. Јужни део локалитета "Сакуле" ограничен је мочварним земљиштем а са његове северне стране налази се сеоски летњи пут Деч- Добановци. На површини сса. 250 x 150 m. констатовани су фрагменти опеке, црепа, кречног малтера и грађевинског шута. На југозападном делу локалитета констатоване су људске кости. Од покретног археолошког материјала утврђени су налази керамике, три мања бронзана новчића. Керамика је доста разноврсна, како по фактури тако по облицима и боји. Новац је римске провенијенције. Релативно хронолошки датован материјал припада римском добу од I-VI века. Карактер локалитета: сматрамо да је у питању мање насеље, вероватноpagus (село) са некрополом.
	3. Локалитет „Вујичина бара“ Налази се 1.100 m. северозападно од центра села (црква). Локалитет је смештен на равном терену. Са његове северне стране налази се исушена бара, а са јужне су ледине. Приликом рекогносцирања терена величине 120 x 60 м., установљени су површински налази праисторијске керамике и нешто ситног камена. Керамика је од окер-смеђег до тамно-сивог тона, што можда упућује да се ради о бронзаном добу (Белегиш група). Вероватно се ради о насељу.

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
Доњи Товарник	**1. Локалитет „Црквине“, Потес „Кудељиште“** Налази се око 2.100 метара североисточно од центра села. Локалитет је ситуиран на греди, која се пружа у приближном смеру исток-запад, а налази се око 500 m. од старог пута који води на потес Три анте. Са северне стране локалитета налази се канал, са јужне летњи пут. На каналу, са северне стране стране локалитета, налази се мали мост са четири камена стуба. Локалитет сече летњи пут. Локалитет захвата површину сса. 50 x 30 m. Приликом рекогносцирања локалитета констатовани су површински налази римских опека, малтера у невезаном стању, ситног камења, црепа, људских и животињских костију, као и спорадични фрагменти керамике. Локалитет захвата површину 150 x 60 м, а на централном делу где има највише шута захвата површину 50 x 30 метара. Материјал припада римском добу. Карактер локалитета: архитектонски комплекс са некрополом.
	2. Локалитет „Гајић“ Налази се око 3 км североисточно од центра села. То је уздигнут терен овалног облика, који је са свих страна окружен баром Кривајом, тако да делује као острво. Бара је сада исушена каналима, који утичу у канал Јарчину. Са северне стране локалитета пролази летњи пут, који води на потес Три анте, а сазападне стране налази се мостић на бари Криваја на одстојању од 250 метара. Терен на коме се налази локалитет је највиши у атару и блго се спушта према југу, односно бари Криваја. Локалитет захвата површину сса. 200 x 150 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази кућног лепа, животињске и људске кости, фрагменти камених жрвања, пршљенци и фрагменти керамике. Највећим делом материјал припада бронзаном добу, односно старијој фази Белегиш-групе, а делимично указује и на енеолитске форме, које је културно тешко определити. Један фрагменат керамике припада средњем веку. Карактер локалитета: праисторијско насеље, са евантуалном некрополом.
	3. Локалитет „Виноградине“ Налази се 3.750 м. североисточно од центра села, на граници атара према Суботишту. Око 250 m источно налази се место Три анте /четворомеђа Суботиште, Доњег Товарника, Сремских Михаљеваца и Карловчића/. Локалитет је ситуиран на високој греди, односно северној обали баре Криваје. Локалитет захвата површину сса. 100 x 60 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази опека, црепа, камења, кречног малтера у невезаном стању, животињских костију и фрагмената керамике. Материјал мрипада римском добу, а ради се о архитектонском комплексу.
	4. Локалитет „Мајски кут“ Налази се око 3.700 м. североисточно од центра села. Ситуиран је на високој греди, захвата површину сса. 150 x 100 метара. Налази се источно од Криваја баре и локалитета Гајић. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази кућног лепа, животињских костију, фрагменти камених жрвања, шкољки и фрагмената керамике. Изузев два фрагмента који се хронолошки везују за средњи век, остали материјал припада праисторији. Праисторијски материјал припада енеолиту, односно костолачкој културној групи. Карактер локалитета: праисторијско насеље.
	5. Локалитет „Велики кут“ Налази се око 2,5 km. североисточно од центра села. Локалитетје ситуиран на равном терену, и завата површину сса. 150 x 100 метара. Са северне и западне стране локалитет је ограничен летњим путевима. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази животињских костију и фрагмената керамике, а ређе опеке. Материјал припада средњем веку, а можда се ради о насељу.
Карловчић	**1. Локалитет „Лекић камен“** Налази се око 2 km западно од села (сеоске цркве). Са западне стране локалитета око 150 m, налази се канал Јарчина, северно је Мартовачка бара, а јужно се налази летњи пут. Локалитет захвата површину сса. 20 x 30 метара. Приликом рекогносцирања локалитета констатовано је мање узвишење у облику хумке, које је настало као последица гомилања шута. На читавој површини овог узвишења изразити су површински налази римског шута (опеке, креп, ситан камен и кречни малтер у невезаном стању), костију и местимично атипичне римске керамике. Овде се ради о мањем архитектонском комплексу, који је припадао римском добу.
	2. Локалитет „Селиште“ Налази се западно од центра села око 750 m, а од последњих кућа око 300 метара. Са источне стране локалитета се налази летњи пут, а са јужне стране око 400 m. је летњи пут Карловчић-Суботиште. Уз јужну ивицу локалитета налази се летњи пут и канал. Локалитет је ситуиран на благо уздигнутој грсди која се пружа у смеру исток-запад, захвата површину сса. 120 x 80 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази опека, црепа, кречног малтера у невезаном стању, ређе ситног камена, костију и фрагмената керамике. Материјал припада римском добу. Карактер налазишта: можда некропола.
	3. Локалнтет „Густа међа“, Потес „Селиштањак“ Налази се око 3 km јужно од центра села. Са северне стране канала налази се потес Селиштањак, а са јужне потес Густа међа. Највећим делом локалитет захвата потес Густа међа. Местимично се материјал јавља и на потесу Селиштењак. На локалитету су изораване у великим количинама римске опеке. Приликом рекогносцирања потес Густа међа, на простору 80 x 40 m, констатовани су изразити налази опека, црепа, ситнијег камења, облутака, кречног малтера у невезаном стању, а ређе керамике и костију. Материјал у целини припада римском добу, а у погледу карактера локалитета свакако се ради о архитектонском комплексу од неколико објеката, можда villa rustica.
Купиново	**1. Локалитет „Селиште“, потес „Нови Дреновац“ или „Округлица“** Мање насеље и гробље. Нови век. Катастарске парцеле: 2074 и 2067 К.О. Купиново.
	2. Локалитет „Порта цркве св. Луке“- деспотска црква Средњовековно и нововековно гробље, ко и праисторијско и раноримско насеље. Катастарска парцела: 1478 К.О. Купиново.
	3. Локалитет „Башта основне школе“ Праисторијско и средњовековно насеље. Катастарске парцеле: 55 , 58 и 59 К.О. Купиново.
	4. Локалитет „Крстови“, насеље са некрополом Археолошки материјал из присторијског, римског и средњовековног периода. Кат. парцеле: 3401, 3631 К.О. Купиново.
	5. Локалитет „Циглана Венделина Клема“ или „Житни магацин“

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
	Латенско гробље и средњовековно насеље. Катастарске парцеле: 262, 263, 264, 265 К.О. Купиново.
	6. Локалитет „Славнновац“ Вишеслојно насеље: неолит, старије и млаже гвоздено доба, средњи век. Катастарске парцеле: 3308, 3318, 3323 К.О. Купиново.
	7. Локалитет „Гробнице“ или „Велики брег“ Праисторија, римски период, средњи век и нови век. Насеља и гробље. Катастарска парцела: 2603 К.О. Купиново.
	8. Локалитет „Хоџина башта“ Средњовековно насеље захвата површину сса. 100 x 60 m. ГПС координате: 7428950 / 4952950.
	9. Локалитет „Остојића башта“ Вишеслојно насеље из периода енеолита, латена и средњег века. Катастарска парцела: 3073 К.О. Купиново.
	10. Локалитет „Манастир“, црква Мајке Ангелине на потесу Купинске греде На овом месту је до 1929. године постојала последња црква-брвнара у Срему, која је била посвећена мајци Ангелини, а потиче из периода средњег века. Катастарска парцела: 3132 КО Купиново.
	11. Локалитет „Улица Бранка Маџаревића“ или „Велики шор“ Средњовековна некропола и неолитско насеље. Катастарске парцеле: 1605, као и 1451, 1525/2, 1476, 1551, 1477 (двориште Етно куће) и др.
	12. Локалитет „Дужнице 1“, насеље са некрополом Временск ипериоди који су заступљени на локалиту: енеолит, бронзано и млађе гвоздено доба, Римско царство, турски период. Катастарске парцеле: 2207, 2208 К.О. Купиново.
	13. Локалитет „Дужнице 2“ Насеље из бронзаног и старијег гвозденог доба. Катастарске парцеле: 2204, 2202 К.О Купиново.
	14. Локалитет „Дужнице 3“ Насеље из бронзаног и старијег гвозденог доба. Катастарске парцеле: 2198, 21999.
	15. Локалитет „Под великом баром“ Насеље и некропола из периода бронзаног и млађег гвозденог доба. Римског царства и касне антике. Катастарске парцеле: 1. 2784/1 и 2784/2, 2787, 2756/1; 2. 2800, 2803 К.О. Купиново.
	16. Локалитет „Под великом баром II“ Насеље и некропола из периода неолита и бронзаног доба. Катастарске парцеле: 2800 и 2803 К.О. Купиново.
	17. Локалитет „Код спомсника II“, Античко и срдњовековно насеље. Катастарске парцеле: 1612, 1691, 1700/2 К.О. Купиново.
	18. Локалитет „Башта Радована Шумана“ Сукцесивна насеља из неолита, енеолита, бронзаног доба, халштата, римског периода, средњег века и турског доба. Катастарска парцела: 1208 К.О. Купиново.
	19. Локалитет „Гробница 1 и 2“ Насеља из периода млађег гвоздено доба, Римског царства и касне антике. На катастарским парцелама: 1. 2512, 2515, 2: 2475, 2477 и 2479, 2481.
	20. Локалитет „Преки пут“ Праисторијско и касноантичко насеље. Катастарске парцеле: 1793/13 , 1793/14, 1793/16 К.О. Купиново.
	21. Локалитет „Одељење 32“ На потесу Купински кут, насеља из римског, касноантичког и средњовековног периода. Катастарске парцеле: 3566, 3574, 3586 и 3622 К.О. Купиново.
	22. „Хумка на Шестару“ Гробље из период бронзаног доба. Катастарска парцела: 3285 К.О. Купиново.
	23. „Корито канала Вок“ Средњовековно и нововековно насеље. Катастарска парцела: 2986 К.О. Купиново.
	24. „Стари Дреновац“ или „Адице“ Нововековно насеље. Катастарска парцела: 2649 К.О. Купиново.
	25. „Старо и савремено гробље“ Катастарска парцела: 148 К.О. Купиново.
Огар	**1. Локалитет „Умка“, потес „Камените њиве“** Налази се на источном делу високе греде елипсоидног облика, са чије се северне стране налази канал „Прокоп“, а са јужне бара «Мала бена». Локалитет захвата површину 120x 100 m. Архитектонски комплекс од око три грађевине, вероватно се ради о vlla rustica.
	2. Локалитет “Клен” Налази се око 600 m источно од периферије села. Ситуиран је на греди, са чије се северне стране налази Вуковића бара, а са јужне Крстова бара, са западне је летњи пут. Обе баре су каналисане и на летњем путу су мостићи. Приликом рекогносцирања терена констатовани су ретки налази шута, костију и керамике која припада римском добу.
	3. Локалитет „Фртаљи“ Налази се око 4 км источно од центра села, односно око 2,5 km од периферије и захвата површину 200x120m. Локалитетје ситуиран на високој греди која је уједно и обала барс Бена. Кроз локалитет пролази летњи пут. Око 200 m источно пролази траса далековода Обреновац-Товарник, а 100 m источно од ове трасе је канал и бетонски мост. Од површинских налаза пронађени су: кућни леп, шкољке, животињске и људске кости, камене алатке гладалице и ситнија камена оруђа, као и фрагменти керамике. Материјал припада старчевачкој културној групи. Карактер налазишта: праисторијско насеље, са могућим гробовима.

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
Обреж	**1. Локалитет „Ревеница“, потес Брдо** Налази се југоисточно од центра села око 1.250 м .Ситуиран је на узвишеном терену, који представља северну обалу канала Ревеница. Захвата површину цца. 350x120 m. Приликом рекогносцианња терена констатовани су површински налази кућног лепа, римских опека, животињских костију, имбрекса, тегула фрагмената стакла и велики број керамике. Распон римске керамике иде од латенских елемената до позне антике. Праисторијски хоризонт припада старчевачкој културној групи. Карактер локалитета: старчевако насеље и римска некропола.
	2. Локалитет „Баштине“ Локалитет се налази око 1,080 m југоисточно од цркве у селу, а простире се на површини од око једногхектара, заузимајућијугоисточни део потесаБрдо натерену пољске циглане, поред леве стране пута Обреж- река Сава. Војвојнски музеј у Новом Саду започео је заштитно ископавање на овом локалитету 1960 г. Откривена су огњишта, јаме и један дечији скелетни гроб, као и покретни материјал, који припада старчевачкој културној групи. Констатоване су и зделе које припадају винча-тордош фази. Карактер локалитета: насеље.
	3. Локалитет „Мотел“ Налази се око 1.250 m источно од села, ситуиран је на северној обали Обедске баре, која се издиже инад нивоа воде у летњим месецима за 6-7m. Захвата површину 400x120m. Налази се северозападно од мотела на Обедској бари, кога тангира својим јужним делом. Каракер локалитета: вишеслојно праистирјско насеље, а вероватно и римско насеље.
	4. Локалитет „Три хумке“ Налази се североисточно од центра села и удаљен је између 1.250 - 1.500 метара. Налази се северно од асфалтног пута Обреж - Купиново око 100 m., са леве и десне стране летњег пута који повезује село са мотелом. Овде се ради о комплексу од три хумке, на међусобном одстојању од 70м. Приликом рекогносцирања терена на првој хумки је нађена атипична праисторијска керамика. Претпоставка је да се ради о тумулима, односно некрополама, које су припадале енеолитском слоју на локалитету „Мотел“.
Пећинци	**1. Локалитет „Старо село“** Локалитет Старо село налази се јужно од Пећинаца и удаљен је око 3 km., рачунајући од центра села. Локалитетје ситуиран уз јужну ивицу канала Галовице, одакле се формира једно узвишење-греда, на коме се налази локалитет. Између канала и локалитета налази се мања бара, а одстојање између канала и локалитета износи око 100 метара. Локалитет приближно по средини сече летњи пут, који је паралелан са каналом. Локалитетје удаљен од асфалтног пута око 150-200 метара у правцу истока. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази праисторијске керамике, животињске кости и кућни леп. Локалитет заузима површину сса. 200 x 200 метара. Анализом покретног материјала утврђено је да керамика припада развијеном металном добу, односно средњем и позном бронзаном добу, а у културном смислу може се везати за Белегишку групу. У погледу карактера локалитета може се закључити да се ради о насељу равничарског типа, које поред осталог карактеришу близина мочварних терена и коришћење благог узвишења-греде.
	2. Потес „Леје“ Потес Леје налази се југозападно од села. Приликом рекогносцирања терена, констатована је очувана римска опека, ситан камен, животињске кости, кућни леп, атипична праисторијска ксрамика (изузев једног фрагмента на коме се назиру плитке канелуре, вертикално постављене и које индицирају налазиште средње-позне бронзе) и неколико фрагмената керамике, који вероватно припадају позној антици-средњем веку. Локалитет је удаљен у ваздушној линији од центра села око 1.200 метара и ситуиран је на једној мањој греди, која уоквирује приближно овалну депресију-првобитно бару. Приближна међусобна висинска разлика износи око 1 метар, а ивице локалитета према бари представљају њену некадашњу обалу. Локалитет је двослојан, на коме је старији хоризонт праисторијски (можда средња или позна бронза), а млађи припада позној антици-средњем веку.
	3. Потес „Лединска земља“, „Ледине“ Потес Ледине налази се уз северозападну периферију села, у непосредној близини православног гробља, са његове северне стране. 1959. године овде је пронађена остава бронзаних предмета, која припада халштату А-Б. У североисточном профилу локалитета се назире покретни археолошки материјал, а у избаченој земљи је прикупљена праисторијска керамика, животињске кости, кућни леп и један камени жрвањ. Керамикаје углавном мрке и светло-окер боје, дебљих зидова, са рожастим израштајима. Материјал у хронолошком смислу припада периоду позног бронзаног доба, а културно се може везати за млађу фазу Белегиш групе. Карактер локалитета је доста поуздан и очигледно је да се ради о насељу, чијим становницима је припадала и остава бронзаних предмета.
	4. Локалитет „Граови“, Потес „Просине“ Потес Просине налази се северно од аутопута Београд-Загреб, а источно од макадамског пута Добринци-Пећинци. Приликом рекогносцирања терена, на површини сса. 30 x 15 метара изразити су остаци римског шута (опека, раван и кружни цреп, камен, кречни малтер), местимично кости и атипична римска керамика. Локалитет је ситуиран у углу који формирају аутопут (удаљеност до њега 300-400 метара) и добриначки друм (удаљеност до друма 250-300 метара). Локалитет је смештен на узвишењу-греди, која се пружа у смеру север-југ. Овде се нлазе остаци неколико објеката из римског доба, за које се може претпоставити да имају очуване темеље.
	5. Локалитет „Шећерана“, Потес „Проба! Налази се око 2,5 km. јужно од центра Пећинаца, где је изграђена фабрика шећера, уз јужну ивицу канала Галовице, са западне стране асфалтног пута Пећинци-Купиново. Сондирањем терена констатована је једна дубље укопана јама, која припада неолиту, вероватно винчанска култура и војвођанској групи прелазног периода-гвоздено доба I- Белегиш фаза 11, затим је откривен полуземунички објекат са вероватно шаторском конструкцијом, која припада позној бронзи са старијим ватинским елементима.У једној сонди откривена је пећ овалног облика, са очуваном подницом и соклом зида, која вероватно припада позној бронзи (Иланца фаза-Белегиш II). Вероватно се ради о пратећим економским објектима насеља на локалитету Старо село.
	6. Локалитет „Тромеђа“ Налази се у раскршћу аутопута и пута Пећинци-Рума и то у североисточном краку. Ситуиран је на греди и захвата површину сса. 400 x 200 метара.На локалитету је пронађено десетак земуница, две лончарске пећи, новац, керамика и слично. Ради се о каснолатенском насељу из I века старе ере.

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
	7. Локалитет „Пећиначка петља – Северни крак“ Налази се непун километар северно од аутопута Београд-Загреб. Ситуиран је на греди и захвата површину сса. 800 x 150 метара.На локалитету су констатоване земунице, пећи и отпадне јаме, као и покретан инвентар. Овде се ради о насељу које хронолошки припада неолиту (старчевачка култура), енеолиту и средњем веку (XIV-XV век). У склопу комплекса установљена је и римска villa rustica.
Попинци	**1. Локалитет „Велики вртлог“** Налази се источно од центра села око 1,5 km. са благом девијацијом према истоку, јужно од шимановачког друма, а са северне стране локалитета је стара бара која је исушена каналима. Један канал се налази уз западну ивицу баре. Ситуиран је на уздигнутој и јужној обали поменуте баре. Приликом рекогносцирања терена, на површини сса. 120 x 80 m. констатовани су површински налази костију, кућног лепа, римске, латеноидне и праисторијске керамике и једно ситно оруђе од кремена. У незнатном обиму уочени су налази римског и рецентног шута. Праисторијски материјал је у већој мери атипичан. те се не може ближе определити. У погледу карактера налазишта, може се претпоставити да се ради о насељу.
	2. Локалитет „Дубоки дол“ Налази се североисточно од центра села око 1.300 метара. Овим именом назива се пресушено корито старе баре оријентисане у смеру север-југ. Локалитет је ситуиран на јужној обали баре, где је ова најузвишенија. На површини сса. 100 x 60 m констатовани су релативно ретки површински налази керамике, костију и ситног камења. Материјал припада праисторији и средњем веку. Праисторијска керамика је веома атипична, те се не може ближе определити. Карактер налазишта није довољно јасан.
Прхово	**1. Локалитет „Каменити брег“** Локалитет Каменити брег налази се око 2,5 km од центра села у правцу севера. Његова тачнија позицијаје следећа: налази се северно од аутопута Београд-Загреб неколико десетина метара, а источно од места, где пут Прхово-Попинци сече аутопут. Удаљен је 400 метара. Локалитет је ситуиран на једном брежуљку сса. 2-3 метра. Приликом рекогносцирања локалитета констатовани су површински налази великих комада кућног лепа црвене боје (у огромним количинама). Поред лепа констатовано је преко 10 целих пршљенака од печене земље, разних облика, већи број целих и фрагментованих камених жрвања, затим животињске кости, зуби коња, једна камена секира и мноштво праисторијске керамике. Керамика је финије и грубље фактуре, рађена ручно, црвене, светло сиве, тамно сиве, окер и мрке боје. На основу керамике, која је носилац стила ове епохе локалитет можемо временски определити у период позног неолита-енеолита, а културно га можемо везати за баденску културну групу. У погледу карактера локалитета јасно је да се овде ради о насељу. Мања археолошка ископавања су извршена 2012. године, када је потврђен карактер и хронолошка опредељеност локалитета.
	2. Локалитет „Фридерове рупе“ Локалитет Фридерове рупе налази се на југозападној периферији насеља. Његова тачна позиција је следећа: иалази се западно од канала "Јарчина" неколико деситина метара и уз западну ивицу сеоског гробља. Локалитет представља брег, на коме се налази гробље и позајмиште земље за сеоску циглану. На локалитету се налази јама, димензија сса. 80 x 50 m, из које је извађена земља до приближне дубине од 4-5 m. Према податку Покрајинског Завода у Новом Саду на месту Тилдерове рупе, чија се локација слаже са овим локалитетом, пронађени су 1955. године гробови на дубини од 2 метра. Приликом рекогносцирања локалитета извађена је из профила јаме праисторијска керамика и неколико људских костију и зуба. У погледу карактера локалитета, поред латенског гробља које је већ раније констатовано, можемо доста поуздано говорити о још једном старијем културном слоју, . који је припадао енеолиту, али без претходних истраживања је немогуће рећи да ли се ради о насељу или нечем другом. Касније су пронађена два фрагмента керамике, од којих један има мотиве утиснутих кружића, а други вертикално постављене канелуре по трбуху, на основу којих се да закључити да овај материјал припада енеолиту, односно баденској културној групи.
	3. Локалитет „Капија“, потес „Бело брдо“ Потес Бело брдо налази се источно од насеља. Локалитет Капија налази се источно од центра села око 1,5 km, а неколико десетина метара северно од летњег пута Прхово- Шимановци. Локалитет се налази у близини канала. Приликом рекогносцирања локалитета, КОЈИ је ситуиран на равном терену, констатовани су површински налази атипичне праисторијске керамике и неколико фрагмената керамике из турског периода. Нађена је једна кост и неколико ситнијих каменчића аморфног облика. Треба констатовати да су површински налази доста ретки. О карактеру локалитета тешко је нешто поузданије рећи.
	4. Потес „Селиште“ Потес Селиште налази се североисточно од насеља. Катастарски назив потеса, као и на војној секцији јесте Просине. Локалитет се налази око 1,5 km удаљен од центра села у правцу североистока. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази згуре, животињских костију и керамике, углавном грубе фактуре, која највећим делом припада позном средњем веку, односно периоду од XV1-XV111 века. У питању је вероватно било мање насеље или неколико појединачних објеката.
	5. Локалитет „Просине II“ Налази се североисточно од центра села, у ваздушној линији на одстојању од око 2.300 m. На њему је Покрајински завод за заштиту споменика културе у току 1979. године извршио је мање сондажно-заштитна ископавања у оквиру изградње друге траке аутопута Београд-Загреб. Локалитетје ситуиран на равном терену и захвата површину 150x200 м. Приликом радова, установљени су налази архитектуре, велика отпадна јама и две лончарске пећи и покретни инвентар / керамика, кључеви и слично/. Истражена је периферија грађевинског комплекса. Карактер: villa rustica из II и III века нове ере-римско доба.
Сремски Михаљевци	**1. Потес „Крушгице“ – „Варкашица“** Овај потес налази се југоисточно од села. Приликом рекогносцирања терена. констатовани су површински налази кућног лепа, животињских костију, керамике. фрагментованих и целих камених секира, ситна оруђа од минерала, нуклеус и један пршљенак. Локалитет је удаљен одјужне периферије села 300-400 метара, а ситуиран је на равном терену, на месту где се налазе две депресиЈе, које су међусобно удаљене око 100 метара. Између и около њих налази се локалитет. Керамика је смеђе, окер, црвене и црне боје, грубе, ређе финије фактуре, рађена ручно.

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
	Карактеристичне су дршке у облику полукружних израштаја. Неки фрагменти керамике су орнаментисани урезаним цик-цак линијама, међусобно паралелним или удубљеним кружићима. Ова керамика је чест пратилац баденског материјала, док један фрагменат зделе са биконичним ободом указује на могућност постојања и неолитског слоја. Овде се свакако ради о једном насељу које је егзистирало у енеолиту (бакарном добу), не искључујући могућност још старијег постанка у млађем каменом добу, што ће евентуално потврдити будућа ископавања.
	2. Локалитет „Мала хумка“, Потес „Селиште“ Потес Селиште налази се јужно од села. Локалитет Мала хумка представља овално узвишење сса. 1,5 m. Удаљен је одјужне периферије села око 1,5 km., а источно је тврд пут Сремски Михаљевци-Карловчић удаљен око 600 метара. Западно од Мале хумке око 500- 600 метара налази се Велика хумка. Приликом рекогносцирања локалитета констатовани су површински налази изразитих остатака римских опека, имбрицеса, тегула, камена, малтера у невезаном стању и људске кости. Веома су ретки налази керамике, која припада римском добу. Иако људске кости у први мах јасно опредељују локалитет у погледу његовог карактера за некрополу, изразити остаци грађевинског материјала, као и конфигурација локалитета не искључују могућност да је овде било и мање утврђење.
	3. Локалитет „Велика хумка“, Потес „Селиште“ Локалитет Велика хумка налази се западно од Мале хумке око 500-600 метара. Ј. Бруншмид помиње јужно од села "једну мању хумку" за коју сматра да је служила за обележавање границе између Аустрије и Турске. Вероватно је мислио на Велику хумку, јер су површински налази на Малој хумци римске провенијенције те није могло да дође до забуне. Локалитет представља вештачки брежуљак, кружног облика, који опасује шанац, ширине 5-10 метара. Пречник узвишења са шанцем износи сса. 50 метара. Брежуљак се уздиже изнад околног терена сса. 5-6 метара. Пронађено је неколико ситних фрагмената атипичне праисторијске керамике и један поломљени ножић од минерала, што би указивало на евентуални праисторијски карактер хумке. Веома је тешко нешто одређеније рећи о карактеру хумке и времену њеног настанка, без претходних археолошких ископавања. Ретки трагови праисторијског покретног инвентара збуњују и наводе на помисао да је овде првобитно можда постојала мања хумка праисторијског карактера, која је у евентуално XVII-XVIII веку насипана да би јој се повећала висина и можда служила за обележавање границе између Аустрије и Турске.
	4. Потес „Округла међа“ или „Дуд“ Потес Округла међа или Дуд налази се југозападно од села, а западно од канала Јарчина. Приликом рекогносцирања, констатовани су површински налази римских опека, тегула и имбрицеса, керамика и људске кости. Локалитет се налази око 3 км. југозападно од периферије села, западно од канала Јарчина сса. 500 метара, а око 200 метара северно од атара села Карловчића. Овде се ради о једној римској некрополи која се датује у другу половину III века нове ере.
	5. Потес „Симине ливаде“ – „Рајчовац“ Налази се југоисточно од села, а источно од тврдог пута Сремски Михаљевци- Карловчић. Приликом рекогносцирања запажени су ретки трагови атипичне римске керамике (латеноидне). Са јужне стране ову парцелу ограничава летњи пут, на коме је констатован римски шут избачен из неке њиве, нешто ближе тврдом путу Сремски Михаљевци-Карловчић. Овде је вероватно постојао римски локалитет.
Суботиште	**1. Локалитет „Јабука“** Налази се око 1.600 метара источно од центра села. Ситуиран је на узвишеној греди, односно обали старе баре Криваје, тако да се бара у односу на локалитет налази западно. Локалитет захвата површину сса. 100 x 50 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су доста ретки фрагменти праисторијске керамике, кућни леп и животињске кости. Нађен је и очуван камени жрвањ правоугаоно-овалног облика, са једне стране конкаван, а са друге испупчен. Керамика је доста атипична, али два фрагмента са шнуром и канелурама омогућују датовање у позну бронзу, тј. културну групу Белегиш I, II. Карактер налазишта: мање насеље.
	2. Локалитет ""“Виноградине“ Налази се око 1.500 метара југоисточно од центра села, а око 400 м. југозападно од локалитета Јабука. Ситуиран је на високој греди (обали баре), захвата површину сса. 60 x 40 m. Приликом рекогносцирањатерена констатовани су веома ретки налази керамике, шута и костију. Материјал припада средњем веку. Карактер налазишта није утврђен.
	3. Локалитет „Пљошта“ Налази се око 800 m источно од центра села у ваздушној линији. Ситуиран је на високој греди, са чије источне стране се налази бара Криваја, а са западне бара Пљошта (Пљоска). Греда је ширине 80-100 м. и овде је нагиб нешто мањи. Локалитет захвата површину сса. 150 x 80 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази кућног лепа, животињских костију, шкољки, а ређе ситнијег камења. Керамика припада енеолиту, односно баденско-костолачкој културној групи. Карактер налазишта: насеље.
	4. Локалитет „Крстови“ Налази се око 2.250 м. северозападно од села (центра), а западно од асфалтног пута око 70 m. Локалитет захвата површину сса. 100 x 100 м. Ситуиран је на уздигнутој греди, са чије се јужне стране налази депресија, некадашња бара и канал. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази керамике, а местимично има опека и костију. На западном делу локалитета била је вероватно римска грађевина, јер се на простору 10 x 10 м јавља мноштво шута. Керамика највећим делом припада средњем веку, а 2-3 комада римском добу. Карактер налазишта: римска грађевина и мање средњовековно насеље.
	5. Локалитет „Борови, Потес „Гробље“ Налази се око 2,5 km североисточно од центра села, око 500 m. источно од асфалтног пута, а око 400 м. југоисточно од Салаша Бугарског. Ситуиран је на узвишеној греди, са чије се северне стране налази летњи пут, а са јужне стране канал. Са јужне и северне стране налази се депресија старе баре. Локалитет захвата површину сса. 150 x 80 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су спорадични налази људских костију, ситног камења, кућног лепа. Праисторијски материјал је атипичан, а два-три фрагмента се могу датовати у средњи век. Карактер налазишта: вероватно некропола. Евиденциони лист бр. 124: Борови-Гробље, Суботиште, 04.04.2019. година, обухвата северни део катастарске парцеле 894/3 К.О. Суботиште у ширини од 300 m и дужини од 100 m.

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
	6. Локалитет „Шпиталъ“ Налази се око 1.750 m североисточно од центра села. Ситуиран је на узвишеној греди са чије се јужне стране налази Градановачка бара (сада регулисана каналом), са којом се паралелно пружа и летњи пут. Са источне стране локалитета, такође пролази летњи пут. На овом месту се поменути канал ломи из правца исток-запад, према југу. Локалитет захвата површину сса. 150 x 100 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази римских опека и црепа, ситан камен, кречни малтер у невезаном стању, кости, ситно оруђе од минерала и фрагментована камена секира пробушена. Праисторијска керамика је атипична и не може се датовати, мада се на основу секире може рећи да се ради о култури, која је припадала развијеном металном добу. Највећи део материјала припада римском добу. Карактер налазишта: мањи архитектонски комплекс.
	7. Локалитет „Ч авољски втрлог“, Потес „Спајина греда“ Налази се око 3 km источно од центра села. Локалитет је ситуиран на греди, са чије јужне стране пролази летњи пут, а налази се и канал. Источно од локалитета налази се раније евидентирани локалитет (око 800-1.000m.) под именом Спајина греда, на граници атара Суботишта и Сремских Михаљеваца. Локалитет захвата површину сса. 150 x 60 m. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази кућног лепа, животињских костију, као и фрагменти праисторијске керамике. Керамика припада старијем гвозденом добу (здела са фасетираним ободом) и позној бронзи, а можда и средњој. Карактер налазишта: насеље.
	8. Локалитет „Сува бара „Спајина греда“ Локалитет се налази источно од центра Суботишта око 3 km. Локалитет захвата површину сса. 200 x 200 метара. Ситуиран је на уздигнутој греди, која се спушта према исушеној бари. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази кућног лепа, животињских костију, речних шкољки, камсни тучак, као и фрагменти праисторнјске и латенске керамике. Праисторијски материјал припада бронзаном добу, Белегиш групи 1 и II. Карактер налазишта: насеље.
	9. Локалитет „Брњача“ Налази се око 2.350 m. западно од православне цркве у селу. Локалитет је ситуиран на високој обали Криваја баре (H= око 4-5 m.), а захвата површину сса. 100 x 60 m. Са северозападне стране локалитета налази се каналисана бара Криваја, са северне стране пролази макадамски пут Суботиште-Брестач на одстојању од око 200-250 m. Са источне стране локалитета налази се летњи пут смера север-југ који повезује поменути макадамски пут и прелази ћуприју прсма атару. У истом смеру овога пута према северу види се пећиначка шећерана, на 3-3,5 km. Приликом рекогносцирања терена констатовани су релативно ретки површински налази кућног лепа, животињских костију и зуба, ситног необрађеног камена, 1 керамички пршљенак штитастог пресека који је по средини пробушен и фрагменти керамике. Материјал припада неолиту, а малим делом средњем веку. Карактер налазишта: насеље.
Сибач	**1. Локалитет "Ризине рупе", Потес "Кованлук"** Налази се око 1.300 метара северозападно од центра села. Ситуиран је на гредн (узвишењу) са чије се северне стране налази вртлог, односно стара бара. Прилнком рекогносцирања терена констатовани су површински налази опека, камења, животињских костију и керамике, на простору сса. 100 x 50 m. Материјал припада римском добу. У погледу карактера налазишта, вероватно се ради о вила рустици.
	2. Локалитет „Ливаде“ Налази се око 1.200 m северозападно од центра села. Са северозападне стране налази се исушена бара Коћ. Ситуиран је на високој греди. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази кућног лепа, ситнијег камења, камених жрвњева, животињских костију и фрагмената керамике. Локалитет захвата површину сса. 150 x 70 m. Праисторијски материјал припада бронзаном добу (културна група Белегиш 1,11) и старијем гвозденом добу, док су ретки фрагменти који припадају латену-римском добу. У погледу карактера налазишта овде се ради о насељу.
	3. Локалитет „Гробље“ Налази се око 500 m североисточно од центра села, а на око 100 m. од периферије села а са леве и десне стране канала, који се пружа у смеру север-југ. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази крових опека, налази костију и керамике, на простору сса. 170 x 100 m. Материјал припада римском добу.
Шимановци	**1. Потес „Мачков брест“** Налази се западно од села. Са северне стране ограничен јс потесом „Катански брег“, са западне К.О. Прхово, са јужне потесом „Нови брег“, а са источне селом. На локалитету сса. 80-100 метара од пута пронађена је на површини керамика мрке, окер и сиве боје. Констатовани су комадићи кућног лепа и 2-3 кости. Керамика припада праисторијском добу, али је уже датовање тешко одредити. Један фрагменат керамике сиве боје припада латену. Карактер локалитета: вероватно мање насеље.
	2. Потес „Дужнице“ Налази се југозападно од села. Са северне стране ограничен је потесом „Мачков брест“, са западне потесом „Нови брег“ са јужне потесом „Окука“, а са источне селом. На локалитету, на највишем делу терена, у ближој околини, нађени су на површини фрагменти керамике мрке, сиве и црвене боје, фрагменат цедиљке и један комад гвоздене згуре. Керамика припада римском добу, 2-3 фрагмента припадају латену, а неколико и средњем веку. Поред керамике констатовани су фрагменти опека, тегула и камења. У питању је вероватно неко пољско добро.
	3. Локалитет „Дужнице II“ Налази се око 2.500 метара југозападно од центра села. Ситуиран је на греди која се простире у смеру исток-запад, са чије се јужне стране налази исушена бара тзв. Окука. Налази се јужно од прховачког друма око 1.250 m и скоро исто толико од михаљевачког друма. Уз северну ивицу локалитета пролази летњи пут, а са западне стране око 50-100 m. је бара (вртлог) звана Доролоја. Од михаљевачког друма је удаљена око 900 m. Одмах иза баре Доролије налази се Нови брег (Тодоровић брег). Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази опека, имбрекса, тегула, кречног малтера, ситнијег и крупнијег камења, и фрагменти керамике. Материјал припада римском добу.Локалитет заузима површину сса. 120 x 80 m. (око 1 хектар). Као што је констатовано раније, ради се вероватно о villa rustici.

Назив насеља	Добра под претходном заштитом / Археолошки локалитети
	4. Потес „Селиште“ Налази се северно од села. Са западне стране ограничеи је потесом „Вртлози“, са северне потесом „Игановића бара“, са источне потесом „Полој“ и са јужне селом. На некадашњем имању Земљорадничке задруге из Шимановаца, које се налази са северне стране аутопута Београд-Загреб, на површини од сса. 250-300 метара нађени су фрагменти керамике мрке, сиве и црвене боје. Од облика заступљени су лонци, зделе и посуде за пржење рибе (fisch ge fes). Керамика је углавном грубе фактуре и дебелих зидова. Пронађен је и један утег крушкастог облика, као и једна фрагментована камена секира. Интересантан је и фрагменат каменог жрвња. Поред ових налаза прикупљени су и фрагменти огњишних плоча са рупом у средини, кружног облика. Од остеолошких материјала узет је фрагменат јеленскогрога и један коњски зуб. Надоста великој површини констатовани су трагови лепа у великој количини. Материјал се на основу аналогија може датовати у рани енеолит и врло је близак са материјалом из Јакова. Карактер локалитета: насеље. На истом потесу, југоисточно од аутопута за сса. 400-500 метара нађена је на површини керамика (неколико фрагмената) и један фрагментовани гвоздени клин, који се могу датовати у средњи век. Поред ових налаза констатовани су трагови опека, који припадају римском добу.
	5. Локалитет „Православно гробље“. Потес „Баштине“ Налази се око 800 метара југозападно од центра села. Локалитет је ситуиран на кружно овалном узвишењу, пречника сса. 150-200 m. које се уздиже изнад нивоа околног терена за сса. 3 m тако да делује као неко острво. Са источне стране локалитета пролази летњи пут, који повезује село са атаром. Приликом рекогносцирања терена констатовани су површински налази мноштва кућног лепа, ситног оруђа и кремена, речне шкољке, животињске кости и зуби и фрагменти керамике Керамички материјал припада винчанско-плочничкој фази.
	6. Локалитет „Прховачки друм“ Налази се око 2 km западно од центра села. Ситуиран је на равном терену, који се налази око 1.200 метара западно од периферије села. Око 200 m северно пролази прховачки друм. Године 1970. године дубоког орања изорана је на дубини од око 0,5 m остава бронзаних предмета. Остава садржи 230 фрагмената бронзе и три фрагмента керамичке посуде у којој је била смештена остава. Инвентар садржи оружје, оруђе, накит и украсне предмете, полуобрађене и необрађене фрагменте и уломке и целе комаде ливене бронзе. Остава припада хронолошки позном бронзаном добу, односно халштату А2. Приликом рекогносцирања терена нису установљени површински налази арх. материјала што је и логично, када се зна да се оставе у принципу налазе ван насеља.
	7. Локалитет „Токића воће“, Потес „Шљивица“ Налази се око 1.100 метара југозападно од центра села. Ситуиран је на благо уздигнутој греди уз јужну периферију села, западно од православног гробља око 200 m (на тој релацији терен је нижи и делује као блага удолуица). Са западне и јужне стране локалитета пролазе летњи путеви. На површини сса. 30 x 20 m констатовани су површински налази фрагментованих опека, црепа, камена, костију и фрагменти керамике. Материјал припада римском добу. Узимајући све ове елементе у обзир можемо рачунати са римском некрополом која је можда захватала простор од сса. 200 x 100 m.

Табела бр. 18: Непокретно културно добро / Археолошко налазиште

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
	Купиново			
1.	Тврђава Купиник у Купинову, остаци средњовековно утврђења	Непокретно културно добро од великог значаја	2998. 2999, 3000, 3001, 3002/1, 3002/2, 3003/1, 3003/2 К.О. Купиново	Решење/Одлука о проглашењу за НКД: Решење Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе НРС број 732/48. од 14.05.1948. године. Заштићена околина: 3664/145, 3664/147, 3664/149, 3664/151,3664/153, 3664/154, 3664155, 364, 157, 3664/83 К.О. Купиново.
	Обреж			
2.	Локалитет „Белетинци“	Непокретно културно добро	1994, 2003/2, 2016. 1995, 1996, 1997, 1998/1, 1998/2, 1999, 2000, 2001/3, 2002, 2003/1, 2004, 2005, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 478, 2013/2, 2014, 2015, 2018, 2019, 2020, 2021,2022, 2023, 2024, 2027, 2028, 2025,2026, 2029, 2030, 2031,2032, 2007,2033, 2034, 2035 КО Обреж	Налази се југозападно од центра села око 3,5 km. Ситуиран је са леве и десне стране летњег пута Обреж - Витојевци - Грабовци, на узвишењу греди, које се обрађује, удаљено је од шуме око 100 m. Војвођански музеј је на овом локалитету започео 1961 г. пробна-сондажна ископавања и установио стратум дебљине око 1 m који хронолошки припада неолиту, односно винча-плочник фази. Карактер локалитета: насеље.

На посматраном подручју присутан је велики број археолошких локалитета везаних за период праисторије, али и за период Рима и средњег века. Само утврђење у Купинову, као и Белетинци у Обрежу су правно заштићени, док је локалитет Рибњак, или Којића циглана у Купинову (Ашањи), као и Борови у Суботишту у процедури заштите. Сви остали локалитети спадају у категорију археолошких налазишта под претходном заштитом и нису систематски истаживани, што је један од основних недостатака како би се унапредило њихово стање. Систематским рекогносциpаимаа Купинова која су спроведена 2019. и 2020. године прикупљени су бројни подаци о локалитетима који нам до сада нису били познати. Сличан третман треба применити и на остала насеља.

Као један од најзначајних локалитета издваја се тврђава Купиник, а потом и манстир Обед односно црква мајке Ангелине. Свакако да ови локалитети захтевају систематска истраживања (започета 2021. са Купиником), а потом и адекватну презентацију налаза, која се може кретати од презентације “in situ” до музеолошке, у зависности од резултата и стратегије посматрања целокупног подручја.
Укупна презентација рекогностицираних локалитета наовом подручју данас се може свести на музеолошку збирку нађених предмета и претпостављене иделне реконструкције у неком од опредељених простора.

Посебан статус имају археолошки локалитети у зони унутар и око угврђења Купиник, као и Белетинци у Обрежу:

- Утврђење Купиник:
  - где се дозвољава извођење конзерваторско-рестаураторских радова у циљу презентације и конзервације. Обим будућих интервенција биће утврђен након археолошких истраживања. Забрана изградње осим у функцији презентације културног добра;
  - пре приступања конзерваторско-рестаураторском поступку у овој зони обавезно је извођење систематских археолошких истраживања, а потом и израда одговарајуће **документације за реализацију поступка конзервације и рестаурације који подлеже условима и сагласности надлежне установе заштите непокретних културних добара;**
  - презентација тврђаве „Купиник“ ће се извршити “in situ”, као експонат на отвореном;
  - дозвољавају се контролисане посете дефинисаним и уређеним стазама, искључиво пешачким саобраћајем, са информативним интерактивним пунктовима.
- Археолошко налазиште Белетинци у Обрежу:
  - било какви инвестициони радови (изградња инфраструктуре), морају се обављати по посебним условима завода за заштиту споменика културе (обавезно је извршити заштитна археолошка истраживања и адекватна презентација налаза;.
  - дозвољава се инфраструктурно опремање простора искључиво за потребе уређења и презентације културног добра.

Посебни услови заштите важе за зоне археолошких локалитета који уживају статус претходне заштите за које је дозвољена изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова уз претходно прибављање појединачних мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћење радова и адекватну презентацију налаза.

Општи услови и мере заштите за читав обухват плана:

- обавезно прибављање појединачних услова по захтеву сваког Инвеститора за изградњу;
- приликом изградње инфрастуктурних прикључака (гасовод, топловод, вододвод, канализација, електромрежа, антенски предајници, путеви и сл.) обавезно је рекогносцирање целокупне трасе и археолошки надзор над

извођењем ових радова које врши стручна служба овог Завода;

- археолошки надзор приликом извођења грађевинских и других радова врши стручна служба Завода за заштиту споменика културе у Сремској Митровици;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке налазе извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завода за заштиту споменика културе у Сремској Митровици, као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, а све у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима;
- Инвеститор је у обавези да обустави радове уколико наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете од изузетног значаја, ради истраживања локације;
- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за праћење, истраживање, заштиту и чување пронађених остатака који уживају претходну заштиту.

Табела бр. 19: Историјско наслеђе - Знаменита места и споменици културе од значаја

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
	Ашања			
1.	Спомен биста народног хероја Владе Обрадовића – Каменог, улица Карађорђева бр. 2-4	Непокретно културно добро - Знаменито место од значаја	1/3 КО Ашања	Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 130/86 од 15.10.1987.) Напомена: такође ужива заштиту и као ратни меморијал.
	Огар			
2.	Зграда шумске секције, улица Шумска бр. 6	Непокретно културно добро – Споменик културе од значаја	485 и 456 КО Огар	Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 25/80 од 25.07.1980. Напомена: такође ужива заштиту и као ратни меморијал.
	Пећинци			
3.	Кућа у улици Слободана Бајића бр. 30 (позната и као Кућа Зоре Видаковић), Улица Слободана Бајића бр. 32	Непокретно културно добро - Споменик културе од значаја	619 КО Пећинци	Решењем Завода за заштиту споменика културе из Сремске Митровице, број 117 од 23.05.1976. године. Напомена: такође ужива заштиту и као ратни меморијал.
	Попинци			
4.	Кућа, улица Фрушкогорска број 23 (некад 21)	Непокретно културно добро - Споменик културе од значаја	135/1 КО Попинци	Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 32 од 24.07.1978. Одлука о категорисању („Службени лист АПВ“ бр. 28/91). Заштићена околина: Границу непосредне близине овог споменика чине спољне ивице парцеле број 135/1.
	Сремски Михаљевци			
5.	Кућа у којој је за време II светског рата штампан лист “Истина“, кућа Радована Ранковића, улица Шимановачка бр. 16	Непокретно културно добро - Споменик културе од значаја	551 КО Сремски Михаљевци	Решењем Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе НРС бр. 569/49 од 14.04.1949. Напомена: такође ужива заштиту и као ратни меморијал.
	Суботиште			

Редни број	Назив	Значај	Број парцеле	Опис
6.	Салаш Бугарских, на путу Пећинци - Суботиште (потес Велико Селиште)	Непокретно културно добро - Споменик културе од значаја	866. КО Суботиште	Решење Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 267/75 од 06.01.1976. Напомена: објекти су срушени.

Табела бр. 20: Добра која уживају претходну заштиту и заштиту као ратни меморијали (група добара у категорији меморијални комплекси, споменици и спомен обележја)

Редни број	Назив	Број парцеле	Опис локације
	Ашања		
1.1.	Спомен плоча	1/3 КО Ашања	На фасади зграде Дома културе, улица Карађорђева бр. 2-4.
1.2.	Споменик палим борцима и жртвама фашистичког терора	1/5 и 1/6 КО Ашања	У парку на углу улица Ненадовићева и Каменова.
1.3.	Спомен плоча	1/2 и 2/2 КО Ашања	На згради Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“, улица Каменова бр. 7.
1.4.	Спомен плоча	149 КО Ашања	Налази се на кући Саве Зарића, улица Владе Обрадовића Каменог бр. 9.
1.5.	Споменик народном хероју Влади Обрадовићу Каменом	2573, 2574 и 2575 КО Ашања	На сеоском гробљу, улица Гвозденова бб.
	Брестач		
2.1.	Спомен чесма	473 и 474 КО Брестач	Угао улица Јагодина и Лазара Недељковића.
2.2.	Спомен плоча на школи	239 КО Брестач	Постављена на згради Основне школе „Слободан Бајић Паја“, улица Стевана Стојаковића бб.
2.3.	Спомен плоча Бошку Момировићу	185 КО Брестач	На фасади Српске православне цркве Светих арханђела Михаила и Гаврила, улица Лазара Кромпића 2а.
	Деч		
3.1.	Спомен плоча	593 КО Деч	На фасади зграде Основне школе „Душан Јерковић Уча“, улица Браће Нешковић бр. 2.
3.2.	Спомен плоча		На кући у којој је основана прва партијска ћелија, улица Шимановачка бр. 18.
3.3.	Споменик жртвама фашистичког терора	. 1156 КО Деч	На сеоском гробљу, улица Војвођанска бб.
3.4.	Споменик жртвама фашистичког терора	делови кат. парцела 990 и 993/1 КО Деч	У парку на углу улица Војвођанска и Палих бораца.
	Доњи Товарник		
4.1.	Спомен плоча	251 КО Доњи Товарник	На фасади зграде Основне школе „Слободан Бајић Паја“, улица Јожефа Марчека Драгутина бр. 2
4.2.	Споменик палим борцима и жргвама фашистичког терора	1319 КО Доњи Товарник	На сеоском гробљу, улица Милорада Зоркића
4.3.	Споменик палим борцима и жртвама фашизма	271/2 КО Доњи Товарник	У центру села, на углу улица Милорада Зоркића и Мила Којића
	Карловчић		

Редни број	Назив	Број парцеле	Опис локације
5.1.	Спомен плоча	596/2 КО Карловчић	Улица Шпајанска бр. 116
5.2.	Споменик палим борцима и жртвама фашизма у центру	887/2 КО Карловчић	На углу улица Паћановачка и Шпајанска
5.3.	Споменик палим борцима и жртвама фашизма испред школе	1 КО Карловчић	Испред зграде Основне школе „Душан Јерковић Уча“, Улица Горјанска бр. 15
5.4.	Заједничка гробница шест војника страдалих 1914.	416 КО Карловчић	На сеоском гробљу, улица Горјанска
	Купиново		
6.1.	Спомен плоча на кући	1372 КО Купиново	Улица Бранка Маџаревића бр. 36
6.2.	Спомен плоча на кући	1401 КО Купиново	Улица Бранка Маџаревића бр. 58
6.3.	Спомен плоча на кући	681 КО Купиново	Улица Орачка бр. 92
6.4.	Споменик палим борцима и жртвама фашистичког терора на сеоском гробљу	148 КО Купиново	Улица Жике Маричића бб
6.5.	Спомен чесма у центру села	1607 КО Купиново	На углу улица Орачка, Жике Маричића и Маршала Тита
6.6.	Спомен плоча на основној школи	1099/1 КО Купиново)	На фасади зграде Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“, улици Маршала Тита бр. 1
6.7.	Спомен биста народног хероја Душана Вукасовића Диогена	1099/1 КО Купиново	У дворишту зграде Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“, улица Маршала Тита бр. 1
	Обреж		
7.1.	Спомен плоча посвећена палим борцима и жртвама	665/1 КО Обреж	На згради Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“, улица Маршала Тита бр. 1
7.2.	Спомен плоча	665/1 КО Обреж	На згради Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“, улица Маршала Тита бр. 1
7.3.	Споменик палим борцима и жртвама фашизма	улице 665/1 КО Обреж	Испред зграде Основне школе „Душан Вукасовић Диоген“ улица Маршала Тита бр. 1, споменик је на почетку Пролетерске улице.
7.4.	Спомен биста Миленко Веркић Шпанац	490/1 КО Обреж	На почетку Пролетерске улице, преко пута основне школе
7.5.	Заједничка гробница тројице бораца	1448 КО Обреж	На сеоском гробљу, улица Бошка Новаковића/Маршала Тита бб
7.6.	Гробови палих бораца, девет појединачних гробова	1448 КО Обреж	На сеоском гробљу, улица Бошка Новаковића/Маршала Тита бб
	Огар		
8.1.	Споменик палим борцима и жртвама фашизма	341/1 КО Огар	У парку поред зграде Месне заједнице/Поште, улица Шумска бр. 1
8.2.	Биста Душана Јерковића Уче	341/1 КО Огар	У парку поред зграде Месне заједнице/Поште, улица Шумска бр. 1
8.3.	Спомен илоча на школи	2 КО Огар	Постављена на згради Основне школе „Слободан Бајић Паја“, улица Школска бр. 3
8.4.	Спомен плоча на Дому културе	112/1 КО Огар	Улица Школска бр. 2

Редни број	Назив	Број парцеле	Опис локације
8.5.	Гробиица палих бораца	627 КО Огар	На сеоском гробљу, улица Школска
	Пећинци		
9.1.	Споменик посвећени палим борцима и жртвама фашистичког терора који су страдали у Другом светском рату	924/1 КО Пећинци	Постављени испред зграде Културног центра Пећинци
9.2.	Спомен плоча на згради некадашње основне школе	674 КО Пећинци	Угао улица Јове Негушевића и Браће Видаковић
9.3.	Спомен плоча Попинчанима	438 КО Пећинци	Испред куће на адреси Браће Видаковић бр. 103, десно од пута који од аутопута води ка Пећинцима
9.4.	Спомен пирамида	437/1 КО Пећинци	На сеоском гробљу, налази се на почетку гробља испред капеле
9.5.	Споменик на „Сувачи“	1224/2 КО Пећинци	Код игралишта ФК „Доњи Срем“, улица Сувача бр.12
9.6.	Јеврејско гробље	437/1 КО Пећинци	Преостала су четири надгробна споменика која се налазе у десном делу сеоског гробља
	Попинци		
10.1.	Споменик и спомен чесма посвећен страдалим у Другом светском рату	129 и 4072/1 КО Попинци	Налазе се на углу улица ЈНА и Фрушкогорска
10.2.	Спомен плоча посвећена страдалим мештанима	80 и 81 КО Попинци	Налази се на згради Основнешколе „Слободан Бајић Гаја“, улица ЈНА бр. 3
10.3.	Спомен плоча посвећена погинулим фудбалерима	1429/87 КО Попинци	Налази се на свлачионици поред фудбалског стадиона, улица Стевана Ковачевића бр. 34
10.4.	Спомен парк са обелиском	1429/86 КО Попинци	Улица Стевана Ковачевића бр. 36
10.5.	Спомен плоча на кући Којој је боравио ОК КПЈ за Срем	72/1 КО Попинци	Улица Маршала Тита бр. 26
10.6.	Спомен плоче на кући	77/3 КО Попинци	Улица Маршала Тита бр. 10
	Прхово		
11.1.	Спомен читаоница	3951 КО Прхово	Данас предшколска установа „Влада Обрадовић Камени“, улица Сремска бр. 50
11.2.	Споменик палнм борцима и жртвама фашистичког терора	3951 КО Прхово	Испред зграде предшколске установе „Влада Обрадовић Камени“ (некадашња спомен-читаоница), улица Сремска бр. 50
11.3.	Биста Воје Јовановића Томе	3951 КО Прхово	Испред зграде предшколске установе „Влада Обрадовић Камени“ (некадашња спомен-читаоница), улица Сремска бр. 50
11.4.	Спомен плоча	3869/3 КО Прхово	На кући у улици Сремска бр. 67 (некад Главна)
11.5.	Спомен плоча на кући Вуке Ковачевића	3941/2 КО Прхово)	Улица Сремска бр.66
11.6.	Спомен плоча на месту куће Миленка Миловановића	3611/1 КО Прхово	Улица Шимановачка бр.19
11.7	Спомен плоча	3982 КО Прхово	На згради Основне школе „Слободан Бајић Паја“, улица Сремска бр.2
	Сибач		
12.1.	Спомен плоча	5 КО Сибач	На згради Основне школе „Слободан Бајић Паја“, улица Маршала Тита бр. 4-8

Редни број	Назив	Број парцеле	Опис локације
12.2.	Спомен комплекс посвећен палим борцима и жртвама	7/1 КО Сибач	У улици Светозара Милетића бр. 3
12.3.	Споменик ручконошама	686/1 и 686/3 КО Сибач	Десно уз пут од Пећинаца ка Добринцима, неких 15 м од пута на једној њиви десно ако долазимо из правца Пећинаца
	Сремски Михаљевци		
13.1.	Спомен плоча	544/2 КО Сремски Михаљевци	На згради Основне школе „Слободан Бајић Паја“, улица Шимановачка бр. 2
13.2.	Споменик палим борцима и жртвама фашистичког терора	457 КО Сремски Михаљевци	У центру села на углу улица Прховачка и Каналска
13.3.	Спомен гробница стрељаних родољуба	454 КО Сремски Михаљевци	У порти Српске православне цркве Светог Јована Богослова, улица Прховачка бб
13.4.	Спомен парк на Галовачком каналу	1253 КО Сремски Михаљевци	Поред пута који води од Сремских Михаљеваца ка Карловчићу.
	Суботиште		
14.1.	Споменик палим борцима н жртвама фашистичког терора	4 КО Суботиште	Испред зграде основне школе „Слободан Бајић Паја“ у Суботишту, улица Партизанска бр. 9
14.2.	Зграда старе основне школе - Партизанска школа	1 КО Суботише	Улица Партизанска бр. 9
14.3.	Спомен плоча палим борцима и жртвама фашизма	5 КО Суботиште	У згради Дома пензионера (некад у Земљорадничкој задрузи), улица Партизанска бр. 5
14.4.	Спомен плоча на месту куће Ђорђа Јеремића	278/1 КО Суботиште	Улица Партизанска бр. 2
14.5.	Спомен плоча на кући Јована Јовановића	272 КО Суботиште	Улица Каменова број 27
14.6.	Спомен плоча на месту куће Лисулов Милутина	281/1 КО Суботиште	Налази се на згради Месне канцеларије Суботиште, улица Каменова број 28
	Шимановци		
15.1.	Спомен обележје српским добровољцима од 1914. до 1918. године	828/3 КО Шимановци	У парку испред Основне школе „Душан Јерковић - Уча“, Трг светог Николаја бб
15.2.	Спомен плоча на згради Дома културе	325/2 КО Шимановци	Трг светог Николаја 9
15.3.	Спомен плоче	828/2 КО Шимановци	На фасади зграде Основне школе „Душан Јерковић - Уча", Трг светог Николаја бр.18
15.4.	Спомен плоче	828/2 КО Шимановци	У холу зграде Основне школе „Душан Јерковић - Уча“, Трг светог Николаја бр.18

За наведена добра издају се следећи услови чувања, одржавања и коришћења као и мере заштите:

- дозвољава се обнова, санација, конзервација и рестаурација, која неће угрозити споменичка својства и постојеће карактеристичне конструктивне и декоративне елементе објеката или обележја под заштитом; сви радови морају бити обављени према појединачним условима надлежне службе заштите;
- дозвољава се урбанистичко и хортикултурно опремање, уређење и одржавање припадајуће парцеле које неће угрозити споменичка својства објеката или обележја под заштитом; сви радови морају бити обављени према појединачним условима надлежне службе заштите;

- забрањује се уклањање и измештање наведених добра која уживају заштиту без добијања мишљења и сагласности надлежне службе заштите;
- забрањује се додавање нових елемената (плоча, украса) на наведена добра која уживају заштиту као и било каква друга измена истих без добијања одобрења и појединачних услова надлежне службе заштите;
- забрањује се извођење радова који могу угрозити статичку стабилност наведених добара која уживају заштиту;
- забрањује се подизања објеката у непосредној околини објеката или обележја под заштитом који архитектуром, габаритом или наменом могу угрозити њихова споменичка својства
- забрањује се складиштење отпадних и штетних материја у непосредној наведених добара која уживају заштиту.

За објекте који уживају додатну заштиту према Закону о ратним меморијалима („Сл. гласник РС“, бр. 50/2018) поменутим законом су уређена питања од значаја за заштиту, редовно одржавање, инвестиционо одржавање, уређење, уклањање и финансирање, одржавања и уређења ратних меморијала, успостављање и вођење прописаних евиденција, као и друга питања од значаја за ратне меморијале у Републици Србији и иностранству.

7.6. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Елаборат Прилога са мерама заштите од интереса за одбрану земље је саставни део Просторног плана општине Пећинци. Подаци у елаборату су тајни сходно чл. 14. Уредбе о критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и о утврђивању задатака и послова од посебног значаја за одбрану земље које треба штитити применом посебних мера безбедности („Сл. лист СРЈ" бр. 54/94 и Сл. гласник РС бр. 88/2009 и 111/2009). Прилог је степенован као ОДБРАНА, СЛУЖБЕНА ТАЈНА, ПОВЕРЉИВО. У Прилогу су прописане мере заштите које се примењују као саставни део овог Плана.

Приликом израде нижих планских докумената, обрађивачи су у обавези да Планове доставе на усаглашавање потребама одбране земље, при чему би Надлежно министарство заузимало ставове сходно потребама.

Заштита становништва, материјалних и културних добара од ратних дејстава и других несрећа и опасности планира се у складу са извршеном проценом угрожености и повредивости територије. Према Уредби о организовању и функционисању цивилне заштите („Службени гласник Републике Србије” број 21/92) општина **Пећинци није обухваћена заштитом првог, другог степена угрожености.**

Мере које повећавају отпорност простора за потребе одбране и заштите уграђене су у планска решења и спроводе се истовремено са израдом и спровођењем просторног плана: ограничавање велике концентрације становника, активности и физичких структура на једном месту, давањем акцента на равномерни и умерени раст градских, општинских и субопштинских центара, формирање система центара издиференцираних по нивоу функција, уз њихово опремање одговарајућим нивоом техничке и комуналне инфраструктуре, давање значаја примени мера за заштиту људског фактора и материјалних добара, стимулисање раста мањих градских и сеоских насеља и спречавању потпуног напуштања појединих сеоских насеља. Где год је могуће решавање водоснабдевања зонским системима уз што већу примену аутономних делова у тим системима за коришћење у посебним условима, обезбеђење вишестраног снабдевања прстенастим разводима електродистрибутивне мреже за

насеља, предвиђање изградње мањих електрана и њихово укључење у систем, како би се формирали аутономни системи за снабдевање струјом, рашчлањавање шумских комплекса и обрадивих површина на просторе међусобно раздвојене саобраћајницама, водотоковима, каналима, акумулацијама и сл. ватропреградним површинама. Код градских урбаних целина обезбедити зонирање функционално различитих намена (радне зоне, стамбене и сл.), обезбеђење слободног простора у насељима, заштићеног од пожара и рушевина и повезаног слободним простором дуж саобраћајница, водотокова и зелених површина у јединствен систем.

7.7. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И ТЕХНИЧКО ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА

- **Заштита од пожара**

Ватрогасно-спасилачко одељење (ВСО) се налази у улици Посавског одреда број 1, у Пећинцима и је у саставу Ватрогасно-спасилачког батаљона у Сремској Митровици. У саставу објекта за смештај припадника ВСО се налази гаражни простор за смештај ватрогасних возила, уређаја, справа и опреме са два гаражна места за ватрогасна возила.

Улице су довољне ширине и има веома мали број улица у којима је приступ ватрогасним возилима отежан. Јужни део општине Пећинци се налази под шумама па је опасност од избијања шумских пожара посебно у летњим месецима велика приликом суша. Екстремно високе температуре у дужем временском периоду током летњег периода и почетка јесени, без тромесечних кишних падавина, на подручју Срема доводи до последица у виду смањења приноса и појаве спорадичних пожара на територији општине Пећинци. Просторије за смештај припадника ВСО Пећинци не задовољавају услове, због малог простора посебно у гаражном делу. Број ватрогасних возила је на задовољавајућем нивоу али је проблем њихова старост, непоузданост и чести кварови, тако да је потребно постепено вршити замену старих возила и опреме новим.

Добровољно ватрогасно друштво (ДВД) „Деспот Ђурађ Бранковић“ из Купинова основано је 2014. године и тренутно броји 12 ватрогасаца волонтера. Оперативни су на територији целе општине Пећинци, али примарно у јужном делу општине, на подручју насеља Купиново, Ашања и Обреж која су најудаљенија од Пећинаца, да буду подршка професионалној ВСО из Пећинаца, јер на том делу територије у случају избијања пожара могу први да стигну на лице места и почну са интервенцијом до доласка ватрогасаца из Пећинаца.

Превентивна заштита и ефикасно елиминисање пожара, нарочито у зонама утицаја и ризика, обезбеђиваће се применом мера и критеријума противпожарне заштите утврђених законом, уз следеће додатне мере на руралном подручју територије града: обезбеђење саобраћајне приступачности свим деловима шума, коришћење техничке воде из водотока и малих акумулација, планско остављање противпожарних баријера (пруга и прогала) при сечи и пошумљавању, организовање службе за осматрање и јављање и др.

У погледу мера заштите од пожара неопходно је придржавати се следећег:

- сви објекти изводе се у складу са чланом 10. и 11. Закона о заштити од пожара („Сл.гласник РС” бр.111/09, 20/15, 87/18 і 87/18 - др. закони);
- пожара поред урбанистичких мера, потребно је примењивати и грађевинско-техничке мере у складу са прописима о изградњи објеката;
- објектима мора бити обезбеђен приступни пут за ватрогасна возила у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређење платоа за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Сл. лист СРЈ” бр. 8/95);
- спровести биолошко-техничку заштиту шума;

- обезбедити опрему, средства, довољно воде за гашење пожара;
- превентивне мере против појаве суше су пре свега агротехничке мере, али је веома значајна и изградња система за наводњавање који ће покрити све веће површине пољопривредног земљишта;
- хидрантска мрежа изводи се у складу са Правилником о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара („Сл.лист СФРЈ" бр.30/1991);
- гараже се изводе у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија („Сл. лист СЦГ" бр.31/05);
- дистрибутивни гасовод изводи се у складу са Правилником о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 бара;
- станица за снабдевање горивом изводи се у складу са Правилником о изградњи станица за снабдевање горивом моторних возила и о ускладиштавању и претакању горива („Сл. лист СФРЈ" бр. 27/71, 29/71 – исправка, „Службени гласник РС", бр. 108/2013).

- **Мере заштите од елементарних непогода**

Мере заштите од елементарних непогода обухватају превентивне мере за спречавање или ублажавање штетног дејства непогода, мере које се предузимају у случају непосредне безбедносне опасности или када наступе елементарне непогоде и мере ублажавања и отклањања последица, пре свега изазваних штета.

Реализација заштите од елементарних катастрофа и других облика угрожености у простору мора у потпуности да се заснива на поузданим подацима добијеним из перманентних општих и секторских истраживања за подручје територије општине и шире подручје, као и на релевантној документацији и подлогама, кроз формирање посебне информационе основе (катастар појединачних хазарда у простору, карте општих и појединачних ризика), у сарадњи са стручним службама надлежних (заинтересованих) локалних и републичких органа и институција.

Према добијеним условима Републичког хидрометеоролошког завода (РХМЗ) број 922-3-175/2023 од 05.12.2023. године на подручју обухваћеног Просторним планом постоје метеоролошке станице, хидролошке станице површинских вода, хидролошке станице подземних вода, лансирне (противградне) станице. У наредним табелама представљене су локације истих. Локације метеоролошких станица дате су у Табели бр. 21.

Табела бр. 21: Локације метеоролошких станица

Ред. број	Назив метеоролошке станице	Програм рада	WGS84 координате	
			Latitude (DEG)	Longitude (DEG)
1	Попинци	падавинска станица	44.92422222	20.00748611
2	Брестач	падавинска станица	44.86593333	19.90242778
3	Сремски Михаљевци	падавинска станица	44.86105000	20.03823611
4	Огар	падавинска станица	44.79471667	19.94710278
5	Обреж	падавинска станица	44.73709444	19.97388611
6	Ашања	падавинска станица	44.75542500	20.08193611
7	Купиново	падавинска станица	44.69883333	20.03680278

Олујни ветар као метеоролошка опасност може угрозити:

- дистрибуцију електричне енергије (чести кварови или хаварије на електродистрибутивном систему),

- телекомуникације (електронска комуникациона инфраструктура може бити оштећена услед јаких удара олујног ветра),
- пољопривредну производњу (полегање жита, преломи стабљика, ломљење грана, кидање и опадање листова, пупољака, цветова и плодова, расипање зрна из класа, чак и чупање стабала),
- саобраћај (обарање стабала, грана и саобраћајне сигнализације може узроковати застоје на путевима, али и директна оштећења на возилима, паркираним или у покрету),
- материјална добра (уништавање кровне конструкције),
- живот и здравље људи (услед ломљења грана или обарања стабала, подизања кровних конструкција и обарања других предмета олујним ветром).

Општина Пећинци се налази у изразито ветровитом, равничарском, северном, делу Србије. Ветрови на простору општине Пећинци су значајни због честине дувања, јер током године доминирају ветрови из северозапада и југоистока (кошава). Највећу честину има северозападни ветар који дува током целе године. Основне мере заштите су дендролошке мере које подразумевају формирање одговарајућих ветрозаштитних појасева довољне ширине (на деградираном земљишту, у оквиру комуналних површина, уз саобраћајнице и сл.) планско засађивање високог дрвећа у одређеном распореду и др. РХМЗ располаже хидролошким подацима са хидролошких станица површинских вода на реци Сави. Локације хидролошких станица површинских вода дате су у Табели бр. 22.

Табела 22: Локације хидролошких станица површинских вода

Ред. број	Назив водотока	Назив хидролошке станице	УТМ координате положаја станице		Кота „нуле“ (m.n.m.)
			X	Y	
1	Сава	Београд	456454	4962746	67,937 (HBT2)
2	Сава	Бељин - ТЕНТБ	420964	4945486	69,046 (HBT2)
3	Сава	Шабац	397077	4958227	72,245 (HBT2)
4	Сава	Сремска Митровица	389762	4980235	71,909 (HBT2)

Уколико се укаже потреба за пројектовањем хидротехничких објеката на мањим сталним или повременим/бујичним водотоцима у оквиру Просторног плана на којима РХМЗ не врши мерења и осматрања, хидролошке прорачуне карактеристичних рачунских великих вода треба урадити методама које се примењују за хидролошки неизучене сливове, а које се базирају на физичко-географским карактеристикама слива и анализи максималних годишњих падавина, при чему треба користити релевантне хидролошке податке и метеоролошке податке из Средње и мале воде одредити методама регионалне анализе.

На подручју Просторног плана налазе се пијезометри државне мреже хидролошких станица подземних вода у оквиру мреже РХМЗ. Локације пијезометара хидролошких станица подземних вода дате су у Табели бр. 23. Подаци са наведених пијезометара користе се за проучавање режима подземних вода, док се при изради геотехничких и хидрогеолошких подлога користе метеоролошки подаци

Табела бр. 23: Локације хидролошких станица подземних вода

Ред. број	Назив станице подземних вода	Гаус Кригерове координате		H (m.n.m.)
		X	Y	
1	Прхово	4971425	7421445	77,67
2	Обреж	4955300	7418825	78,99

У границама предметног Просторног плана налазе се лансирне (противградне) станице, са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете, које спадају у 1. категорију експлозивних материја. Заштитна зона око лансирних (противградних) станица је подручје у полупречнику од 500 m око станице. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од противградних станица Центра за одбрану од града, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ. Локације лансирних (противградних) станица дате су у Табели бр. 24.

Табела бр. 24: Локације лансирних (противградних) станица

Ред. број	Назив лансирне станице	Гаус Кригерове координате		H (m.n.m.)	Општина/Град
		X	Y		
1	170 - Попинци	7421459	4978084	85	Пећинци
2	171 - Сибач	7415284	4974026	78	Пећинци
3	172 - Прхово	7423463	4971594	74	Пећинци
4	173 - Шимановци	7428085	4969355	74	Пећинци
5	174 - Суботиште	7416998	4967517	78	Пећинци
6	175 - Карловчић	7424569	4963708	77	Пећинци
7	176 - Огар	7416448	4960322	78	Пећинци
8	177 - Обреж	7417864	4954743	77	Пећинци
9	178 - Ашања	7425941	4956855	76	Пећинци

Мере за превенцију и ублажавање последица елементарних непогода спроводиће се:

- правовременим предвиђањем, откривањем, праћењем и предузимањем превентивних и заштитних мера смањиће се ризик и последице ванредних и опасних метеоролошких појава (јаких пљускова кише и града, електричних пражњења и олујних ветрова) у пољопривредној производњи, насељима, привредним капацитетима и на далеководима;
- заштитом изворишта водоснабдевања и планираним развојем и реконструкцијом хидротехничке инфраструктуре обезбедиће се поуздано снабдевање становништва водом;
- мерама заштите јавних путева, у првом реду подизањем заштитних шумских појасева, прикупљањем и одвођењем атмосферских вода, као и изградњом асфалтног коловоза и појачаним одржавањем путева, обезбедиће се доступност насеља у периоду трајања и отклањања последица елементарних непогода. Реконструкцијом далековода на основу утврђеног оптерећења услед залеђивања обезбедиће се сигурније снабдевање подручја електроенергијом и безбедна експлоатација електроенергетских објеката у зимском периоду.

- **Заштита од земљотреса**

Као што је већ наведено подручје плана се налази у сеизмичкој зони од VII - VIII° МКС и може се закључити да на простору општине није потребно прибегавати посебним условима градње у сеизмичким условима.

Једна од основа при изради планских докумената, планирању и пројектовању објеката су и сеизмолошке подлоге. Њихов садржај представљају ефекти, очекиваних са различитом вероватноћом, земљотреса изражених најчешће преко сеизмичких интензитета или максималног хоризонталног убрзања. Законска регулатива по овој проблематици у нашој земљи није довољно развијена и усаглашена са светским стандардима па су тако у најчешћој употреби Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима („Службени лист

СФРЈ“ 31/81,49/82,29-83,21/88 и 52/90) по коме су основа за планирање и пројектовање сеизмички интензитети за повратни период од 500 година и Правилник о техничким нормативима за пројектовање и прорачун инжењерских објеката у сеизмичким подручјима (који нема законску снагу). За објекте ван категорије у процесу дефинисања параметара противтрусне градње законодавац је предвидео:

- прорачун пројектног земљотреса са вероватноћом појаве 70% за периоде од 100 година и
- максималног земљотреса са вероватноћом појаве 70% за периоде од 1000 година.

У оба примењивана правила планирања и пројектовања интензитет земљотреса је најчешћа основа за процену угрожености. Законодавац је предвидео могућност посебних истраживања којима би се утврдили пројектни параметри конкретних локација односно чији је резултат карта сеизмичке рејонизације за потребе израде планских докумената односно карта сеизмичке микрорејонизације за потребе пројектовања.

Увођењем ЕВРОКОД-а основа за процену сеизмичког хазарда је максимално очекивани земљотрес (вероватноћа 70%) за повратни период од 475 година и максимално хоризонтално убрзање у очекиваном фреквентном опсегу.

Обим и садржај сеизмолошке документације дефинише се пројектним задатком и пројектом истраживања, а у зависности од фазе израде пројектне документације као и од категорије објекта.

Утврђују се следеће смернице за урбанистичко планирање и израду техничке документације из аспекта прихватљивог сеизмичког ризика за насеља, индустријске и друге објекте:

- утврђени сеизмички хазард биће коришћен као један од критеријума за дефинисање намене појединих зона и површина за изградњу и степена концентрације физичких структура у насељима, деловима насеља и ваннасељским комплексима и локацијама и
- примењиваће се норме и кодекси сеизмоотпорног пројектовања.

Полазећи од процењеног сеизмичког ризика, установљавају се ограничења за развој, изградњу и уређење простора диференцирана према условима потреса, и то:

- ограничена сеизмоотпорна изградња за услове потреса од 8° MCS - у свим обухваћеним насељима изградња и замена оштећених новим објектима ограничава се на капиталне и објекте ван категорије, чија инвестициона вредност трпи повећане трошкове сеизмоотпорне изградње; док се изградња осталих објеката условљава потврдом одговарајуће ревидоване студије оправданости; а санација оштећених објеката дозвољава под прописаним условима сеизмоотпорног пројектовања;
- селективна сеизмоотпорна изградња за услове потреса од 7° MCS - у обухваћеним насељима изградња и замена оштећених новим објектима условљава се потврдом одговарајуће ревидоване студије оправданости; а санација оштећених објеката дозвољава под прописаним условима сеизмоотпорног пројектовања; и
- контролисана сеизмоотпорна изградња за услове потреса од 6° MCS – у обухваћеним насељима изградња нових, замена и санација оштећених објеката дозвољава се под прописаним условима сеизмоотпорног пројектовања, без посебних других ограничења.

Табела бр. 25: Препоруке за планирање са становишта сеизмичког ризика

Степен MCS Скале	Јачина земљотреса	Ефекат	Утицај на инфра и супраструктуру
V	Умерен	Осећају га сви људи у затвореним просторијама	Без оштећења. Функционисање 100%
VI	Средње јак	Осећају га сви људи на отвореном простору. На лошије изграђеним објектима могућа мања оштећења	Могућа мања оштећења на комуналној инфраструктури Функционисање 90% и више
VII	Јак	Могућа рушења појединих делова изграђених објеката Видљива оштећења појединих објеката (пукотине, оштећења кровова и димњака)	Мања оштећења комуналне инфраструктуре. Могући краћи прекиди у водоснабдевању, напајања електричном енергијом и ТТ везама Функционисање до 90% Отклањање кварова у периоду до 24 h
VIII	Врло јак	Рушење појединих објеката	Оштећење комуналне и могућа оштећења регионалне и магистралне инфраструктуре Функционисање до 75% Отклањање кварова у периоду до 72 h
IX	Разоран	Тешка оштећења и рушење објеката	Оштећења комуналне и регионалне инфраструктуре Функционисање до 50% Отклањање кварова у периоду до 7 дана
> IX	катастро-фалан	Тешка оштећења више од 50% објеката. Рушење изграђених објеката. Пукотине у тлу и промене на тлу и рељефу, промена водених токова	Тешка оштећења Потребна изградња нових и реконструкција оштећене инфраструктуре

Заштита од елементарних непогода базираће се на релевантним резултатима посебне студијско-аналитичке документације за дефинисање прихватљивог ризика угрожености од катастрофалних елементарних непогода.

- **Акцидентна загађења**

Опасност од настанка експлозије коју са собом носи складиштење, превоз, промет и рад са експлозивним материјама присутна је и у појединим технолошким процесима, а односи се на предузећа која се баве производњом и ускладиштењем нафте и нафтних деривата, као и гаса.

Одредбама Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18) дефинисано је да су опасне материје хемикалије и друге материје које имају штетне и опасне карактеристике.

Према условима добијених од стране Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине на подручју обухвата Просторног плана и у близини граница обухвата, постоје постројења која се налазе на листи СЕВЕСО постројења. Севесо постројење, односно постројење у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних јесте техничка јединица унутар комплекса где се опасне материје прозводе, користе, складиште, или се њима рукује. Постројење укључује сву опрему, зграде, цевоводе, машине, алате, интерне колосеке и депое, докове, истоварна

пристаништа за постројење, пристане, складишта или сличне грађевине, на води или копну, а које су нужне за функционисање постројења.

Према подацима регистра Севесо постројења од јануара 2024. године на територији општине Пећинци послује једно правно лице које у свом раду користи и складишти опасне материје. То је производни погон фабрике шећера „Суноко“ д. о. о . Нови Сад као складиште енергената (гас, мазут...) за сопствене потребе. Локација Погона је у Пећинцима, Орачко поље бб на к. п. 1785/7 К.О. Пећинци.

По питању заштите од акцидентних загађења, основне мере заштите се заснивају на управљању ризиком од удеса, и то кроз: идентификацију опасности; анализу последица; процену ризика; планирање мера за превенцију удеса или смањење ризика; организовање мера приправности и одговора на удес; као и планирање мера санације од последица удеса.

Мере заштите треба спроводити: за постојеће објекте и технологије (производња, складиштење, утовар, транспорт, претовар штетних и опасних материја), кроз превентивне мере и мере сталног надзора; за нове објекте, технологије и радове, као и код реконструкција постојећих, кроз обавезну израду процене утицаја и процене ризика на животну средину; израдом карте хазарда, чиме ће се утврдити потенцијални извори удесних загађења и правци транспорта опасних и штетних материја.

II ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА

1.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ЗА ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ ОДРЕЂЕНЕ ПЛАНОМ

Правила уређења и грађења се прописују за целу територију Просторног плана. Директно се примењују код непосредног спровођења плана за:

- грађевинска подручја насеља која су дефинисана уређајним основама насеља;
- пољопривредно, шумско и водно земљиште;
- инфраструктурне системе и објекте.

Не примењују се за подручја за која постоји важећа планска документација.

За просторе који нису дефинисани као грађевинско земљиште, односно грађевинско подручје, правила уређења и грађења су дата у поглављу 4. Правила уређења и грађења за просторе осталог земљишта (изван грађевинског земљишта).

Скупштина општине Пећинци донеће одлуку о комуналном реду, којом ће утврдити правила и обавезе власника и корисника изграђеног земљишта на уређењу и одржавању парцела у приватној својини.

1.1.1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ГРАЂЕВИНСКИХ ЗОНА ИЛИ КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ЦЕЛИНА ОДРЕЂЕНИХ ПЛАНОМ ПРЕМА МОРФОЛОШКИМ, ПЛАНСКИМ, ИСТОРИЈСКО АМБИЈЕНТАЛНИМ, ОБЛИКОВНИМ И ДРУГИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА

- **Зоне и појасеви заштите, резервисања, изградње и уређења простора**

Утврђују се **зоне, појасеви и комплекси** с посебним режимима и правилима изградње и уређења простора на подручју Просторног плана, и то:

- простори са посебним режимом заштите;
- заштитни појасеви у инфраструктурном коридору;
- привредно-радне зоне;
- зона комплекса посебне намене;
- започете и инициране зоне изградње.

- **ПРОСТОРИ СА ПОСЕБНИМ РЕЖИМОМ ЗАШТИТЕ**, установљени одредбама закона, одлукама на основу Закона, односно планских аката:
  - Заштитни појасеви траса и објеката инфраструктурних система;
  - Заштићени простор шума - комплекса посебне намене;
  - Заштита изворишта водоснабдевања у складу са одредбама Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС” бр. 92/08).

Остали инфраструктурни системи

Изградња траса и објеката инфраструктуре у складу са овим Планом реализује се директно на основу одредби Плана, под условом да се исти граде на парцелама јавног земљишта.

У случају изградње ван парцела јавног земљишта директно спровођење је могуће применом општих правила овог Плана уз сагласност корисника земљишта.

- **ЗАШТИТНИ ПОЈАСЕВИ У ИНФРАСТРУКТУРНОМ КОРИДОРУ**

У непосредном појасу заштите трасе и објеката постојећих и планираних инфраструктурних система – државних и општинских путева, као и некатегорисаних путева који повезују изграђене целине у атару истог и суседних насеља или чине саобраћајну мрежу насеља, затим далековода, водовода и оптичких каблова, успоставља се режим заштите ограничене и строго контролисане изградње и уређења простора дефинисано у поглављу 2.11. критеријуми којима се утврђује забрана грађења.

На подручју плана су следећи инфраструктурни коридори:

- Инфраструктурни коридор **- државни пут I А реда бр. 3 – А3** државна граница са Хрватском (гранични прелаз Батровци) – Београд;
- 400 kV, 220 kV и напојних 110 kV далеководи који се једним својим делом укрштају са обухватом плана.

- **ПРИВРЕДНО-РАДНЕ ЗОНЕ**

Привредно-радне зоне заузимају значајно место у привреди општини Пећинци и настојаће се, у будућем периоду, да се још више развијају, јер представљају основу запослености, остваривања друштвеног производа и националног дохотка чини привреда, којој ће се и у будућем развоју Пећинаца дати приоритет и то улагањем у постојеће капацитете и отварањем малих и средњих предузећа и предузетничких радњи, која ће се базирати на постојећој привреди.

У просторној структури општине Пећинци, издвајају се привредно-радне зоне и то по ободним, периферним, деловима насеља.

- **ЗОНА КОМПЛЕКСА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ**

Комплекси посебне намене на подручју плана су: „Никинци“ и „Шимановци“. За наведене комплексе надлежно Министарство је прописало услове изградње и заштите.

За комплекс посебне намене „Никинци“ дефиницане су зоне забрањене и ограничене градње на графичком прилогу. Прописане су зона забрањене градње 600 m, ограничене градње 900m, контролисане градње 1500 m од границе комплекса „Шимановци“. Зона заштите и посебне намене приказани су на Реферaлној карти бр. 3.

- **ЗАПОЧЕТЕ И ИНИЦИРАНЕ ЗОНЕ ИЗГРАДЊЕ**

Започета зона/појас изградње је континуално изграђено земљиште у делу атара насеља које се налази поред јавног пута.

Иницирана зона/појас изградње је дисконтинуално изграђено земљиште у делу атара насеља које се налази поред пута.

Изграђено земљиште у насељима на руралном подручју просторног плана чине грађевинске парцеле и катастарске парцеле или њихови делови са изграђеним објектима.

Изградња ће се приоритетно усмеравати у следеће центре и зоне на подручју Просторног плана: на изграђено земљиште у делу атара насеља које се налази поред јавног пута, ради рационалнијег уређења мреже саобраћајница у насељу и инфрастуктурног опремања тог дела насеља, у складу са Заштитом и одрживим коришћењем природе и природних вредности, вода и развоја хидротехничке инфраструктуре.

1.1.2. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЗОНА И ЦЕЛИНА ЗА КОЈЕ СУ ДАТЕ УРЕЂАЈНЕ ОСНОВЕ НАСЕЉА

У Плану су дате уређајне основе за осам насеља у оквиру којих је приказано: граница грађевинског подручја, намене површина, површине јавне намене са елементима за директно спровођење, коридори комуналне инфраструктуре, зоне заштите и услови спровођења. Уређајне основе су приказане на графичким прилозима у размери 1:2 500 за насеља: Ашања, Брестач, Карловчић, Обреж, Попинци, Прхово, Сибач и Сремски Михаљевци. У оквиру уређајне основе насеља дефинисани су центри насеља, централна зона са централним функцијама, становањем, мешовитом наменом и привредно - радне зоне. У појединим насељима у подручјима ван грађевинског подручја центра насеља, налази се грађевинско земљиште са наменом привредно-радне зоне.

Грађевинска подручја насеља приказана су у размери 1:10 000, такође, за сва поменута насеља. На овим картама је приказана граница целе катастарске општине са дефинисаном основном наменом земљишта (грађевинско, пољопривредно, шумско и водно земљиште), саобраћаним правцима и коридорима, и појединим значајним површинама посебне намене.

За подручје насеља Пећинци, Шимановци, Суботиште, Деч, Доњи Товарник, Огар и Купиново остају на снази важећи урбанистички планови, Планови генералне регулације, са смерницама које су прописане у поглављу Смернице за израду планске документације и спровођење плана.

У случају неслагања приказа на реферaлним каратама са графичким приказима Уређајних основа насеља, важе графички прилози Уређајних основа (Р1:2 500).

Насеља у Пећинцима су изграђена углавном у централном делу и формирају јединствено и компактно грађевинског подручја насеља. Због рационализације потрошње земљишта, грађевинско земљиште је планирано уз претежно постојеће саобраћајне коридоре.

1.2. ВРСТА И НАМЕНА ОБЈЕКАТА КОЈИ СЕ МОГУ ГРАДИТИ ПОД УСЛОВИМА УТВРЂЕНИМ ПЛАНОМ

Намене дефинисане овим планом представљају преовлађујућу намену на том простору, што значи да заузимају најмање 50% површине простора у којој је означена та намена.

- Свака намена подразумева и друге компатибилне намене које су дефинисане у поглављу 3.10. Компатибилни садржаји и врсте објеката по планираним претежним наменама у табели бр. 33.
- На нивоу појединачних грађевинских парцела намена дефинисана као компатибилна може бити и преовлађујућа или једина. У случају изградње појединачних објеката компатибилне намене важе правила грађења основне намене. Однос претежних и компатибилних намена је дат у правилима грађења за појединачне намене.
- На основу правила уређења, урбанистичких показатеља и правила грађења добијају се услови уређења и капацитет парцеле (блока).
- Постојећи објекти који имају параметре (висину објекта, индекс заузетости) веће од максимално прописаних у плану, се задржавају, уз могућност реконструкције у постојећим параметрима осим у појединачним случајевима дефинисаних правилима овог плана.
- Постојећи објекти намене која није компатибилна претежној намени блока се не могу дограђивати са постојећом наменом. У случају промене намене у компатибилну намену важе правила за нову намену објекта.

У оквиру грађевинског подручја дефинисане су површине јавне намене (јавне функције и службе) и површине осталих намена.

Површине за јавне намене обухватају постојеће земљиште и земљиште планирано за изградњу:

- Објеката јавних функција и служби:
  - Управа и администрација (месна канцеларија, ...);
  - Образовање;
  - Дечија и социјална заштита;
  - Здравство;
  - Култура;
  - Посебне намене.
- Саобраћајне инфраструктуре и објекте;
- Комуналних и инфраструктурних објеката и површина;
- Површина за спортске објекте и комплексе.

Површине осталих намена намењене су за:

- Становање;
- Мешовите намене;
- Пословање, привреда и производња – привредно - радне зоне;
- Верски објекти;
- Туризам;

Ван грађевинског подручја су:

- пољопривредно земљиште;
- шуме и шумско земљиште;
- водно земљиште.

1.3. ОПШТА И ПОСЕБНА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ОБЈЕКАТА

Правила уређења и грађења дата овим Планом су општа правила и важе за целу територију општине, осим за просторе за које су утврђена посебна правила одговарајућим урбанистичким односно планским документом.

Правила грађења дата овим Планом су основ за издавање локацијских услова (или другог акта у складу са законом) за изградњу на грађевинском и осталом земљишту (пољопривредном, шумском, водном) осим за просторе и објекте за које је прописана обавеза израде урбанистичког пројекта или урбанистичког плана.

Посебна правила уређења и грађења утврђују се израдом одговарајуће урбанистичке документације. Одређивање ових правила врши се на основу конкретних услова на терену и услова надлежних установа за прописивање истих, а у складу са важећом законском регулативом и правилима струке.

На подручјима за која постоји важећа планска документација могуће је радити измене и допуне тих планова или израда нових планова (детаљне или генералне регулације).

Код израде нових урбанистичких планова или измене и допуне постојећих планова, плански основ је овај просторни план, уз дефинисање услова изградње у складу са условима конкретне локације и са континуитетом урбанистичког планирања.

У појасу од 50 m од еколошког коридора или станишта на грађевинском земљишту (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) при изградњи саобраћајница са тврдим застором за моторна возила (у насељима, као и приступним саобраћајницама водопривредним објектимаван насеља) применити техничке мере којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и емањује утицај осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

1.3.1. ОПШТА ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ, НИВЕЛАЦИЈЕ И ПАРЦЕЛАЦИЈЕ И ВРСТА И НАМЕНА ОБЈЕКАТА КОЈИ СЕ МОГУ ГРАДИТИ У ОКВИРУ ПЛАНА

- **ОПШТА ПРАВИЛА ЗА РЕГУЛАЦИЈУ И НИВЕЛАЦИЈУ**

- **Регулација**

Регулација простора се заснива на систему елемената регулације, и то:
- урбанистичким показатељима (намена, индекс заузетости, спратност објекта);
- урбанистичким мрежама линија (регулациона линија, грађевинска линија, осовинска линија саобраћајнице, гранична линија зоне);
- правилима изградње (постављање објекта, удаљеност објекта, висина објекта, постављање ограде, паркирање и гаражирање и др.).

За урбанистичке параметре: индекс заузетости и спратност објеката, у плану су дате максималне вредности који се код директног спровођења плана не могу прекорачити.

За урбанистичке параметре: величина парцеле, удаљења грађевинске линије (сва удаљења), проценат зеленила, број паркинг места, у плану су дате минималне вредности који се код директног спровођења плана не могу прекорачити.

- Регулациона линија јесте линија која раздваја површину одређене јавне намене од површина предвиђених за друге јавне и остале намене.
- Регулациона линија и осовина саобраћајнице јавног пута су основни елементи за утврђивање саобраћајне мреже.

- Планирана регулациона линија у уређајним основама насеља дефинисана је координатама преломних тачака.
- Уколико планирана линија регулације на делу планираном за тротоар или објекат за одводњавање прелази преко неког дела постојећег објекта, тротоари се на том делу не изводе, а за објекат се могу издати локацијски услови за радове у оквиру постојећег габарита. За све нове објекте или доградњу постојећих, локацијски услови се издају према планираној регулацији.
- Насељска (примарна и секундарна) мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, ТТ мрежа, гасна мрежа, даљинско грејање) поставља се по правилу у појасу регулације.
- Појаси регулације се утврђују за постављање инфраструктурне мреже и јавног зеленила (дрвореди, паркови) у зонама парцела карактеристичне намене (јавног пута) као и ван тих зона (далеководи, нафтоводи, магистрални гасоводи, топловоди и сл.).
- Саобраћајним решењем датим у Уређајним основама насеља, обезбеђен је несметан пролаз, извођење и функционисање коловоза свих саобраћајница у обухвату Просторног плана, тачније Уређајних основа насеља. Постоји могућност минималног одступања геометрије саобраћајница планског решења у односу на фактичко стање. Из овога произилази да се ширина тротоара, приликом извођења саобраћајнице, прилагођава условима на терену, а одводњавање са коловозних површина се решава такође у зависности од локалних просторних могућности и уз сагласност управљача јавног пута на техничко решење.

- **Нивелација**

Планом је дефинисана нивелација јавних површина; висинске коте на раскрсницама улица су базни елементи за дефинисање нивелације осталих тачака које се добијају интерполацијом. Нивелација је генерална и у основи се ослања на постојеће стање, при изради пројектне документације она се може прецизније и тачније дефинисати у складу са техничким захтевима и решењима. Нивелација површина дата је у графичким прилозима Уређајних основа насеља.

- **Правила за регулацију блока**

Регулација блока, односно његова величина и облик, дефинишу се одређивањем регулационих линија. У Уређајним основама графички је дефинисана мрежа блокова (претежно неправилна) према расположивим катастарским подлогама, ситуационом снимку и ортофото снимку.

Регулациона линија блока је линија која раздваја површине јавне намене (улице, тргови, приступи) и остале површине блока.

У даљој детаљнијој планској разради могуће је редефинисање регулационе линије блокова, проширивањем постојећих регулација околних саобраћајница на ткиво блока, а такође је могуће уситњавање блокова увођењем нових саобраћајница, као и укрупњавање укидањем саобраћајница. При том није дозвољено да парцеле остану без излаза на јавну саобраћајну површину.

Вертикална регулација блока најчешће није јединствена него само преовлађујућа.

Висина новог објекта условљена је преовлађујућом висином објеката у блоку и објеката у наспрамном блоку.

У блоковима где су висине објеката уједначене, екстремно ниски појединачни објекти приликом надградње или замене новим (осим за објекте који су под неким видом заштите) могу се усагласити са преовлађујућом висином објеката у блоку, без обзира на урбанистичке параметре блока, који, у том случају, могу бити и прекорачени.

Услови заштите архитектонског непокретног културног наслеђа који се односе на непокретна културна добра, добра која уживају претходну заштиту и њихову заштићену околину, што се односи на појединачне објекте и градитељске целине и то у смислу изградње, доградње, конзервације, рестаурације, санације, адаптације, промене намене, обавезно по појединачним условима заштите. За градитељске целине постоји обавеза очувања постојеће вертикалне регулације. За изграђене парцеле у заштићеној околини дозвољава се изградња по посебним условима заштите, а за неизграђене постоји обавеза урбанистичке разраде локације.

У правилима грађења вертикална регулација је дата као максимална за одређену намену.

- **Правила за положај објеката**

Положај објекта у блоку регулише се дефинисањем грађевинских линија на парцели у односу на: регулацију блока, бочне суседне парцеле. Уз обавезу очувања хоризонталне уличне регулације у зонама градитељских целина.

Све грађевинске линије у границама парцеле морају бити постављене тако да:

- не представљају сметњу функционисању објекта на парцели,
- не представљају сметњу при постављању мреже инфраструктуре,
- не смеју да угрозе функционисање и статичку стабилност постојећих објеката на суседним парцелама.

Грађевинска линија даје максималну границу градње, у коју се уписује основа објекта. Основа објекта може бити мања од максималне границе градње.

Грађевинска линија може да буде на одговарајућој регулационој линији, или да буде повучена од регулационе линије ка унутрашњости блока (парцеле).

Грађевинска линија за надземне, подземне објекте и делове објекта који су у систему функционисања саобраћаја (подземни пешачки пролази, подземне гараже) и комуналних постројења дефинише се у појасу регулације јавних површина.

Грађевинска линија надземних, подземних објеката и делова објекта који нису у систему функционисања саобраћаја и комуналних постројења не могу изаћи из оквира регулационе линије.

У односу на суседне парцеле, објекти могу бити постављени:

- слободностојећи, када објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле – овај тип изградње захтева шири фронт парцеле и претежно је заступљен у свим сеоским насељима;
- у прекинутом низу, када објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле - овај тип изградње се јавља у централним зонама насеља и у осталим зонама код породичног становања са ужим парцелама;
- у непрекинутом низу (ивична градња) када објекат додирује обе бочне линије грађевинске парцеле. Овај тип изградње је редак и претежно се јавља у већим насељима.

У заштићеној околини добра која уживају претходну заштиту и градитељских целина положај објекта се одређује у складу са посебним условима заштите.

На објектима у непрекинутом и прекинутом низу бочни зидови објеката који су на граници парцеле изводе се без могућности отварања прозорских отвора, без обзира на висинску разлику.

Сви постојећи објекти задржавају постојеће грађевинске линије до замене објекта новим. Све нове интервенције на постојећим објектима, морају да се ускладе са правилима дефинисаним у правилима за интервенције на постојећим објектима за сваку намену.

Све подземне и надземне етаже објекта налазе се унутар вертикалних равни дефинисаних грађевинским линијама. Одступања делова објеката од овог правила дефинисана су на следећи начин:

- Уколико је различита од грађевинске линије осталих етажа објекта, грађевинска линија приземља и подземних делова објеката дефинише се посебно, растојањем у односу на грађевинску односно регулациону линију;
- Подземна грађевинска линија не сме да прелази границе парцеле.

Грађевинска линија подземних делова објекта (гараже и сл.) може се поклапати са бочним и задњом границом парцеле, а према регулационој линији може се поклапати са регулационом или са надземном грађевинском линијом у складу са правилима зоне/намене.

Уколико се грађевинска и регулациона линија поклапају испади на објекту (еркери, доксати, балкони, улазне надстрешнице без стубова, надстрешнице и сл.) на објектима могу прелазити регулациону линију:

- Дозвољена је изградња испада на објектима, чија се грађевинска линија поклапа са регулационом, уколико је ширина регулације мин. 12,0 m и то:
  - максимално 0,6 m од грађевинске линије ако је тротоар мањи од 3,5 m и то максимално на 40% површине уличне фасаде и на минималној висини од 4 m изнад тротоара;
  - максимално 1,0 m ако је тротоар већи од 3,5 m, а ширина улице већа од 15,0 m и то на максимално 50% површине уличне фасаде и на минималној висини од 4,0 m изнад тротоара;

Испади на објекту (еркери, доксати, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова, надстрешнице и сл.) не могу прелазити грађевинску линију према улици више од 1,60 m. Нису дозвољени испади на објекту ван грађевинске линије на делу објекта према унутрашњем дворишту као ни према бочним границама парцела, односно према суседним објектима, уколико је грађевинска линија приземља постављена на минимално прописаним удаљењима. Када је објекат повучен у односу на грађевинске линије не прописују се ограничења везана за изградњу испада на објекту.

Кровови у нагибу ка суседним парцелама морају бити удаљени (у хоризонталној пројекцији) мин. 1 m од границе суседне парцеле.

Испред регулационе линије зграде, у простору јавне саобраћајнице, не могу се накнадно градити степеништа и улази, а за реконструкцију заштићеног објекта - споменик културе, може се применити и другачије решење са циљем враћања аутентичног изгледа зграде у складу са условима Завода за заштиту споменика културе.

Излог трговинске радње може бити препуштен у односу на грађевинску линију максимално 30 cm, под условом да је минимална ширина тротоара 3,0 m.

- **ПРАВИЛА ЗА ПАРЦЕЛАЦИЈУ И ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈУ У БЛОКУ**

Грађевинска парцела јесте део грађевинског земљишта, са приступом јавној саобраћајној површини, која је изграђена или планом предвиђена за изградњу.

Услови за могуће трансформације (парцелацију и препарцелацију) парцела ближе су дефинисани у оквиру правила грађења за поједине зоне односно намене са истим правилима грађења.

Промена граница постојеће парцеле и формирање нових се врши на основу општих правила за парцелацију и препарцелацију и на основу посебних правила за одређену намену и тип блока, дефинисаних овим правилима грађења. Новоформиране парцеле треба да имају геометријску форму што ближу правоугаонику или другом облику који је прилагођен терену, планираној намени и типу изградње.

Подела постојеће парцеле на две или више мањих парцела врши се под следећим условима:

- подела се врши у оквиру граница парцеле;
- приступ на јавну површину новоформираних парцела може се обезбедити и са сукорисничких површина, преко парцеле приступног пута;
- поделом се не могу формирати парцеле које су субстандардне у погледу величине и начина градње у односу на планирани тип изградње.

Спајање две или више постојећих катастарских парцела ради формирања једне или више грађевинских парцела врши се под следећим условима:

- спајање се врши у оквиру граница целих парцела, а граница новоформиране парцеле обухвата све парцеле које се спајају;
- спајањем парцела важећа правила изградње за планирану намену и тип блока се не могу мењати, а капацитет се одређује према новој површини;
- спајањем се формира парцела на којој тип изградње, без обзира на величину парцеле, треба да буде у складу са непосредним окружењем, а у заштићеним подручјима у складу са условима заштите.

Парцелацијом и препарцелацијом две или више постојећих катастарских парцела могу се формирати две или више грађевинских парцела по правилима за спајање парцела и поделу парцела.

Дозвољава се формирање грађевинске парцеле спајањем катастарских парцела које се налазе у различитим зонама / наменама уколико су намене међусобно компатибилне.

На основу **пројекта препарцелације** на већем броју катастарских парцела може се образовати једна или више грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним у планском документу.

На захтев власника, односно закупца катастарске парцеле врши се исправка границе парцеле, припајањем грађевинског земљишта у јавној својини постојећој парцели, ради формирања катастарске парцеле која испуњава услове грађевинске парцеле, на основу пројекта препарцелације. Приликом израде пројекта препарцелације мора се поштовати правило да катастарска парцела у јавној својини која се припаја суседној парцели не испуњава услове за посебну грађевинску парцелу, као и да је мање површине од парцеле којој се припаја.

- **ПОСЕБНИ СЛУЧАЈЕВИ ФОРМИРАЊА ГРАЂЕВИНСКЕ ПАРЦЕЛЕ**

За грађење, односно постављање електроенергетских и објеката електронске комуникације или уређаја, може се формирати грађевинска парцела која одступа од површине или положаја предвиђене планским документом за ту зону, под условом да постоји приступ објекту, односно уређајима, ради одржавања и отклањања кварова или хаварије у складу са чланом 69. Закона о планирању и изградњи.

Постројења и објекти у функцији комуналне инфраструктуре (црпне станице, прекидне коморе, хидрофорске станице, постројења за прераду воде и отпадних вода и сл.) и инфраструктурни објекти (ГМРС, ТС веће од 35kV и сл.) граде се на формираној грађевинској парцели у складу са чланом 69. Закона о планирању и изградњи. Потребно је обезбедити приступ парцелама и зоне заштите у зависности од врсте објекта. Стога, за постављање трансформаторских станица 10/0,4 kV, 20/0,4 kV 35/0,4 kV и 35/10 kV, прикључно разводног постројења 10 kV, 20 kV и 30 kV, мерно-регулационих станица за гас код потрошача, електродистрибутивних, електропреносних, анемометарских и метеоролошких стубова, као и стубова електронских комуникација, не формира се посебна грађевинска парцела, такође, сходно члану 69. Закона о планирању и изградњи.

1.3.2. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ОБЈЕКАТА

- **Постојећи објекти који премашују урбанистичке параметре**

Код интервенције на постојећим објектима који не испуњавају неке од услова везаних за неопходна растојања од граница парцела и од суседних објеката, као и оних који прелазе спратност и индексе изграђености и индексе заузетости, могуће су измене у складу са правилима дефинисаним у правилима за интервенције на постојећим објектима за сваку намену.

Могуће је планирање и изградња више објеката на једној парцели:

- уколико су објекти функционална целина везана за заједничко коришћење једне парцеле;
- уколико је то предвиђено посебним правилима за зону или
- ако је тако дефинисано одговарајућом детаљнијом разрадом.

Ако се планира више објеката на парцели, укупни капацитети за изградњу парцеле се не могу прекорачити и морају се поштовати сви други услови везани за растојања објеката од граница парцеле, а међусобна одстојања објеката не могу бити мања него што је то код објеката на одговарајућим суседним парцелама.

За породично становање у унутрашњости парцеле дозвољава се и изградња помоћних објеката (гаража, остава и сл). Уколико је објекат са предбаштом повучен у односу на регулациону линију, гаража може бити у унутрашњости парцеле, на истој линији са објектом. Маневарски простор за приступ паркинг местима мора бити на парцели. Неопходна растојања која важе за стамбени објекат важе и за помоћне објекте, осим ако је у постојећем стању другачије. Изузетно помоћни објекти се могу поставити на мањем удаљењу или на међи уколико не угрожавају изграђене објекте на суседним парцелама.

Није дозвољено постављање отвора на међи према суседној парцели. Дозвољено је постављање помоћног објекта на мањој удаљености која је прописана од задате бочне и задње међе под условом да је испуњено минимално удаљење помоћног објекта од објеката на суседној парцели.

Помоћни објекти на парцели улазе у обрачун урбанистичких параметара. Ово правило се односи на надземне објекте, односно не односи се на септичке јаме, бунаре, цистерне и сл.

- **Постојећи објекти на парцелама намењеним за површине јавне намене**

Постојећи објекти или делови објеката који се налазе на парцелама јавних површина, коридорима саобраћајница и инфраструктурних водова или на парцелама јавних објеката, морају се уклонити.

- **Правила за изградњу нових објеката**

Објекат се поставља унутар простора оивиченог грађевинским линијама. Овим планом се не прописује обавезно постављање објекта на грађевинску линију. Објекат својим најистуренијим делом на тлу не сме да пређе грађевинску линију.

Прелажење делова објекта преко регулационе линије у јавну површину се дозвољава у виду еркера, балкона, тераса, надстрешница или сл., према условима овог плана, осим ако у плану детаљније разраде то није изричито забрањено.

Нови објекат се наслања на калкане суседних објеката у пуној површини калкана и не сме бити већи од габарита постојећег калкана. Уколико је суседни објекат предвиђен за замену, у лошем грађевинском стању, или својим изгледом не одговара планираној структури, габарит новог објекта може бити и већи од суседног.

На објектима у непрекинутом низу бочни зидови објеката према суседним парцелама изводе се без могућности отварања прозорских отвора, без обзира на висинску разлику или сагласност суседа.

За потребе вентилације и осветљавања помоћних просторија у стану (гардеробе, санитарни чворови и сл.) или заједничког степеништа у објекту дозвољава се формирање светларника. Приликом пројектовања новог објекта поштовати положај и димензије светларника постојећег суседног објекта, и пресликати га у пуној ширини. Површина светларника одређује се тако да сваком метру висине зграде одговара 0,5m^2 светларника, при чему он не може бити мањи од 6,0m^2.

Уколико се светларник усклади са положајем светларника суседног објекта, ова површина може бити умањена за 1/4. Минимална ширина светларника је 2,0 m. Површина светларника рачуна се у неизграђени део зграде. Минимална висина парапета отвора у светларнику је 1,8 m. Не дозвољава се отварање прозора или вентилационих канала на светларник суседног објекта. Мора се обезбедити приступ светларнику и одводњавање атмосферских вода. Није дозвољено надзиђивање и затварање постојећих светларника.

Ако је стационарни саобраћај решен на парцели, у приземљу објекта обавезно се планира колски пролаз минималне ширине 3,5 m. Слободни профил (светли профил) за колске пролазе износи 2,5 m.

У случају да је стационарни саобраћај на нивоу блока решен изградњом гараже или паркинг простора у унутрашњости блока, приступ се може остварити кроз приземље објекта, са минималном ширином пролаза од 6,0m за двосмерни саобраћај, а 3,5 m за једносмерни. Слободни профил (светли профил) за колске пролазе износи 2,5 m.

- **Обликовање завршне етаже и крова**

Последња етажа се може извести као пуна, са косим, равним или плитким косим кровом *(до 15 степени)* са одговарајућим кровним покривачем и атиком до дозвољене висине венца, као поткровље, мансарда или повучена етажа.

Кров се такође може извести и као зелени кров, односно раван кров насут одговарајућим слојевима и озелењен, у случају изградње објекта спратности мање од максималне планиране, односно без поткровља.

Поткровље: висина назитка поткровне етаже износи највише 1.6 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. Нагиб кровних равни прилагодити врсти кровног покривача. Максимални нагиб кровних равни је 45º.

Мансардни кров мора бити искључиво у габариту објекта (без препуста) пројектован као традиционални мансардни кров уписан у полукруг, максимална висина прелома косине мансардног крова износи 2.2 m од коте пода поткровља.

Прозорски отвори на поткровљу и мансардном крову се могу решавати као кровне баџе или кровни прозори. У оквиру кровне баџе могу се формирати излази на терасу или лођу. Облик и ширина баџе морају бити усклађени са елементима фасаде.

Под поткровљем се подразумева и **повучен спрат**, максималне спратне висине 3,8 m, чије је минимално повлачење у односу на фасаде 1,5 m. Наткривање повученог спрата решава се као раван кров или плитак коси кров, максималног нагиба до 10°, без корисне површине. Код повученог спрата дозвољено је наткривање отворене терасе транспарентном надстрешницом, која у складу са укупном архитектуром објекта не прелази задату висину. Искључује се свака могућност накнадног затварања наткривене терасе задње етаже. Није дозвољена примена на једном објекту и поткровља и повученог спрата.

Повучени спрат се односи на повлачење фасаде окренуте према површини јавне намене, а површину насталу повлачењем спрата предвидети да буде у функцији формирања проходних тераса као саставних делова стамбених јединица, с тим да ограда терасе мора бити транспарентна.

- **Одређивање висине објекта**

Правила о висини објекта важе за изградњу нових зграда, за надградњу и за доградњу постојећих зграда код даље планске разраде овог плана.

Висина објекта је удаљење венца последње етаже објекта, у равни фасадног платна, од коте приступне саобраћајнице. Код грађевинских парцела у нагибу висина се дефинише удаљењем од коте средње линије фронта грађевинске парцеле. Изражава се у метрима дужним.

Угаона зграда, односно, зграда усмерена ка два улична правца, која се додирују под правим углом, може да буде виша од суседних зграда, у зони угла, али не више од једне етаже.

У посебним случајевима, у улицама које већ имају формирану висинску регулацију, или је она видно започета на главним деоницама тих улица, висина нових зграда се усклађује са затеченом висинском регулацијом. Усклађивање висине постојећих и планираних објеката се односи на висину венца објекта. Одступање од 1/5 спратне висине (ниже или више од венца постојећег објекта) се рачуна за складно повезивање.

Приликом пројектовања објеката који се налазе на граници са зоном мање спратности обезбедити складно повезивање венаца на објектима, степеновањем спратности, везним елементима или елементима на фасади.

Максимална спратна висина пословног дела објекта је 5,0 m, а стамбеног дела је 3,5 m. Спратна висина производних објеката зависи од технолошког процеса.

- **Одређивање коте приземља**

Нулта кота је тачка пресека линије терена и вертикалне осе објекта.

Кота приземља планираних објеката може бити макс. 1,2 m виша од нулте коте. Изузетно кота приземља може бити већа од 1,2 m у случају када је потребно нови објекат уклопити у постојећу амбијенталну целину или предеону целину. Наведени изузетак се примењује уз правила грађења за појединачне намене.

Кота приземља планираних објеката на равном терену не може бити нижа од нулте коте.

Кота приземља планираних објеката на стрмом терену са нагибом од улице (наниже), када је нулта кота нижа од нивелете јавног пута, може бити максимум 1,2 m нижа од коте нивелете јавног пута.

Кота приземља планираних објеката на стрмом терену са нагибом ка улици (навише), уколико је кота терена више од 2.0 m виша од од нивелете јавног пута, може бити максимум 3.2 m виша од коте нивелете јавног пута.

На стрмом терену са нагибом, који прати нагиб сабраћајнице, кота приземља се одређује у тачки са које је остварен прилаз објекту, а према наведеним елементима.

Ако парцела на стрмом терену излази на два могућа прилаза (горњи и доњи), одређују се и две коте приземља од којих се утврђује дозвољена спратност посебно за делове зграде оријентисане на горњу и доњу прилазну зону. Друга правила грађења важе у потпуности и за овај случај.

Код објеката у чијем приземљу се планира нестамбена намена (пословање) уколико се грађевинска и регулациона линија поклапају, кота приземља може бити максимално 0,2 m виша од нулте коте, при чему се висинска разлика решава денивелацијом унутар објекта.

Уколико је грађевинска линија повучена од регулационе, кота приземља нестамбене намене је максимално 1.2 m виша од нулте коте, а приступ пословном простору мора бити прилагођен особама са смањеном способношћу кретања.

Код изграђених објеката задржавају се постојеће коте приземља.

- **Правила за интервенције на постојећим објектима**

Све интервенције (радови) на објектима морају бити у складу са правилима овог плана и мерама заштите уколико постоје за предметни простор. За све интервенције на постојећим јавним објектима, објектима под заштитом и објектима који имају локалну вредност (реперни објекти, амбијентални објекти и сл.), потребно је да инвеститор у фази израде пројектне документације прибави сагласност аутора пројекта објекта или струковног удружења. За све интервенције на објектима под заштитом меродавни су услови надлежне институције за заштиту културних добара.

Надзиђивање постојећих објеката је могуће ако се истраживањима утврди да је исти фундиран на одговарајући начин и да увећање оптерећења на темеље неће изазвати штетне последице по објекат. Доградња постојећих објеката захтева правилан избор дубине и начина темељења. Постојеће објекте, односно њихове темеље штитити адекватним геотехничким мерама.

Дозвољава се пренамена постојећег стамбеног простора и помоћних простора у објекту у пословни простор и обратно, као и побољшавање услова становања (изградња купатила, замена инсталација, увођење централног грејања и сл.).

У случају надградње, доградње, реконструкције (уколико се повећава број независних функционалних јединица у објекту тј. број станова или пословног простора), пренамене помоћног простора у независну стамбену јединицу или пословни простор као и остале интервенције на објекту које имају за последицу увећавање броја независних стамбених или пословних јединица мора се обезбедити потребан број паркинг места према нормативима за сваку нову функционалну стамбену или пословну јединицу.

- **Правила за објекте чија је изградња започета пре доношења плана**

Поступак изградње објеката који је започео пре доношења овог плана може се завршити у складу са добијеним локацијским условима или добијеном грађевинском дозволом.

Објекти чија је изградња започета без дозволе за изградњу, локацијске услове и дозволу за изградњу добијају у складу са правилима овога плана, за подручја за директну примену плана.

- **Додавање крова на објекту са равним кровом - без поткровља**

Додавање крова на објекту са равним кровом без поткровља ради се у случају лошег стања равног крова, те је постављање плитког косог крова са максималним нагибом до 15% оптимално решење. Нову кровну конструкцију треба поставити повлачењем иза венца или зидане ограде равног крова. Уколико то није могуће, може се поставити на венац зграде, али није дозвољено истурање крова ван равни фасаде, односно кров не сме да излази из габарита зграде.

Висина слемена надзиданог дела не сме прећи максималну висину слемена вишег суседа који се планом задржава.

- **Додавање крова на згради са равним кровом - са поткровљем**

У случајевима када сам објекат или окружење има такве архитектонске карактеристике да појава косих и мансардних кровова не нарушава карактер објекта или целине, могуће је применити и додавање крова са корисним поткровљем.

- **Промена намене подрума**

Промена намене подрума је накнадна интервенција којом се подрумске просторије у постојећем објекту повезују са спољним простором или другим деловима зграде са намером да се добије нови користан простор намењен за пословне садржаје, станарске оставе, помоћне просторије, ТС, магацински простор и др. Улаз, односно денивелисани приступ подрумским просторијама, мора се обезбедити у оквиру припадајуће парцеле објекта. Становање у подруму се не дозвољава.

- **Доградња новог дела зграде**

Доградња објекта подразумева проширење основе постојећег објекта према условима за парцеле типа блока у којем се интервенција изводи.

Новосаграђени делови објекта морају својим димензијама, материјалима и стилом да се уклапају како са старијим објектом, тако и са околним објектима.

Надзиђивање предметних објеката је могуће ако се истраживањима утврди да је исти фундиран на одговарајући начин и да увећање оптерећења на темеље неће изазвати штетне последице по објекат. У супротном потребно је спровести одговарајуће интервенције на темељима као санационе мере или пак у терену, како би се омогућило прихватање додатног оптерећења.

Такође је могућа и накнадна изградња подрумских просторија уколико геомеханички услови терена и ниво подземних вода то дозвољавају, са намером да се добије нови користан простор намењен за гараже, пословне садржаје, станарске оставе, помоћне просторије, ТС, магацински простор и др. Улаз, односно денивелисани приступ подрумским просторијама, мора се обезбедити у оквиру припадајуће парцеле објекта. Становање у подруму се не дозвољава.

- **Реконструкција и доградња објекта у циљу изградње конзолних тераса**

Дозвољена је накнадна доградња конзолних тераса једновремено за цео објекат, према јединственом пројекту на који се мора прибавити сагласност аутора објекта или ако то није могуће, одговарајуће струковне организације.

- **Доградња вертикалних комуникација (степеништа и лифтова)**

Доградња елемената комуникација - лифтова и степеништа, дозвољава се у свим зонама под условом да предметна интервенција не угрожава функционисање и статичку стабилност постојећег објекта и објеката на суседним парцелама. Сви елементи вертикалних комуникација морају бити заштићени од спољних утицаја.

- **Затварање отворених делова објекта (балкона, лођа, тераса, пролаза и колонада)**

У блоковима породичног становања, дозвољено је затварање тераса, лођа и веранди, под условом да овом интервенцијом неће бити угрожени објекти суседних парцела (правило о минималном растојању између објеката).

Код вишепородичног становања могуће је затварање лођа и тераса према унутрашњем дворишту. Затварање свих тераса на уличној фасади мора се изводити на исти начин, у истом материјалу и боји, у складу са постојећим елементима зграде.

Не дозвољава се затварање простора приземне етаже уколико је она повучена у односу на горње спратове. Није дозвољено простор између стубова колонаде затварати и претварати у користан простор.

Не дозвољава се затварање пролаза у унутрашњи део блока, било да се тај пролаз остварује кроз приземље објекта или између два физички одвојена објекта.

Интервенције (које се односе на потпоглавља Правила за изградњу нових објеката, Обликовање завршне етаже и крова, Одређивање висине објекта, Промена намене подрума, Доградња новог дела зграде, Реконструкција и доградња објекта у циљу изградње конзолних тераса, Доградња вертикалних комуникација (степеништа и лифтова), Затварање отворених делова објекта (балкона, лођа, тераса, пролаза и колонада) у зони градитељске целине и заштићеној околини, као и на парцелама непокретног културног добра или добра које ужива претходну заштиту се могу изводити искључиво по посебним условима заштите.

- **Инжењерскогеолошки услови**

Техничка документација се израђује на основу геотехничког елабората, геодетских, сеизмолошких и осталих подлога, односно елабората, у зависности од врсте и класе објекта, посебности локације на којој се планира грађење објекта и од врсте техничке документације у складу са Правилником о садржини, начину и поступку израде и начину вршења контроле техничке документације према класи и намени објеката („Службени гласник РС“, бр. 96/2023).

2. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

2.1. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

У складу са чланом 2. Закона о планирању и изградњи, **објекти јавне намене** су објекти намењени за јавно коришћење и могу бити објекти јавне намене у јавној својини по основу посебних закона (линијски инфраструктурни објекти, објекти за потребе државних органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе итд.) и остали објекти јавне намене који могу бити у свим облицима својине (домови здравља, домови за старе, објекти образовања, отворени и затворени спортски и рекреативни објекти, објекти културе, саобраћајни терминали, поште и други објекти). Правила дефинисан овим просторним планом примењују се за објекте јавне намене у свим облицима својине.

Уколико се јави потреба за новим објектима и површинама јавне намене, исти се могу градити у оквиру целе површине плана, уз израду Плана детаљне регулације, односно Урбанистичког пројекта за већ дефинисане површине јавне намене и за постојеће објекте код повећања постојећих капацитета (површина).

Могућа је и реконструкција или доградња појединих постојећих објеката како би се задовољиле потребе становника и побољшао квалитет објеката јавне намене.

Реконструкција постојећих објеката је дозвољена по правилима за изградњу нових објеката, и то:

- грађевинска парцела за сваку појединачну планирану намену је дефинисана у текстуалном делу ппана;

- положај објекта према регулационој линији је одређен грађевинском линијом, која се по правилу поставља на 3 – 5 метара од регулационе линије, тачан положај се утврђује израдом Урбанистичког пројекта или Плана детаљне регулације, у зависности од врсте јавног објекта, карактера насеља и изграђеног околног ткива;
- могућа изградња подрума, уз претходну проверу нивоа подземних вода.

За све објекте јавне намене који су у статусу добра које ужива претходну заштиту, на њихивим парцелама и у заштићеној околини или који се налазе у саставу Градитељских целина и заштићених околина, за све интервенције на изградњи нових јавних објекта или реконструкцији и доградњи постојећих морају прибавити посебни услови заштите.

- **Општа правила за постављање инфраструктуре**

Примарна и секундарна мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, електро мрежа, итд.) се постављају у појасу регулације јавних саобраћајница или у приступном путу ако је сукорисничка или приватна својина.

Подземни и надземни водови комуналне инфраструктуре, електроенергетске и гасне мреже, мреже електронске комуникације и радиодифузних система постављају се испод / изнад јавних површина и испод осталих парцела уз претходно регулисање међусобних односа са власником (корисником) парцела.

Постројења и објекти у функцији комуналне инфраструктуре (црпне станице, прекидне коморе, хидрофорске станице, постројења за прераду воде и отпадних вода) и инфраструктурни објекти (ГМРС, МРС, ТС веће од 35kV и сл.) граде се на формираној грађевинској парцели у складу са чланом 69. Закона о планирању и изградњи. Потребно је обезбедити приступ парцелама и зоне заштите у зависности од врсте објекта. Величина парцеле се одређује у складу са технологијом објекта, али тако да се објекат поставља као слободностојећи на минимум 3 m од граница парцеле.

Водови подземне инфраструктуре се морају трасирати тако да:

- не угрожавају постојеће или планиране објекте, као и планиране намене коришћења земљишта;
- да се подземни простор и грађевинска површина рационално користе;
- да се поштују прописи који се односе на друге инфраструктуре;
- да се води рачуна о геолошким особинама тла, подземним водама;
- укрштај са путем врши се постављањем инсталације кроз прописано димензионисану заштитну цев, постављеном подбушивањем управно на осу пута. Заштитна цев је на дубини од 1.35 m од коте коловоза, а дужина је за по 3.0 m већа од крајњих тачака попречног профила пута;
- паралелно вођење је могуће на 3.0 m од крајњих тачака попречног профила пута или од ивица коловоза или мање уз пројекат мера заштите пута од хаварије.

Објекти који се налазе у заштитном појасу инфраструктурних коридора обилазнице или појасу далековода остају у својим (постојећим) габаритима, без могућности доградње или изградње у том појасу.

За све што није дефинисано у плану посебним правилима, важе општа правила урбанистичке регулације из важећег Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Службени гласник РС“, бр. 22/2015).

За парцеле и објекте који се налазе у режиму заштите непокретног културног наслеђа морају прибавити посебни услови заштите.

- **Општи услови за изградњу објеката јавне намене:**
- поштовање локација свих планираних садржаја јавне намене;

- јавни објекти својом архитектуром и обликовањем представљају репере у простору и дају препознатљив печат насељу;
- поред физичких структура у формирању просторно - функционалних целина важну улогу треба да имају и отворени простори и паркови;
- обезбедити приступ лицима са посебним потребама на коту приземља спољњим или унутрашњим рампама, минималне ширине 90 cm.

Величина објекта мора бити у складу са важећим прописима и нормативима за одговарајуће јавне делатности, која ће се обављати у објекту.

Спратност и тип објеката зависи од његове функције и мора бити прилагођен условима локације (спратности до П+2 зависно од функције, оријентационо h=15 m).

Комплекс мора бити уређен тако да буде у складу са функцијом објекта и прилагођен условима локације и окружењем.

Обзиром на садашњи број корисника план не предвиђа значајно повећање јавних објеката, међутим уколико се јави потреба за неким видом доградње или евентуалне изградње новог објекта на парцели важе следећа правила грађења која се разрађују Урбанистичким пројектом или Планом дтаљне регулације:

- Могуће пратеће намене у оквиру парцеле су друге јавне површине и јавни објекти, зеленило, спортско-рекреативни садржаји мањег обима (терени за мали фудбал, кошарку, одбојку и сл.), комерцијални садржаји (али само као пратеће намене основној намени).
- Намена објеката чија је градња забрањена у оквиру комплекса је изградња било каквих објеката (објеката мешовитог пословања и привређивања), који би могли да угрозе животну средину и основну намену (процена ризика).
- Забрањено је обављање делатности у објектима које вибрацијама, буком, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима могу да угрозе околину и не представљају намену компатибилну основној намени.
- Грађевинска линија**:** по правилу се поставља на 3-5 метара у односу на регулациону линију.
- Најмања удаљеност објекта од границе суседне парцеле износи 3,5 m.
- Најмања међусобна удаљеност објеката у оквиру парцеле износи минимално половину висине вишег објекта.
- Врста објеката обзиром на начин изградње, претежно је слободностојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

- **Услови за изградњу других објеката на парцели**
- Дозвољена је изградња више објеката у склопу планираног комплекса.
- Дозвољена је изградња помоћних објеката у склопу планираног комплекса, али искључиво у складу са планираном наменом.

- **Архитектура и обликовање**

Савремено архитектонско решење које треба да је у складу са његовом функцијом и непосредним окружењем, али уједно да задовољава све потребне нормативе датих у правилама уређења.

- **Стандарди приступачности**

У процесу пројектовања придржавати се Правилника о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

- **Спровођење**

  - За постојеће објекте јавне намене код којих се не повећава површина корисног простора, директно се примењује овај просторни план.
  - За изградњу нових објеката јавне намене који нису планирани овим планом и за које није прибављено земљиште, потребна је израда Плана детаљне регулације.
  - Разрадом кроз УП или ПДР, потребно је ближе и детаљније дефинисати све услове и параметре за изградњу који су дати овим планом, као и недостајуће параметре, у зависности од локације.

За објекте добра који уживају претходну заштиту и њиховим парцелама (односи се на тачке Општи услови за изградњу објеката јавне намене, Услови за изградњу других објеката на парцели, Архитекгура и обликовање, Стандарди приступачности, Спровођење) као и за објекте и парцеле у саставу Градитељких целина и заштићеној околини обавезно је прибављање услова заштите непокретног кулгурног наслеђа.

2.1.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

- **УПРАВА И АДМИНИСТРАЦИЈА**

Код изградње нових и доградње постојећих објеката важе општа правила за површине и објекте јавне намене и прописује се:

- степен заузетости – максимално 70%;
- зеленило и интерне саобраћајнице – минимум 30%;
- спратност – за постојеће објекте 1 етажа више од постојеће; за нове објекте П+2 (макс. h=15 m);
- удаљења од границе парцеле:
  - за надградњу може се дозволити задржавање постојећег габарита;
  - за доградњу – дограђени део објекта мора да буде 4 m од границе парцеле;
  - доградња према фронту, односно према саобраћајници се врши према постојећој грађевинској линији објекта;
- потребно је предвидети 1ПМ на 60 m^2 пословне површине за јавне објекте у оквиру парцела објеката. Уколико код постојећих објеката није могуће обезбедити потребан број паркинг места, паркирање се може обезбедити на јавном паркингу максималне удаљености од објекта 150 m.

Спровођење: Урбанистички пројекат за постојеће објекте и нове објекте уколико је прибављена површина јавне намене и ПДР за нове објекте уколико није прибављена површина јавне намене.

- **ОБРАЗОВАЊЕ**

ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Општа правила и нормативи за уређење и грађење објеката основног образовања:

- број ученика у учионици је 25-30;
- изграђена површина је мин. 8 m^2 по ученику;
- површина школског комплекса је 25-30 m^2 по ученику;
- индекс заузетости парцеле је макс. 30%;
- спратност објеката је макс. П+2 (макс. h=15 m);

- зелене површине су мин. 40%;
- саставни део комплекса су отворени спортски терени и фискултурна сала.

При решавању слободних простора школског комплекса, треба задовољити две основне функције: санитарно - хигијенску и фискултурно-рекреативну.

Најчешћи облик у решавању уређења школског дворишта је комбинација геометријског и пејзажног стила.

Основне површине које школско двориште треба да обухвата сем објеката су:

- отворене површине за физичку културу,
- економско двориште,
- школски врт,
- слободне зелене површине.

Могуће пратеће намене:

Друге јавне површине и објекти јавних намена, зеленило, спортско рекреативни садржаји мањег обима (терени за мали фудбал, кошарку, одбојку и сл.).

Забрањено је обављање делатности:

У објектима које вибрацијама, буком, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима могу да угрозе околину и не представљају намену компатибилну образовању, као претежној намени објеката.

За све објекте основног образовања паркирање и гаражирање обезбедити ван комплекса, осим за сопствена возила и возила запослених (мин 10% од потребног броја ПМ), а према општим условима за паркирање за јавне службе.

Саставни део функције и ликовности објеката је озелењавање комплекса и уређење простора за игру на отвореном.

Обавезно је ограђивање школског комплекса. Ограђивање је могуће урадити транспарентном оградом, или комбинацијом зиданог парапета и транспарентне ограде. Укупна максимална висина ограде је 2,2 m, док је парапет максимално висок 60 cm. Улазне капије, пешачке и колске се отварају ка унутрашњости парцеле.

За све објекте основног образовања обезбедити максималну комуналну опремљеност (вода, канализација, струја, телефон, грејање).

Побољшања треба усмерити на квалитет опреме и материјала, инфраструктурну опремљеност простора, човекомерност простора и саму безбедност ученика.

За објекте добара која уживају претходну заштиту и њехове парцеле, као иа објекге у саставу Градитељских целина за све облике изградње и доградње морају се прибавити посебни услови заштите.

СРЕДЊОШКОЛСКО ОБРАЗОВАЊЕ

Објекте је могуће адаптирати, реконстуисати и дограђивати у случају недостатка или додатног уређења школског простора. Неопходно је испоштовати урбанистичке нормативе:

* учионички простор.....1,8-2,0m^2/ученику;
* школски простор.....10-12m^2/ученику;
* школско двориште.....15-25m^2/ученику
* спратност.....до П+2 (мах h=15 m);
* степен заузетости 40%;
* паркинг место..... 1ПМ на 6 запослених.

Паркирање обезбедити са 40% потребних места у оквиру комплекса.

У оквиру комплекса поред прописима утврђених садржаја, треба предвидети и друге могуће и пожељне компатибилне намене: научно-истраживачке установе, спортско-рекреативни полигони.

Обавезно је ограђивање комплекса средњих школа и ученичких домова. Ограђивање је могуће урадити транспарентном оградом, или комбинацијом зиданог парапета и транспарентне ограде. Укупна максимална висина ограде је 2,2 m, док је парапет максимално висок 60 cm. Улазне капије, пешачке и колске се отварају ка унутрашњости парцеле.

Све слободне површине обавезно уређивати и одржавати као парковско зеленило.

Могуће пратеће намене:

Друге јавне површине и објекти јавних намена, зеленило, спортско рекреативни садржаји мањег обима (терени за мали фудбал, кошарку, одбојку и сл.).

Ученички дом

Укупна величина комплекса - површина земљишта за дом ученика треба да задовољи стандард од минимално 15 - 18 m^2 површине земљишта по кориснику смештаја / ученику.

Дозвољена су одступања од прописаног стандарда за величину локације-комплекса и објекта, који се налазе у ужем градском језгру или у делу насеља у којем није могуће обезбедити довољну површину земљишта.

Минимални капацитет дома ученика је 50 кревета / корисника. Према предвиђеним капацитетима, за минимум од 200 ученика, планира се комплекс који може да опслужи око 300 корисника.

Паркинг простор - интерни паркинг простор у оквиру комплекса са минимално 5-10 паркинг места за запослене и кориснике смештаја. Паркинг простор треба да гравитира просторној целини главног улазног дела у објекат.

Укупна нето корисна површина објекта - смештајног дела са пратећим садржајима треба да испуњава критеријум обрачунат по кориснику смештаја/ученику који износи минимално 10 - 12 m^2 нето корисне површине по кориснику смештаја/ученику.

Спратност објекта - Максимална спратност објекта П+3 (приземље и три спрата, мах h=15,5 m) не рачунајући подземне етаже (подрум, сутерен и др.).

Спровођење за све објекте образовања: Урбанистички пројекат за постојеће објекте и нове објекте уколико је прибављена површина јавне намене и ПДР за нове објекте уколико није прибављена површина јавне намене.

ПРЕДШКОЛСКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

Приликом изградње, реконструкције (доградње) објекта предшколског образовања и васпитања потребно је задовољити следеће критеријуме:

- капацитет макс. 270 деце, оптимално у групама по 15-20
- потребна изграђена површина (БРГП) .....6-8 m^2/по детету;
- потребна површина комплекса .....20-25 m^2/по детету;
- степен заузетости 40%;
- спратност: .....П до П+1 (h=5 – 8,5 m);
- уређена зелена површина минимално 50%;
- Паркирање.....1Пм/100 m^2 НГП.

Могуће је учешће приватног сектора у овој области, према истим нормативима као и за јавне објекте.

Дозвољава се претварање стамбених, или нестамбених простора у просторе за дневни боравак деце, у приземљима и са приземљима повезаним просторима, који чине јединствену целину, под условом да: постоји или је могуће формирати посебан улаз, постоји могућност за задржавање возила без ометања саобраћаја чији је број у

складу са бројем деце, постоји начин за решавање утицаја додатне буке на суседне намене. Препоручују се могућност формирања јединица за дневни боравак деце са мањим бројем деце, у индивидуалним објектима на парцели са мањим бројем станова и могућношћу боравка деце на отвореном. У новим, односно адаптираним просторима намењеним дечјим установама, препоручују се мањи капацитети, максимално до 25 деце по објекту.

Није могуће организовати објекте предшколског васпитања уколико се у склопу преовлађујуће намене становања планирају и следеће намене: производња, производно занатство, складишта и други садржаји који загађују животну средину или могу да утичу на безбедност боравка деце.

Саставни део функције и ликовности објеката је озелењавање комплекса и уређење простора за игру на отвореном.

Обавезно је ограђивање комплекса предшколске установе. Ограђивање је могуће урадити транспарентном оградом, или комбинацијом зиданог парапета и транспарентне ограде. Укупна максимална висина ограде је 2,2 m, док је парапет максимално висок 60 cm. Улазне капије, пешачке и колске се отварају ка унутрашњости парцеле.

За све објекте предшколског васпитања обезбедити максималну комуналну опремљеност (вода, канализација, струја, телефон, грејање).

Спровођење: Урбанистички пројекат за постојеће објекте и нове објекте уколико је прибављена површина јавне намене и ПДР за нове објекте уколико није прибављена површина јавне намене.

- **СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА**

Опремање објектима установа социјалне заштите извршити према максималним нормативима у складу са потребама и програмима надлежних институција.

Установе социјалне заштите (дневни центри) подразумевају следеће форме:

- прихватилишта и прихватне станице за смештај осетљивих социјалних група (деце и омладине без родитељског старања; одрасла и стара лица);
- дневни боравак за смештај осаба са посебним потребама;
- дневни центри и клубови за одрасла и стара лица;
- геронтолошки цетар;
- социјално становање.

Оквирни нормативи за објекте социјалне заштите:

- површина објекта: 15-25m^2/ кориснику;
- површина парцеле: 20-40m^2/ кориснику за домове за социјалну заштиту;
- максимална спратност П+2 (мах h=12 m);
- степен заузетости 40%;
- минимално озелењених површина је 40%.

При изградњи нових објеката социјалне заштите, потребно је примењивати савремена архитектонска решења која треба да су у складу са његовом функцијом и непосредним окружењем. Кровни покривач усклађивати са амбијентом и примењеним материјалима на фасадама. При планирању и реализацији нових комплекса потребно је максимално користити нова техничка и технолошка решења у циљу енергетски ефикасније градње.

Слободне површине у оквиру комплекса планирати као површине озелењене дрвећем, шибљем и травњацима. У складу са расположивим простором, предвидети површину опремљену са клупама и осталим припадајућим мобилијаром намењену краткотрајном задржавању корисника.

Обавезно је ограђивање комплекса, с тим да ограда према улици треба да буде транспарентна. Укупна максимална висина ограде је 2,2 m.

Укупне потребе за паркирањем решавати на припадајућој парцели (комплексу) у оквиру објекта или на отвореним паркинг површинама), а према нормативу датом у поглављу Саобраћај и саобраћајне површине.

За сваки новопланирани објекат неопходно је извести детаљна геолошка истраживања која ће тачно дефинисати дубину и начин фундирања објекта као и коту уређења терена. Сва истраживања урадити у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“ бр. 101/15 и 95/18-др.закон) као и Правилником о садржини Пројекта геолошких истраживања и елабората о резултатима геолошких истраживања („Службени гласник РС“ бр. 51/96).

Дневни центар и клуб за старе

Капацитети објекта планирати на основу норматива, односно просторно-техничких могућности за прихват од 50 до 100 корисника (оптимално 50 корисника). У оквиру ове установе потребно је организовати следеће услуге: дневни боравак, исхрану, разношење хране у станове корисника, прање, сушење и пеглање веша, купање корисника центра, услуге анимације и друге сервисне услуге. Уз наведене услуге, се у оквиру истог објекта организује и пункт службе помоћи у кући. Минимална БРГП објекта која би одговарала потребама корисника, а за оптимални капацитет од 50 корисника, би требала да буде око 450m².

Боравак за особе са посебним потребама

Боравак треба да обезбеди:

- одговарајуће облике васпитања, образовања и оспособљавања за рад и радне активности, у складу са њиховим психичким и физичким способностима;
- рад на ублажавању или отклањању последица у њиховом развоју;
- радно ангажовање под посебним условима, у складу са њиховом оспособљеношћу за рад;
- привремени смештај (дневни боравак, исхрана, нега, здравствена заштита, културно-забавне и друге активности у складу са потребама и способностима).

Домови за одрасле и старе

Потребну величину новог комплекса и објеката домова за одрасле и старе, одредити применом следећех норматива: потребна површина земљишта у распону 40 - 50 m^2 по кориснику; потребна површина објекта је 20 - 25 m^2 по кориснику; у оквиру комплекса предвидети простор за зеленило у декоративној, заштитној и рекреативној функцији; у оквиру комплекса предвидети простор за седење и одмор (у засени-надстрешнице и на сунцу-клупе за седење). При планирању објеката Дома, потребно је тежити павиљонском типу.

Социјано становање

У програмима и пројектима социјалног становања, код изградње нових станова, примењују се површински нормативи дати у следећој табели.

Табела бр. 26: Нормативи за социјално становање

Величина домаћинства	Површина по домаћинству	Површина по члану
1-чланo	22 – 30 m²	22 – 30 m²
2-чланo	30 – 42 m²	15 – 21 m²
3-чланo	40 – 55 m²	13,3 – 18,3 m²
4-чланo	50 – 65 m²	12,5 – 16,2 m²
5-чланo	62 – 75 m²	12,4 – 15 m²
6-чланo	75 – 85 m²	12,5 – 14,2 m²

Приликом планирања локације намењене за социјално становање, потребно је обезбедити паркирање за минимум 0.7 паркинг места по стану унутар припадајуће грађевинске парцеле. Број паркинг места намењених коришћењу особа са инвалидитетом, мора бити пропорционалан броју стамбених јединица намењеним тим особама, а не мањи од 10% од укупног броја паркинг места. Ова паркинг места морају бити позиционирана што ближе улазу и минималне ширине 3.70 m. Јавне саобраћајне пешачке и саобраћајне површине (тротоари, пешачке стазе и пешачки прелази, рампе, прилази објекту) у оквиру стамбеног комплекса морају бити прилагођене захтевима лица са инвалидитетом и других особа са смањеном покретљивошћу, односно димензионисане тако да задовољавају важеће прописе који уређују стандарде приступачности.

Ближи услови за објекте социјалне заштите регулисани су Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај пензионера и других старих лица ("Сл. гл.РС" бр. 44/93, 60/93, 73/02, 66/03, 102/04, 76/05 и 34/09), затим Правилником о ближим условима за оснивање и нормативима и стандардима за обављање делатности установе социјалне заштите за смештај деце и омладине без родитељског старања и омладине са поремећајима у понашању ("Сл. гл.РС" бр.88/93,121/03, 8/06 и 63/06).

Спровођење: Урбанистички пројекат за постојеће објекте и нове објекте уколико је прибављена површина јавне намене и ПДР за нове објекте уколико није прибављена површина јавне намене.

- **ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА**

Параметри и стандарди за димензионисање објеката **примарне здравствене** заштите:

- БГП објекта је потребна 0.05-0.1 m^2/становнику гравитационог подручја,
- површина парцеле 0.05-0.2 m^2/становнику гравитационог подручја.

Распоном се прилагођавају потребне површине према учесталости коришћења појединих јединица

- највећи дозвољени индекс заузетости 40%;
- максимална висина (кота венца) објекта .....12 m.

Простор здравствене установе оградити тако да ограда буде повучена од границе парцеле на месту где се формира паркинг. Паркинг у оквиру дома здравља обезбедити само за санитарна возила. Паркинг за запослене и кориснике обезбедити у оквиру парцеле, али ван ограђеног дела. Број паркинг места дефинисати према табели бр. 28 Нормативи за паркирање.

Спровођење: Урбанистички пројекат за постојеће објекте и нове објекте уколико је прибављена површина јавне намене и ПДР за нове објекте уколико није прибављена површина јавне намене.

- **КУЛТУРА**

Реконструкција и доградња постојећих домова културе и изградња потпуно нових објеката у област културе, вршиће се по нормативу 21 m^2/ст.

Простор за ове садржаје уколико већ није дефинисан треба обезбедити у централном делу насеља. У циљу подизања нивоа у области културе и равномерне расподеле дешавања и објеката, планирати изградњу специјализованих институција културе, пре свега у центрима заједнице насеља, према следећим нормативима:

а) за библиотеке: 30-35 m^2/1000 ст;

б) за позоришта: 5 седишта/1000 ст;

в) за биоскопе: 20-25 седишта/1000 ст.

Потребна површина објекта, одређује се према нормативу:

- за позоришта 8 m^2; и
- за биоскопе 4 m^2 по седишту.

▪ СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

Организација и уређење комплекса намењеног изградњи објеката и пратећих садржаја у функцији спорта и рекреације је условљено нормативима за величину спортских терена на отвореном и затвореном простору у зависности од врсте планираних спортских активности. На игралиштима у оквиру школских комплекса рекреативне наставе одвијаће се у оквиру редовног школског програма и слободних школских активности.

Могуће пратеће намене:

Друге јавне површине и објекти јавних намена, пословне и услужне делатности (угоститељство, услуге), зеленило. Садржаји који се могу наћи у комплексу:

- спортски објекти;
- спортски терени, терени за мале спортове, базени и сл.;
- остали садржаји (површине за играње деце, простори за одмор и сл.);
- зеленило;
- локали (угоститељство, туризам, трговина);
- паркинг простор и друге манипулативне површине (стазе, сунчалиште...).

У оквиру намене спорт и рекреација забрањена је изградња било каквих објеката, који би могли да угрозе животну средину и основну намену (Процена ризика). Забрањени су објекти привређивања, мешовитог пословања, трговине на велико. Такође, није дозвољена изградња објеката услужног и производног занатства и других делатности рада, комерцијалних објеката типа робно-тржних центара, велепродајних објеката, као ни објеката сервисно - услужних делатности (бензинске и гасне станице, праонице возила, заједничке гараже и сл.).

Дозвољени урбанистички параметри:

- Степен заузетости за затворене објекте је 30%;
- Степен заузетости за отворене спортске терене, (не рачунајући отворене терене за спорт који су са травнатом подлогом) је максимално 40%;
- Максимални степен заузетости парцеле је **70%** (рачунајући све објекте и платое са саобраћајницама, стазама, сунчалиштем, базенима и свим спортским теренима);
- Проценат учешћа зеленила је мин. **30%**;
- Максимална висина (кота венца) објеката спорта је **12 m**, где је приземље, или део приземља са технолошком висином спортске хале;
- Паркирање - према поглављу 2.2.

Грађевинска линија: мин. удаљење грађевинске од регулационе линије је 10 m.

Најмања медусобна удаљеност објеката минимално половину висине венца вишег објекта при чему не сме износити мање од 4,0 m.

Врста објеката с обзиром на начин изградње је

- слободностојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Услови за изградњу других објеката на парцели

Могућност изградње помоћних објеката у склопу планираних комплекса (надстрешнице, наткривене терасе (сенице) и сл.) Површина других објеката на парцели се урачунава у степен заузетости.

Обликовање

Савремено архитектонско решење које треба да је у складу са његовом функцијом и непосредним окружењем.

Ограђивање

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине до 4m, у зависности од врсте спортске и рекреативне активности, односно према условима које одреди надлежни орган ради контролисаног приступа корисника.

Ограда може бити нетранспарентна или у комбинацији са транспарентном оградом. Максимална висина нетранспарентног дела ограде је 1,8 m.

Уз ограду се може комбиновати и оградно зеленило које се мора одржавати на максималној висини од 1.8 m.

Услови за уређење

- травњаке унутар комплекса подићи од врста предвиђених за интензивно гажење;
- извршити функционално заштитно озелењавање уз границу са другим садржајима;
- ограђивање вршити функционалном и естетском оградом чија је висина различита у зависности од врсте спортске активности.

У оквиру спортских комплекса, могу се наћи специјализоване школе (спортске, тренерске), или спортски кампуси који користе садржаје спортског центра.

У зеленим површинама, изузетно је дозвољена изградња појединачних јавних објеката републичког и градског значаја, под условом да њихова изградња не ремети основни карактер те површине, њену еколошку равнотежу.

Евакуација отпада:

Судови за смеће могу бити смештени на парцели у склопу зелених површина, у виду посебних ниша или боксова ограђених лаким АБ зидовима или живом оградом, или у нише изграђене у тротоару у нивоу коловоза.

Спровођење: Урбанистички пројекат за постојеће објекте, нове јавне објекте уколико је прибављена површина јавне намене и нове објекте који нису јавни; и ПДР за нове јавне објекте уколико није прибављена површина јавне намене.

2.2. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

- **Ширина појаса регулације саобраћајница**

Појас регулације јесте простор дефинисан границом грађења јавног пута, унутар кога се изводе грађевински захвати приликом изградње, реконструкције или одржавања јавног пута.

Одређују се следећи обострани заштитни појасеви траса и објеката постојећих и планираних коридора саобраћајне инфраструктуре на подручју Просторног плана изван насеља:

- заштитни појас са сваке стране јавног пута ван насеља има ширине 40 m за државни пут I А реда, 10 m за државни пут II реда, 5 m за јавни општински и некатегорисан пут;
- појас контролисане изградње – простор контролисане изградње се пружа од границе заштитног појаса ширине 40 m за државни пут I А реда, 10 m за државни пут II реда и 5 m за јавни општински пут.

Сви путеви утврђени Просторним планом су јавни путеви и морају се пројектовати по прописима за јавне путеве и уз примену одговарајућих стандарда на

основу Закона о путевима. Процедуре израде и усвајања пројеката, као и само грађење саобраћајне инфраструктуре, мора се спроводити у свему према важећој законској регулативи. Процедуре и акције на пројектовању и грађењу саобраћајне инфраструктуре, инсталација техничке инфраструктуре и регулација водотокова, морају се обједињавати.

- **Друмска инфраструктура**

Јавни путеви се морају градити тако да имају најмање две саобраћајне и две ивичне траке или ивичњаке у равни коловоза, а улица тротоар и уместо ивичних трака – ивичњаке. Ширина и број коловозних трака дефинисане су категоријом пута.

Ширина коловоза на **државним путевима II реда** је минимално 7,10 m (укључујући ивичне траке од 2x0,30 m). Кроз насељена места је обавезна изградња обостраних тротоара минималне ширине 1,5 m.

Општински путеви повезују поједине делове града са центрима и зонама активности или становања. То су саобраћајни потези намењени јавном и индивидуалном путничком саобраћају. Ширина коловоза на општинским путевима је минимално 5,90 m (укључујући ивичне траке од 2x0,20 m).

У зонама грађевинског реона насеља се морају предвидети мере заштите које подразумевају изградњу „зелених зидова“, који би апсорбовали највећи део буке. У ту сврху предлаже се формирање дрвореда који би поред основне функције имали и афирмативан визуални ефекат. Ограде, дрвеће и засади поред јавних путева требало би подизати тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност одвијања саобраћаја.

Сходно члану 33. Закона о путевима („Сл. гласник РС“ бр. 41/2018, 95/2018-др.закон и 92/2023-др.закон) у заштитном појасу поред јавног пута ван насеља забрањена је изградња грађевинских или других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу. У насељу ширина појаса се одређује урбанистичким планом.

У заштитном појасу може да се гради, односно поставља, водовод, канализација, топловод, железничка пруга и други сличан објекат, као и електронско комуникационе и електро водове, инсталације, постројења и сл., по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно-техничке услове. Управљач јавног пута дужан је да обезбеди контролу извођења поменутих радова.

Појас контролисане градње је површина са спољне стране заштитног појаса на којој се ограничава врста и обим изградње објеката који је исте ширине као и заштитни појас. Изградња објеката у појасу контролисане изградње дозвољена је на основу донетих просторних и урбанистичких планова који обухватају тај појас. У појасу контролисане градње забрањено је отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа.

У заштитном појасу са директним приступом на јавни пут, на основу планског документа за наведене типове објеката, дозвољено је градити:

- станице за снабдевање моторних возила горивом;
- аутосервисе;
- објекте за привремени смештај онеспособљених возила; и
- аутобазе за пружање помоћи и информација учесницима у саобраћају.

Пратећи објекти морају да задовољавају хигијенско-техничке захтеве и др.

Прикључивање прилазног на јавни пут врши се првенствено његовим повезивањем са другим прилазним или некатегорисаним путем који је већ прикључен на јавни пут, а на подручјима на којима ово није могуће прикључивање прилазног пута врши се непосредно на јавни пут и то првенствено на пут нижег реда.

Прикључак новопланираног пута или прилазног пута на јавни пут може се градити само уз сагласност управљача јавног пута.

Обавеза управљача јавног пута је да поставља (према одговарајућој техничкој документацији), одржава и контролише прегледност саобраћајне сигнализације.

Ваздушни простор изнад коловоза је 7.0 m, а слободни простор изнад коловоза је 4.5 m (4,75m код аутопута).

Управљач јавног пута мора са власницима суседних парцела да склопи уговор о коришћењу земљишта за објекте за одвођење воде или друге објекте или уређаје заштите пута уколико их не може распоредити у земљишном појасу.

Правац или промену правца државног пута који пролази кроз насеље одређује Скупштина града по прибављању сагласности надлежног министарства.

Коловозна конструкција улица које се поклапају са правцем државног или општинског пута који пролази кроз насеље сматрају се деловима тих путева заједно са саобраћајном сигнализацијом (осим светлосне).

Ако постојећи јавни пут, односно његов део, треба изместити због грађења другог објекта (железничка инфраструктура, рудник, каменолом, акумулационо језеро, аеродром и сл.), јавни пут, односно његов део који се измешта, мора бити изграђен са елементима који одговарају категорији тог пута.

Трошкове измештања јавног пута, односно његовог дела, из става 1. овог члана, сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање јавног пута, односно његовог дела, ако се другачије не споразумеју инвеститор и управљач јавног пута.

За јавне путеве утврђују се правила грађења при изградњи, ревитализацији или реконструкцији у појасу регулације јавног пута. У изузетним случајевима могуће је одступити од ових правила што се утврђује пројектним задатком за израду техничке документације по којој се изводе радови.

Земљани пут, некатегорисани пут који се укршта или прикључује на јавни пут, мора се изградити са тврдом подлогом или са истим коловозним застором као и јавни пут са којим се укршта, односно на који се прикључује, у ширини од најмање 5 m и у дужини од најмање 20 m за ДП I Б реда, 10 m за ДП II реда и 5m за општински пут, рачунајући од ивице коловоза јавног пута.

Ради заштите путева од спирања и одроњавања, потребно је, ако природа земљишта допушта, да косине усека, засека и насипа, као и друге косине у путном земљишту буду озелењене травом, шибљем и другим растињем које не угрожава прегледност пута.

Дуж свих путева потребно је обезбедити инфраструктуру за прикупљање и контролисано одвођење атмосферских вода, са уграђеним сепараторима нафтних деривата на државним путевима који залазе у заштитне зоне водоизворишта.

Рекламне табле и панои, ознаке којима се обележавају туристички објекти, натписи којима се обележавају културно-историјски споменици и спомен обележја и други слични објекти, могу се постављати поред државних путева, на удаљености од 7 m од ивице коловоза, односно поред општинског пута на удаљености од 5 m од ивице коловоза.На аутопуту и припадајућем заштитном појасу није дозвољено постављање рекламних табли, рекламних паноа, уређаја за обавештавање и оглашавање, осим на одмориштима, и то на начин да се не угрожава безбедност саобраћаја на аутопуту

Попречни профил градских улица садржи коловоз са траком по смеру и обостране тротоаре. Минимални попречни профил градских саобраћајница I реда састоји се од две саобраћајне траке ширине 3,0 m и обострано вођених тротоара минималне ширине 2,0 m. Минимални попречни профил градских саобраћајница II реда састоји се од две саобраћајне траке минималне ширине 2,75 m и обострано вођених тротоара минималне ширине 1,5 m. Шире регулационе мере ових саобраћајница омогућавају организовање паркинг површина ван коловоза и формирање једностраних или обостраних дрвореда.

У зависности од саобраћајног оптерећења, укрштања градских улица остварују се денивелисано или у нивоу са семафорском или уређеном вертикалном и хоризонталном сигнализацијом.

Делови примарне путне мреже који су истовремено и улице у насељу, могу се на захтев надлежног органа градске управе, разрадом кроз одговарајућу урбанистичку и техничку документацију, изградити као улица са елементима који одговарају потребама насеља (ширим коловозом, тротоарима и сл.) као и са путним објектима који одговарају потребама насеља.

Уколико постоји могућност потребно је предвидети шири регулациони појас саобраћајница, како би се обезбедиле ивичне разделне траке са зеленилом, бициклистичке стазе и сл. Уколико то није могуће, бициклистичке стазе се могу водити у јединственом попречном профилу са саобраћајницом нижег ранга од аутопута.

Код интервенција које имају за циљ проширење саобраћајница неопходна је израда урбанистичког плана. Реконструкција делова путне мреже мора обухватити све елементе попречног профила.

На предлог надлежног органа градске управе или превозника који обавља линијски превоз путника на државном путу може се изградити аутобуско стајалиште. Саобраћајна површина аутобуског стајалишта на јавном путу, осим улице, мора се изградити ван коловоза.

Поред обавезних услова од надлежних институција, за све радове на изградњи и реконструкцији саобраћајне инфраструктуре на подручју Плана потребно је прибавити услове заштите природе и културних добара од надлежних институција, као и сагласност ресорног министарства на одговарајуће студије процене утицаја на животну средину.

- **Саобраћајни објекти**

Станице за снабдевање горивом потребно је планирати у класи малих објеката са 3-4 точиона места и до 3.000 t претовара годишње. Неопходно је омогућити претакање свих врста горива, а нарочито дизела (D2) имајући у виду употребу пољопривредних машина. На појединим објектима обезбедити услове за претакање ауто гаса.

Детаљније локације будућих станица генерално треба утврђивати у складу са противпожарним прописима и условима које утврђују надлежни органи у области саобраћаја, екологије, водопривреде и санитарне заштите.

За сваку конкретну локацију потребно је урадити елаборат који садржи анализу утицаја на безбедност и функцију саобраћаја, загађење ваздуха, воде и земљишта, појаву буке и вибрација, као и мере које треба предузети за спречавање и смањење штетних утицаја.

У заштитном појасу са директним приступом на ДП дозвољена је изградња саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама и саобраћају на јавном путу.

- **Паркинг површине**

Паркинг простори се организују пре свега у оквиру насељских групација и туристичких локалитета и морају бити одвојени од коловозне површине и са тврдом подлогом. Уз паркинг простор уз туристичке локалитете обавезно се уређује простор за задржавање људи са клупама, столовима, кантама за отпатке и информационим таблама.

За туристичке капацитете у приватним објектима (тип сеоског туризма) и индивидуална домаћинства захтеве за паркирањем је обавезно решавати на припадајућој парцели, док је код формирања нових привредних зона потребно организовати јавне паркинге.

Минимално стандардно место за управно паркирање путничких возила је 4,8x2,3 m, обавезне димензије паркинг места за јавна паркиралишта су 5,0x2,5 m, имајући у виду димензије савремених аутомобила. Паркинг место за управно паркирање аутобуса је 12,0x10,50 m. Минимално место за подужно паркирање аутомобила износи 5,5x2,0 m, док је за аутобусе 16,0x3,0 m. Димензије паркинг места код косог паркирања дате су у следећој табели:

Табела бр. 27: Димензије паркинг места код косог паркирања

Тип возила	$\alpha°$*	А**	Б**
Путнички аутомобил	30	4,3	2,2
	45	5,0	2,3
	60	5,3	2,3
Аутобус	45	10,6	4,0
	60	12,0	4,0

угао паркирања у односу на саобраћајницу,дужина паркинг места,***ширина паркинг места*

Код управног паркирања, димензија паркинг места за особе са инвалидитетом износи 3,7x5,0 m, односно на ширину паркинг места од 2,2 m додаје се простор за инвалидска колица, ширине 1,5 m. Код два суседна паркинг места може се дозволити да користе исти простор за инвалидска колица, односно да ширина два суседна места за особе са инвалидитетом износи 5,9 m (2,2 + 1,5 + 2,2).

Код планирања паркинг места и тротоара предвидети укошене ивичњаке максималног нагиба 10% и минималне ширине 1,20 m за силазак колица са тротоара на коловоз. Исте рампе предвидети на свим местима где се прелази са тротоара на коловоз или обрнуто.

Прилаз појединачним паркинг местима на парцели или прилаз гаражи мора се обезбедити са сопствене парцеле, преко интерне саобраћајнице са једним улазом на парцелу ако је интерна саобраћајница минималне ширине 5,5 m (за двосмерно кретање возила) или са два улаза (улаз и излаз), ако је интерна саобраћајница минималне ширине 3,5 m (за једносмерно кретање возила).

Подлоге паркиралишта могу бити макадамске, асфалтне, разне врсте поплочања (камен, бехатон плоче, бетон-трава плоче, итд.) у складу са наменом простора где се граде. Као пратеће објекте јавних паркинга обезбедити мању јавну чесму и тоалет. Капацитете одређивати према следећим оквирним нормативима:

Табела бр. 28: Нормативи за димензионисање паркинг простора

НОРМАТИВИ ЗА ПАРКИРАЊЕ	
ПЛАНИРАНА НАМЕНА	**ПРИМЕЊЕНИ НОРМАТИВИ ЗА ДЕФИНИСАЊЕ МИНИМАЛНОГ БРОЈА ПАРКИНГ МЕСТА**
становање	• 1 ПМ по стану • 0,7 ПМ по стану за социјално становање (Правилник о условима и нормативима за планирање и пројектовање стамбених зграда и станова у

НОРМАТИВИ ЗА ПАРКИРАЊЕ	
ПЛАНИРАНА НАМЕНА	**ПРИМЕЊЕНИ НОРМАТИВИ ЗА ДЕФИНИСАЊЕ МИНИМАЛНОГ БРОЈА ПАРКИНГ МЕСТА**
	програмима стамбене подршке („Службени гласник РС“, бр. 76/17).
услужно пословни садржаји	• 1ПМ на 50m^2 продајног простора трговинских садржаја • 1ПМ на 60m^2 НГП административног или пословног простора • 1ПМ на 2 постављена стола са 4 столице угоститељског објекта • 1ПМ на 2-10 кревета хотела у зависности од категорије • 1ПМ на 50m^2 продајног простора шопинг молова, хипермаркета • 1ПМ на 3 истакачка места за станице за снабдевање горивом+1ПМ на 25m^2 кафеа/ресторана+1ПМ на 0,5 радна места на линији за прање или негу возила • 1ПМ на 50m^2 корисног простора пословних јединица или 1ПМ по пословној јединици, за случај кад је корисна површина пословне јединице мања од 50 m^2.
привредне зоне	• 1ПМ на 100 m^2 БРГП производне хале или 1ПМ на 4 једновремено запослених • 1ПМ на 100 m^2 БРГП привредних објеката, магацина или на 3 једновремено запослена
јавне службе	• 1ПМ на 3 запослена/ или 1 групу/ или 100m^2 НГП за предшколске установе; 10% потребног броја ПМ у оквиру припадајуће парцеле • 1ПМ на 6 запослених/ или 1 учионицу за основне школе; 10% потребног броја ПМ у оквиру припадајуће парцеле • 1ПМ на 6 запослених/ или 1 учионицу за средње школе; 40% потребног броја ПМ у оквиру припадајуће парцеле • 1ПМ на 3 запослена за факултете и више школе; 40% потребног броја ПМ у оквиру припадајуће парцеле • 1ПМ на 4 запослена за установе примарне здравствене заштите • 1ПМ на 3,5 запослена/ или 4-6 болничких постеља за установе специјализоване здравствене заштите • 1ПМ на 10 кревета за домове за стара лица • 1ПМ на 8 једновремено запослених за домове за заштиту деце • 1 ПМ на 60m^2 БРГП за установе културе • 1ПМ на 7 седишта за биоскопе и позоришта • 1ПМ на 7 запослених у музејима • 1ПМ на 60 m^2 БРГП простора државне администрације • 1ПМ на 3 запослена за објекте посебне намене (ватрогасне станице, војни комплекси и сл.) уз потребан број паркинг места за специјална возила
спортски објекти и комплекси	• 1ПМ на 2 запослена+1ПМ на сваког играча и члана управе+ 1 ПМ на 10 седишта, за стадионе и спортске хале • 1 ПМ на 50 m^2 БРГП површине спортског центра • за аутобусе 1ПМ на 100 седишта
комплекси јавних зелених површина	• посебна саобраћајна анализа кроз детаљну планску разраду
инфраструктурни објекти и комплекси	• у оквиру припадајуће парцеле у зависности од технолошког процеса
јавне комуналне површине	• 1 ПМ на 6 тезги за пијаце • 1 ПМ на 0,25ha површине гробља
верски објекти	• 2 ПМ по објекту

Број паркинг места намењених коришћењу особа са инвалидитетом, за све планиране намене, мора бити пропорционалан укупном броју паркинг места, и мора износити 5-10% од укупног броја паркинг места у складу са чланом 36. Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Сл. гласник рс", бр. 22/2015).

- **Пешачке и бициклистичке површине**

Пешачке површине (стазе и тротоари) су саставни елемент попречног профила свих градских саобраћајница. Оне се обавезно физички издвајају у посебне површине које су заштићене од осталих видова моторног саобраћаја, изузев код интегрисаних

улица. Ширина тротоара зависи од намене и атрактивности околног простора и интензитета пешачких токова. Минимална ширина тротоара за кретање пешака је 1,5 m, а за кретање и инвалида са помагалима 3,0 m.

Новопланиране бициклистичке трасе се могу водити заједно са моторним саобраћајем у улицама нижег ранга од аутопута, заједно са пешацима и издвојено од другог саобраћаја.

Уколико је обим моторног и пешачког саобраћаја такав да може угрозити безбедност, потребно је бициклистички саобраћај издвојити у посебне стазе. Бициклистичке стазе које ће се градити уз постојеће јавне путеве морају да имају ширину најмање од 2,5 m и потребно их је физички одвојити појасом заштитног зеленила минималне ширине 2,0 m ради безбедности свих учесника у саобраћају.

Основна правила трасирања бициклистичких стаза су: користити мирне (стамбене) улице, избегавати улице са неповољним нагибима, трасе полагати кроз озелењене зоне, трасама повезивати стамбене зоне, зоне рекреације и централних активности и у зонама атракције планирати просторе за паркирање бицикла. Као посебне, бициклистичке стазе се трасирају ободом пошумљених области, кроз пошумљене области и преко ливада. Подлога мора омогућити несметано коришћење стаза током већег дела године. Препоручује се асфалт, макадам, камена стаза. Излетничке, пешачке и бициклистичке стазе потребно је изградити са високим хладовитим зеленилом, надстрешницама, са уређеним ватриштима и одмориштима у чијој изградњи треба да се користе природни материјали (дрво, камен и сл.).

Излетниче стазе имаће подлоге и профиле који одговарају њиховој намени, што ће се утврдити посебним пројектима и уз поштовање услова заштите природе и животне средине. Ове стазе треба максимално да користе постојеће трасе, са минималним земљаним радовима и обезбеђеним одводњавањем, како би се сачувало тло, амбијент и окружење.

- **Правила за изградњу и реконструкцију саобраћајне мреже у грађевинском подручју**

0. јавни пут у насељу одређује се просторним и урбанистичким планом;
1. регулациона линија утврђује се у односу на осовинску линију (осовину јавног пута), или на граничну линију и обележава за све постојеће и планиране саобраћајнице;
2. растојање између **планираних** регулационих линија (ширина појаса регулације) утврђује се у зависности од функције и ранга саобраћајнице, односно инфраструктуре, као хоризонтална, надземна и подземна регулација, а најмања дозвољена ширина појаса хоризонталне регулације је за:
   - стамбене улице - 8.0 m,
   - сабирне улице - 10.0 m,
   - саобраћајнице у сеоским насељима - 7.0m,
   - колски пролази за двосмерни саобраћај 5,5 m,
   - колски пролази за једносмерни саобраћај 3,5 m,
   - пешачке стазе - 1,5 m,
   - бициклистичке стазе за двосмерни саобраћај 2,5 m (изузетно 2,00m),
   - бициклистичке стазе за једносмерни саобраћај 2,0 m (изузетно 1,5m);
3. саобраћајнице изводити са савременим коловозним застором на адекватном доњем постројy, тампону и оивичити ивичњацима;
4. приликом планирања нових или реконструкција постојећих улица тежити да се обезбеди улично зеленило (дрвореди, травњаци и слично);
5. пешачке површине (стазе и тротоари) обавезно физички издвојити у посебне површине заштићене од моторног саобраћаја (изузев код интегрисаних улица);

6. ширина тротоара за кретање пешака мин. 1,5m (важи за нове саобраћајнице и при реконструкцији постојећих); за инвалидна лица на пешачким прелазима предвидети изградњу рампе нагиба 1:20 (изузетно 1:12) минималне ширине 1,80 m;
7. код изградње надвожњака потребно је оставити светли профил од мин. 4,5m;
8. попречне профиле и коловозне конструкције свих саобраћајница димензионисати према меродавном саобраћајном оптерећењу;
9. радијус закривљења на раскрсницама је мин. 7,0m (изузетно 5,0 m);
10. обезбедити потребне линије прегледности на раскрсницама;
11. паркирање на јавној површини уз коловоз је могуће и изводи се као управно (једно паркинг место је димензија 2,5(2,3)x5,0m са коловозом ширине мин 5,5(6,5)m), паралелно (2,0x6,0m коловоз мин 3,5m) или косо (2,3x5,0m ,коловоз мин 4,5m);
12. у профилу улице, поред саобраћајне функције, обезбедити простор за пролазак инфраструктурне мреже (пример распореда инфраструктурних капацитета у профилу саобраћајнице у насељу).

ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ МЕЂУСОБНОГ ОДНОСА ТЕХНИЧКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Ако се приступни пут користи за једну грађевинску парцелу, може се формирати и у оквиру те парцеле, а ако се користи за повезивање две или више грађевинских парцела са јавном саобраћајницом, приступни пут се обавезно планира са окретницом и формира се као посебна парцела.

- **Правила за изградњу и реконструкцију саобраћајне мреже у грађевинском подручју која су приказана у уређајним основама**

Саобраћајнице се изводе унутар регулационих линија које представљају и границу катастарске парцеле површине јавне намене за саобраћај. У појасу регулације, катастарске парцеле пута, смештени су сви конструктивни елементи доњег и горњег строја саобраћајнице.

Саобраћајнице у појасу регулације изводе се са савременом коловозном површином намењеном моторном, пешачком и бициклистичком саобраћају. У појасу регулације улица смешта се и сва потребна инфраструктура према условима и техничким захтевима који важе за конкретну инфраструктуру, а који се односе и на међусобан однос различитих инфраструктурних капацитета и међусобна ограничења.

При техничком регулисању саобраћаја на раскрсницама које нису регулисане светлосном сигнализацијом или нису са кружним подеоником првенство пролаза имају оне које су на правцима државних путева у односу на друге саобраћајнице односно према рангу од вишег према нижем.

За пројектовање, изградњу, реконструкцију, одржавање и управљање јавним саобраћајницама важе одредбе Закона о путевима („Сл. гласник РС“ бр. 41/2018, 95/2018-др.закон и 92/2023-др.закон), Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута (у даљем тексту Правилник о путевима) („Сл.гласниик РС“ бр. 50/11), Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара

(„Службени лист СРЈ“ бр 8/95), Уредбом о категоризацији државних путева („Сл. гласник РС“ бр 105/13, 113/13 и 93/15), Правилник о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Сл. гласник РС", бр. 22/15) и други важећи закони и правилници и технички нормативи који регулишу област пројектовања, изградње, одржавања, заштите и реконструкције јавних путева и других саобраћајних површина.

Могућа је фазна реализација планиране изградње при чему свака фаза треба да буде функционална целина. Дозвољава се могућност да се планиране саобраћајнице могу даље парцелисати пројектом парцелације или препарцелације и формирати више грађевинских парцела, у складу са фазним извођењем планиране изградње, у окиру дефинисане регулације јавне саобраћајне површине тако да свака грађевинска парцела представља део функционалне целине у склопу планом дефинисане намене и регулације, у складу са условима и сагласностима надлежних институција.

Предложени распоред и димензије поречног профила (тротоари, зеленило и канали) који су дати у графичком прилогу, дати су као оријентациони и нису обавезујући за пројектанте.

Обавезујућа је регулациона ширина и минимални параметри који су прописани планом за елементе попречног профила.

Кроз израду техничке и пројектне документације за јавне саобраћајне и водне површине, у оквиру дефинисаних регулација дозвољена је одступање тј. промена нивелета, кордината осовина саобраћајнице

Пешачке површине

Ширина тротоара је 1,5 m. Препорука је да уколико има просторних могућности тротоаре треба пројектовати ширине 1,8 m како би се обезбедило несметано кретање особа у инвалидским колицима. Материјализација површинске обраде је стандардна али може бити, кроз пројектне задатке за израду техничке документације и другачије одређена према специфичним потребама инвеститора.

Бициклистичке стазе са правилима грађења

Ширина бициклистичке стазе износи 2,50m (изузетно 2,00m) за двосмерни саобраћај, односно 2,00m (изузетно 1,50m) за једносмерни саобраћај. Обавезно је обележавање свих бициклистичких капацитета одговарајућом саобраћајном сигнализацијом. Висина слободног профила за бициклистичке стазе износи 2,50m.

- **Правила грађења објеката у функцији саобраћаја у грађевинском подручју насеља**

Станица за снабдевање горивом

Лоцирају се иза раскрснице или на мин. 50.0 m (15.0m на улици нижег ранга) од линије заустављања. Минимална удаљеност од суседног објекта се одређује у складу са прописима који важе за ову врсту објеката. Снабдевене су са мин. 2 точиона места и могућношћу точења свих врста погонског горива са одвојеним местом за точење теретних возила, компресором за ваздух и чесмом. Пожељно је да имају прикључке и за пуњење батерија аутомобила на електрични погон.

Правила грађења за станице за снабдевање горивом су:

- оптимална површина локације за станицу је око 30а, ако је само ТНГ оптимална површина локације је 10а;
- разделна трака према коловозу је мин. 6.0m;
- пословне просторије (продавница, кафе, ресторан) око 75-100m^2;
- паркирање за најмање 10 путничких возила (једно за инвалидна лица) и 2 теретна.

За станицу за снабдевање горивом уз државни пут прописује се израда урбанистичког пројекта са решењем прикључка на државни пут и са уливним и изливним тракама.

Сервисне радионице, радионице и мањи погони

Нови објекти лоцирају се у посебним блоковима или по периферији. Снабдевени су паркинг простором са довољним бројем паркинг места која зависе од делатности, броја запослених и величине објекта. У односу на раскрсницу постављају се на мин. 50,0m од линије заустављања (20,0m у улицама нижег ранга).

Паркиралишта

Једно паркинг место за управно паркирање је димензија 2,5x5,0m, а саобраћајница је ширине коловоза минимално 5,5 m. За паралелно паркирање уз коловоз паркинг место је димензија 2,0x6,0 m, а саобраћајница ширине коловоза минимално 3,5m. Могући је и другачији распоред паркинг места (под углом). На паркиралишту мора да се обезбеди и видно обележи најмање 1 паркинг место за лица са инвалидитетом или 1 место на сваких 20 возила (5% од укупног броја паркинг места). Паркинг место за возило за лица са инвалидитетом је димензија 3,7x5,0m. Растојање улаза/излаза у односу на раскрсницу је мин. 35,0m од линије заустављања (15,0m за улицу нижег ранга). Паркинг место за теретно возило има димензије 3,5x18m са интерном саобраћајницом ширине 5 m за косо паркирање и кретање возила улаз-излаз у једном смеру.

Стајалишта јавног превоза

Стајалишта јавног превоза су површине за заустављање возила јавног превоза аутобуског подсистема и граде се у нишама уз коловозне траке саобраћајница. Ширина коловоза у ниши је 3,0 m а тротоара 3,0 m. Дужина нише зависи од средстава и износи 20 m за сингл аутобусе односно 30 m за дубл. Могуће је стајалишта изводити и у полунишама, али и на коловозу са више саобраћајних трака. У односу на раскрсницу лоцирају се на мин. 5.0 m иза раскрснице, односно на 30.0 m испред раскрснице.

Аутобуска стајалишта на државним путевима II реда се изводе ван коловоза јавног пута.

Колски приступи

Колски приступи су површине које се уређују на површини јавне и остале намене (преко тротоара, путног, заштитног, зеленила или водног земљишта, мешовите намене,...) и служе за непосредан колски приступ са коловозне површине јавне саобраћајнице на грађевинску парцелу суседа. Изводе се од регулационе линије до коловозне површине. Носивост коловозне конструкције приступа је за осовинско оптерећење у складу са потребама суседа али не мање од 5.0 t. За породично становање може се извести преко тротоарске површине обарањем ивичњака и преко путног зеленила са површинском обрадом застора као на тротоару. За већи број корисника (вишепородично, јавне функције, паркиралишта, производне, комерцијалне и туристичке намене) приступ се изводи као површина коловоза и нивелационо прилагођена коловозу јавне саобраћајнице уз формирање кружне лепезе са радијусом према меродавном возилу.

Путно зеленило

Све површине у оквиру путног земљишта које нису део саобраћајнице морају се уређивати као зелене површине. Зеленило треба да буде комбинација травнатих површина и ниског зеленила. Код планирања ниског растиња водити рачуна да се не угрози прегледност саобраћајних површина. Не дозвољава се било каква градња објеката на површинама путног зеленила, осим инфраструктурних објеката од општег интереса утврђени на основу закона.

- **Правила грађења инфраструктурних система уз државне путеве**

У заштитном појасу јавног пута на основу члана 33. став 2. Закона о путевима („Сл. гласник РС“ бр. 41/2018, 95/2018-др.закон и 92/2023-др.закон), може да се гради, односно поставља, линијски инфраструктурни објекат: железничка инфраструктура, електроенергетски вод, нафтовод, гасовод, објекат висинског превоза, линијска инфраструктура електронских комуникација, водоводна и канализациона инфраструктура и слично.

Приликом спровођења плана, у оквиру плански дефинисане регулационе линије, могуће је извршити реконструкцију раскрсница (промена геометрије) на локацијама где се након саобраћајне анализе укаже потреба у циљу повећања безбедности саобраћаја.

Општи услови за постављање инсталација:
- траса инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијама поред и испод државних путева;

Услови за подземно укрштање инсталација са путем:
- да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у прописаној заштитној цеви,
- заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута увећана за по 3,0m са сваке стране, односно минимално 3,0m мерено од ограде аутопута,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,35m (1,50m код аутопута),
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,20m;

Услови за паралелно вођење инсталација са путем:
- инсталације морају бити постављене минимално 3,0m од крајње тачке попречног профила пута (ножице насипа трупа пута или спољне ивице путног канала за одводњавање), односно минимално 3,0m мерено од ограде државног пита IA реда-аутопута,
- не дозвољава се вођење инсталација по банкини, по косинама усека или насипа, кроз јаркове и кроз локације које могу бити иницијалне за отварање клизишта;

Услови за вођење надземних инсталација и односу на пут:
- стубове планирати изван заштитног појаса државног пута (40,0m мерено од границе путног земљишта за државни пут IA реда и 10,0m мерено од границе путног земљишта за државни пут другог реда), а у случају да је висина стуба већа од прописане ширине заштитног појаса државног пута, растојање предвидети на минималној удаљености за висину стуба, мерено од границе путног земљишта,
- обезбедити сигурносну висину од 7,0m нерено од највише коте коловоза до ланчанице, при најнеповољнијим температурним условима.

2.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Изградња електроенергетских објеката се може вршити уз прибављену грађевинску дозволу и друге услове према Закону о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. закон, 9/2020, 52/2021,

62/2023 и 91/2025). Издавање грађевинске дозволе је у надлежности локалне самоуправе.

Инвеститор може приступити изградњи објеката на основу добијене грађевинске дозволе, уз услов пријаве радова органу који је издао грађевинску дозволу пре почетка извођења радова. Инвеститор је у обавези да реши имовинско правне односе са власницима односно корисницима земљишта, преко чијих парцела прелазе новопланирани електроенергетски објекти. Такође се морају имати у виду одредбе техничке препоруке Е.Д. Србије и важећи технички прописи који се односе на објекте ове врсте.

Надземни водови свих напонских нивоа могу се градити сагласно „Правилнику о техничким нормативима за изградњу надземних водова од 1kV до 400kV (Сл.лист СФРЈ бр.65/88, Сл.лист СФР бр.18/92).

Трафостанице (20/0,4 kV и 110/20 kV) граде се сагласно техничким препорукама Е.Д. Србије бр.1 и бр.12 и уз поштовање техничких услова надлежне Електродистрибуције Србије и других техничких прописа за објекте ове врсте.

Нисконапонски надземни водови се граде уз поштовање „Правилника о техничким нормативима за изградњу нисконапонских надземних водова (Сл.лист СФРЈ бр. 6/92).

У случају земљаних радова – ископа, у реону трасе постојећих кабловских водова, инвеститор (извођач радова) је у обавези да се најмање 8 дана пре отпочињања радова јави надлежном Електродистрибутивном предузећу са захтевом за одређивање стручног лица, које ће вршити надзор над извођењем радова. Предвидети да се земљани радови обављају искључиво ручно уз повећану опрезност и присуство стручног лица надлежне Електродистрибуције.

Обезбедити довољну удаљеност од темеља надземних електродистрибутивних објеката, да би се сачувала њихова статичка стабилност, и од уземљења стубова мреже и трафостаница који се налазе прстенасто положени на растојању 1m од спољашњих ивица истих и на дубини од 0,5 до 1m. У близини трафостаница постоје енергетски каблови са резервама истих.

Услови за укрштање и паралелно вођење објеката инфраструктуре (водоводне и канализационе мреже као и других кабловских водова), са постојећим и планираним електроенергетским кабловским водовима одређени су Техничком препоруком бр. 3 ЕПС – Дирекције за дистрибуцију електричне енергије Србије.

Услови за укрштање и паралелно вођење објеката инфраструктуре, са постојећим и планираним електроенергетским надземним водовима одређени су Техничком препоруком бр. 10 ЕПС – Дирекције за дистрибуцију електричне енергије Србије и Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV.

У заштитном појасу, испод, изнад или поред електроенергетских објеката могу се градити објекти, изводити друге радње или засађивати дрвеће и друго растиње, ако те радње нису у супротности са планским актом, наменом земљишта, прописима о изградњи објеката, условима прописаним законом или техничким нормативима и другим прописима. Власник или носилац других права на непокретности који намерава да изводи грађевинске радове у зони заштите енергетског објекта, пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, дужан је да прибави сагласност енергетског субјекта. Сагласност се издаје по испуњености услова енергетског субјекта, које инвеститор доказује достављањем елабората овереног од стране овлашћеног лица у складу са законом.

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине сходно Закону о енергетици ("Сл.

гласник РС", бр. 145/2014, 95/2018 – др. закон, 40/2021, 35/2023 – др. закон, 62/2023 и 94/2024):

- за напонски ниво 1 – 35 kV:
  - за голе проводнике 10 метара, кроз шумско подручје 3 метра
  - за слабоизоловане проводнике 4 метра, кроз шумско подручје 3 метра
- за самоносеће кабловске снопове 1 метар
  - за напонски ниво 110 kV, укључујући и 110 kV, 25 метара
  - за напонски ниво 220 kV и 400 kV, 30 метара

Заштитни појас за подземне електроенергетске водове (каблове) износи, од ивице армирано – бетонског канала:

- за напонски ниво 1 – 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 метар
- за напонски ниво 110 kV, 2 метра
- за напонски ниво изнад 110 kV, 3 метра

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:

- за напонски ниво 1 – 35 kV, 10 метара
- за напонски ниво 110 kV и изнад 110 kV, 30 метара

У случају градње испод или у близини далековода 110 - 400kV, потребна је сагласност Електромрежа Србије а.д. Планирати изградњу објеката ван заштитног појаса далековода 110 - 400kV, како би се избегла израда Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода и евентуална адаптација или реконструкција далековода. Такође препорука је и да минимално растојање планираних објеката, пратеће инфраструктуре и инсталација, од било ког дела стуба далековода буде 12 метара, што не искључује потребу за Елаборатом.

У случају градње испод или у близини далековода у заштитном појасу, као и у случају угрожавања електроенергетских објеката напона 1 - 20кV (далеководи, трафостанице, кабловски водови) потребно је обратити се надлежној Електродистрибуцији Србије – Огранак Рума са захтевом за израду пројектне документације и склапање уговора за измештање истих. При томе се морају поштовати и други услови дефинисаних „Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова назívног напона од 1kV до 400kV („Сл.лист.СФРЈ бр. 65/88“ и „Сл.лист СРЈ бр. 18/92“).

Све електродистрибутивне ТС и водови који не испуњавају услове заштитних удаљености у односу на објекте који су изграђени пре изградње ТС / водова, а у складу са важећим Правилницима, морају се изместити или прописно обезбедити од утицаја на околину и постојеће изграђене и планиране објекте јавне намене. У случају потребе измештања постојећих електродистрибутивних објеката сва измештања извршити алтернативним трасама кроз јавну површину уз остављање инфраструктурних коридора и резервних цеви тамо где је то потребно. Укрштање и паралелно вођење вршити у складу са одговарајућим пројектом, на који сагласност даје Електродистрибуција Србије. Трошкове евентуалних измештања електродистрибутивних објеката сноси инвеститор. Потребно је да се, након израде пројекта конкретног објекта, инвеститор истог обрати Електродистрибуцији Србије са захтевом за уговарање израде инвестиционо – техничке документације измештања, као и радова на измештању предметних електродистрибутивних објеката. При изради техничке документације придржавати се закона и важећих техничких прописа. Пројекат треба да предвиди заштиту и потребно измештање постојећих ЕЕО пре изградње пројектованог објекта, при чему Инвеститор решава све имовинско – правне односе настале због потребе измештања.

Електроенергетски објекти напонског нивоа 110 – 400кV

Свака градња испод или у близини далековода је условљена:

- Уредбом о локацијским условима ("Сл. гласник РС", бр. 87/2023);
- Законом о енергетици ("Сл. гласник РС", бр.145/2014, 95/2018 – др. закон, 40/2021. 35/2023 – др. закон, 62/2023 и 94/2024);
- Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр.72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС и 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025);
- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV ("Сл. лист СФРЈ" бр. 65/88, "Сл. лист СРЈ" бр. 18/92);
- Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000V ("Сл. лист СФРЈ" бр. 4/74);
- Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000V ("Сл. лист СРЈ" бр. 61/95);
- Законом о заштити од нејонизујућих зрачења ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009) са припадајућим правилницима од којих посебно треба издвојити Правилник о границама нејонизујућим зрачењима ("Сл. гласник РС", бр.104/2009) и Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања ("Сл. гласник РС", бр.104/2009);
- SRPS N.C0.105 Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења ("Сл. лист СФРЈ", бр. 68/86);
- SRPS N.C0.101 Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електренергетских постројења – заштита од опасности;
- SRPS N.C0.102 Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – заштита од сметњи ("Сл. лист СФРЈ", бр. 68/86);
- SRPS N.C0.104 Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења ("Сл. лист СФРЈ", бр. 49/83).

Дозвољена је градња објеката ван заштитног појаса далековода 110кV који износи 25 m и далековода 220кV и 400кV који износи 30 m са обе стране вода мерено од крајњег фазног проводника.

У близини далековода, а ван заштитног појаса, потребно је размотрити могућност градње планираних објеката у зависности од индуктивног утицаја на потенцијалне планиране објекте од електропроводног материјала и потенцијалне планиране телекомуникационе објекте. Предвидети мере попут сопствених и колективних средстава заштите, галванских уметака чији је изолациони ниво виши од граничних вредности утицаја, изоловање надземних делова пластичним омотачима и слично. Уколико постоје метални цевоводи, у зависности од насељености подручја, потребно је анализирати индуктивни утицај на максималној удаљености до 1000 m од осе далековода. Индуктивни утицај, у зависности од специфичне отпорности тла и насељености подручја, потребно је анализирати на максималној удаљености до 3000 m од осе далековода, у случају градње телекомуникационих водова.

Приликом извођења радова као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110kV, односно 6 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 220kV и 7m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400kV.

У заштитном појасу, испод, изнад и у близини далековода не садити високо дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 5 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110kV, односно на мање од 6 m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 220kV и 7m у односу на проводнике далековода напонског нивоа 400kV, као и случају пада дрвета.

Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5m од проводника далековода напонског нивоа 110kV, односно на мање од 6 m од проводника далековода напонског нивоа 220kV и на мање од 7m од проводника далековода напонског нивоа 400kV.

Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода.

Нисконапонске, телефонске прикључке, прикључке на кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.

Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода се не сме насипати.

Све металне инсталације (електро-инсталације, грејање и сл.) и други метални делови (ограде и сл.) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала.

Делови цевовода кроз које се испушта флуид морају бити удаљени најмање 30m од најистуренијих делова под напоном.

У постојећим коридорима далековода и постојећим трансформаторским станицама (разводним постројењима) могу се изводити санације, адаптације и реконструкције, ако то у будућности због потребе интервенција и ревитализација електроенергетског система буде неопходно, а не може бити тренутно сагледано.

Код изградње високонапонских електроенергетских објеката – ТС 110/20 kV, обезбедити расположив простор од минимално 50 ари, са приступном саобраћајницом. При томе се морају поштовати одредбе техничке препоруке ЕД Србије бр.ТП 12а. За изградњу наведене врсте објеката је потребна израда плана детаљне регулације (ПДР). Инфраструктурни коридори за прикључне високонапонске водове 110kV биће дефинисани плановима нижег реда. Минимално међусобно растојање у делу паралелног вођења високонапонских водова 110kV износи 25 m. Површина стубног места по правилу има облик квадрата или правоугаоника, са максималним, плански могућим, димензијама грађевинске основе стуба (са уземљењем) од 10m x 10m или 100m^2 по стубном месту за планиране далеководе 110 kV.

Електроенергетски објекти напонског нивоа 1 – 20 кV

За проширење грађевинског реона на планском подручју потребно је у свим будућим улицама обезбедити коридор ширине мин. 1,5m и право за несметано извођење радова на изградњи електроенергетских водова (кабловских и надземних 20kV и 0,4kV) као и локације за будуће трафостанице, у складу са законом.

У односу на коловоз пута стубови средњенапонске надземне мреже 20kV морају бити удаљени минимално:

- 10m.....за регионалне и локалне путеве, изузетно 5m, а угао укрштања треба да је најмање 20˚ за регионални пут и без ограничења за локалне путеве;
- 20m.....за магистралне путеве, изузетно 10m, а угао укрштања треба да је најмање 30˚;
- 40m.....за ауто пут, изузетно 10m, а угао укрштања треба да је најмање 30˚.

Сигурносна висина вода изнад путева износи 7m.

За надземне нисконапонске водове заштитни коридор зависи од врсте проводника (Ал/ч или СКС). Стубови надземне нисконапонске мреже треба да су удаљени мин. 2 m од коловоза за магистрални, регионални и локални пут. У односу на саобраћајнице у насељу, код укрштања, приближавања и паралелног вођења надземне нисконапонске мреже, стубови се могу постављати без ограничења у односу на коловоз, пожељно на удаљености од 0,3 до 0,5m, на тротоару или у зеленом појасу.

Сигурносна висина на преласку преко пута треба да износи 6 m.

Дозвољена је изградња мешовитих водова на заједничким стубовима и то:

- водова средњег напона 20kV и нисконапонских водова уз услов да сигурносна висина између обе врсте водова износи мин. 1 m.
- мешовити вод кога чини вод ниског напона и телекомуникациони надземни вод је дозвољен ако је нисконапонски вод изведен са СКС, односно ако се за нисконапонски вод не користи голо Ал/ч уже и ако се нисконапонски вод на заједничким стубовима поставља изнад телекомуникационог изолованог вода на мин растојању 0,5 m.

Вођење водова преко зграда које служе за стални боравак људи треба ограничити на изузетне случајеве, ако се друга решења не могу технички или економски оправдати (сматра се да вод прелази преко зграде и кад је растојање хоризонталне пројекције најближег проводника у неотклоњеном стању од зграде мање од 3 m за водове до 20 kV, односно мање од 5 m за водове напона већег од 20 kV);

У случају постављања водова изнад зграда потребна је електрично појачана изолација, а за водове изнад стамбених зграда и зграда у којима се задржава већи број људи, потребна је и механички појачана изолација;

Није дозвољено вођење водова преко објеката у којима се налази лако запаљив материјал (складишта бензина, уља, експлозива и сл.);

На пролазу поред објеката у којима се налази лако запаљив материјал хоризонтална сигурносна удаљеност једнака је висини стуба увећаној за 3 m, а износи најмање 15 m.

Приликом изградње вишеспратних стамбено – пословних објеката и објеката намењених вишепородичном становању треба водити рачуна о томе да је сигурносна удаљеност надземних водова 20 kV од неприступачних делова објекта (нпр. кров) 3 m, а сигурносна удаљеност од приступачних делова објекта (нпр. балкон) 4 m. Сигурносна висина од приступачних делова објекта (нпр. балкон) износи 5m. За нисконапонске водове са ужадима сигурносна удаљеност за приступачне делове објекта (нпр. терасе, балкон и др.) износи 1,25 m, а сигурносна висина 2,5 m.

Код приближавања или паралелног вођења са телекомуникационим водом, нисконапонски вод изграђен са Ал/ч проводником се мора градити на минималној удаљености 10m, а за нисконапонски вод са кабловским снопом СКС-ом, дозвољено је растојање од 1m.

Код изградње надземних водова средњег и ниског напона морају се поштовати прописи дефинисани:

- „ПТН за изградњу надземних електроенергетских водова назívног напона од 1kV до 400kV“ (Сл.лист СФРЈ бр. 65/88 и Сл.лист СРЈ бр.18/92) и
- „ПТН за изградњу надземних нисконапонских водова“ (Сл.лист СФРЈ бр.6/92)

Такође се морају поштовати прописи о техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења, према СРПС Н.ЦО.105 (Сл. лист СФРЈ бр. 68/86), прописи о заштити телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, заштита од опасности СРПС Н.ЦО.101 (Сл.лист СФРЈ бр. 68/88) као и Закон о заштити од нејонизујућег зрачења (Сл. гл. РС бр.36/09).

Обновљиви извори енергије се такође могу градити уз поштовање прописа за ову врсту објекта. За све објекте морају се прибавити услови заштите природе, услови водопривреде и за не угрожавање осталих корисника простора.

Планиране ТС напонског нивоа 20/0,4 kV градиће се као монтажно - бетонске (МБТС), а у периферним подручјима као стубне - бетонске (СТС). Монтажно – бетонску трафостаницу (МБТС) 20/0,4 kV израдити од префабрикованих бетонских елемената, кров израдити од бетонских елемената или полиестера, спољне металне делове израдити од елоксираног алуминијума, тако да је одржавање минимално а прикладан естетски изглед омогућује постављање објекта у центар потрошње без нарушавања амбијенталне целине. Потребни простор који се мора обезбедити за наведене ТС износи: за МБТС снаге до 1x1000(630)kVA: мин 7x6m; за СТС снаге 50 - 250kVA: мин 5x5m. При томе се морају поштовати одредбе техничке препоруке ЕД Србије бр.ТП 1а и 1в.

Полагање једножилних енергетских каблова (ХНЕ 49-А и сл.) вршити у троугластом снопу. Сноп се формира провлачењем каблова кроз одговарајућу матрицу, при одмотавању са три калема. Дозвољено је појединачно провлачење једножилног кабла кроз цев од неферомагнетног материјала, под условом да цев није дужа од 20m. Кроз челичну цев дозвољено је провлачење снопа који чине једножилни каблови све три фазе. За причвршћивање једножилних каблова могу да се користе само обујмице од неферомагнетног материјала. На оба краја кабловског вода треба галвански да се повежу метални плаштови или електричне заштите сва три једножилна кабла и да се уземљи овај спој. Међусобни размак енергетских каблова (вишежилних, односно кабловског снопа три једножилна кабла) у истом рову одређује се на основу струјног оптерећења, али не сме да буде мањи од 0,07m при паралелном вођењу, односно 0,2m при укрштању. Да се обезбеди да се у рову каблови међусобно не додирују, између каблова може целом дужином трасе да се постави низ опека, које се монтирају насатице на међусобном размаку од 1m.

Електроенергетски каблови се могу полагати уз услов да су обезбеђени минимални размаци од других врста инсталација и објеката који износе:

- 0,4m … од цеви водовода и канализације и темеља грађевинских објеката
- 0,5m ... од телекомуникацијских каблова
- 0,6m ... од спољне ивице канала за топловод
- 0,8m ... од гасовода у насељу
- 1,2m ... од гасовода ван насеља

Није дозвољено паралелно вођење енергетских каблова испод или изнад водоводних или канализационих цеви, осим при укрштању.

Код укрштања са телекомуникационим каблом, енергетски кабл се полаже испод, а код укршања са гасоводом и топловодом изнад. При укрштању енергетских каблова, кабал вишег напонског нивоа полаже се испод кабла нижег напонског нивоа, уз поштовање потребне дубине свих каблова, на вертикалном одстојању од најмање 0,4m.

Телекомуникациони каблови који служе искључиво за потребе електродистрибуције могу се полагати у исти ров са енергетским кабловима, на најмањем размаку који се покаже задовољавајући прорачуном, али не мањи од 0,2 m.

При укрштању са путем изван насеља енергетски кабал се поставља у бетонски канал, односно бетонску или пластичну "јувидур" цев ϕ160mm увучену у хоризонтално избушени отвор дужи за 1m од спољне ивице пута тако да је могућа замена кабла без раскопавања пута. Подбушивање се врши механичким путем а темељне јаме за бушење се постављају уз спољну ивицу земљишног појаса. Вертикални размак између горње ивице кабловске канализације и површине пута треба да износи најмање 0,8m а од дна канала најмање 1,2m. Штитник и упозоравајућа трака се постављају целом

трасом до дела трасе у заштитним цевима. Угао укрштања треба да је што ближи 90°, а најмање 30°. На крајевима цеви поставити одговарајуће ознаке.

За прелазак саобраћајнице постојећих водова обезбедити резерву у кабловицама и то за водове 20 kV 100% резерву, а за водове 1 kV 50% резерву. Користити отворе кабловске канализације одговарајућег пречника у односу на пречник вода према условима надлежне Електродистрибуције Србије.

Ако се у заштитне цеви (кабловску канализацију) полажу каблови различитих напонских нивоа, каблови нижих напона се полажу у виши ниво канализације. Препоручује се да се постављање заштитних цеви врши у највише два нивоа, осим на излазу из ТС 110/х kV.

Ако се користе заштитне цеви већих дужина преко 10m, због отежаног хлађења мора се дозвољено струјно оптерећење кориговати корекционим фактором који износи:

- Кс=0,8.. ако се у цеви налази вишежилни кабл типа XP00-ASJ, PP00-ASJ NPO-13-AS и други
- Кс=0,5.. ако се у цеви налазе три једножилна кабла типа XHE-49/A и сл.

Код паралелног вођења минимални размак у односу на пут треба да је :

- мин. 5m ... за пут I реда, односно мин. 3m код приближавања,
- мин. 3m ... за путеве изнад I реда односно мин. 1m код приближавања.

Ако се потребни размаци не могу постићи, кабл се полаже у заштитну цев дужине најмање 2m. са обе стране места укрштања или целом дужином код паралелног вођења, при чему најмањи размак не сме бити мањи од 0,3m.

Код укрштања са каналом енергетски кабал се поставља у заштитну металну цев ϕ160mm до 0,5m шире од спољних ивица канала тако да је могућа замена кабла без раскопавања канала. Вертикални размак између најниже коте дна канала и горње ивице металне цеви треба да износи најмање 1,2m. Штитник и упозоравајућа трака се постављају целом трасом до дела трасе у заштитним цевима. Угао укрштања треба да је што ближи 90°, а најмање 30°. На крајевима цеви поставити одговарајуће ознаке.

За све предвиђене интервенције и инсталације које воде кроз земљишни појас (парцелу пута) потребно је обратити се ЈП „Путеви Србије“ за прибављање услова и сагласности за израду пројектне документације и постављање истих.

Заштита од индиректног напона додира се спроводи у ТН или ТТ систему уз примену мера за изједначење потенцијала, према условима надлежне електродистрибуције, сагласно СРПС Н.Б2.741.

Начин обезбеђења електричне енергије за потрошаче у наредном планском периоду је шематски приказан и дат на графичким прилозима.

- **КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА**

Посебно су дате препоруке за дефинисање мера заштите енергетске инфраструктуре, који су табеларно приказани.

Табела бр. 29: Препоруке за дефинисање мера заштите од утицаја инфраструктуре[2]

Електромрежа и објекти		
Мрежа / објекат	**Заштитна зона / појас**	**Правила / могућност изградње**
Далековод 400 kV	Минимум 40m, обострано од хоризонталне пројекције осе далековода.	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња испод и у близини далековода условљена је важећим прописима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88). Обавезна је израда елабората, у коме се даје тачан однос предметног далековода и објекта који ће се градити, уз задовољење поменутих прописа. За изградњу објеката испод и у близини далековода потребна је сагласност оператора преносног односно дистрибутивног система.
Далековод 220 kV	Минимум 35m, обострано од хоризонталне пројекције осе далековода.	
Далековод 110 kV	Минимум 30m, обострано од хоризонталне пројекције осе далековода.	
Далековод 20 kV	Минимум 12m, обострано од хоризонталне пројекције осе далековода.	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња испод и у близини далековода условљена је важећим прописима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88). За изградњу објеката испод и у близини далековода потребна је сагласност оператора преносног односно дистрибутивног система.
ТС 220/110/х као отворено постр. **ТС 110/х као затворено постр.**	Минимум 1-2 ha. Грађевински објекат димензија 30х40 и технолошке висине од око 15-18m	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња у близини трафостанице условљена је важећим прописима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88). Обавезна је израда елабората, у коме се даје тачан однос предметне трафостанице и објекта који ће се градити, уз задовољење поменутих прописа. За изградњу објеката у близини трафостанице потребна је сагласност оператора преносног односно дистрибутивног система.

2.3.1. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

За изградњу система производње електричне енергије из обновљивих извора енергије за прилучивање на електроенергетски систем прописује се обавезна израда плана детаљне регулације (ПДР).

Овим планом се дају опште смернице за дању планску разраду за перспективне системе коришћења О.И.Е, а то су ветрогенератори, соларна енергија и енергија из биомасе, односно биогаса.

[2] Препоруке су дате за све енергетске системе различитих енергетских система, тако да имају општи (универзални) карактер и у том смислу кореспондентни су планираним објектима и инфраструктурним мрежама.

Соларна електрана се састоји од низа фотоелектричних панела (модула) чија је основна сврха конвертовање сунчеве енергије (фотона) у електричну енергију. Електрична енергија ниско напонског реда, добијена из повезаних модула, се преноси кабловима до инверторских тачака (станица) где се врши подизање напона и прилагођавање техничким условима како би се соларна електрана прикључила на електроенергетску мрежу. Модули се постављају на металну подконструкцију која их носи, док се каблови воде испод и/или изнад земље, што се ближе рашава пројектном документацијом, у складу са техничким прописима.

Модули се постављају под углом 30°. Висина монтажно-демонтажне конструкције панела/рама на којој се монтирају модули је између 1,8 и 4 m и зависи од броја и начина постављања појединачних модула. Минимална удаљеност доње ивице панела/рама од тла износи од 0,50 m до 1,00 m.

За потребе монтаже и каснијег одржавања, дуж редова панела и обода соларне електране се обезбеђују размаци (2,5-4,5 m) довољни за колски пролаз возила за одржавање. Енергетска опрема и кабловска инсталација се поставља у складу са условима испоручиоца опреме и техничким прописима.

Соларна електрана је по правилу ограђена и видно обележена забраном приступа неовлашћеним лицима. Дозвољено је ограђивање транспарентном оградом, са или без парапета, висине од 1,4 m до 2,2 m са стубовима за ојачање на потребном размаку. Ограду је могуће озеленити садњом зимзелених пузавица.

Услови за изградњу: Панели са фотоелектричним модулима се постављају на металним шиповима, у паралелним редовима. Контејнери са трансформаторима постављају се на бетонска постоља, уз обавезу обезбеђења локације опремом и инсталацијама за могуће акциденте, првенствено за санитарно безбедно прикупљање ТС уља у случају хавариског изливања. Технички елементи постројења соларне електране који се односе на: осветљење постројења, посебних објеката и прилазног пута, систем надзора и узбуњивања, систем заштите од пожара и других акцидената, заштиту од атмосферског пражњења, систем управљања и надзора решаваће се кроз пројектну документацију, а у складу са техничким правилима, интерним стандардима и прописима испоручиоца опреме.

У комплексу **биогасног постројења** неопходно је обезбедити одговарајуће функционално-технолошке и хигијенско-техничке услове за рад и боравак запослених, у складу са важећим стандардима и прописима: применом савремених техничких решења, одговарајућим капацитетима и функционалном организацијом простора и објеката (производних, складишних, енергетских, управних, техничких, пратећих,...), увођењем свих потребних инсталација уз прописане мере заштите.

На основу технолошког процеса биогасног постројења, одређује се оријентациона величина парцеле, као и њена функционална огранизација. Планом детаљне регулације Нацртом утврдити потребне величине парцела, услова уређења и грађења.

Могући пратећи објекти и инсталације неопходни за адекватно функционисање планираног технолошког процеса су: развод цевовода, цевовод топле воде, развод гаса унутар грађевинске парцеле, бунари, развод технолошке воде, канализација, осветљење, инфраструктурни прикључци.

2.4. ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

Водна инфраструктура представља врло конкретне и строге захтеве у погледу простора који је неопходан за виталне функције у области вода. Због тога се дефинишу базна правила уређења и грађења са становишта хидротехничких система.

Општа правила за услове грађења и намену простора са становишта водоснабдевања:

- Измештање постојеће инфраструктуре се не предвиђа осим у деловима где је то неопходно;
- Израдити техничку документацију за изградњу нових цевовода уз планиране саобраћајнице;
- Приликом пројектовања водоводне мреже изабрати полиетиленске цеви;
- Минимални пречник нових цевовода је Ø110mm;
- Трасу нових водоводних цевовода пројектовати у саобраћајници, у саобраћајној траци, на удаљености од око 1м од спољне ивице саобраћајнице.
- Дубина укопавања водоводних цеви је минимално 1,0 m од коте терена до горње површине цеви, због дубине мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Тежити да водоводне цеви буду изнад канализационих, а испод електричних каблова при укрштању;
- Предвидети шахтове на мрежним чворовима са два и више затварача;
- Предвидети објекте на мрежи (ваздушни вентили, испусти и др.) ради бољег функционисања и лакшег одржавања;
- Цеви приликом уградње морају бити постављене на слоју песка по 10 cm испод и изнад цеви;
- У случају укрштања са саобраћајницама и водотоцима водоводне инсталације морају бити у заштитној челичној цеви, висина надслоја изнад горње површине заштитне цеви до коте нивелете саобраћајнице, односно дна регулисаног водотока треба да је минимално 0,8 m, а 1,5 m до дна нерегулисаног водотока. У случају укрштања хидротехничке инфраструктуре са водотоцима треба прибавити посебна водна акта;
- Спречити негативне утицаје на квалитет воде стриктним поштовањем Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања;
- Изградња објеката у појасу заштите цевовода одређује се посебним условима надлежног предузећа;
- Прикључење на водоводну мрежу вршити на основу техничке документације, у складу са Законом о планирању и изградњи;
- Извршити увођење у катастар подземних инсталација;
- При изградњи у зони укрштања цевовода ископ вршити ручно;
- На осталим деловима улица за мање цевоводе усагласити трасе цевовода са осталим инсталацијама;
- Кућне прикључке решавати у складу са условима на терену појединачно или групно. Код мањих пресека цевовода прикључке извести директно на дистрибутивни цевовод а код већих (Ø200mm и већи) преко дистрибутивног цевовода мањег пресека који може бити постављен у исти ров на одговарајућем растојању;
- Мерење потрошње на 2m од регулационе линије код породичног становања.
- Шахт поставити у парцели власника;
- У водомерном шахту за вишепородично становање поставити заједнички водомер који мери укупну потрошњу а у стамбеним јединицама посебно водомере и у локалима;

- На местима укрштања уличних цевовода поставити шахте са групом вентила којима се може регулисати проток воде по улицама. Вентили се могу постављати са уградбеним гарнитурама у зависности од конкретних услова на терену;
- Обавезно на погодним местима остављати испусне вентиле за случај прања и испирања мреже. Као цевни материјал користити ПЕХД цеви одговарајућих профила и за одговарајуће радне притиске;
- Код пројектовања црпне станице треба узети у обзир следеће захтеве:
  - Локација парцеле за изградњу црпне станице мора бити тако одабрана да се обезбеди несметан довоз грађевинског материјала за грађење и прилаз путничким и теретним возилима. Габарите и облик објекта проценити на основу техничко - технолошких захтева количине воде која ће се пумпати. Такође водити рачуна о растојању од околних објеката и могућности безбедног извођења радова. За потребе снабдевања водом вишљих делова друге и треће висинске зоне потребно је урадити систем водоснабдевања са системом цевовода који се не смеју међусобно повезивати. Могуће је на прелазу између зона снабдевати више делове ниже зоне преко редуцир станице али у мањем капацитету и ограничено;
  - Обавезно је постављање најмање два црпна агрегата радни и резервни или више који ће радити у паралелном режиму у зависности од количине воде која је потребно да се транспортује;
  - Сви објекти са електромоторним погоном морају имати поуздано напајање електричном енергијом.
- Унутрашње инсталације пројектовати у складу са технолошким потрошачима и прописима за влажне просторије;
- Продирање воде у резервоар спречити одговарајућим мерама хидроизолације, као и израдом дренаже око објекта. Осцилације у температури воде би требало да буду минималне, исто решити потребним укопавањем односно насипањем изнад резервоара. Обезбедити вентилацију резервоара;
- Извршити истражне хидрогеолошко-механичке радове терена на коме ће се градити планирани резервоари, одредити носивост тла као и ниво подземних вода. Након завршетка објекта и планирања терена обавезно оградити заштитну зону око резервоара ради онемогућавања приступа незапосленим лицима. Цевовод за испуст и прелив из резервоара решити тако да не угрожава околне објекте. Као реципијент прелива и испуста, користити оближње водотокове или депресије и контролисано испуштати воду како вода не би еродирала тло;
- Резервоарски простор треба обликовати тако да вода у резервоару буде у кретању без мртвих зона. Исто обезбедити правилним распоредом улива и излива из резервоара или преградама у резервоару. Потребну запремину резервоара дефинисати Хистограмом потрошње. Затварачница мора бити пројектована тако да обезбеди смештај све потребне опреме и да буде довољне величине да се може комфорно вршити потребан ремонт. Обезбедити прелив како би се спречило даље повећање нивоа воде изнад одређене коте. У склопу затварачнице оставити простор за смештај пумпи и опреме за друге висинске зоне.

Постојеће и планиране трасе и објекти хидротехничке инфраструктуре шематски су приказани и представљени на графичким прилозима.

Табела бр. 30: Правила грађења у хидротехничкој инфраструктури

Објекат/мрежа	Заштитни појас/зона	Могућност изградње/правила грађења
Изворište подземних вода	На основу хидрогеолошких карактеристика терена и могућег хазарда, дефинисати заштитну зону изворишта.	Изградња објеката и инфраструктуре условљена је режимом заштите изворишта (примењује се Закон о водама „Сл. лист РС“ бр.30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон) и Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“ бр.92/08).
Изворište површинских вода	На основу хидрогеолошких карактеристика терена и могућег хазарда, дефинисати заштитну зону изворишта.	
Цевовод сирове воде	Минимум 5 m, обострано од ивице цеви.	Забрањена је изградња стамбених угоститељских и производних објеката а евентуална укрштања са осталом инфраструктуром обавити по важећим прописима и нормативима уз обострану заштиту и под углом од 90°.
Магистрални водовод	Појас заштите око главних цевовода износи са сваке стране по 2,5m. Ширина појаса заштите цевовода ван насеља са сваке стране цевовода одређује се у односу на пречник цевовода: - Ø 80 mm - Ø 200 mm = 1,5 m; - Ø 300 mm = 2,3 m; - Ø 300 mm - Ø 500 mm = 1,5 m; - Ø 500 mm - Ø 1000 mm и преко = 5,0 m.	
Биодиск	Обезбедити парцелу поред реципијента.	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња инфраструктуре у близини условљена је режимом коришћења објекта.
Постројење за пречишћавање отпадних вода привредних зона	Лоцирано у оквиру привредних зона. Заштитна зона је површина парцеле на којој је објекат.	Забрањена је изградња стамбених угоститељских и производних објеката а евентуална изградња инфраструктуре у близини условљена је режимом заштите и коришћења ППОВ (Примењује се Закон о водама, „Сл. гласник РС“ бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон).
Канализација	Са сваке стране габаритно око цевовода и колектора 1,5m.	Забрањена је изградња стамбених угоститељских и производних објеката а евентуална укрштања са осталом инфраструктуром обавити по важећим прописима и нормативима, уз обострану заштиту и под углом од 90°.
Дренажни канал	За грађевинско подручје минимум 5m, обострано од ивице канала, а за ванграђевинско појас је 10 m.	Забранити изградњу стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња инфраструктуре у близини условљена је режимом заштите и функционисања дренажног канала. Изградњу објеката и постројења у склопу и непосредној близини канала обавити по важећим прописима и нормативима (Примењује се Закон о водама Сл. лист РС бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон). За добијање сагласности за градњу објеката у близини дренажних канала потребно је испоштовати стандарде, услове и сагласности ЈВП „Воде Војводине“.

Објекат/мрежа	Заштитни појас/зона	Могућност изградње/правила грађења
Одбрамбени насип	Минимум 5m, обострано од хоризонталне пројекције, односно ножице насипа.	Забранити изградњу стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња инфраструктуре у близини условљена је режимом заштите и функционисања одбрамбеног насипа. Изградњу објеката и постројења у склопу и непосредној близини насипа обавити по важећим прописима и нормативима (Примењује се Закон о водама Сл. лист РС бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон). За добијање сагласности за градњу објеката у близини насипа потребно је испоштовати стандарде, услове и сагласности ЈВП „Воде Војводине“.
Водно земљиште	Дефинисана површина представља заштићену зону.	За евентуалне активности на свим површинама обавезна је сагласност и надзор ЈВП „Воде Војводине“.
Земљиште које се не брани од поплава (плављени терени)	Дефинисана површина представља натуралну заштићену зону.	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката а евентуална изградња мреже инфраструктуре на плављеном терену и у близини условљена је режимом заштите и коришћења (Примењује се Закон о водама „Сл. гласник РС“ бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон) За евентуалне активности на свим површинама обавезна је сагласност и надзор ЈВП „Воде Војводине“.

Објекти комуналне инфраструктуре имају посебно важне захтеве, како у погледу заштите изворишта, тако и у погледу правила за вођење линијских система, који треба да омогуће безбедно функционисање и одржавање таквих система.

- **Правила уређења и изградње у зонама санитарне заштите:**

За изворишта у насељима Пећинци, Шимановци, Доњи Товарник и Огар су урађени Елаборати о зонама санитарне заштите, те је заштита водозахвата – изворишта графички приказана на Рефералној карти бр. 3: Туризам и заштита простора.

За остала изворишта до израде Елабората о зонама санитарне заштите прописује се следеће (у складу са степеном заштите прописују се следећа правила уређења за зоне санитарне заштите изворишта на подручју Просторног плана):

Зона непосредне санитарне заштите. Ова зона има карактер строге заштите и контроле свих процеса у оквиру тог простора. Она има за циљ да спречи свако брутално, намерно или случајно загађење. Циркулација људства мора да буде евидентирана, строго контролисана и регулисана посебним правилником. Зона непосредне заштите обезбеђује се ограђивањем.

Зона непосредне заштите обухвата простор минимум 10 m око изворишта и подлеже обавезном ограђивању и перманентној контроли. У овој зони прописују се следећи услови:

- приступ у ову зону дозвољен је само овлашћеним лицима, а свака посета се региструје;
- ова зона мора бити физички омеђена баријером – оградом са чврстом потпором, којом се спречава приступ страним лицима и домаћим и дивљим животињама;
- ова зона се мора одржавати на начин којим се спречава контаминација водоносног слоја изворишта; тло у непосредној зони санитарне заштите не сме се третирати вештачким и природним ђубривима; забрањена је употреба хемијских средстава за заштиту биља и инсектицида за уништавање инсеката и глодара;

- у зони непосредне заштите није дозвољено засађивање растиња са дубоким корењем (дрвеће), а постојеће рестиње не сме се сећи; дозвољена је култура са плитким кореном; ова зона може се користити само као сенокос, али без употребе ђубрива, пестицида и хербицида чија употреба може загадити воду; дозвољена је феритилизација природним путем засађивањем луцерке и сл;
- ова зона служи искључиво за потребе снабдевања водом, те се на њој не дозвољава никаква друга активност;
- у овој зони не дозвољава се изградња ђубришта, нужничких јама, закопавање опасних и штетних материја;
- у овој зони забрањено је становање и задржавање лицима која нису запослена на водоводним инсталацијама, држање стоке и живине, свако подизање грађевинских објеката који нису намењени непосредно служби водовода;
- у зони непосредне заштите могу се подизати зграде, направе и уређаји за потребе водовода, а које се према њиховој намени морају налазити на земљишту ове зоне; на земљишту зоне непосредне заштите могу се уз примену прописаних заштитних мера постављати водозахватни објекти, резервоари за воду, црпне станице, погонски објекти, трафостанице, прилазни и унутрашњи путеви и други објекти потребни за рад уређаја и објеката за снабдевање водом.

Ужа зона заштите (обухвата простор од 50 m) – зона ограничења пружа хигијенску заштиту изворишта. У ужој зони заштите прописују се следећи услови заштите:

- забрањује се грађење свих врста инвестиционих објеката као и објеката грађана, осим објеката хидротехничке инфраструктуре односно објеката водоснабдевања и планираних активности по Просторном плану и активности на санацији постојећег стања; може се дозволити, уз примену прописаних заштитних мера, реконструкција и доградња постојећих инвестиционих објеката и објеката грађана;
- ова зона не мора се ограђивати већ се само постављају натписи „Ужа зона заштите изворишта“ са напоменама и упутствима за спречавање случајног и другог загађења;
- забрањује се на обалама река и потока испуштање отпадних вода и материја из насеља и индустрије чак и ако су ове потпуно пречишћене, дезинфековане и деконтаминиране;
- не смеју се бацати и закопавати отпаци из технолошких процеса и домаћинства, прати моторна возила, градити подземна складишта за депоновање и лагеровање нафте и нафтиних деривата и слично;
- забрањује се, без пратње милиције и санитарне или комуналне инспекције, транспорт материја које су по свом саставу опасне по воду (нафта и њени деривати, киселине и сл);
- забрањује се испуштање и просипање уља, киселина и других штетних и опасних материја;
- не могу се градити магистралне и транзитне саобраћајнице сем оних које су предвиђене планом, а код саобраћајница које пролазе кроз овај простор воде које се сливају са коловоза не смеју доћи у контакт са околним земљиштем што значи да се морају на прописан начин евакуисати изван уже зоне заштите непропусном канализацијом;
- није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу на било који начин загадити воду:
- транспорт опасних и штетних материја железничком пругом мора бити под контролом; на уласку и изласку из уже зоне заштите морају, поред пруге, бити постављени знаци упозорења за смањење брзине и повећану сигурност кретања;

- у водотоцима који пресецају или тангирају ужу зону заштите не сме се дозволити прекорачење прописане категоризације водотока;
- забрањује се употреба ђубрива, пестицида и других средстава која садрже штетне материје које могу деградирати квалитет вода или контаминирати воде алувиона и субартерске издани.

Шира зона заштите (обухвата простор од 500 m) у суштини представља зону надзора и предузимања мера контроле и спречавања директног и индиректног угрожавања изворишта. У широј зони заштите је забрањена изградња индустријских и других објеката чије отпадне воде и друге материје из процеса производње могу загадити изворište осим објеката за заштиту земље.

Општа правила за услове грађења и намену простора са становишта фекалне канализације:

- Ширина заштитног појаса дуж читаве трасе цевовода износи 5,00 m (по 2,50 m са једне и друге стране цевовода у односу на осу). Ово се односи на фекалну канализацију у зони главних колектора као и потисног цевовода фекалне канализације. У овом појасу није дозвољено грађење објеката било које врсте сем путне привреде. Паралелно вођење водова електроенергетике, телефоније, гаса, водовода и др. у односу на колектор дозвољено је на 2,50 m од осе цевовода. Код укрштања са другим инсталацијама обезбедити минимални висински размак од 0,50 m и то под углом од 90° или тупим углом.
- Минимална ширина рова у дну треба да буде једнака Д+2*0,30 м где је Д спољашњи пречник цеви. Код дела трасе цевовода који се налази у оквиру регулације улице (путно земљиште) приликом копања рова асфалт, бетон и сл. одбацује се на једну страну или утовара у камионе и одвози на депонију, а земља из ископа на другу. Лево и десно од рова мора се оставити пролаз од најмање 1.0 m чиме се постиже то да ископана земља не оптерећује страну рова како неби изазвала обрушавање у ров. Минимална ширина радилишта је 6,00 m. Код већих дубина ископа потребна је и већа ширина радилишта. На делу где ће се поставити потисни цевовод може се у исти ров поставити и гравитациони. За цевовод који је трасиран ван појаса регулације улице (дворишта, баште, њиве) приликом копања рова први слојеви хумуса се одбацују на једну страну а земља на другу. У земљишту у коме постоји опасност од обрушавања, или ако се састоји од финог песка и шљунка, обавезна је подграда и то од дрвене гарђе за мање дубине или од челичне (Крингс-вербау оплате или Ларсенових талпи) за веће дубине.
- При проласку испод пута, колектор поставити у заштитну челичну цев већег пречника, при чему растојање од коловоза до ивице облоге цеви не сме бити мање од 2,00 m. Код делова трасе који пролазе испод природних водотока цевовод штитити бетонским цевима при чему минимално растојање од дна потока до ивице заштитне цеви мора бити веће од 0,50 m. На деловима трасе на којима ће се цевовод наћи испод нивоа подземне воде потребно је исти заштитити анкер блоковима од испливавања, такође проверити носивост терена у близини црпне станице које је мочварног типа. Због аксијалних сила које настају у хоризонталним или вертикалним скретањима, предвидети анкер блокове који ће преузети исте и пренети на тло. Обратити посебну пажњу на водопропусност цевовода као и споја шахта и цеви. Обавезно вршити пробе на водопропусност цевовода (заптивеност), исто се може вршити на више начина. Сипањем воде у деонице цевовода и одређивањем времена испитивања проверавати спојеве на цурење или стављањем под притисак деоница ваздуха уз додавање дима или сипање станци које дезодоришу ваздух и сачињавањем записника о проби.

- На грађевинским парцелама на којима је планом намене површина по ПП-у предвиђена даља градња будући објекти морају бити удаљени минимално 2,50 m од осе цевовода.
- На свим преломима трасе по хоризонтали и вертикали предвидети изградњу ревизионих шахтова. Исти морају бити од ПЕХД материјала или од префабрикованих бетонских елемената или ливени на лицу места.
- Локација парцеле за изградњу фекалне црпне станице мора бити тако одабрана да сва отпадна вода из слива може дотећи гравитационо и да дубине укопавања небуду сувише велике због подземних вода и како би трошкови градње били рационални. Такође је потребно да се обезбеди несметан довоз грађевинског материјала за грађење и прилаз путничким и теретним возилима; довољна носивост терена за грађење . Габарите и облик објекта проценити на основу техничко - технолошких захтева одговарајуће опреме која ће се предвидети. Такође водити рачуна о растојању од околних објеката и могућности безбедног извођења радова. Потребно је до објекта довести воду из градске водоводне мреже за потребе прања опреме и друге потребе.
- Поједини делови објекта који служе за прихват отпадне воде морају имати потребну запремину како би црпке могле радити у оптималном режиму.
- Обавезно је постављање најмање два црпна агрегата радни и резервни или више који ће радити у паралелном режиму у зависности од количине воде која дотиче. Избор пумпи вршити тако да се обезбеди ефикасан рад у тешким условима.
- Објекат мора имати поуздано напајање електричном енергијом.
- Унутрашње инсталације пројектовати у складу са технолошким потрошачима и прописима за влажне и агресивне просторије. Потребно је обезбедити аутоматски рад.
- Укрштање фекалне канализације са предметном пругом или путем се мора извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута или пруге, управно на правац у прописаној заштитној цеви. Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,35 m. Није дозвољено да се површинска вода упушта у цевовод.
- Уколико се током извођења радова буде наишло на археолошке предмете извођач је дужан да прекине извођење радова да предузме мере обезбеђења налазишта и да о томе обавести надлежни завод .
- Уколико се током истражних радова наиђе на локалитете са геолошко-палентолошким или минеролошко-петролошким објектима за које се предпоставља да имају својство природног добра, сходно Закону о заштити природних добара, обавеза је извођача радова да обавести Завод за заштиту природе.
- Потребно је да се за будуће стање сви будући потрошачи придржавају правилника о потребном квалитету отпадне воде која се може упустити у јавну канализацију, а исто тако потребно је придржавати се Одлуке о одређивању и одржавању зона санитарне заштите објеката водоснабдевања на подручју општине Пећинци.
- Да би се приступило привођењу Планом дефинисаној намени, неопходно је да се, поред постојеће, уради и следећа документација, кроз које се морају испоштовати сви дати услови:
- Прибавити водна акта а то су (водни услови; водна сагласност и водна дозвола од Министарства пољопривреде - шумарства и водопривреде или локалне самоуправе.

- Прибаве докази о праву својине или праву коришћења, односно службености на земљу и друге услове и доказе од органа и институција надлежних за давање сагласности.
- Дефинисати заштитну зону око постројења за прераду отпадних вода (ППОВ);
- Након изградње објекта и уређења терена обавезно оградити заштитну зону око ППОВ ради онемогућавања приступа незапосленим лицима. Ограда мора бити по регулационој линији. Препоручује се жичана ограда са бетонским или челичним стубовима, минималне висине 2,50 m са два реда бодљикаве жице на врху. Улазна капија мора бити са локалног пута и мора имати механизам за закључавање. Предвидети такође и упозоравајућу таблу са натписом: „Постројење за прераду отпадних вода, приступ незпосленим лицима најстроже забрањен“ .
- Предметна локација са постројењем за пречишћавање фекалних отпадних вода мора имати заштитни зелени појас и мора бити озелењена аутохтоним дрвенастим врстама тако да се амбијентално уклопи у околни простор приобаља Саве.
- Фекална канализациона мрежа је по сепаратном систему .
- Густина становања је у зависности од намене простора на коме се гради и сливног подручја.
- Као цевни материјал користити ПВЦ или ПЕХД цеви одговарајућих профила и за одговарајуће услове уградње.
- Траса цевовода, фекалне канализације, пролази осовином улица, а кишне канализације поред фекалне у коловозу са једне или друге стране.
- Трасе дефинисати просторно у државном координатном систему и приказати у плану обележавања у погодној размери.
- Вишак земље одвести на градску депонију или према упутству надзорног органа.
- У шахтове поставити пењалице према прописима и стандардима.
- Шахт поклопце поставити таквог типа за одговарајуће саобраћајно оптерећење.
- У шахтовима изградити кинете.
- Могућа је етапна (**фазна**) изградња.
- Пожељно је да се фазна градња одвија узводно од прикључка на градски колектор
- Саобраћајна сигнализација на градилишту у зони грађевинских радова мора се поставити у свему према Закону о безбедности саобраћаја на путевима, пратећим Правилницима
- Одобрење о постављању градилишне саобраћајне сигнализације издаје надлежни орган општине.
- Нивелацију терена извршити према стању постојеће улице или другог земљишта .
- Обавезно је да се пре почетка извођења радова инвеститор обрати посебним захтевом за одређивање надзорног органа испред ЕД који ће пратити извођење радова.
- Ископ и затрпавање у близини каблова изводи искључиво ручно.
- На делу улице са асвалтним коловозним застором попречни прелаз цевовода поставити обавезно подбушивањем без пресецања асфалта.
- На делу улице где није асвалтни коловозни застор извршити прекопавање са заменом материјала у профилу улице.
- Опсецање асфслта извршити равним ивицама ширине по мин. 25 cm са обе стране шире од ширине ископа рова.
- Збијеност завршног слоја мора износити 80 МПа .
- Збијеност проверити испитивањем кружном плочом.

- На делу где се враћање завршног слоја своди на постављање асваltног коловозног застора исто тако испитати узорак асваltне мешавине и такође доставити на увид истог извештаја.
- Сва оштећења на постојећим објектима насталим приликом извођења радова инвеститор мора урадити о свом трошку.
- Висина накнаде за употребу јавног пута биће регулисан посебним уговором.
- Пре почетка радова извршити снимања и обележавања траса постојећих подземних комуналних инсталација уколико их има и пријавити почетак радова надлежним јавним предузећима.
- Обезбедити несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица на деловима на којима се одвија пешачки саобраћај.

Приликом реконструкције улица потребно је и сагледати могућност одвођења кишних вода. Приликом изградње кишне канализације користити цевни материјал који одговара условима за конкретну ситуацију (ПВЦ , ПЕХД или бетонске цеви). Неопходно је да брзине воде у цевоводу буду такве да не нарушавају квалитет цевовода тј. да буду у границама које препоручују произвођачи. Потребно је обезбедити потребан број ревизионих отвора који могу бити од префабрикованих елемената или ливени на лицу места. Улив у реципијент обезбедити да не еродира исти. Приликом израде документације користити параметар интензитета *кише од и=150 л/с/ха.*

- Уколико су површине асфалта зауљене (у оквиру бензинских станица, индустријских локација и сл.), обавезно је предвидети изградњу сепаратора уља и масти пре испуштања атмосферских вода или вода од прања платоа у атмосферску канализацију. Димензионисање сепаратора је у зависности од зауљене површине локације, и врши се у складу са прописима из ове области.
- Испуштање атмосферске канализације у реципијент врши се обавезно уградњом уставе (жабљег поклопца) на испусту, да би се спречио улаз великих вода реципијента у инсталације канализације, а тиме и плављење узводних насеља.
- Уколико у близини објеката не постоји улична атмосферска канализација, прикупљене атмосферске воде са локације се могу упустити у отворене канале поред саобраћајница или у затрављене површине у оквиру локације.

2.5. ГАСНА ИНФРАСТРУКТУРА

- **Гасовод високог (од 16 - 50 бара) и средњег притиска (од 4 - 16 бара)**

Полагање цеви

Полагање гасовода испод саобраћајница и железничких пруга или водотокова може се изводити сходно условима надлежних институција на један од следећих начина:

- прокоповањем (са заштитном цеви или без заштитне цеви, са бетонском плочом);
- подбушивањем (са или без заштитне цеви); и
- диригованим бушењем.

Уколико се за полагање гасовода методом потискивања користи основна цев, мора се осигурати, узимајући при том у обзир врсту тла и избор алата који ће се користити, да не дође до недозвољених оштећења омотача цеви и зидова цеви.

Затрпавање треба вршити у што је могуће краћем року након полагања цеви. Положени гасовод, у дебљини слоја од најмање 10 cm, мора бити окружен са свих страна земљом чија је гранулација, у погледу механичке отпорности цеви и изолације цеви, погодна за постављање око гасовода, ако материјал за засипање није

одговарајући, гасовод се мора положити у песку у слоју минималне дебљине од 10 до 15 cm. Уколико се не могу испунити ови предуслови, треба предузети посебне мере. У принципу се ископани материјал поново може користити за завршно затрпавање рова.

Висина покривног слоја цеви мора бити прилагођена локалним условима. По правилу, гасовод треба да има покривни слој дебљине од 0,6 до 1,0 m. Покривни слој може, на појединим местима, бити смањен до 0,5 m, без посебних мера заштите, уколико се не очекује да услед тога дође до недозвољених утицаја на гасовод и уз одобрење пројектанта и надзорног органа. Висина покривног слоја не треба да прелази 2 m без неког посебног разлога.

Приликом затрпавања рова за цеви на саобраћајним површинама треба се придржавати техничких правила за израду коловозних конструкција. На одстојању од 0,3 до 0,5 m изнад горње ивице цеви гасовода у рову треба поставити упозоравајућу траку, са одговарајућим упозорењима да се ради о гасоводу високог притиска. За одступања преко ових граница потребно је донети посебне мере (нпр. челична – заштитна цев, бетонске плоче).

Гасовод мора бити заштићен од подлокавања, плављења, нестабилног тла, одрона земље и других опасности које могу условити померање или додатно оптерећење цеви. За неносива тла или тла са подземним водама, гасовод мора бити осигуран од потапања или израњања, ако је потребно. На деоницама с нагибом терена, на траси гасовода морају се предвидети посебне мере против дренажног деловања гасоводног рова. На обронцима брда се применом одговарајућих мера мора спречити клизање тла и гасовода.

Надземни делови гасовода и његови саставни делови који нису ограђени морају бити заштићени од непосредног оштећења ако то захтевају посебни услови.

Прелаз гасовода преко водотока и подводних терена

Цеви испод канала, река односно токова положити на дубину у складу са захтевима из пројектне документације. Гасовод при прелазу водотока може се положити у бетонску колону или се препрека савладава подбушивањем. При полагању гасовода у подводним теренима потребно је обезбедити се од испливавања применом одговарајућих мера.

Испитивање под притиском положеног гасовода

Након затрпавања рова за цеви, а пре пуштања у погон, гасовод треба, у целости или по секцијама, подвргнути испитивању под притиском према СРПС М.Е3.151 и СРПС.ЕН.12327

Испитивање под притиском сме изводити предузеће које поседује сертификат о акредитацији издат од Акредитационог тела Србије или извођач радова у присуству овлашћеног надлежног државног органа.

- **Мерно–регулационе станице**

Локација и конструкција станице

Захтеви који се односе на план станице зависе од карактеристике локације и типа станице, али свака станица мора бити пројектована тако да:

- може делимично и у целости да се искључи затварањем одређеног броја запорних органа;
- буде дугорочно обезбеђен ефикасан рад у свим временским условима;
- не трпи од последица слегања објекта, корозије и других штетних утицаја;
- послови одржавања могу да се обављају без прекида протока гаса; и
- буде онемогућено неовлашћено руковање уређајима у станици.

Мерне, регулационе и мерно-регулационе станице (у даљем тексту: МРС) са пратећим инсталацијама, могу бити изграђене у грађевинском (зиданом или монтажном) објекту или на отвореном простору. Мерно-регулационе станице морају бити ограђене како би се спречио приступ неовлашћеним лицима. Ограда мора бити висине најмање 2 m и обухватати зоне опасности.

МРС мора имати бетонску стазу и плато (са или без темељних греда) за саму станицу и улазна врата у оквиру ограде.

ГМРС мора имати врата, капију ширине 3,5 m, приступни пут до објекта за прилаз ватрогасног возила.

Ако се МРС налази у ограђеним просторима индустријских објеката, онда може бити и без сопствене ограде, али видно обележена таблама упозорења и одговарајућом заштитом у виду браника или сличног. Заштита се поставља да би се спречила оштећења од возила. Мерно-регулационе станице могу да се изграде и уз зид грађевинског објекта, с тим што кров и зид грађевинског објекта не смеју пропуштати природни гас, не смеју имати отворе (обухваћене зонама опасности) и у случају пожара морају издржати један час. Просторија МРС у којој се налазе мерно-регулационе гасне инсталације не сме имати прозоре који се отварају.

Компоненте станице и цевних деоница непосредно уз њих пројектују се тако да напони услед неуједначеног слегања остану увек у дозвољеним границама. Приликом пројектовања обратити пажњу на опрему која вибрира, пулсира или ствара велику буку.

Услови за буку

Станице које се граде у стамбеним четвртима морају задовољити локалне прописе урбаниста у погледу буке, односно Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон и 43/11-одлука УС и 14/16) и Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл.гласник РС”, бр. 75/10).

Пројекти ГМРС капацитета већег од 30.000 cm^3/х морају имати посебно обрађен прорачун буке и мере заштите за снижавање нивоа буке. До објављивања српских прописа пројектанти су дужни да се придржавају немачког прописа Г 494.

Ниво буке мерен на огради станице (ако је изграђена на отвореном) или на спољашњем зиду станице (ако је у згради или кућици) не сме прећи вредност од 70 dB за индустријско подручје, односно 50 dB за стамбене четврти.

- **Дистрибутивни гасовод ниског притиска**

- Дистрибутивни гасовод се може радити и фазно по већ одређеним целинама (гранама) чија је траса и засебно описана;
- Дистрибутивна гасоводна мрежа се, ради сигурности у снабдевању природним гасом, а и ради евентуалних интервенција приликом одржавања и потребе искључења у случају ексцесних ситуација, пројектује тако да се преко секцијских вентила дели у више одвојивих целина (блокова), што се дефинише главним пројектом;
- За цеви гасовода пречника већих од DN90 дозвољено је чеоно спајање („заваривање“), док је за гасоводе до спољног пречника DN90 обавезно спајање помоћу фитинга (електрофузионо заваривање);
- Гасовод се полаже у ров, ширине 50 cm+D, где је D пречник гасовода;
- Ров се копа без разупирања, с тим што се у тлу са лошим карактеристикама ископ врши са бочним страницама у нагибу;

- Ископ рова се врши ручно или машински, у зависности од постојећих објеката и инсталација на траси. Уколико траса планираних радова иде по постојећим инсталацијама, на тим деоницама је предвиђен ручни ископ;
- Да би се утврдило стварно стање и позиција подземних инсталација претходно се врши плицовање трасе;
- Укрштање дистрибутивног гасовода са саобраћајницама, врши се полагањем гасовода у заштитну цев, односно канал;
- При укрштању гасовода са саобраћајницама – коловозом, укрштање се врши под углом од 60° - 90° (члан 28. Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar – Сл.гл. РС бр. 86/2015);
- При укрштању дистрибутивног гасовода са саобраћајницама, прелази важнијих саобраћајница ће се, у највећем броју случајева, вршити подбушивањем, док ће се остале саобраћајнице, у зависности од услова на терену, бити подбушене или прокопане у зависности и од услова надлежних предузећа;
- При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 40 cm (члан 4. Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar – Сл.гл. РС бр. 86/2015), а у изузетним случајевима може бити и мање, али најмање 20 cm;
- При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање 20 cm, а при вођењу гасовода поред темеља, 1.0 m;
- Када се гасовод поставља не нестабилном тлу, на клизиштима, на терену са подземним водама, односно када постоји могућност померања или додатног оптерећења односно оштећења гасовода, морају се предвидети посебне мере за заштиту цевовода;
- На 30 cm од горње ивице рова поставља се жута упозоравајућа трака са ознаком «ГАС» и поставља дуж целе трасе;
- По завршеном полагању у ров, а пре затрпавања рова, гасовод са свом пратећом опремом се мора снимити по закону о катастру водова и подземних инсталација и унети у пројекат изведеног стања;
- Затрпавање рова се врши у што краћем времену после полагања гасовода и геодетског снимања. Пре коначног затрпавања рова, потребно је делимично попунити ров, тако да се положени гасовод одмах заштити од сунчевог зрачења;
- Обележавање гасовода се врши бетонским стубићима са уграђеном месинганом плочицом на којој је утиснуто упозорење «ГАСОВОД». Стубићи се постављају на сваком темену и на свим правцима на међусобном растојању од 50 m. Темељи за стубиће су димензија 15x12x40 cm;
- Уколико се појаве случајеви који нису били унапред познати, треба их решавати на лицу места на бази прописа, техничких услова и детаља из пројекта и уз сагласност одговорног пројектанта;
- Дистрибутивни гасоводи се по правилу полажу испод површине земље. У изузетним случајевима , могу се полагати и надземно, уз предузимање посебних мера заштите од механичких оштећења и температурних утицаја;
- Нивелета гасовода треба да прати нивелету терена што омогућава особина савитљивости полиетиленских цеви;
- Дубина укопавања дистрибутивног гасовода износи 0.8-1.0 m, у зависности од услова терена. У изузетним случајевима, дубина укопавања може да буде и 0.5 m, под условом да се предузму додатне мере заштите;
- У изузетним случајевима, где није могуће испоштовати сигурносна растојања од других инсталација, гасовод се води испод коловоза, уз повећану дубину укопавања. Дубина укопавања дистрибутивног гасовода у коловозу је минимално 1.3 m до горње ивице цеви;
- Минимална дубина укопавања при укрштању дистрибутивног гасовода са:

- Железничким пругама, износи 1.5 m, рачунајући од горње ивице заштитне цеви до горње ивице прага,
- Индустријским колосецима, износи 1.0 m,
- Путевима и улицама, износи 1.0 m.

Постојеће и планиране трасе и објекти гасне инфраструктуре шематски су приказани и представљени на графичким прилозима.

- **КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА**

Посебно су дате препоруке за дефинисање мера заштите енергетске инфраструктуре, који су табеларно приказани.

Заштитна зона и могућност изградње гасовода и постројења		
Мрежа / објекат	**Заштитна зона / појас**	**Правила / могућност изградње**
Магистрални гасовод (p=50 bar) цевоводног транспорта	Мин. 30 m, обострано од ивице гасоводне цеви.	Забрањује се изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, у заштитном појасу. Изградња у близини гасовода условљена је "Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 бар" ("Службени гласник РС" бр. 37/13 и 87/15)
Разводни гасовод (p=50 bar) цевоводног транспорта	Мин. 30 m, обострано од ивице гасоводне цеви.	
Градски (челични дистрибутивни) гасовод (p=4÷16 bar)	Мин. 3 m, обострано од ивице гасоводне цеви.	Забрањује се изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, у заштитном појасу. Изградња у близини гасовода условљена је Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар ("Службени гласник РС" бр. 86/15)
Главна мернорегулациона станица (ГМРС)	Максимум 30 m у радијусу.	Забрањује се изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, у заштитној зони. Изградња у близини ГМРС условљена је "Правилником о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 бар" ("Службени гласник РС" бр. 37/13 и 87/15).
Мернорегулациона станица (МРС)	15 m у радијусу.	Забрањује се изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, у заштитној зони. Изградња у близини МРС условљена је Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар ("Службени гласник РС" бр. 86/15)
Дистрибутивни (полиетиленски) гасовод (p=1÷4 bar)	Мин. 1 m, обострано од ивице гасоводне цеви.	Забрањује се изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, у заштитној зони. Изградња у близини гасовода условљена је "Правилником о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 бар" ("Службени гласник РС" бр. 86/15).

2.6. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА И ПОШТАНСКИ САОБРАЋАЈ

Планом се предвиђа потпуна дигитализација транспортне мреже, односно постављање нових спојних каблова са оптичким влакнима уз главне и локалне путне правце, чиме ће се постићи транспарентност мреже за пренос различитих сервиса (говор, подаци, мултимедијални сервиси и сл.).

Да би се омогућила испорука интерактивних широкопојасних сервиса до индивидуалних корисника, што је неоспорно један од захтева који се поставља пред будуће телекомуникационе мреже, постојеће дистрибуционе и комутиране мреже морају да се унапреде у широкопојасне комутиране дистрибуционе корисничке мреже базиране на квалитету сервиса, што захтева промене у мрежама за приступ. Овакав закључак намеће потребу увођења нових технологија у мрежама за приступ. Дугорочним планом развоја у приступним мрежама ће се као преносни медијум користити:

- првенствено оптички кабл;
- ТТ каблови са симетричним парицама;
- коаксијални каблови;
- радио везе (WLL); и
- комбинација претходних медија.

Као системи преноса у приступним мрежама ће се користити:

- првенствено уређаји за рад по оптичким кабловима;
- уређаји који омогућавају вишеструко коришћење постојеће бакарне мреже;
- уређаји који треба да омогуће веће протоке до корисника по постојећим бакарним парицама; и
- фиксни бежични системи - WLL.

Приступне мреже планирати са већим бројем концентрација међусобно повезаних у прстен. Главне мреже (од RDLU до концентрације) реализовати оптичким кабловима (тежити прстенастој структури) или користити постојеће симетричне парице уз примену HDSL-а. Дистрибутивне мреже од концентрације до извода реализовати оптичким кабловима или постојећим бакарним кабловима са имплементацијом HDSL и ADSL-а, или радио везом. Разводне мреже од извода или мањих концентрација до претплатника реализовати првенствено полагањем оптичких каблова или бакарних ХДСЛ, коаксијалних каблова и радио везом (WLL).

Планом се предвиђа да се поред поред постојећих и будућих саобраћајница предвиди коридор и за електронску телекомуникациону мрежу.

- **Приступне мреже**

Савремене приступне мреже треба да:

- Омогуће различите типове корисничких сервиса (POTS,triple play, мултимедијални),
- Буду флексибилне и изграђене модуларном опремом,
- Обезбеђују ефикасно коришћење пропусног опсега,
- Омогућавају интегрисано управљање опремом за електронске комуникације и сервисима,
- Буду изграђене опремом која је компактна и поуздана (carrier grade),
- Отворене за будуће архитектуре (како би подржала сервисе базиране на технологијама као што су: point-to-point Ethernet, point- to- multipoint GPON,

- Буду економски исплатива.

Мрежа електронске комуникације нове генерације (Next Generation Network NGN) мора да обезбеди широк спектар различитих сервиса корисницима:

- POTS сервис,
- IN сервисе,
- Дигиталне изнајмљене линије различитих протока,
- Брзи приступ Интернету,
- Виртуелне приватне мреже на L2 нивоу (L2 VPN),
- Виртуелне приватне мреже на L3 нивоу (L3 VPN),
- Интегрисани пренос гласа, података и видео сигнала (“triple play” сервис),
- Мултимедијалне асиметричне и симетричне сервисе са пропусним опсегом до 100Mbit/s по кориснику.

Поменути сервиси ће се реализовати коришћењем IP приступних уређаја (са функцијом MSAN/DSLAM) и CPE корисничке опреме (кућни уређај RGW, SIP IAD - Integrated Access Device, STB, switch-ева, терминала оптичке приступне мреже, рутера) у приступној мрежи.

Савремена архитектура приступних мрежа подразумева примену оптичких каблова у приступној мрежи (архитектуре FTTH/B/C) и UTP или оптичке каблове на корисничкој локацији (стан, локација бизнис корисника).

С обзиром на преносне медијуме и архитектуру, приступна мрежа се може реализовати као:

- Приступна мрежа са бакарним кабловима – подразумева FTTN мрежну архитектуру у којој се IP приступни уређаји везују са централном концентрацијом коришћењем оптичких каблова (изузетно се могу повезивати међусобно у конфигурацији ланца – subtending до 3 уређаја у низу), док се за везу од концентрације до претплатника користе бакарни DSL- каблови према IEC 62255 стандарду.
- Оптичка приступна мрежа - подразумева FTTB и FTTH мрежну архитектуру.
- Бежична приступна мрежа - подразумева коришћење CDMA технологије-фиксне бежичне, приступне мреже за фиксни телефонски саобраћај са могућношћу коришћења у оквиру целог обухвата плана.

- **Транспортна мрежа**

Нове локације приступних уређаја ће се директно преко оптичких влакана везати на агрегациони чвор или надређени Edge рутер. Повезивање 3G IP базних станица обавиће се оптичким приводом и одговарајућим уређајем система преноса или изградњом или проширењем PP линкова. Изузетно могу се користити HDSL модеми по бакарним парицама. За локације приступних чворова где није техно-економски исплатива изградња оптичког кабла или је тешко обезбедити сагласности ради се PP линк.

У агрегационом нивоу транспортне мреже планира се:

- Изградња пасивних OTN/WDM мрежа за потребе повезивања IP AN (MSAN/DSLAM), бизнис корисника, RR HUB локација, базних станица и CET(Carrier Ethernet Transport) чворова и
- Изградња CET(Carrier Ethernet Transport) мреже или проширење СДХ мреже за потребе повезивања RR HUB локација и базних станица.

- **Оптички каблови**

Оптичка мрежа Србије поседује велику и просторно дистрибуирану мрежну електронско комуникациону инфраструктуру која се континуирано унапређује са циљем да се свим корисницима на територији Републике Србије пруже квалитетни и разноврсни сервиси електронске комуникације, а инфраструктурна мрежа оптичких каблова представља основни физички медијум за пренос електронских комуникација.

Дугорочно посматрано планским документом треба предвидети проширење капацитета постојећих магистралних оптичких каблова. Такође, планира се изградња односно реконструкција оптичких каблова за повезивање нових локација приступних уређаја (MSAN/DSLAM), за потребе повезивања базних станица мобилне телефоније и CDMA базне станице, за потребе повезивања локација великих бизнис корисника, за потребе изградње редундантне и поуздане агрегационе мреже и за повезивање ТВ студија са IP/MPLS мрежом.

- **Мобилна телефонија**

Мобилна телефонија подразумева изградњу нових телекомуникационих објеката. Подразумева се и резервисање нових коридора за радио-релејне везе. С обзиром на брз напредак мобилне телефоније подразумева се да ће се у току изградње нових објеката користити технолошки актуелни као и новоразвијени ситеми мобилне телекомуникације. Изградња објеката ће бити према потребама а у складу са законом о планирању и изградњи на одговарајућим локацијама које ће испуњавати све технолошко-техничко-урбанистичке параметре за изградњу објеката оваквог типа. Нове објекте планирати као:

- Roof top локација монтажом антена и антенских носача на крову објекта или
- Raw land локација изградњом антенског стуба висине 15-36 m.

- **ПТТ саобраћај**

На територији општине Пећинци послује 15 пословница - јединица поштанске мреже које су побројане у табеларном приказу, са припадајућим адресама и другим карактеристикама. Водећа пошта на територији општине Пећинци је пошта 22410 Пећинци у Пећинцима, чији управник организује рад осталих корпоративних пошта и подручних пошта, као и једне уговорне поште у насељеном месту Сибач, где је заступник Општинска управа Пећинци.

Табела бр. 31: Јединице поштанске мреже на територији општине Пећинци

Редни број	Поштански број и назив	Место	Адреса (Улица и број)	Власништво објекта
1	22410 Пећинци	Пећинци	Слободана Бајића 8	ЈП „Пошта Србије”
2	22310 Шимановци	Шимановци	Прховачка 2	ЈП „Пошта Србије”
3	22413 Сремски Михаљевци	Сремски Михаљевци	Прховачка 2	Р. Србија Закуп
4	22414 Суботиште	Суботиште	Каменова 28	Р. Србија Закуп
5	22415 Брестач	Брестач	Јагодина 2	ЈП „Пошта Србије”
6	22416 Огар	Огар	Шумска 1	ЈП „Пошта Србије”
7	22417 Обреж	Обреж	Иве Лоле Рибара 3	Закуп Физичко лице
8	22418 Ашања	Ашања	Карађорђева 2	Р. Србија Закуп
9	22419 Купиново	Купиново	Орачка 6	Р. Србија Закуп

Редни број	Поштански број и назив	Место	Адреса (Улица и број)	Власништво објекта
10	22428 Попинци	Попинци	Маршала Тита број 1	ЈП „Пошта Србије”
11	22441 Деч	Деч	Ивана Петровића 3	Р. Србија Закуп
12	22442 Прхово	Прхово	Сремска 63	Р. Србија Закуп
13	22443 Карловчић	Карловчић	Пађановачка 4	Р. Србија Закуп
14	22444 Доњи Товарник	Доњи Товарник	Браће Шовљански 1	Р. Србија Закуп
15	22440 Сибач	Сибач	Маршала Тита 2	Уговорна пошта

Развој поштанске мреже предвиђа:

- побољшање просторне дистрибуције и опремљености поштанских јединица уз увођење нових услуга у поштанском саобраћају првенствено у ценрима заједнице насеља и насељима са специфичним функцијама, али и осталим већим насељима (преко 500 становника);
- могућност функционисања дела поштанских јединица као система сталних, односно сезонских уговорних пошти;
- могућност отварања нових пословница евентуално у индустријског зони Шимановаца;
- могућност да услед техничких или економских услова дође до пресељења неке од пословница у истом месту, на другу адресу у близини постојеће.

Постојеће и планиране трасе и објекти електронске комуникационе инфраструктуре шематски су приказане и представљене на графичким прилозима.

Правила и услови коришћења и изградње ТТ инфраструктуре

Изградња мреже и објеката ТТ инфраструктуре реализоваће се према следећим правилима и условима:

- дубина полагања оптичких каблова у насељеним местима не сме да буде мања од 1,0 m, а изван њих у путном појасу 1,2 m, а бакарних мања од 0,8 m;
- објекти за смештај телекомуникационих уређаја мобилне телекомуникационе
  мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радиорелејних станица, антене и антенски носачи, могу се поставити у оквиру
  објекта, на слободном простору, у зони привредне делатности у складу са законом о планирању и изградњи;
- објекат за смештај телекомуникационе и РТВ опреме може бити зидан или монтажни, или смештен на стубу;
- простор за смештај мобилне телекомуникационе опреме мора бити ограђен и имати приступни пут ширине 3 m који води до најближе јавне саобраћајнице;
- удаљеност планираних објеката од телекомуникационих објеката мора бити мин. 1,5 m.
- у случају да се земљани радови изводе на дубини већој од 0,4 m изнад подземних телекомуникационих инсталација инсталације морају се заштити одговарајућим;
- уколико се врши денивелација терена,предвидети и изместити постојећеТК инсталације на одговарајућу дубину (0,8 m од коте терена) уз одговарајуће мере заштите (слој песка и упозоравајућа трака);

- уколико се врши бетонирање површине изнад постојећих ТК инсталација, предвидети и положити дуж трасе постојећих ТК инсталација цев Ø110 mm на дубини од 0,8m),уз одговарајуће мере заштите (слој песка и упозоравајућа трака). Крајеве цеви, који треба да буду ван бетониране површине, затворити заптивним чеповима;
- код приближавања или паралелног вођења електроенергетског кабла од 1kV до 10kV и телекомуникационих инсталација мора се испоштовати минимално растојање од 0,5 m, а у случају каблова преко 10kV минимално растојање је 1m. На местима укрштања електроенергетски кабл мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m*;*
- код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и водовода мора се осигурати минимални размак од 0,6 m. На местима укрштања водоводна цев мора бити положена испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m;
- код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и фекалне канализације (за мање цеви пречника до 0,6 m и кућне прикључке) мора се осигурати минимални размак од 0,5 m*,* односно 1,5m за магистралне канализационе цеви пречника једнаког или већег 0,6m. На местима укрштања канализациона цев мора бити положена испод телекомуникационих инсталација при чему кабл треба да буде механички заштићен. Дужина заштитне цеви треба да буде 1,5 m са сваке стране места укрштања, а растојање треба да буде најмање 0,3 m;
- код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и гасовода мора се осигурати минимални размак од 0,5 m. На местима укрштања гасовод мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5 m;
- код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и вреловода мора се осигурати минимални растојање од 0,5m. На месту укрштања вреловод мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,8m;
- угао укрштања наведених инсталација и телекомуникациони инсталација треба да буде по правилу 90°, а ни у ком случају угао не може бити мањи од 45°;
- на местима укрштања постојећих телекомуникационих инсталација са пројектованим саобраћајницама (коловозом, тротоаром, паркингом,...), инвеститор је дужан да паралелно са постојећим подземним телекомуникационим кабловима постави заштитне PVC цеви пречника 110mm, дужине ширина саобраћајнице +1,5m са обе стране. Крајеве цеви треба одговарајуће затворити;
- на местима приближавања пројектованих саобраћајних површина телекомуникационим објектима растојање мора бити мин. 1,0 m;
- угао укрштања пројектоване саобраћајнице и телекомуникационих инсталација треба да буде по правилу 90°, а ни у ком случају угао не може бити мањи од 45°;
- подземне телекомуникационе инсталације не смеју бити угрожене изменом висинских кота терена (нивелацијом терена), тј. морају бити на прописаној дубини и након изведених радова. Поред наведеног, не сме се мењати састав горњег строја тла изнад телекомуникационих инсталација (асфалтирање, бетонирање, поплочавање...) и морају се испоштовати вертикална и хоризонтална растојања;

- **заштиту и обезбеђење постојећих телекомуникационих објеката и каблова треба извршити пре почетка било каквих грађевинских радова** и предузети све потребне и одговарајуће мере предострожности како не би, на било који начин, дошло до угрожавања механичке стабилности, техничке исправности постојећих телекомуникационих објеката и каблова;
- грађевинске радове у непосредној близини постојећих телекомуникационих објеката и каблова вршити **искључиво ручним путем** без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите (обезбеђење од слегања, пробни ископи и сл.).

2.7. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

- **Хумана гробља**

За проширење постојећих гробаља и изградњу гробља на потпуно новој локацији, у случају потребе решавања локације утврђивањем јавног интереса обавезна је израда Плана детаљне регулације или Урбанистичког пројекта када је то могуће. У случају имовинско-правно решене нове локације и њеног приступа, обавезна је израда Урбанистичког пројекта. Урбанистичкој разради локације мора да претходи израда геолошког елабората и одговарајућег документа о утицају изградње гробља на животну средину.

Димензионисање гробља зависи од: броја становника гравитационог подручја (планирано стање), стопе морталитета, ротационог турнуса, димензије гробног места, система сахрањивања и организације парцеле и заступљености функција на гробљу.

Гробље се састоји од површине за сахрањивање и приступне површине која је величином и опремљеношћу у складу са величином површине за сахрањивање. Минимум комуналне опремљености гробља представља плато са чесмом, решеним одводом употребљене воде и површинске воде са платоа (по потреби септичка јама) и капелом, потребних капацитета, са обавезним електричним прикључком.

Површину за сахрањивање треба поделити на гробна поља у којима се предвиђа сахрањивање у једном гробном месту: једног умрлог лица, два умрла лица, три или четири умрла лица.

Ширина бетонских прилазних стаза је 1,3 m, а растојање између гробних места 0,5 m. Габарит гробног места износи:

- за једно умрло лице је 1,1x2,4 m;
- за два умрла лица 2,0x2,4 m;
- за три умрла лица је 2,9x2,4 m;
- за четири умрла лица је 3,8x2,4 m.

За формирање гробног места користе се монтажне армиране бетонске гредице ширине 10 cm. ширина гредице на страни где се налази споменик је 30 cm. Бетонске гредице надвисују бетонске стазе за 10cm и прате терен тако да у случају пада проблем висине се решава каскадом, а никако повезивањем видне висине гредица. Површина гробног места је за 5cm виша од бетонске стазе, односно 15 cm, нижа од бетонске гредице. Она би требала целом површином да буде затрављена.

Гробно поље треба решити у стилу пејзажног парка обогаћено мањим пластикама или једноставним малим плочама од камена са уклесаним именима покојника. Гробно место са припадајућом комуникацијом је величине 3,0 x 2,5 m. Затрављена површина се преноси и на уоквирену површину око споменика, где се може засадити цвеће или украсно шибље.

Основни елеменат садржаја гробља, односно парцела је гробно место. На гробљу треба предвидети ортогоналан распоред гробних места ради оптималне искоришћености земљишта, уз једноставније обележавање на терену и истовремено максимално озелењавање међупростора.

Породична гробна места за сахрањивање две особе, као најчешћи вид сахрањивања су спољних димензија 2,0 x 2,4 m са међуразмаком од 0,5 m у реду и 1,3 m између редова.

Дубина сахрањивања износи 1,6 m.

Надгробни споменици се раде од природног камена на одговарајућем постољу. Висине надгробних споменика се типизирају на димензије по висини од 80cm, 100cm и 120 cm, а ширине за појединачна гробна места су 60cm, а за двојна гробна места су 120 cm.

Простор гробља се **ограђује** транспарентном оградом, уз коју треба формирати зелени заштитни појас (оградно-зимзелене врсте) висине 1,5 m са наглашеним и посебно обрађеним улазима. Ограда се поставља око целог комплекса гробља.

Опремање постојећих гробља недостајућом инфраструктуром се ради по правилима која важе за изградњу нових гробља.

Управљање, уређивање и одржавање гробља, сахрањивање умрлих, услови и начин коришћења гробља и гробних места, гробљанске услуге, ископавање посмртних остатака, одређивање и стављање ван употребе гробља, у општини Пећинци, се регулише Одлуком о уређењу и одржавању гробља и сахрањивању на територији општине коју доноси Скупштина општине.

- **Сточна гробља и сточне јаме**

Посебан циљ уређења и развоја у оквиру комуналног сектора је детерминисање локације за сточно гробље на територији града и уређење одговарајућег простора, који испуњава услове за обављање безбедног уклањања угинуле стоке.

За сточно гробље потребно је утврдити локацију или више локација на руралном простору које испуњавају санитарно-техничке услове за ову намену и инфраструктурно опремити простор.

У складу са Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла („Службени гласник РС“, бр. 31/ 2011, 97/ 2013, 15/ 2015, 61 /2017) формираће се, уређивати и одржавати сточна гробља на подручју општине.

Будући да Пећинци немају одређену локацију за сточно гробље, потребно је одредити локацију и на основу урбанистичког плана уредити одговарајући простор, који испуњава услове за обављање безбедног уклањања угинуле стоке.

Тачна локација (парцела) биће накнадно утврђена. Избор локација за изградњу сточних гробаља је потребно вршити према Правилнику о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева и отпадака животињског порекла и о условима које морају да испуњавају објекти и опрема за сабирање, нешкодљиво уклањање и утврђивање узрока угинућа и превозна средства за транспорт животињских лешева и отпадака животињског порекла.

С обзиром да је сточно гробље најнеповољнији начин уклањања лешина и конфиската с хигијенског и епизоотиолошког стајалишта услови за избор локације и изградњу сточног гробља су:

- локација јаме мора бити изван насеља, са што мањим коефицијентом водопропусности (најбоље је глиновито или јако заглињено);

- ниво подземних вода треба да буде што дубљи и са водонепропусним повратним слојем;
- сточно гробље мора бити ограђено оградом од бетона или цигле. На врху ограде мора бити бодљикава жица;
- унутар локације треба да има објекат са текућом водом, прибором за секцију лешева, прање и дезинфекцију;
- након секције лешина се закопава 2,0 m испод површине земље с направљеном хумком;
- за велике животиње треба место површине 4,0 m^2, а за мале 2,0 m^2;
- свака лешина се закопава у засебну јаму;
- временски турнус за сточна гробља је 10-15 година;
- сточно гробље се не сме користити за напасање, а за садњу неке културе се може користити тек 26 година након престанка употребе. До тада се на њему може садити само дрвеће.

За случај наглог помора (епидемије) стоке саставни део сточног гробља треба да представља и **јама гробница**, за истовремено збрињавање већег броја угинулих животиња.

Јама гробница се може градити и као засебан објекат изван насељеног места. За одабир локације је важан ниво подземних вода и гранулометријски састав тла. Прикладна ширина јаме је 3,0-5,0 m, а дубина 8,0-15,0 m. Дно треба бити најмање 1,0 m изнад нивоа подземних вода. На дно се ставља дренажни слој дебљине 0,5-1,0 m од туцаника или ломљеног црепа. На 1,0 m од дна стављају се две гвоздене шипке (цеви или шине које формирају мрежу налик роштиљу) на којима се лешина задржава. Јама се зида на суво и на врху се затвара армирано-бетонском плочом која уједно служи и као сто за секцију.

- **Сточне пијаце**

Сточне пијаце, као објекти који задовољавају све Законом прописане услове, се планирају на нивоу више насеља, на начин да се обухвати цела територија општине.

Објекти на којима се одржавају сточне пијаце, сајмови и изложбе морају да испуњавају следеће услове:

- да се налазе изван насеља;
- да се не граде на земљишту које је подводно и угрожено од поплава;
- да нису удаљени од главног пута;
- да нису за последњих 20 година служили за сточна гробља и јавно ђубриште;
- изложбене просторије могу изузетно да се налазе и у самом насељу;
- да има само један улаз довољно пространи са изграђеним вратима;
- да има посебно издвојен простор за животиње за које се приликом контроле утврдило да су заражене или су сумњиве на заразу.

Величина простора зависи од обима и врсте промета животиња водећи рачуна да просечна одређена површина се мора повећати за 15% површине на име путева и изградњу манипулативних и санитарних објеката:

- по грлу крупних животиња - 2 m^2;
- по телету - 1,2 m^2;
- по овци, односно свињи преко 50 kg - 1 m^2; и
- по јагњету и прасету - 0,5 m^2.

Ближи услови за ове објекте регулисани су Правилником о санитарно - хигијенским условима за објекте у којима се обавља производња и промет жив. намирница и предмета опште употребе ("Сл. гл.РС", бр.6/97 и 52/97) као и Законом о безбедности хране („Сл. гл. РС" 41/1009) и Правилника који проистичу из њега:

Правилником о општим и посебним условима хигијене хране у било којој фази производње, прераде и промета („Сл. гл.РС" 72/2010) и Правилником о условима хигијене хране („Сл. гл.РС" 73/2010), као и Правилником о ветеринарско-санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и условима хигијене хране животињског порекла ("Сл. гл.СРС" бр.25/2011).

- **Управљање отпадом**

Система управљања отпадом заснива се на следећим активностима:

- повећање квалитета комуналних услуга на територији општине;
- санација постојећих сметлишта (дивљих депонија);
- развој примарне селекције и рециклаже;
- одређивање локације за рециклажна дворишта.

Планирана инфраструктура за управљање комуналним отпадом обухвата:

- проширење обухвата сакупљања комуналног отпада на сва насеља;
- повећање броја „зелених острва“ (са контејнерима за примарну селекцију отпада);
- уклањање постојећих сметлишта;

У циљу развоја система примарне селекције и рециклаже отпада, неопходно је формирати велики број **„зелених острва“** са три контејнера (могу бити подземни од 3 m^3) за примарну селекцију (зелени за папир, плави за метални отпад, а наранџасти за ПЕТ амбалажу). Локације треба да су ограђене тзв. баштицама. Зелена острва планирати у зони вишепородичног и породичног становања. Приоритет су центри заједнице насеља.

У периферним зонама центара заједнице насеља и осталим насељима, за сакупљање комуналног отпада користиће се контејнери 1,1 m^3 (у туристичким насељима) и канте 240l (породично становање); контејнери за ПЕТ/папир/метал/стакло (у централним деловима насеља) и додатне канте за рециклабиле 240l (породично становање).

Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада јесте место одређено одлуком општине, на које грађани доносе углавном кабасте предмете, као што су намештај и бела техника и материјал погодан за рециклажу. У оквиру овог дворишта могуће је, под посебним условима, предвидети сакупљање одређених врста опасног отпада из домаћинстава (отпадних уља, отпадних електричних и електронских апарата, отпадних батерија и др).

Функционална целина рециклажног дворишта (без линије за сортирање) састоји се од следећих целина (зона):

- пријемно – отпремна зона;
- хала за смештај пластике, ПЕТ амбалаже и папира;
- надстрешница за отпад од електричних и електронских производа и кабасти отпад;
- контејнерско острво за одвојено сакупљање отпада;
- одвојен простор за сакупљање аутомобилских гума, отпадних уља, акумулатора и амбалаже од кућне, хемије, боја и лакова;
- зона за третман отпадних вода.

Центри за одвојено сакупљање рециклабилног отпада (рециклажна дворишта) морају задовољити основне техничке захтеве и то:

- место мора бити ограђено и заштићено од неовлашћеног улаза;
- отпад се мора складиштити одвојено по карактеристикама, типу, и агрегатном стању;

- подна површина мора бити непропусна и резистентна на дејство ускладиштеног отпада;
- мора бити безбедно по здравље становника и радника;
- мора бити безбедно по животну средину;
- мора имати противпожарну заштиту;
- урађен план заштите од удеса и поступање у случају акцидента;
- мора поседовати све дозволе у складу са релевантним законима;
- мора бити прописно обележено са подацима о врсти отпада који се складишти.

На самој локацији рециклажног дворишта осигурати довољан простор за манипулацију возила која возе отпад и гаража за возила, а непосредно уз њу слободан простор за паркирање личних возила с теретним приколицама. Предвиђени простор мора да буде равна површина која је уређена за наведене радње и асфалтирана (водонепропусна). Посебно уредити простор на којем ће се поставити контејнери за сакупљање опасног отпада из домаћинстава који је зауљен или замашћен.

Такође, неопходно је даље развијати системе одвојеног сакупљања и третмана посебних токова отпада (амбалажни отпад, истрошене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадне гуме, отпадна возила, отпад од електричне и електронске опреме, отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу, отпад контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPS отпад), медицински отпад, отпад животињског порекла, пољопривредни отпад, грађевински отпад и отпад од рушења). Неопасне и инертне делове ових отпадака, који се не употребљавају поново или рециклирају, могуће је даље третирати као комунални отпад, док се опасне компоненте даље морају посебно третирати, према условима домаће и ЕУ регулативе за ту врсту отпада.

Општи услови уређења и изградње

Објекте намењене сакупљању, складиштењу и третману отпада пројектовати и изградити у складу са Локалним планом управљања отпадом.

Овим планом нису дефинисане конкретне локације за рециклажана дворишта тако да се прописују општа правила која ће се разрађивати даљом планском или урбанистичко – техничком документацијом.

У случају да се на локацији рециклажних дворишта планира изградња трансфер станице обавезно је приступити изради плана детаљне регулације са извештајем о стратешкој процени утицаја на животну средину, осим за локације које су прибављене као кавно земљиште на којима је могућа реализација комплекса трансфер станице уз претходну израду Урбанистичког пројекта.

Правила грађења за наведене комуналне површине:

- На комплексу величине мин. 1000m^2 дозвољено је прикупљање искључиво рециклабила (папир, стакло, пластика, лименке).
- На комплексу величине мин. 1600m^2 дозвољено је прикупљање рециклабила, грађевинског отпада и кућног опасног отпада за чије одлагање је потребно обезбедити затворен простор.
- На комплексу величине мин. 2400m^2 дозвољено је прикупљање рециклабила, веће количине грађевинског отпада и кућног опасног отпада за чије одлагање је потребно обезбедити затворен простор, комплекс је опремљен линијом за сепарацију.
- Комплекс мора имати обезбеђен директан приступ јавној саобраћајници.
- Минимална ширина фронта према јавној саобраћајној површини је 25 m.
- Унутар комплекса, планирати једносмерни саобраћај како би се избегле конфликтне ситуације при манипулацији. Изузетно се може планирати

двосмерно кретање возила али је препорука да се овакав режим ограничи на улазно излазну зону.
- Смер кретања у оквиру комплекса мора бити јасно обележен знацима вертикалне и хоризонталне сигнализације.
- Минимална ширина саобраћајница у комплексу је 3.5m како би се обезбедио несметан пролаз противпожарном возилу.
- Индекс изграђености у складу са величином комплекса:
  - величине мин. 1000 m^2 и=0.2
  - величине мин. 1600 m^2 и=0,3
  - величине мин. 2400 m^2 и=0,4
- Дозвољена је изградња више објеката на парцели.
- Дозвољена је фазна изградња.
- Рециклажни центар се гради на водонепропусној подлози. Отпадне и атмосферске воде се прикупљају и преко пречишћивача испуштају у канализациону мрежу.
- Објекат у коме се врши сакупљање опасног кућног отпада може се организовати из више одвојених целина – делова, а за сваку врсту отпадног материјала посебно (батерије, акумулатори и сл.). Величина сваког појединачног сакупљалишта дефинише су складу са просторним потребама типа отпада и очекиваним количинама.
- Смештај машина за ситњење или пресовање материјала остварује се у објекту чије се димензије утврђују у складу са технолошким потребама. Објекат је приземан са спратном висином у складу са примењеном технологијом.
- Дозвољена висина за објекте се одређује према технолошким потребама.
- Утврђује се обавеза израде Пројекта пејзажног уређења и озелењавања Комплекса рециклажних центара/двориштa.
- Зелене површине треба да буду заступљене мин 10%, према условима надлежних институција.
- Паркирање решити на парцели на отвореном паркинг месту у оквиру парцеле.
- Рециклажни центар се ограђује транспарентном оградом минималне висине 2,0 m која може бити формирана на зиду максималне висине 0,9 m.

2.8. ЗЕЛЕНИЛО И ПОВРШИНЕ ПОД ЗЕЛЕНИЛОМ

У постојећим **парковима** и заштитном зеленилу унутар грађевинског подручја су дозвољени следећи радови: санитарна сеча стабала, реконструкција цветњака, нова садња, реконструкција вртно - архитектонских елемената, реконструкција стаза, реконструкција постојећих објеката, подизање нових вртно - архитектонских елемената, подизање фонтана, реконструкција и поправка постојећих објеката и дечијих игралишта, ограђивање парка. Паркове треба опремити стандардном инфраструктуром и системом за наводњавање.

Код изградње и уређења јавних просторно - пејзажних објеката потребно је израдити одговарајућу планску и пројектну документацију по следећим условима:
- пројекти уређења израђују се на ажурираним геодетским подлогама са уцртаном постојећом вегетацијом;
- партерна решења ускладити са наменом и функцијом просторно - пејзажних објекта, тако да се не угрозе постојеће вредности;
- пејзажна решења ускладити са трасама подземних инсталација – испоштовати потребна минимална одстојања;
- нивелациона решења ускладити са конфигурацијом терена;

- избор врста (са акцентом на аутохтоне врсте озелењавања) усакласити са наменом и функцијом објекта, као и са условима станишта;
- избор врста за дрвореде усагласити са ширином улице и утврдити адекватна растојања између садница - у зависности од врсте и прилаза објектима;
- за дрворедне саднице обезбедити отворе за садњу мин. пречника 1,2 m и мин. растојање од објекта 3,0 m;
- у зависности од намене објекта предвидети опремање одговарајућом опремом и садржајима;
- однос површина - поплочавања, травњака и високог растиња ускладити са наменом;
- у оквиру објекта јавне намене могу се поставити елементи урбаног мобилијара, телефонске говорнице, јарболи, билборди и слично, односно изградити објекти спорта и рекреације;
- у парку могу да буду подигнути следећи објекти: угоститељски са отвореним баштама, објекти у функцији одржавања парка, објекти културе, мањи отворени амфитеатри за културне манифестације и инфраструктурни објекти од општег интереса утврђени на основу закона;
- могућа је изградња мањих појединачних јавних или комерцијалних објеката у комплексима зеленила на основу планова детаљније разраде. При томе треба водити рачуна о величини зелене површине, микролокацији, њеном значају за просторну целину, статусу трајног добра и другим утицајним чиниоцима.

Ради боље прегледности и лакше примене ови услови наводе се посебно за сваку усвојену категорију јавних просторно-пејзажних објекта:

- паркови - зонирањем површина могу се издвојити следеће функционалне зоне од укупне површине парка: миран одмор и шетња и дечија игралишта (за предшколски узраст); у оквиру парковских површина не могу се градити објекти чија је функција супротна основној функцији парка; у укупном билансу парка алеје, путеви и стазе треба да заузму од 5-20% површине; најмање 70% површине парка треба да буде под вегетацијом;
- скверове треба да чине платои, стазе и различите категорије засада; стазе и платои треба да чине 35% територије сквера, зелене површине 60-65% (од тога цветњаци 2-4%) а објекти 0-5% од укупне површине.

- **Зеленило специфичног карактера**

У поступку реконструкције, ревитализације и подизања нових зелених површина избор врста прилагодити намени простора, условима локације и функцији зеленила:

- зеленило привредно-радних зона има заштитно декоративну функцију, избор врста засновати на брзорастућим, широколисним лишћарима и примешаним четинарима;
- школски комплекси и дечје установе озелењавати високодекоративним врстама интересантних морфолошких карактеристика;
- зеленило здравствених установа има декоративно - заштитну функцију, а избор врста засновати на аутохтоним, бактерицидним, инсектицидним врстама избегавајући жалосне форме;
- зеленило гробља има декоративно заштитну функцију, а избор врста прилагодити намени: зимзелене и листопадне саднице жалосних и пирамидалних форми. Заштитно зеленило дрворедног типа или живе ограде обавезни су садржаји уређења.

- **Парк шуме**

Код планирања рекреативног коришћења ових простора на површима где је шума посечена и где су се формирали пропланци не предвиђати пошумљавање уколико се просторно уклапају у концепцију пратећих садржаја (видиковци, павиљони, места за одмор...). Делове парк - шуме који су предвиђени за спротску рекреацију прилагодити тако да се планирани садржаји могу реализовати не угрожавајући шумски фонд и не изазивајући секундарне негативне последице. Опремити парк шуме средствима информисања (путокази, јавне карте, сигнализација).

Парк шуме могу да садрже следеће зоне:

- зону пасивне рекреације. У овим зонама планирати само основну опрему (нпр. шетне и планинарске стазе, рекреационе ливаде и др.).
- дозвољени капацитет подручја је 1-3 посетиоца/ha. Максимално учешће застртих и изграђених површина је 2,5%;
- зону активног одмора која може да садржи додатну опрему (нпр. бициклистичке стазе, трим стазе, игралишта за децу, мини голф, ресторане, кампинг плацеве и др.). Дозвољени капацитет у овим зонама је 5-9 посетилаца/ha. Максимално учешће застртих и изграђених површина је 5% укупне површине зоне;
- зону активне рекреације. У оквиру парк шуме могу се планирати објекти спорта, отворени терени и затворени објекти мањег капацитета (пратећи објекти уз терене, угоститељски објекти) – макс. учешће застртих и изграђених површина је 2,5%.

Део шуме може да буде парковски уређен. Потребно је обезбедити лаку приступачност, паркиралишта лоцирати на главним прилазима шуми, тежити да кроз комплекс шуме буде обезбеђено само пешачко кретање, за лоцирање нових стаза користити постојеће шумске путеве, мрежа путева треба да омогућава кружно кретање различитих дужина.

Избор преовлађујућих врста дрвећа и шибља треба да одговара природној потенцијалној вегетацији; дуж стаза, прогала и на рекреационим ливадама користити разноврснији избор врста дрвећа и шибља; на местима где је то могуће формирати визурне тачке (из шуме и унутар шуме); у склопу шуме могу да се задрже или планирају воћњаци, виногради и ливаде.

Заштитно зеленило у систему зелених површина треба да обезбеди повезивање зелених површина у грађевинском реону са зеленим површинама ван грађевинског подручја.

Заштитно зеленило формирати и уређивати:

- уз реку Саву у функцији заштите од поплава;
- на парцелама унутар грађевинског подручја преко којег се може остварити колски приступ;
- уз саобраћајнице вишег реда; ово зеленило, пре свега, треба да изолује становање од саобраћаја и спречи негативне утицаје издувних гасова, буке и вибрације на околне садржаје;
- на слободним површинама уз насељска гробља, уз санитарну депонију, уз систем за пречишћавање отпадних вода и на површинама предвиђеним за рекултивацију (језера која се и даље експлоатишу, бивше депоније комуналног отпада у насељу и др).
- око депоније у Дечу.

Површине заштитног зеленила могу да садрже пешачке и бициклистичке стазе са пратећом опремом и објектима. У зависности од просторних могућности оне могу да садрже спортске објекте или низ парковски уређених површина и друго.

2.9. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА

Минимални степен комуналне опремљености грађевинског земљишта за стамбене намене и мешовите намене који је потребан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, подразумева:

- решен излаз на јавну саобраћајницу;
- услове за електроенергетски прикључак;
- услове за прикључење на градски водовод или обезбеђење водоснабдевања изградњом сопственог бунара уколико не постоје услови за прикључење на градски водовод;
- прикључење на градску канализациону мрежу или изградња водонепропусне септичке јаме до изградње канализационе мреже.

Минимални степен комуналне опремљености грађевинског земљишта за све производне и пословне и услужне намене са већим саобраћајним оптерећењем и манипулативним површинама (складишта, стоваришта, бензинске пумпе, велики маркети, радионице...), који је потребан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, подразумева:

- решен директан излаз на јавну саобраћајницу (уз сагласност ЈП „Путева Србије“ на прикључак на државни пут);
- услове за електроенергетски прикључак;
- услове за прикључење на градски водовод;
- прикључење на градску канализациону мрежу и интерни систем каналисања отпадних вода који подразумева сакупљање и пречишћавање фекалних и других отпадних вода у оквиру комплекса, у складу са прописима, уз обезбеђење одговарајућег квалитета пречишћених вода и услова за њихову евакуацију (у реципијент, односно у канализациону мрежу).

Минимални степен комуналне опремљености грађевинског земљишта за површине јавне намене, који је потребан за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе, подразумева:

- решен излаз на јавну саобраћајницу;
- услове за електроенергетски прикључак;
- услове за прикључење на градски водовод;
- прикључење на градску канализациону мрежу;
- прикључење на систем за грејање (топловод, гасовод).

За цело подручје плана препоручује се прикључење на гасоводну/топловодну мрежу или коришћење неког алтернативног вида енергије за загревање у циљу заштите и очувања квалитета животне средине. У руралним подручјима до изградње водоводне и канализационе мреже може се прихватити: снабдевање водом из сопствених бунара и каналисање отпадних вода у водонепропусне септичке јаме.

2.10. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ ОБЈЕКАТА И ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ ОСОБАМА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

У складу са правилником дефинисани су услови за планирање простора јавних саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката и пројектовање објеката (стамбених, објеката за јавно коришћење и др.), као и посебних уређаја у њима, којима се обезбеђује несметано кретање деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

Објекти за јавно коришћење, у смислу овог правилника јесу: домови здравља, школе, домови за старе, рехабилитациони центри, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали, објекти за потребе државних органа.

Да би лица са посебним потребама у простору имала услов да се крећу тротоарима, пешачким стазама, трговима, шеталиштима, паркинг површинама, ове површине морају имати максимални нагиб од 5% (изузетно 8.3%).

Ради несметаног кретања особа у инвалидским колицима ширина тротоара и пешачких стаза треба да износи 180 cm изузетно 120 cm, док ширина пролаза између непокретних препрека износи најмање 90 cm. Ове површине треба да су чврсте, равне и отпорне на клизање.

У пешачким коридорима се не постављају стубови, рекламни панои или друге препреке, док се постојеће препреке видно обележавају. Делови зграда као што су балкони, еркери, доњи делови крошњи и сл, који се налазе непосредно уз пешачке коридоре уздигнути су најмање 250 cm у односу на површину којом се пешаци крећу.

Место пешачких прелаза је означено тако да се јасно разликује од подлоге тротоара. Пешачки прелаз је постављен под правим углом према тротоару. Пешачке прелазе треба опремити и светлосном и звучном сигнализацијом. За савладавање висинске разлике између коловоза и тротоара могу се користити закошени ивичњаци, ширине 45cm са максималним нагибом закошеног дела од 20%.

Најмања ширина места за паркирање возила са посебним потребама у простору износи 370 cm. Паркинг површине које се предвиђају за потребе паркирања ових лица су:

- за јавне гараже, јавна паркиралишта, паркиралишта уз објекте за јавно коришћење и веће стамбене зграде, најмање 5% од укупног броја места за паркирање;
- на паркиралиштима са мање од 20 паркинг места који се налазе уз апотеку, пошту, вртић, амбуланту, продавницу прехрамбрених производа, најмање једно место за паркирање;
- на паркиралиштима уз бензинске пумпе, ресторане и мотеле, уз државне путеве 5% од укупног броја места за паркирање, али не мање од једног места за паркирање.

За савладавање висинских разлика до 76 cm између две пешачке површине и на прилазу до објекта врши се применом рампи тако да:

- нагиб рампе није већи од 1:20, изузетно 1:12;
- најмања чиста ширина рампе за једносмерни пролаз треба да је 90 cm;
- рампе треба да су заштићене ивичњацима висине 5 cm, ширине 5-10 cm;
- рампа треба да је чврста, равна и отпорна на клизање.

Степенице и степеништа прилагођавају се коришћењу лица са посебним потребама у простору тако да:

- најмања ширина степенишног крака треба да буде 120 cm;
- најмања ширина газишта 30 cm, а највећа дозвољена висина степеника је 15 cm;
- чела степеника у односу на површину газишта требало би да буду благо закошена, без избочења и затворена;
- површина чела степеника треба да је у контрастној боји у односу на газишта;
- између одморишта и степеника у дну и врху степеника постоји контраст у бојама;
- приступ степеништу, заштитне ограде са рукохватима и површинска обрада степеника треба да испоштују услове који омогућавају безбедно кретање особама са посебним потребама.

Савладавање висинских препрека од и преко 90 cm, када не постоји могућност савладавања ове висине рампама, степеницама врши се покретним рампама.

Стамбене зграде и објекти за јавно коришћење треба да задовоље све услове како би их користила лица са посебним потребама.

Знакови за орјентацију треба да су читљиви, видљиви и препознатљиви. Ти знакови су:

- знакови за орјентацију (скице, планови, макете);
- путокази;
- функционални знакови којима се дају обавештења о намени простора (гараже, лифтови, санитарне просторије).

Знакови се на зидовима постављају на висини од 140 cm - 160 cm изнад нивоа пода или тла, или ако то није могуће на висини која је погодна за читање. Висина слова на знаковима не сме бити мања од 1,5 cm за унутрашњу, односно 10 cm за спољашњу употребу.

Препознавање врата, степеница, лифтова, рампи лифтова, опреме за противпожарну заштиту, опреме за спашавање и путева за евакуацију врши се употребом контрастних боја одговарајућим осветљењем и обрадом зидова и подова. Ради побољшања пријема звука за особе које користе слушне апарате, у јавним просторијама се могу поставити индукционе петље, бежични инфрацрвени системи или друга техничка средства за појачање звука.

2.11. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

Унапређење енергетске ефикасности подразумева смањење потрошње свих врста енергије, уштеда енергије и обезбеђење одрживе градње применом техничких мера, стандарда и услова планирања, пројектовања, изградње и употребе објеката.

Предлог мера за унапређење енергетске ефикасности изградње објеката обухвата:

- прелазак на грејања енергијом из обновљивих извора енергије;
- замена класичних сијалица у домаћинствима и пословним објектима штедљивим расветним телима;
- доношење нових прописа о спољним пројектним температурама;
- доследна примена СРПС У Ј5.600 и других релевантних стандарда;
- прелазак са паушалног на обрачун за грејање ТПВ према мерењу потрошње топлотне енергије;
- оснивање подстицајних фондова за побољшање топлотне заштите стамбених и нестамбених зграда;
- замена прозора прозорима са термичким стаклима и савременијом технологијом заптивања;
- побољшање изолације зидова објеката избором савремених материјала са већим коефицијентом заштите или додатним спољним или унутрашњим облагањем зидова;
- увођење обавезног прибављања сертификата енергетске ефикасности за зграде и свих других мера које доприносе повећању енергетске ефикасности објеката.

3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ПОВРШИНА И ОБЈЕКАТА ОСТАЛИХ НАМЕНА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ

3.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ОСНОВНЕ НАМЕНЕ

Правила уређења и грађења примењују се за све површине директног спровођења овог плана. Код израде нових планова или измене и допуне постојећих урбанистичких планова, овај просторни план представља плански основ, а правила уређења и грађења су усмеравајућа. Дозвољава се одступање од прописаних параметара овим планом за подручја са специфичним локацијским карактеристикама и за подручја у оквиру важећих урбанистичких планова.

У уређајним основама одређено је грађевинско земљиште у оквиру кога су дефинисане основне намене:

- становање;
- мешовите намене (стамбено-пословни, који осим стамбеног дела садрже и радне-пословне просторије функционално одвојене од становања, мањи породични производни погони који немају утицај на животну средину, занатске радње, стари и уметнички занати);
- пословање, привреда и производња (простор у оквиру привредно-радних зона планиран за одвијање пословних, производних, и привредних делатности);
- верски објекти;
- објекти јавне намене (школе, јавне функције, службе, терени, игралишта, парк, гробља, заштитно зеленило, ...).

Намене објеката чија градња је забрањена: делатности које вибрацијама, буком, гасовима, мирисима, отпадним водама и другим штетним дејствима могу да угрозе околину и не представљају намену компатибилну претежној намени околине. Овакви објекти се могу лоцирати издвојени од грађевинског подручја насеља у посебне радно привредне зоне са спровођењем мера заштите животне средине, живота и здравља људи.

Идентификовани проблеми у оквиру граница важећих планова (нпр. за просторе без саобраћајне доступности, за недефинисано грађевинско подручје на изграђеним површинама, за недефинисана правила грађења за све површине у обухвату са директним спровођењем, и др.), потребно је решавати израдом измена и допуна основног плана или израдом новог плана – Плана детаљне регулације.

3.1.1. СТАНОВАЊЕ И СТАМБЕНИ ОБЈЕКТИ

Претежан тип становања у свим насељима је породично становање. Насеља уз ауто-пут (Пећинаци и Шимановци) су урбанијег карактера са мањим бројем мешовитих домаћинстава (становање – пољопривреда) и у којима се може очекивати изградња вишепородичног становања. Остала насеља су руралног карактера са претежно мешовитим домаћинствима (стамбени објекти, објекти за животиње, пољопривредни и помоћни објекти).

Основна подела на породично и вишепородично становање обогаћена је и облицима становања у циљу активирања простора и развоја туризма, рационалног инфраструктурног опремања и квалитетнијег развоја.

Објекти становања могу бити:
- објекти вишепородичног становања;
- објекти породичног становања;
- објекти викенд становања.

○ СТАНОВАЊЕ – ВИШЕПОРОДИЧНО

Основна намена: становање (стамбени објекти са више од 2 стамбене јединице по објекту) - у ужим централним зонама:
- као основна намена дозвољава се у свим насељима;
- може бити компатибилна намена на површинама са основном наменом мешовита намена – примењују се правила за мешовиту намену.

Компатибилне намене:

Уз становање, као основну намену, могу се наћи и друге намене као пратеће и допунске:
- комерцијални и пословни садржаји - у оквиру основног објекта у приземним етажама - трговине, администрација и услужне делатности (трговина на мало, угоститељство, занатство). Ограничења се односе код делатности са великим саобраћајним оптерећењем за парцеле преко 10 ари, као што су велике трговине, (мегамаркети, трговине грађевинским материјалом и сл.), већи угоститељски објекти; магацини, складишта... и све делатности које имају повећан ниво загађења околине, односно, забрањена је изградња објеката који би својом функцијом угрозили основну намену простора - становање.
- спортски објекти, терени и дечија игралишта – на парцели основне намене - потребно је предвидети заштиту од буке око отворених терена. На појединачним грађевинским парцелама компатибилна намена може бити једина. Примењују се правила дефинисана у поглављу 2.1. Површине и објекти јавне намене, потпоглавље Правила грађења за површине и објекте јавне намене, поднаслов Спорт и рекрација.

Положај објекта на парцели:
- објекат, према положају на парцели може бити слободностојећи, у непрекинутом низу (двострано узидани) или у прекинутом низу (једнострано узидани). Ламеле - објекти који имају више улаза (кућних бројева) сматрају се јединственим слободностојећим објектом.

Услови за формирање парцеле:
- минимална грађевинска парцела за изградњу објекта је 6 ари (600 m^2);
- минимална ширина фронта према јавној саобраћајној површини за слободностојећи објекат износи 20 m, за објекат у прекинутом низу 15 m, објекат у непрекинутом низу 15 m;
  изузетно се може дозволити мања ширина парцеле, али не мања од 12 m, у зонама инициране изградње, где због постојећих изграђених објеката није могуће остварити прописану ширину парцеле;
- изузетно приступ јавној саобраћајној површини може бити посредно, преко приступног пута колски прилаз минималне ширине 4.5 m за једносмерни приступ и минимално 5.5 m за двосмерни приступ. Једносмеран приступ мора имати независан улаз – излаз.

Индекс заузетости: максимално 40%

Спратност објекта: максимално П+3+Пк, (max h=16,5 m)
у зони Градитељске целине и заштићене околине спратност бити одређена посебним условима заштите,

Услови за слободне и зелене површине:
минимални проценат зелених површина износи 30%

Број објеката на парцели:
- уколико при изградњи објекта, парцела није искоришћена до максималног индекса изграђености односно заузетости, могу се градити и други објекти до потпуног искоришћења парцеле у границама дозвољених индекса.
- поред стамбеног објекта, дозвољена је изградња само заједничке гараже. Површина гараже улази у обрачун урбанистичких параметара парцеле. У оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница основе до 20 m^2, сеница, базена до 25 m^2 и отворених спортских терена, које не улазе у обрачун урбанистичких параметара.

Грађевинска линија:
- мин. удаљење грађевинске од регулационе линије новог објекта:
  - 3 m од регулационе линије у претежно изграђеним блоковима,
  - 5 m од регулационе линије у претежно неизграђеним блоковима.
- уколико се приступ грађевинској парцели остварује преко приступног пута, као минимално удаљење у односу на границу грађевинске парцеле приступног пута, примењује се правило за удаљење од бочне границе парцеле за све суседне парцеле.
- код реконструкције и трансформације више од 50% површине блока, израдом Плана детаљне регулације могу се мењати површине јавне намене блоковских улица (приступних путева), али тако да се не угрози приступ јавној саобраћајној површини постојећих парцела.

У зони Градитељске целине обавезно је очување постојећег хоризонталног положаја грађевинске линије, а у заштићеној околини положај. грађевинке линије на изграђеној парцели ће бити дефинисан по посебним условима заштите, а на неизграђеној по посебним условима уз урбанистичку разраду локације.

Кота приземља:
- кота приземља је највише 1.2 m виша од нулте коте уколико је грађевинска линија повучена од регулационе.
- уколико се грађевинска и регулациона линија поклапају, кота приземља може бити максимално 0,2 m виша од нулте коте, при чему се висинска разлика решава денивелацијом унутар објекта.

Одстојање објекта од бочне и задње границе парцеле:
- минимално растојање објекта од бочне и задње границе парцеле је 1/4 висине објекта, али не мање од 4 m.
- минимално растојање код објеката у низу је 0 m, а први и последњи објекат у низу се поставља на 1/4 висине објекта од бочне границе парцеле, али не на мање од 4 m.

Растојање од објекта на суседној парцели:
- минимално одстојање од објеката на суседним парцелама је 1/2 висине вишег објекта.
- ово правило не важи за објекте у низу где је одстојање 0 m.

Међусобно одстојање објеката на парцели:

- удаљеност објекта од другог објекта било које изградње је ½ висине вишег објекта, а минимално 4,0 m (уколико је половина висине мања од 4,0 m). Међусобна удаљеност може да се смањи ¼ висине вишег објекта, с тим да се на суседним странама не могу предвиђати отвори стамбених просторија и да та међусобна удаљеност није мања од 4,0 m.
- други објекат на парцели се може поставити на удаљењу од 0 m од основног објеката или на прописаном растојању у наредном ставу.
- минимално међусобно растојање стамбених и објеката гараже када је гаража засебни објекат је 4.0 m.

Архитектонско обликовање:

- последња етажа се може извести као поткровље. Дозвољава се изградња вишеводног крова.
- поткровље: висина назитка поткровне етаже износи највише 1.60 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. Нагиб кровних равни прилагодити врсти кровног покривача. Максимални нагиб кровних равни је 45 степени. Дозвољава се изградња сложених кровова и формирање поткровне галерије.
- кров се такође може извести и као зелени кров, односно раван кров насут одговарајућим слојевима и озелењен у случају изградње објекта спратности мање од максималне планиране, односно без поткровља.
- изградња подрумских и сутеренских просторија се дозвољава тамо где не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

У Градитељској целини обликовање објекта треба бити дефинисано по посебним условима заштите.

Паркирање:

- паркирање решити на парцели изградњом заједничке гараже или на отвореном паркинг месту у оквиру парцеле, према нормативима дефинисаним у поглављу 2.2. Саобраћајна инфраструктура, поднаслов Паркинг површине.
- заједничка гаража може бити у подрумском или сутеренском делу стамбеног објекта или може бити засебан објекат на парцели. Спратност заједничке гараже је максимално По+П+1 (мах надземни део h=7,0 m).
- не дозвољава се изградња појединачних гаража за стамбене објекте који имају више од 4 стамбене јединице.
- приступ парцели - пролаз у дубину парцеле, код изградње вишепородичних стамбених објеката у низу, обезбедити кроз покривени пролаз – пасаж ширине мин. 4,0 m и висине од 4,5 m, како би се обезбедио приступ ватрогасних возила, хитне помоћи и камиона у функцији обављања одређених пословних и радних делатности у оквиру објеката на парцели.

Услови за ограђивање парцеле:

- грађевинске парцеле вишепородичног становања се по правилу не ограђују.
- грађевинске парцеле према улици могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,90 m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40 m, или комбинацијом зидане и транспарентне ограде;
- дозвољена висина ограде према суседној парцели је 2,0 m, може бити зидана или транспарентна;
- висина ограде на углу не може бити виша од 0,9m од коте тротоара због прегледности раскрснице;
- ограда се изводи тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде;

- парцелу је дозвољено оградити и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле;
- када је објекат на регулацији ограда се не поставња на делу где је објекат.

Минимални степен комуналне опремљености:

- нови објекат треба да има прикључак на водоводну и канализациону мрежу, електричну енергију, а пожељно је и мрежу електронске комуникације, топловодну/гасоводну мрежу или други алтернативни извор енергије.

Спровођење плана за намену становање - вишепородично:

- директно спровођење за појединачне објекте; Урбанистички пројекат за изградњу комплекса објеката (више од два вишепородична стамбена објекта).

○ СТАНОВАЊЕ - ПОРОДИЧНО

Основна намена: становање (породични тип становања са максимално 2 стамбене јединице):

- као основна намена дозвољава се у свим насељима;
- као компатибилна намена дозвољава се у оквиру мешовите намене и тада важе правила за мешовиту намену.

Компатибилне намене:

уз становање, као основну намену, могу се наћи и друге намене као пратеће и допунске:

- мешовита намена - примењују се правила компатибилне намене,
- комерцијални садржаји - трговине, администрација и услужне делатности. Ограничења се односе код делатности са великим саобраћајним оптерећењем, као што су велике трговине, (мегамаркети, трговине грађевинским материјалом и сл.), већи угоститељски објекти; магацини, складишта.. и све делатности које имају повећан ниво загађења околине. На појединачним грађевинским парцелама компатибилна намена може бити једина. Примењују се правила за основну намену; Максимална БГРП за парцеле до 5 ари је 150 m^2, а за парцеле преко 5 ари је 250 m^2.
- спортски објекти, терени и дечија игралишта могу се наћи у стамбеној зони. Потребно је предвидети заштиту од буке око отворених терена. На појединачним грађевинским парцелама компатибилна намена може бити једина. Примењују се правила дефинисана у поглављу 2.1. Површине и објекти јавне намене, потпоглавље Правила грађења за површине и објекте јавне намене, поднаслов Спорт и рекрација;
- пословне и производне делатности се могу наћи у стамбеним зонама, само под условом да не угрожавају становање и животну средину. Дозвољени су мањи прерађивачки погони занатског тип производње (мањег капацитета и чисте технологије). Све производне делатности се морају обављати у затвореним посебно опремљеним просторима. На појединачним грађевинским парцелама компатибилна намена може бити једина. Примењују се правила за основну намену. Максимална БГРП за парцеле до 5 ари је 150 m^2, а за парцеле преко 5 ари је 250 m^2;
- пољопривреда (баште, воћњаци, виногради, економски објекти) се може наћи у оквиру породичног становања. На појединачним грађевинским парцелама компатибилна намена може бити једина. Примењују се правила за економске објекте.

Положај објекта на парцели:

- објекат, према положају на парцели може бити слободностојећи, у непрекинутом низу и у прекинутом низу (двојни објекти)

Услови за формирање парцеле:

- за слободностојеће објекте - грађевинском парцелом се сматра катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 6 m и минималне површине 300 m²;
- за двојне објекте - грађевинском парцелом се сматра катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 16 m (2x8m) и минималне површине 400 m^2 (2 x 200 m²);
- за објекте у непрекинутом низу - грађевинском парцелом се сматра катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 6 m и минималне површине 250 m^2;
- изузетно приступ јавној саобраћајној површини може бити посредно, преко приступног пута?? колски прилаз минималне ширине 4.5 m за једносмерни приступ и минимално 5.5 m за двосмерни приступ. Једносмеран приступ мора имати независан улаз – излаз. Ако се приступ остварује за једну парцелу приступни пут може бити 3,5 m.

Индекс заузетости:

- максимално 40%
- за постојеће парцеле које су величине од 150 – 250 m^2 индекс заузетости је 70% (без обавезних незастртих површина али са пожељним пунктним зеленилом).

Спратност објекта: П+1+Пк (макс. h=9 m)

Услови за слободне и зелене површине:

минимални проценат зелених површина износи: 30%.

Број објеката на парцели:

- на свакој грађевинској парцели дозвољена је изградња више објеката у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу; на грађевинској парцели дозвољена је изградња помоћних и економских објеката који су у функцији коришћења главног објекта чија намена не угрожава главни објекат и суседне парцеле у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу;
- у оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница, сеница, базена, стакленика, зимских башти и отворених спортских терена (вртна сенила до 20 m^2 основе, стазе, платои, вртни базени и рибњаци површине до 25 m^2 и дубине до 1,2 m, надстрешнице основе до 20 m^2, дворишни камини површине до 2 m^2 и висине до 3 m), које не улазе у обрачун урбанистичких параметара.

Грађевинска линија:

- минимално удаљење грађевинске од регулационе линије је:
  - 3 m од регулационе линије у претежно изграђеним блоковима;
  - 5 m од регулационе линије у претежно неизграђеним блоковима,

  или се одређује према преовлађујућој линији у блоку.
- за делове насеља у оквиру грађевинског подручја насеља, минимално одстојање грађевинске од регулационе линије износи 5,0 m. Дозвољено је одступање од овог правила:
  - за изградњу новог објекта у изграђеном ткиву одређује се грађевинска линија као преовлађујућа постојећа грађевинска линија суседних објеката;
  - на изграђеној парцели, за доградњу постојећег објекта или изградњу другог објекта, задржава се постојећа грађевинска линија;

- уколико се приступ грађевинској парцели остварује преко приступног пута, као минимално удаљење у односу на границу грађевинске парцеле приступног пута, примењује се правило за удаљење од бочне границе парцеле за све суседне парцеле.

У зони Градитељске целине обавезно очување постојећег хоризонталног положаја грађевинске линије, а у заштићеној околини положај грађевинке линије на изграђеној парцели ће бити дефинисан по посебним условима заштите, а на неизграђеној по посебним условима уз урбанистичку разраду локације.

Кота приземља:

- кота приземља је највише 1.2 m виша од нулте коте уколико је грађевинска линија повучена од регулационе;
- Уколико се грађевинска и регулациона линија поклапају, кота приземља може бити максимално 0,2 m виша од нулте коте, при чему се висинска разлика решава денивелацијом унутар објекта.

Одстојање објекта од бочне и задње границе парцеле:

- за слободностојеће објекте - минимално растојање од бочног суседног објекта = 4,0 m, минимално растојање грађевинске линије објекта од бочне границе парцеле: на делу бочног дворишта северне оријентације = 0,5 m (у том случају на калканском зиду дозвољени су само отвори помоћних просторија и степеништа, са минималним парапетом 180cm), на делу бочног дворишта јужне оријентације = 2,50m, минимално растојање објекта од задње границе парцеле = ½ висине објекта (али не мање од 4,0m).
- за објекте у прекинутом низу - минимално растојање од бочног суседног објекта (једнострано узиданог или слободностојећег) = 5,5m, минимално растојање грађевинске линије објекта од бочне границе парцеле = 4,00m, минимално растојање објекта од задње границе парцеле = ½ висине објекта (али не мање од 4,0m).
- за објекте у непрекинутом низу - минимално растојање од бочног суседног објекта = 0 m, минимално растојање грађевинске линије објекта од бочне границе парцеле = 0 m, минимално растојање објекта од задње границе парцеле = ½ висине објекта (али не мање од 4,0m).
- помоћни објекти се постављају према правилима за главне објекте.

Растојање од објекта на суседној парцели:

- минимално одстојање од објеката на суседним парцелама је 1/2 висине вишег објекта.
- ово правило не важи за објекте у низу где је одстојање 0 m.

Међусобно одстојање објеката на парцели:

- други објекат на парцели се може поставити на удаљењу од 0 m од основног објеката или на прописаном растојању у наредном ставу;
- минимално међусобно растојање стамбених и пословних објеката је 4.0 m, а растојање од помоћних објеката је минимум 2.5 m (мањих објеката површине до 50 m^2 а за веће 4 m).

Архитектонско обликовање:

- У зонама заштићених објеката и амбијентале вредности:
  - нови објекат ускладити са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања;
  - нове објекте градити претежно са двоводним крововима, односно вишеводним код слободностојећих (у складу са преовлађујућем на предметном подручју Плана), а двоводним код објеката у низу; нагиб

кровних равни не сме да буде стрмији од суседних сачуваних објеката; у случају замене низа објеката, нагиб целог низа мора бити приближан провладавајућем у фронту блока;
  - висинске регулације се морају усклађивати према силуети и ритму улице, без обавезног уклапања венаца;
  - поштовати елементе за очување амбијенталних вредности у зони Градитељске целине и у заштићеној околини уз прибављање посебних услова заштите;
  - угаоне локације, код објеката који се мењају, посебно истаћи и архитектонски обрадити;

У осталим зонама:

- последња етажа се може извести као поткровље. Дозвољава се изградња вишеводног крова.
- поткровље: висина назитка поткровне етаже износи највише 1.60 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. Нагиб кровних равни прилагодити врсти кровног покривача. Максимални нагиб кровних равни је 45 степени.
- Кров се такође може извести и као зелени кров, односно раван кров насут одговарајућим слојевима и озелењен у случају изградње објекта спратности мање од максималне планиране, односно без поткровља.

Паркирање:

- паркирање решити на парцели изградњом гараже или на отвореном паркинг месту у оквиру парцеле, према нормативима дефинисаним у поглављу 2.2. Саобраћајна инфраструктура, поднаслов Паркинг површине.

Услови за ограђивање парцеле:

- грађевинске парцеле према улици могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,90 m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40 m, или комбинацијом зидане и транспарентне ограде;
- дозвољена висина ограде према суседној парцели је 2,0 m, може бити зидана или транспарентна;
- висина ограде на углу не може бити виша од 0,9 m од коте тротоара због прегледности раскрснице;
- дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле (разграничење стамбеног и пратећег дела парцела, стамбеног и пословног/производног дела парцеле) уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде;
- ограда се изводи тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде;
- парцелу је дозвољено оградити и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле;
- када је објекат на регулацији ограда се не поставња на делу где је објекат.

Минимални степен комуналне опремљености:

- решен излаз на јавну саобраћајницу;
- услове за електроенергетски прикључак, пожељно је и мрежу електронске комуникације, топловодну/гасоводну мрежу или други алтернативни извор енергије;
- до реализације топловодне/гасоводне мреже дозвољава се индивидуални начин грејања;
- услове за прикључење на градски водовод или обезбеђење водоснабдевања изградњом сопственог бунара уколико не постоје услови за прикључење на градски водовод;

- до реализације канализационе мреже на парцелама се за потребе евакуације отпадних вода дозвољава изградња појединачних или заједничких сенгрупа (непропусних септичких јама), у свему према техничким нормативима прописаним за ову врсту објеката.

Спровођење плана за намену становање - породично: директно спровођење.

- **ЕКОНОМСКИ ОБЈЕКТИ – компатибилна – пратећа намена**

Основна намена: економски објекти уз породични тип становања:
- као основна намена није планирана;
- као компатибилна намена дозвољава се у оквиру породичног становања, мешовите намене и на пољопривредном земљишту.
  - када су економски објекти компатибилна намена становању, примењују се правила за ту врсту становања и правила за економске објекте,
  - када су економски објекти на пољопривредном земљишту, примењују се правила за пољопривредно земљиште.

Економски објекти у односу на стамбени део парцеле/дворишта могу бити:
- објекти за гајење животиња (стаје за гајење коња, штале за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња, као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица); пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака, објекти за складиштење осоке); објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетониране сило јаме и сило тренчеви), објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви), рибњаци, кречане, ћумуране и други слични објекти на пољопривредном газдинству (објекти за машине и возила, пушнице, сушионице и сл.);

Положај објекта на парцели:
- у предњем делу дворишта (до улице) могу бити само стамбени објекти, док се економски објекти организују у дубини парцеле;
- уколико је парцела широм страном оријетисана према улици, објекти се оријентишу тако да стамбени објекти буду на вишој коти од економских и уз доминантни ветар.
- најмања ширина приступног стамбеног пута је 2,5 m, а економског 3,0 m.

Услови за формирање парцеле:
- примењују се правила за становање.

Индекс заузетости:
- примењују се правила за становање, односно пољопривреду ако су економски објекти на пољопривредном земљишту.

Спратност објекта: П+Пк (max h=7,5 m)

Услови за слободне и зелене површине:
примењују се правила основне намене.

Број објеката на парцели: на свакој грађевинској парцели дозвољена је изградња више објеката у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу;
- примењују се правила за становање.

Грађевинска линија:

минимално удаљење грађевинске од регулационе линије је:

- у предњем делу дворишта (до улице) могу бити само стамбени објекти, док се економски објекти организују у дубини парцеле на минимум 20 m од регулационе линије.

Кота приземља:

- кота приземља је највише 1.2 m виша од нулте коте.

Одстојање за економске објекте:

- међусобна растојања објеката у економском дворишту зависе од организације економског дворишта, с тим да се „прљави“ објекти (објекти из којих се може осећати непријатан мирис и испарења) могу постављати само низ ветар у односу на „чисте“ објекте;
- одстојање економског објекта за смештај животиња од стамбеног објекта, на истој и суседним парцелама, је мин. 15 m;
- одстојање ђубришта и јаме за осоку од стамбених објеката и бунара, на истој и суседним парцелама, је минимум 20 m;
- минимално удаљење септичке јаме од стамбеног објекта је 6 m, а од границе суседне парцеле 3 m;
- ђубриште и пољски клозет морају бити удаљени од стамбеног објекта, бунара, односно живог извора воде најмање 20 m, и то само на нижој коти;
- ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0 m;
- ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом друге парцеле, растојање нових економских објеката не може бити мање од 10,0 m од суседног стамбеног објекта.
- одстојање „прљавих“ економских објеката од објеката јавне намене и објеката за јавну употребу (цркве, спортски терени, угоститељски објекти…) је од 50 до 100 m у зависности од конфигурације терена, доминантних ветрова и диспозиције јавних објеката. Када је јавни и објекат за јавну употребу на вишој коти растојање може бити мин. 50 m, у супротном растојање је 100 m.

Архитектонско обликовање:

- архитектонско обликовање је у складу са функцијом објеката;
- тежити сведеним облицима и уједначеном обрадом.

Паркирање:

- паркирање решити на парцели изградњом гараже или на отвореном паркинг месту у оквиру парцеле.

Услови за ограђивање парцеле:

- економски део парцеле може бити ограђен оградом висине до 2,2 m, с тим да је за зидане ограде према улици, које су више од 0,9 m обавезна садња зелене ограде према улици уз зидану.

Минимални степен комуналне опремљености:

- објекат за боравак и чување животиња треба да има прикључак на електричну енергију, а у зависности од функције и на водоводну и канализациону мрежу;
- до реализације канализационе мреже на парцелама се за потребе евакуације отпадних вода дозвољава изградња појединачних или заједничких сенгрупа (непропусних септичких јама), у свему према техничким нормативима прописаним за ову врсту објеката.

Спровођење плана за намену економски објекти: директно спровођење.

- **ВИКЕНД СТАНОВАЊЕ - компатибилна намена**

Основна намена: викенд становање

- као основна намена није планирана. Већ утврђене викенд зоне налазе се у К.О. Деч и К.О. Купиново.
- као компатибилна намена дозвољава се у оквиру грађевинског подручја насеља и на пољопривредном земљишту. Обавезна је израда ПДР за нова викенд насеља.

Компатибилне намене:

- могу бити туризам и угоститељство.

Положај објекта на парцели:

- објекат, према положају на парцели је слободностојећи.

Услови за формирање парцеле:

- минимална површина парцеле за изградњу викенд становања је 500 m^2 и минимална ширина фронта према јавној саобраћајној површини је 12.0 m,
- изузетно приступ јавној саобраћајној површини може бити посредно, преко приступног пута колског прилаза минималне ширине 3 m за једносмерни приступ и минимално 5.5 m за двосмерни приступ. Једносмеран приступ мора имати независан улаз – излаз.

Индекс заузетости: максимално 40%;

Спратност објекта: П+1 (max h=7,5 m)

Услови за слободне и зелене површине:

- минимални проценат зелених површина износи 40%.

Број објеката на парцели: на свакој грађевинској парцели дозвољена је изградња више објеката у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу.

- на грађевинској парцели дозвољена је изградња помоћних објеката који су у функцији коришћења главног објекта, чија намена не угрожава главни објекат и суседне парцеле у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу;
- у оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница, сеница, базена, стакленика, зимских башти и отворених спортских терена, које не улазе у обрачун урбанистичких параметара.

Грађевинска линија (мин. удаљење грађевинске од регулационе линије):

- положај грађевинске линије је на минимум 5 метара од регулационе линије;
- уколико се приступ грађевинској парцели остварује преко приступног пута, као минимално удаљење у односу на границу грађевинске парцеле приступног пута, примењује се правило за удаљење од бочне границе парцеле за све суседне парцеле.
- Разрадом кроз ПДР могуће је дефинисати јединствену, обавезујућу грађевинску линију за целу викенд зону.

Кота приземља:

- кота приземља је највише 1.2 m виша од нулте коте уколико је грађевинска линија повучена од регулационе.

Одстојање објекта од бочне и задње границе парцеле:

- минимално растојање објекта од бочних и задњих граница парцеле је 4 m са отворима стамбених просторија, сваке оријентације;
- помоћни објекти за потребе гаражирања возила, летње кухиње и оставе се постављају према правилима за стамбене објекте. Изузетно помоћни објекти се могу поставити на мањем удаљењу уколико не угрожавају изграђене објекте на суседним парцелама, не мањем од 0,5 m.

Међусобно одстојање објеката на парцели:

- други објекат на парцели се може поставити на удаљењу од 0 m од основног објеката или на прописаном растојању у наредном ставу.
- Минимално међусобно растојање објеката је 2.5 m.

Архитектонско обликовање:

- последња етажа се може извести као поткровље. Дозвољава се изградња вишеводног крова;
- поткровље: висина назитка поткровне етаже износи највише 1.60 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. Нагиб кровних равни прилагодити врсти кровног покривача. Максимални нагиб кровних равни је 45 степени;
- кров се такође може извести и као зелени кров, односно раван кров насут одговарајућим слојевима и озелењен у случају изградње објекта спратности мање од максималне планиране, односно без поткровља.

Паркирање:

- паркирање решити на парцели изградњом гараже или на отвореном паркинг месту у оквиру парцеле, према нормативима дефинисаним у поглављу 2.2. Саобраћајна инфраструктура, поднаслов Паркинг површине.

Услови за ограђивање парцеле:

- грађевинске парцеле могу се ограђивати транспарентном оградом до висине од 1,40 m;
- ограда се изводи тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде;
- парцелу је дозвољено оградити и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле.

Минимални степен комуналне опремљености:

- нови објекат треба да има прикључак на водоводну и канализациону мрежу, електричну енергију, а пожељно је и мрежу електронске комуникације, топловодну/гасоводну мрежу или други алтернативни извор енергије;
- до реализације топловодне/гасоводне мреже дозвољава се индивидуални начин грејања;
- до реализације канализационе мреже на парцелама се за потребе евакуације отпадних вода дозвољава изградња појединачних или заједничких сенгрупа (непропусних септичких јама), у свему према техничким нормативима прописаним за ову врсту објеката.

Спровођење плана за намену викенд становање:

- Обавезна је израда ПДР за нова викенд насеља.

3.1.2. МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ

Мешовите намене - обухватају шири опсег намена од становања до пословања (услуге, угоститељство, трговина, туризам) и јавних служби, спорта и рекреације, али и мањи породични погони који немају утицај на животну средину, (занатске радње, стари и уметнички занати...).

Мешовите намене подразумевају да се на истој парцели и у оквиру истог објекта могу наћи различите намене које се не угрожавају. Код објеката веће спратности, по правилу, приземна, прва и/или друга етажа су пословне намене, док је на спратовима становање. Дозвољава се пренамена стамбеног дела у пословни уколико то не угрожава друге стамбене јединице у објекту. За објекте са споменичким вредностима у саставу Градитељских целина морају прибавити посебни услови заштите за пренамену делова или целине.

Код објеката мање спратности, пословни део је у приземљу, а стамбени на спрату или у делу објекта који је повучен у унутрашњи део дворишта. Дозвољава се и да пословна намена буде једина на парцели или другачији однос стамбеног и пословног дела, као и пренамене постојећих у пословне делове и обрнуто.

У оквиру мешовите намене код објеката са вишепородичним стамбеним делом на вишим спратовима, не дозвољава се изградња појединачних помоћних објеката у функцији гаража или остава. Ово правило не важи код мешовитих намена са индивидуалним становањем. Овде се паркинг простор решава на парцели као отворено паркинг место или у гаражи.

○	**МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ**

Основна намена: **мешовите намене**.

- као основна намена дозвољава се у свим насељима;
- може бити компатибилна намена на површинама са основном наменом становање у свим насељима, у том случају важе правила за мешовите намене.

Компатибилне намене:

Уз мешовите намене, као основну намену, могу се наћи и друге намене као пратеће и допунске:

- вишепородично становање - примењују се правила за вишепородично становање;
- јавне функције и службе, образовање, дечија и социјална заштита, спорт и рекреација, услуге и пословање, зеленило;
- комерцијални садржаји - трговине, администрација и услужне делатности;
- спортски објекти, терени и дечија игралишта
- компатибилна намена може бити у оквиру основног објекта или на посебној парцели у оквиру претежне намене. Уколико је на посебној парцели важе правила за компатибилну намену.
- пословне и производне делатности се могу наћи у оквиру мешовите намене, само под условом да не угрожавају становање и животну средину. Дозвољени су мањи прерађивачки погони занатског тип производње (мањег капацитета и чисте технологије). Све производне делатности се морају обављати у затвореним посебно опремљеним просторима. На појединачним грађевинским парцелама компатибилна намена може бити једина. Примењују се правила за основну намену; Максимална БГРП за парцеле до 5 ари је 150 m^2, а за парцеле преко 5 ари је 250 m^2.

Положај објекта на парцели:

- објекат, према положају на парцели може бити слободностојећи, у низу и у прекинутом низу. Дозвољени су и подтипови као што су двојни објекти.

Услови за формирање парцеле:

- за слободностојеће објекте - грађевинском парцелом се сматра катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 6 m и минималне површине 400 m²;
- за двојне објекте - грађевинском парцелом се сматра катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 16 m (2x8 m) и минималне површине 400 m^2 (2 x 200 m²);
- за објекте у непрекинутом низу - грађевинском парцелом се сматра катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 6 m и минималне површине 250 m^2;
- изузетно приступ јавној саобраћајној површини може бити посредно, преко приступног пута колски прилаз минималне ширине 4.5 m за једносмерни приступ и минимално 5.5 m за двосмерни приступ. Једносмеран приступ мора имати независан улаз – излаз. Ако се приступ остварује за једну парцелу приступни пут може бити 3,5 m.

Индекс заузетости: максимално **50%**

Спратност објекта:

- максимално П+2+Пк

У зони Градитељске целине и заштићене околине спратност треба бити одређена посебним условима заштите.

Услови за слободне и зелене површине:

минимални проценат зелених површина износи 30%

Број објеката на парцели: на свакој грађевинској парцели дозвољена је изградња више објеката у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу.

- на грађевинској парцели дозвољена је изградња помоћних објеката који су у функцији коришћења главног објекта, чија намена не угрожава главни објекат и суседне парцеле у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу;
- у оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница, сеница, базена, стакленика, зимских башти и отворених спортских терена, које не улазе у обрачун урбанистичких параметара;

Грађевинска линија:

мин. удаљење грађевинске од регулационе линије новог објекта је:

- 3 m од регулационе линије у претежно изграђеним блоковима;
- 5 m од регулационе линије у претежно неизграђеним блоковима.

или се одређује према преовлађујућој линији у блоку.

У зони Градитељске целине обавезно је очување постојећег хоризонталног положаја грађевинске линије, а у заштићеној околини положај грађевинке линије на изграђеној парцели ће бити дефинисан по посебним условима заштите, а на неизграђеној по посебним условима уз урбанистичку разраду локације.

Кота приземља:

- кота приземља је највише 1.2 m виша од нулте коте уколико је грађевинска линија повучена од регулационе.

- уколико се грађевинска и регулациона линија поклапају, кота приземља може бити максимално 0,2 m виша од нулте коте, при чему се висинска разлика решава денивелацијом унутар објекта.

Одстојање објекта од бочне и задње границе парцеле:

- минимално растојање објекта од бочних и задњих граница парцеле је 2,5 m са отворима стамбених просторија, сваке оријентације;
- минимално растојање објекта од бочних и задњих граница парцеле је 1.5 m, уз услов да бочне фасаде могу бити само са отворима помоћних просторија са минималним парапетом 1.6 m;
- минимално растојање објекта у низу од бочних граница парцеле је 0 m у овом случају бочне фасаде су без отвора;
- растојање наспрамних објеката, када су на наспрамним странама отвори стамбених просторија је минимално 0,75 висине објекта;
- помоћни објекти за потребе гаражирања возила, летње кухиње и оставе се постављају према правилима за стамбене објекте. Изузетно помоћни објекти се могу поставити на мањем удаљењу или на међи уколико не угрожавају изграђене објекте на суседним парцелама.

Растојање од објекта на суседној парцели:

- минимално одстојање од објеката на суседним парцелама је 1/2 висине вишег објекта.
- ово правило не важи за објекте у низу где је одстојање 0 m.

Међусобно одстојање објеката на парцели:

- други објекат на парцели се може поставити на удаљењу од 0 m од основног објеката или на прописаном растојању у наредном ставу.
- минимално међусобно растојање стамбених и пословних објеката је 4.0 m, а растојање од помоћних објеката је минимум 2.5 m (мањих објеката површине до 50 m^2 а за веће 4 m).

Архитектонско обликовање:

- у зонама заштићених објеката и амбијентале вредности:
  - нови објекат ускладити са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања;
  - нове објекте градити претежно са двоводним крововима, односно вишеводним код слободностојећих (у складу са преовлађујућем на предметном подручју Плана), а двоводним код објеката у низу; нагиб кровних равни не сме да буде стрмији од суседних сачуваних објеката; у случају замене низа објеката, нагиб целог низа мора бити приближан провладавајућем у фронту блока;
  - висинске регулације се морају усклађивати према силуети и ритму улице, без обавезног уклапања венаца;
  - поштовати елементе за очување амбијенталних вредности у зони Градитељске целине и у заштићеној околини уз прибављање посебних услова заштите;
  - угаоне локације, код објеката који се мењају, посебно истаћи и архитектонски обрадити.

У осталим зонама:

- последња етажа се може извести као поткровље. Дозвољава се изградња вишеводног крова;
- поткровље: висина назитка поткровне етаже износи највише 1.60 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине.

Нагиб кровних равни прилагодити врсти кровног покривача. Максимални нагиб кровних равни је 45 степени. Дозвољава се изградња сложених кровова и формирање подкровне галерије;
- кров се такође може извести и као зелени кров, односно раван кров насут одговарајућим слојевима и озелењен у случају изградње објекта спратности мање од максималне планиране, односно без поткровља.

Паркирање:
- паркирање по правилу решити на парцели, према нормативима дефинисаним у поглављу 2.2. Саобраћајна инфраструктура, поднаслов Паркинг површине.

Услови за ограђивање парцеле:
- грађевинске парцеле према улици могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,90 m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40 m, или комбинацијом зидане и транспарентне ограде;
- дозвољена висина ограде према суседној парцели је 2,0 m, може бити зидана или транспарентна;
- висина ограде на углу не може бити виша од 0,9 m од коте тротоара због прегледности раскрснице;
- дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле (разграничење стамбеног и пратећег дела парцела, стамбеног и пословног/производног дела парцеле) уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде;
- ограда се изводи тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде;
- парцелу је дозвољено оградити и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле;
- када је објекат на регулацији ограда се не поставња на делу где је објекат.

Минимални степен комуналне опремљености:
- решен излаз на јавну саобраћајницу;
- услове за електроенергетски прикључак, пожељно је и мрежу електронске комуникације, топловодну/гасоводну мрежу или други алтернативни извор енергије;
- до реализације топловодне/гасоводне мреже дозвољава се индивидуални начин грејања;
- услове за прикључење на градски водовод или обезбеђење водоснабдевања изградњом сопственог бунара уколико не постоје услови за прикључење на градски водовод;
- до реализације канализационе мреже на парцелама се за потребе евакуације отпадних вода дозвољава изградња појединачних или заједничких сенгрупа (непропусних септичких јама), у свему према техничким нормативима прописаним за ову врсту објеката.

Спровођење плана за мешовиту намену:
- директно спровођење.

3.1.3. ОБЈЕКТИ ТУРИЗМА

Туризам као намена подразумева стационарни комерцијални туризам са једне стране и могућност развоја бањског туризма у Купинову са друге, који су међусобно компатибилни и могу се просторно преплитати уз одређена ограничења. Ограничења се односе на поштовање мера заштите у првом реду од буке и заштите ваздуха и воде.

Намена објеката

Објекти намењени туризму могу бити:
- смештајни: хотели, мотели, апартмани, сеоско туристичко домаћинство и сл.;
- комерцијални: продајни објекти;
- угоститељски: ресторани, кафеи и сл. - примењују се правила за мешовите намене;
- рекреативни и спортски: отворени и затворени базени, купалишта, игралишта, итд. - примењују се правила за спорт и рекреацију.

Основна намена површина: туризам.
- као основна намена дозвољава се у насељима Обреж и Купиново;
- може бити компатибилна намена у свим другим насељима у оквиру становања и мешовите намене, где је могуће обезбедити услове прописане овим планом. У том случају примењују се правила за туризам.

Компатибилне намене: услуге, трговина на мало, спорт и рекреација, зеленило. Однос пратећих намена у односу на претежну може бити максимално 30% на нивоу намене. На парцели се може наћи и само пратећа намена, али може се наћи и у оквиру основне намене као део функционалне стамбене јединице. Правила изградње основне намене примењују се и за компатибилну намену.

Положај објекта на парцели:
- објекат, према положају на парцели је слободностојећи.

Услови за формирање парцеле:
- катастарска парцела може постати грађевинска уколико има облик и површину који омогућавају изградњу објекта у складу са правилима грађења и техничким прописима и која има приступ јавној саобраћајној површини;
- грађевинском парцелом се сматра постојећа катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 7 m и минималне површине 400 m^2;
- нова грађевинска парцела, настала спајањем или дељењем целих или делова катастарских парцела мора имати минималну ширину фронта према јавној саобраћајној површини 15 m и минималну површину 600 m^2.

Индекс заузетости:
- максимално 40%.

Спратност објекта:
- максимално **П+2+Пк**.

Услови за слободне и зелене површине:
- минимални проценат зелених површина износи 30%.

Број објеката на парцели: на грађевинској парцели планираној за туризам дозвољена је изградња више објеката у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу. Могућа је изградња других објеката, а то су објекти за спорт и рекреацију, угоститељство, паркирање у оквиру дозвољених урбанистичких параметара за парцелу. Није дозвољена изградња помоћних објеката и монтажно демонтажних објеката (киоска…).

У оквиру парцеле дозвољена је изградња надстрешница, сеница, отворених базена, стакленика, зимских башти и отворених спортских терена, које не улазе у обрачун урбанистичких параметара.

Грађевинска линија:

- мин. удаљење грађевинске од регулационе линије је 5 m.

Кота приземља:

- уколико је грађевинска линија повучена од регулационе, кота приземља је максимално 1.2 m виша од нулте коте, а приступ мора бити прилагођен особама са смањеном способношћу кретања;
- кота приземља објекта, када се објекат гради изнад нивоа саобраћајнице, не може бити нижа од коте те саобраћајнице.

Одстојање од бочне границе парцеле:

- минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 1/4 висине објекта, али не мање од 3 m.
- уколико је на суседној парцели постојећи објекат на граници парцеле, минимално растојање новог објекта од бочних граница парцеле је 4.0 m.
- минимално одстојање других садржаја (који не улазе у обрачун параметара - отворени базени, сеници, стакленици, зимске баште и отворени спортски терени) је 2,5 m.

Растојање објекта од бочног суседног објекта:

- минимално растојање објекта од другог објекта на суседној парцели је 1/2 висине вишег објеката, али не мање од 4 m.

Растојање од задње границе парцеле:

- растојање грађевинске линије планираног објекта према задњој линији парцеле је минимално 1/4 висине објекта, али не мање од 4 m.
- изузетно мања растојања условљена специфичним обликом и пропорцијама парцеле и изградњом у непосредном суседству могу се утврдити израдом урбанистичког пројекта. Меродавно је растојање од објекта на суседној парцели.

Архитектонско обликовање:

- У зонама заштићених објеката и амбијентале вредности:
  - нови објекат ускладити са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања;
  - нове објекте градити са четвороводним крововима, односно вишеводним код слободностојећих, а двоводним код објеката у низу; нагиб кровних равни не сме да буде стрмији од суседних сачуваних објеката; у случају замене низа објеката, нагиб целог низа мора бити приближан провладавајућем у фронту блока;
  - висинске регулације се морају усклађивати према силуети и ритму улице, без обавезног уклапања венаца;
  - угаоне локације, код објеката који се мењају, посебно истаћи и архитектонски обрадити;

У осталим зонама:

- последња етажа се може извести као поткровље. Дозвољава се изградња вишеводног крова.
- поткровље: висина назитка поткровне етаже износи највише 1.60 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне косине. Нагиб кровних равни прилагодити врсти кровног покривача. Максимални нагиб кровних равни је 45 степени.
- Кров се такође може извести и као зелени кров, односно раван кров насут одговарајућим слојевима и озелењен у случају изградње објекта спратности мање од максималне планиране, односно без поткровља.

Паркирање:

- паркирање решити на парцели изградњом гараже или на отвореном паркинг месту у оквиру парцеле, према нормативима дефинисаним у поглављу 2.2. Саобраћајна инфраструктура, поднаслов Паркинг површине.

Услови за ограђивање парцеле:

- грађевинске парцеле према улици могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,90 m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 1,40 m;
- дозвољена висина ограде према суседној парцели је 1,40 m;
- ограда се изводи тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде;
- парцелу је дозвољено оградити и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле;
- када је објекат на регулацији ограда се не поставња на делу где је објекат.

Минимални степен комуналне опремљености:

- нови објекат мора имати прикључак на водоводну и канализациону мрежу, електричну енергију, мрежу електронске комуникације, гасоводну мрежу или други алтернативни извор енергије;
- до изградње гасовода дозвољава се други начин грејања уз обавезно постављање одговарајућих филтера код грејања на фосилна горива.

Спровођење плана за намену туризам:

- директно спровођење;
- обавезно урбанистички пројекат за хотеле, мотеле, базене отворене и затворене, купалишта;
- урбанистички пројекат израдити за изградњу објекта који је у функцији обављања делатности пољопривредног газдинства, односно делатности сеоског туристичког домаћинства, наутичког туризма и/или ловног туризма (нпр. објекти за прераду и чување пољопривредних производа, објекти за смештај и исхрану туриста, објекти за производњу енергије из биомасе као обновљивог извора енергије, у функцији пољопривредне производње и сл.), за подручје које није у обухвату планског документа који се може директно применити.

3.1.4. ОБЈЕКТИ ПОСЛОВАЊА, ПРИВРЕДЕ И ПРОИЗВОДЊЕ

Основна намена: пословање, привреда и производња.

- као основна намена дозвољава се у свим насељима у оквиру привредно-радних зона;

Привредне делатности могу бити организоване као:

– пословни, привредни, производни и комерцијални комплекси у привредно-радним зонама на периферији насеља. Развој привредно - радних зона усмерени су у свим насељима општине.

- **Објекти пословања, привреде и производње у привредно - радним зонама**

Објекти производње, који својим капацитетом превазилазе властите потребе домаћинства и који на било који начин могу да утичу на начин живота у непосредном окружењу, морају се градити у, за то посебно издвојеним просторима (привредно-радним зонама) у ободном делу грађевинског подручја на довољном растојању од суседних објеката других намена на које, евентуално, могу да имају утицаја.

Комплекси у привредно-радним зонама углавном су организовани као вишефункционални мешовити производно-комерцијални комплекси.

Дозвољене су све групе делатности осим оних које угрожавају људе и животну средину (земљиште, ваздух и воду).

Производни комплекси су већи производни погони, обично међусобно технолошки повезани или локације намењене разноврсним привредним активностима: грађевински погони, складишта, робно-транспортни центри и др.

Комерцијално-пословни комплекси су комплекси различите величине са преовлађујућом комерцијалном наменом. Они могу бити у оквиру осталих компатибилних намена, али најчешће су то комерцијални и пословни објекти у склопу привредних зона, дуж примарних саобраћајница: мегамаркети, складишта, дистрибутивни центри, и сл.

Привредне делатности планиране су у оквиру привредно-радних зона у насељима. Општа правила за обезбеђење просторних услова за изградњу привредних објеката подразумевају:

- изградњу вршити у оквиру планираних привредно-радних зона када су у питању капацитети са већим просторним захтевима;
- изградњу капацитета са истим или сличним захтевима у погледу инфраструктурне опремљености такође треба усмеравати у привредно-радне зоне у насељима;
- привредно-радна зона мора да има довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха);
- у оквиру парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, услужни, складишни, комунални и економски, као и објекти у функцији пољопривреде. Такође се може планирати изградња истраживачких центара за унапређење пољопривредне производње, као и комплекси и објекти специјалних услуга и специјализовани продајно-изложбени центри и сл.;
- основна правила уређења, грађења, коришћења и заштите у планираним привредно-радним зонама биће дефинисана одговарајућим урбанистичким планом (План детаљне регулације), а на основу услова датих у овом ППО, Закону и Правилнику;
- изградња капацитета са специфичним локацијским захтевима (потенцијални загађивачи) мора се вршити уз строго поштовање прописаних мера заштите; и
- изградња у оквиру насеља на појединачним локацијама, може се вршити уколико технологија рада и обим транспорта које ове активности генеришу не утичу негативно на животну средину и остале насељске функције (бука, загађење воде, ваздуха, тла), ако су парцеле директно повезане на јавну саобраћајницу, као и уколико просторне могућности парцеле омогућавају

изградњу свих потребних садржаја у складу сапрописаним условима и стандардима.

Компатибилне намене: услуге и пословање. Правила изградње основне намене примењују се и за компатибилну намену.

Положај објекта на парцели:

- објекат, према положају на парцели је слободностојећи груписани на различите начине у јединствени комплекс.
- комплекси у привредно-радним зонама треба да буду тако организовани, да су комерцијални објекти, административна или управна зграда или садржаји којима приступају посетиоци (изложбени салони, продајни простори и сл.), позиционирани према јавној површини (саобраћајници), а производни објекти (производне хале, магацини, складишта и сл.) у залеђу парцеле.

Услови за формирање парцеле:

- грађевинском парцелом се сматра постојећа катастарска парцела минималне ширине фронта према јавној саобраћајној површини 16 m и минималне површине 800 m^2;
- нова грађевинска парцела, настала спајањем или дељењем целих или делова катастарских парцела мора имати минималну ширину – 20 m фронта према јавној саобраћајној површини и минималну површину 1500 m^2;
- изузетно се може дозволити мања ширина парцеле, али не мања од 15 m, у зонама инициране изградње, где због постојећих изграђених објеката није могуће остварити прописану ширину парцеле.
- обавезан је приступ јавној саобраћајној површини.

Индекс заузетости:

- максимално 50%.

Спратност објекта:

- максимално **П+3** (max h=20 m);
- максимална спратност и висина производног дела зависи од технолошког процеса.

Услови за слободне и зелене површине:

- минимални проценат зелених површина износи 30%.

Број објеката на парцели:

- на грађевинској парцели планираној за производњу и пословање број објеката зависи од технолошког процеса. Могућа је изградња других објеката у функцији производње, магацини, гараже, надстрешнице;
- за све помоћне објекте и надстрешнце важе правила хоризонталне регулације као за основни објекат.
-

Грађевинска линија:

- мин. 10 m у привредно - радним зонама;
- испред грађевинске линије дозвољава се изградња портирнице - информациони и контролни пункт уз улаз у комплекс монтажног типа, максималне површине 10 m^2.

Кота приземља:

- кота приземља је највише 1.2 m виша од нулте коте;
- свака денивелација се решава у оквиру парцеле;

- приступ мора бити прилагођен особама са смањеном способношћу кретања.

Одстојање објекта од бочне и задње границе парцеле:

- минимално растојање објекта од бочних и задње граница парцеле је ½ висине објекта, али не мање од 5 m;
- изузетно мања растојања условљена специфичним обликом и пропорцијама парцеле и изградњом у непосредном суседству могу се утврдити израдом урбанистичког пројекта.

Растојање објекта од бочног суседног објекта:

- минимално растојање објекта од другог пословног објекта на суседној парцели је ½ висине вишег објеката, али не мање од 8 m.

Међусобно одстојање објеката на парцели:

- други објекат на парцели се може поставити на удаљењу од 0 m од основног објекта или на прописаном растојању у наредном ставу;
- минимално међусобно растојање између објеката 1/3 висине вишег објекта, а не мања од 4 m.

Архитектонско обликовање:

- објекти се граде у складу са технолошким процесом;
- тежити једноставним сведеним формама, посебно код објеката великих волумена;
- примењени материјали морају да буду трајни и еколошко прихватљиви.

Услови за уређење парцеле:

- минималне ширине појаса заштитног зеленила за производне комплексе су 2.00 m од бочних и задње границе парцеле и 5.00m према саобраћајници;
- није дозвољено складиштење материјала и сировина тако да оне буду видљиве ван производног комплекса;
- није дозвољено складиштење готових производа тако да они буду видљиви ван производног комплекса;
- све незастрте површине се морају озеленети и уредити;
- уколико се поставља транспарентна ограда комбиновати је са оградним зеленилом;
- објекти се морају одржавати, а фасаде редовно освежавати. Сви постојећи објекти лошег бонитета (фасаде, крова, браварије, столарије…) морају се или уклонити или реконструисати;
- слободне просторе уредити за боравак на отвореном, пејзажним уређењем, садњом вегетације која ће правити засен и сл.
- према суседним блоковима и парцелама јавне и стамбене намене формирати тампон заштитног зеленила комбинацијом виских и жбунастих структура, минималне ширине 1,5 m.

Паркирање:

- паркирање решити на парцели изградњом гараже или на отвореном паркинг месту у оквиру парцеле, према нормативима дефинисаним у поглављу 2.2.
- све отворене паркинг површине у партеру обавезно је озеленити високим лишћарима (једно стабло на 100 m^2 паркинг површине);

Услови за ограђивање парцеле:

- грађевинске парцеле према улици могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,90 m (рачунајући од коте тротоара) или транспарентном оградом до висине од 2,2 m;

- дозвољена висина ограде према суседној парцели је 2,2 m;
- ограда се изводи тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде;
- парцелу је дозвољено оградити и живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле,

Минимални степен комуналне опремљености:

- нови објекат треба да има прикључак на водоводну и канализациону мрежу, електричну енергију, а пожељно је и мрежу електронске комуникације, топловодну/гасоводну мрежу или други алтернативни извор енергије.

Правила за посебне објекте у комплексима:

- дозвољава се изградња посебних објеката који се не урачунавају у корисну БРГП, као што су инфраструктурни - фабрички димњаци, ветрењаче, водоводни торњеви, рекламни стубови, и др.;
- посебни објекти морају бити позиционирани на парцели (комплексу) у оквиру грађевинских линија;
- дозвољена висина за рекламне стубове је 30 m, а за инфраструктурне објекте се утврђује изузетно и већа висина, према технолошким потребама. Уколико су виши од 30 m неопходно је прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја. Овакви посебни објекти се постављају тако да не представљају опасност по безбедност и да не ометају значајно сагледљивост објеката. Потребна је верификација идејног пројекта на Комисији за планове, пре издавања грађевинске дозволе.
- на грађевинским парцелама уз пословне, производне и комуналне објекте у привредно-радним зонама могу да се граде помоћни објекти и то: гараже, оставе, портирнице настрешнице, тремови и сл.

Спровођење плана за намену пословање, привреда и производња:

- обавезна израда ПДР за привредно-радне зоне. Уколико се привредно-радне зоне налазе у заштитној зони око лансирних (противградних) станица изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од противградних станица Центра за одбрану од града, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења РХМЗ.

3.1.5. ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ

Верски објекти се раде на прибављеним локацијама, а на захтев одређене верске заједнице. Верски објекти су по својој намени објекти јавног карактера који се не граде на површинама јавне намене.

Због своје архитектуре, намене, уређења и духовног значаја за заједницу ови објекти у просторном смислу представљају често реперне објекте који су од посебне амбијенталне вредности и који најчешће у насељеним местима представљају централне објекте.

Локација за изградњу новог објекта се обавезно разрађује урбанистичким пројектом на основу следећих функционалних, локационих и амбијенталних услова:

- провера генералне подобности места (број и концентрација верника, гравитационо подручје, веза са садржајима центра, саобраћајна приступачност);
- минимално потребна површина парцеле се одређује по стандарду 0,3-0,5m² по кориснику;

- карактер функционалног окружења (места где се сустичу кретање и интерес житеља, у близини садржаја који им по традицији, функцији и обележју припадају;
- повезаност са амбијенталним и природним целинама, визуре и сагледивост у слици краја.

У саставу грађевинске парцеле верског објекта, поред богомоље, треба обезбедити простор за изградњу пратећих садржаја, стамбених и управно-административних садржаја. Садржаје комплетирати са образовно-културним, резиденцијалним и пратећим (комерцијалним) изграђеним простором и слободним површинама. Максимална спратност објеката пратећих садржаја је П+1 (max h=8,5 m).

Ако се верски објекат ограђује и формира двориште (порту, код верских објеката Православне цркве) на том делу грађевинске парцеле дозвољена је само изградња објеката у функцији основног верског обреда, укупне површине 10% од површине верског објекта, спратности П+0. У порти је забрањена изградња објеката у функцији становања. Стамбени објекат за потребе свештенства може бити на парцели верског објеката, али функционално одвојен од верског објекта.

За грађевинску парцелу верског објекта максимални индекс заузетости је 35%. Сви објекти пратећих садржаја (укључујући и становање) својим положајем и габаритом не смеју да угрожавају верски објекат.

За реконструкцију постојећих објеката важе правила дата за изградњу нових објеката.

За објекте утврђене или евидентиране као културно добро за све интервенције на објекту или парцели обавезно је прибављање услова од надлежног завода за заштиту споменика културе.

Основне потребе за површинама стационарног саобраћаја обавезно се решавају у границама властите парцеле.

Приликом изградње верског објекта, парохијског дома, прописује се израда урбанистичког пројекта којим ће бити дефинисани урбанистички параметри.

3.1.6. УПОРЕДНИ ПРИКАЗ ПРЕДЛОЖЕНИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПАРАМЕТАРА

Табела бр. 32: Приказ предложених урбанистичких параметара

Намена	Минимална величина парцеле	Минимална ширина парцеле	Максимални индекс заузетости	Максимална спратност	Минимални % зелених површина
Становање - вишепородично	600 m^2	слободностојећи објекат - 20 m; објекат у прекинутом и непрекинутом низу - 15 m;	40%	П+3+Пк	30%
Становање - породично	за слободностојеће објекте - 300 m^2 за двојне објекте - 400 m^2 (2x 200 m^2); за објекте у непрекинутом низу - 250 m^2;	за слободностојеће објекте - 10 m за двојне објекте – 16 m (2x8m) за објекте у непрекинутом низу - 6m;	40% * за постојеће парцеле које су величине од 150 – 250 m^2 индекс заузетости је 70% (без обавезних незастртих површина али са пожељним пунктним зеленилом).	П+1+Пк	30%
Економски објекти	примењују се правила за породично становање	примењују се правила за породично становање	примењују се правила за становање, односно пољопривреду ако су економски објекти на пољопривредном земљишту	П+Пк	примењују се правила основне намене
Викенд становање	250 m^2	12.0 m	40%	П+1	40%
Мешовите намене	за слободностојеће објекте - 400 m^2 за двојне објекте - 400 m^2 (2x 200 m^2); за објекте у непрекинутом низу - 250 m^2;	за слободностојеће објекте - 6 m за двојне објекте – 16 m (2x8m) за објекте у непрекинутом низу - 6m;	50%	П+2+Пк	30%
Туризам	постојећа парцела - 400 m^2 нова парцела - 600 m^2	постојећа парцела - 14.0 m ново парцела - 20.0 m	40%	П+2+Пк	30%
Пословање, привреда и производња	постојећа парцела - 800m^2 нова парцела – 1500m^2	постојећа парцела - 16.0 m нова парцела - 20.0 m *изузетно мања ширина, али не мања од 15 m	50%	П+3	30%

3.1.7. ПОСТОЈЕЋЕ ИЗГРАЂЕНЕ ПАРЦЕЛЕ

За постојеће изграђене парцеле прописују се следећа правила:

- сви објекти који су изграђени на парцелама мањим од овим планом минимално прописаних, а већим од 1,5 ара, могу се дограђивати у циљу повећања корисног стамбеног простора по урбанистичким правилима датим у Плану за одређену намену умањеним за 10% и максималном спратношћу П+1, осим у случају изградње у непрекинутом низу где се спратност усклађује са суседним објектима;
- сви постојећи изграђени објекти који су заузели 100% површине парцеле, могу се доградити за поткровну етажу са максималном висином назитка 1,6 m, максималном светлом висином у слемену 4 m у односу на коту пода поткровне етаже и максималним нагибом кровних равни 35°, без обзира на удаљења суседних објеката;
- сви постојећи објекти на парцели могу се реконструисати, доградити или надзидати у оквиру дозвољених урбанистичких параметара и осталих правила грађења, уколико положај објекта према јавној површини задовољава услов дефинисан правилима;
- постојећи објекти на парцели који нису у складу са спратношћу и процентом заузетости, прописаним овим планом, не могу се дограђивати, већ је дозвољено текуће одржавање, санација, адаптација, као и побољшавање услова коришћења (замена инсталација, увођење гаса/топловода, побољшање енергетске ефикасности и сл.). Ако се такав објекат уклања и замењује другим, за њега важе правила као и за сваку нову изградњу;
- постојећи објекти који не припадају планираној (или компатибилној) претежној намени се задржавају до привођења земљишта намени, с тим што је забрањена њихова доградња, а дозвољени су радови на текућем и инвестиционом одржавању, санацији и енергетској санацији. Реконструкција и адаптација су дозвољени само у функцији прилагођавања планираној намени;
- на постојећем објекту који се својим делом налази на постојећој или планираној грађевинској парцели за површине јавне намене, осим текућег одржавања нису дозвољене никакве друге интервенције. Такав објекат се, код реализације планских решења, уклања (у целини или делом);
- постојећи објекат на парцели чији индекс заузетости и спратност не премашују параметре из овог плана, али није у складу са грађевинском линијом или линијама зоне градње, може се:
  - доградити у хоризонталном и вертикалном габариту према условима прописаним овим планом до испуњења прописаних параметара;
  - доградити у постојећем габариту за једну етажу. Не дозвољава се изградња надзитка кровне етаже. Поткровни, односно тавански простор може бити користан у деловима са висином већом од 1,6 m. Максимални угао кровних равни је 35 степени. На објектима који се налазе на међи дозвољен је кров са падом кровне равни ка међи, али се вода са крова не може усмеравати на суседну парцелу;
- дозвољава се изградња кровова код објеката са равним кровом.

3.2. КОМПАТИБИЛНИ САДРЖАЈИ И ВРСТЕ ОБЈЕКАТА ПО ПЛАНИРАНИМ ПРЕТЕЖНИМ НАМЕНАМА

Основне намене су преовлађујуће намене, односно заузимају преко 50% простора (блока или зоне). У оквиру одређене намене могу се наћи и друге компатибилне намене у функцији основне намене као допунске или пратеће, или као самосталне.

Принцип организације намена на подручју Плана мора да буде такав да се у оквиру исте просторне целине не могу наћи намене које једна другу угрожавају својим функционисањем. Целине се морају формирати тако да се конфликти између суседних намена сведу на минимум. На пример – индустрија – која није компатибилна становању, централним садржајима и туризму, треба да се граничи са пословно комерцијалним садржајима или занатском производњом или заштитним зеленилом.

У наредној табели је приказана компатибилност намена, односно која се намена као пратећа, допунска или основна може наћи у оквиру претежне намене, а да на графичком прилогу није приказана.

Табела бр. 33: Компатибилност намена

		ЈЕ КОМПАТИБИЛНА ОВА НАМЕНА										
	ПРАТЕЋА ИЛИ ДОПУНСКА НАМЕНА / ОСНОВНЕ НАМЕНА	ЈАВНЕ СЛУЖБЕ	ЗЕЛЕНИЛО	СПОРТ РЕКРЕАЦИЈА	КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ	САОБРАЋАЈНИ ОБЈЕКТИ	СТАНОВАЊЕ	ТУРИЗАМ	МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ	ПОСЛОВАЊЕ, ПРИВРЕДА И ПРОИЗВОДЊА	ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	ПОЉОПРИВРЕДНО ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ
СА ОВОМ НАМЕНОМ	ЈАВНЕ СЛУЖБЕ		X		X	X			X			
	ЗЕЛЕНИЛО	X		X	X			X	X		X	
	СПОРТ, РЕКРЕАЦИЈА	X	X					X	X		X	
	КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ	X	X			X				X		
	САОБРАЋАЈНИ ОБЈЕКТИ	X	X		X				X	X		
	СТАНОВАЊЕ	X	X	X	X			X	X	X	X	X
	ТУРИЗАМ	X	X	X	X		X		X		X	X
	МЕШОВИТЕ НАМЕНЕ	X	X	X	X	X	X	X				
	ПОСЛОВАЊЕ, ПРИВРЕДА И ПРОИЗВОДЊА	X	X	X					X			
	ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	X	X						X			X
	ПОЉОПРИВРЕДНО И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	X	X	X	X	X	X	X			X	

Зеленило (парковско зеленило, заштитно, линијско..), **јавне службе**, **спортски садржаји и услуге** се могу наћи, као допунска или пратећа намена уз све друге намене.

У случају да је пратећа намена преовлађујућа на нивоу грађевинске парцеле, за њу важе урбанистички параметри дати за основну намену.

Ако је основна намена парк или зеленило, допунска намена не може да буде преовлађујућа на више од 50% површине парцеле.

Уз **становање** као основну намену могу се наћи и друге намене као пратеће и допунске, односно као потребне и пожељне.

Услужне делатности су пожељне у свим стамбеним зонама. Ограничења се односе код делатности са великим саобраћајним оптерећењем, као што су велике трговине, (мегамаркети, велетрговине грађевинским и другим материјалом,); већи угоститељски објекти; магацини, складишта и сл. Овакве објекте треба лоцирати у улазно излазним зонама насеља и пословним и пословно - производним зонама. Обавезна је примена заштитних мера од буке, вибрација, аерозагађења.

Спортски објекти и терени и дечија игралишта могу се наћи у свим стамбеним зонама. Потребно је предвидети заштиту од буке око отворених терена.

Производне делатности се могу наћи у стамбеним зонама само под условом да не угрожавају становање и животну средину. Дозвољени су производња и пласман хране у обиму и на начин који не угрожава основну намену становања, оријентисани на породичну производњу са чистим технолошким процесом и потребним мерама заштите. Занатски тип производње (мањег капацитета и чисте технологије) је дозвољен у свим зонама. Потребно је овај тип производње подстицати и везивати за јединствене туристичке понуде.

Пољопривреда (баште, воћњаци, виногради) се може наћи уз становање.

Уколико је простор инфраструктурно неопремљен, а постоји захтев за изградњу на више од 30% површине, потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана.

3.3. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА

У складу са законским обавезама, условима надлежних предузећа, установа и институција, одговарајућим уредбама или одлукама, техничким прописима и другим обавезама установљавају се заштитни појасеви, заштитне зоне, зоне контролисаног коришћења и забрањене или ограничене изградње – заштићени простори или објекти.

Заштићени простори и објекти су дефинисани у плану на одговарајући начин. текстуално и (или) графички.

Заштитни појас утврђен условима надлежног предузећа или институције је обавезујући за планове у изради или планове који ће се радити.

Прописане зоне или објекти се утврђују, на основу одговарајућег планског документа, одговарајућим одлукама на републичком или локалном нивоу.

За коришћење и изградњу на земљишту на коме је установљен вид заштите надлежан је орган који је утврдио заштиту и предузеће или институција која управља земљиштем.

У заштићеним просторима се морају поштовати утврђене мере заштите.

У зонама забрањене изградње није дозвољена изградња нових објеката осим у случају да дође до промене у режиму заштите па се у складу са тиме промене и услови надлежног предузећа или институције.

Постојећи објекти изграђени у зонама забрањене градње могу се реконструисати у постојећем габариту и са постојећом спратношћу само уз сагласност предузећа или институције која је утврдила зону заштите.

У обухвату Плана није дозвољено складиштење и прерада опасног отпада. Складиштење опасног отпада је могуће у оквиру појединачних радних комплекса, уколико то захтева технолошки процес.

Забрањени су (нису дозвољени):

- пројекти за које је захтевана IPPC (интегрисана дозвола);
- нови пројекти из групе SEVESO постројења;
- пројекти чији технолошки процеси представљају изворе емисија загађујућих материја, односно чији технолошки процеси имају загађујући карактер.

4. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ЗА ПРОСТОРЕ ОСТАЛОГ ЗЕМЉИШТА

4.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Пољопривредно земљиште се састоји од површина намењених пољопривредној производњи: оранице, баште, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, плантаже, расадници, стакленици и пластеници, рибњаци, вишегодишњи засади и сл. На пољопривредном земљишту потребно је поштовати Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/2006, 65/ 2008 - др. закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017, 95/2018 - др. закон).

На пољопривредном земљишту је могућа изградња само под одређеним условима:

- на пољопривредном земљишту на коме је изавршена комасација могућа је изградња само објеката инфраструктуре уз поштовање чл. 31-37 Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 68/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др.закон);
- за изградњу објеката инфраструктуре и објеката за производњу у функцији пољопривредне производње и прераде са листе 1 Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС" бр. 114/2008) претварање пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште је могуће само израдом Плана детаљне регулације;
- за изградњу објеката у функцији пољопривредне производње, чувања, прераде и пласмана пољопривредних производа: магацини репроматеријала (семе, вештачка ђубрива, саднице и сл.), објекти за смештај пољопривредне механизације, објекти за производњу воћа и поврћа у затвореном простору (стакленици, пластеници), објекти за производњу гљива, рибњаци, сушаре за воће и поврће, хладњаче, објекти за финалну прераду пољопривредних производа и објекти намењени за интензиван узгој стоке и перади (фарме, кланице и сл.) дозвољена је изградња на пољопривредном земљишту. У складу са чл. 47. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл.гл. РС“ број 95/18, 49/19 и 86/19) за наведену врсту објеката не плаћа се накнада за промену намене пољопривредног земљишта. За објекте веће од 500 m^2 обавезна је израда УП-а;
- промена намене пољопривредног земљишта у грађевинско земљиште могућа је израдом одговарајућег Урбанистичког плана или Урбанистичког пројекта;
- парцелација и препарцелација пољопривредног земљишта је могућа у складу са Законом о државном премеру и катастру и Закону о изменама и допунама закона о државном премеру и катастру („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 18/2010, 65/13, 15/15, 96/15, 47/17, 113/17, 27/18 и 41/18);
- пашњак се може привести другој култури само под условом да се тиме постиже рационалније и економичније коришћење земљишта;
- обрадиво пољопривредно земљиште се не може уситнити на парцеле мање од 0,5 ha, а обрадиво комасирано земљиште се не може уситнити на парцеле чија

је површина мања од 1,0 ha, у складу са чланом 27. Закона о пољопривредном земљишту, осим за формирање грађевинског земљишта према условима овог плана који су дефинисани у поглављу II Пропозиције просторног развоја.
- изградња мреже и објеката инфраструктуре као и објеката у функцији објеката инфаструктуре је дозвољена у коридорима саобраћајница уз сагласност надлежног предузећа за путеве;
- урбанистички пројекат се израђује и за изградњу објекта који је у функцији обављања делатности пољопривредног газдинства, односно делатности сеоског туристичког домаћинства за подручје које није у обухвату планског документа који се може директно применити.

У складу са члановима 46 и 47 Закона о накнадама за коришћење јавних добара ("Службени гласник РС", бр. 95/2018, 49/2019) могућа је промена намене пољопривредног земљишта са посебним освртом на подручја:
- изван грађевинског подручја, могу се градити стамбени и економски објекати који се користе за примарну пољопривредну производњу, односно који су у функцији примарне пољопривредне производње, а власнику је пољопривреда основна делатност и ако не поседује друго одговарајуће пољопривредно земљиште;
- градње или реконструкције породичне стамбене зграде сеоског домаћинства у циљу побољшања услова становања чланова тог домаћинства или у случају природног раздвајања пољопривредног домаћинства највише до 200 m² стамбеног простора.

- **Објекти и комплекси примарне пољопривредне производње**

У оквиру пољопривредног земљишта друге намене не смеју да угрозе основну намену, односно пољопривреду, могу се дозволити само компатибилне намене као допунске основној намени простора – пољопривреди.

Величина производног комплекса утврђује се зависно од врсте и интензитета производње. За све пољопривредне производне комплексе на површинама већим од 0,5 ha потребна је израда одговарајуће планске или пројектне документације. За производне комплексе (објекте и пољопривредне културе које се узгајају) оптимална величина парцеле дата је у Табели бр. 34.

Табела бр. 34: Димензионисање производних комплекса у пољопривреди

Пољопривредни објекти	Минимално потребна површина	Потребна планска + док.	Потребна пројектна * документација
виноград и објекти на поседу	0,5 ha	-	-
расадник цвећа и објекти	0,5 ha	-	-
воћњак или повртњак и објекти	1 ha	+ (за објекте за прераду и производњу);	+ објекти за прераду и производњу; + објекти за складиштење
ратарска производња и објекти	1 ha		
сточна фарма	2 ha	+	+
за узгој перади	0,5 ha	+	+

Објекти намењени пољопривредној производњи су слободностојећи објекти или групације објеката међусобно функционално повезаних.

Минимална заштитна одстојања између границе комплекса сточне фарме и објеката у суседству су:

- од стамбених зграда, државних путева I ред, као и већих речних токова – 200m;
- од грађевинског подручја насеља 800 m;
- од државних путева II ред, као и мањих речних токова – 100 m;
- од општинских путева 50,0 m;
- од изворишта водоснабдевања - 800 m.

Наведена растојања могу бити и већа ако то покаже процена утицаја на животну средину за фарме са преко 500 условних грла.

Минимални капацитет основне производње уз који може да се одобри изградња објекта примарне дораде или прераде (кланица, хладњача, и сл.) износи 100 условних грла.

- **Правила за изградњу објеката за прераду и финалну обраду производа пољопривреде**

У ове објекте се сврставају објекти у којима се прерађују примарни производи биљног и животињског порекла (прерађивачи воћа, поврћа, лековитог биља, млека, меса и сл.). Поред наведених, у ове објекте могу се сврстати и објекти за занатске производе (производи од вуне, трске и сл.). Правила за изградњу ових објеката су:

- граде се на земљиштима лошије бонитетне класе (од III);
- поред производних капацитета, унутар комплекса могуће је планирати и градити објекте пословних, услужних и снабдевачких функција;
- обавезан прилазни пут са тврдом подлогом;
- обавезна снабдевеност инсталацијама неопходним за производни процес; препоручује се коришћење алтернативних извора енергије;
- загађене отпадне воде је обавезно пречистити пре испуштања у реципијент;
- неорганski отпад одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду
- максимални индекс заузетости 50%, максимална спратност П+Пк..

- **Правила за изградњу стаја за гајење стоке – фарме**
  - стаје за гајење стоке лоцирати на мање квалитетним типовима земљишта (V - VIII бонитета класе);
  - обавезна је израда Процене утицаја на животну средину;
  - објекти се не смеју лоцирати на правцу ветрова који дувају ка насељеном месту;
  - земљиште не сме бити подводно и мора имати добре отоке атмосферских вода;
  - круг фарме мора бити довољно пространа да обезбеди функционалну повезаност објекта и мора бити озелењен;
  - фарма мора бити ограђена. Висина ограде је мин. 2,0 m и мора онемогућити пролаз животиња;
  - у оквиру фарме обезбедити два одвојена блока: технички (објекти за запослене - пословни објекти, објекат за боравак, као и потребни пратећи објекти – котларнице, машинске радионице, складишта) и изоловани - производни део;
  - уколико се граде фарме за узгој различитих врста животиња, производне целине за сваку врсту животиња морају бити међусобно удаљене 250-500 m, зависно од капацитета фарме, са посебним улазом и ветеринарско-санитарним чвором;

- повезивање фарме са мрежом јавних путева треба да је прилазним путем са тврдом подлогом или истим коловозним застором као и јавни пут (у дужини од 50 m) на који се прикључује, ширине мин. 5,5 m;
- обавезно је снабдевање фарме довољним количином воде која мора бити бактериолошки и хемијски исправна. Унутар комплекса обезбедити водоводну мрежу;
- објекти на фарми морају имати канализациону мрежу за прихватање и одвођење отпадних вода. Отпадне воде и осека се обавезно морају пречистити пре испуштања у реципијент;
- обавезно је снабдевање свих објеката на фарми електричном енергијм и другим инсталацијама и енергентима неопходним за несметано коришћење објеката;
- могуће је градити и мини фарме (до 50 условних грла стоке) односно мање производне погоне за прераду пољопривредних производа (мини кланице капацитета до 50 условних грла стоке, мини млекаре, млинови, сушаре) уз примену свих хигијенско-техничких и еколошких услова
- максимални индекс заузетости 50%, максимална спратност П+Пк..

- **Правила за изградњу рибњака**
  - подизање рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту дозвољено је уз сагласност Министарства за пољопривреду, водопривреду и шумарство;
  - границе рибњака морају бити означене видљивим ознакама;
  - уколико је могуће, рибњак треба да је ограђен;
  - дозвољена је изградња објеката на површини од 20% од површине рибњака;
  - рибњак мора да располаже уређајима за упуштање и испуштање воде, уређајима за регулисање нивоа воде, као и уређајима који спречавају пролаз риба, рибље млађи и икре у или из рибњака;
  - рибњак мора бити заштићен од поплава; и
  - уклањање смећа и штетних отпадака врши се у оквиру изграђеног техничког уређаја који онемогућава загађење рибњака и његове околине.

- **Правила за изградњу воћарско - виноградарских кућица**
  - површина нових парцела на којима се гради виноградарска кућица износи **мин**. 1500 m^2;
  - облик парцеле је, по могућству, правилан - правоугаони;
  - најмање 70 % површине парцеле мора се користити као воћњак или виноград;
  - максимална спратност објекта је По + П (макс. h=7,5 m), односно 50 m^2 (затворени део објекта);
  - дозвољена је изградња надстрешнице, трема, перголе испред и у склопу објекта, с тим да тада укупна површина објекта износи макс. 70 m^2;
  - на парцели није дозвољена изградња других објеката; и
  - објекат градити од природних материјала.
  - препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, максималне висине 1,40m.

- **Правила за изградњу објеката пољопривредних газдинстава – салаша**

На пољопривредном земљишту могућа је изградња објеката пољопривредних газдинстава - салаша, који садрже објекте намењене породичном становању и објекте намењене пољопривредној производњи.

Под салашима и њиховим простором подразумева се ангажована површина на подручју насеља на којој ће се одвијати специфична и разноврсна пољопривредна производња у области повртарства, воћарства, виноградарства и сточарства (фарме и производња за сопствене потребе).

Производња ће се одвијати на посебно уређеном простору, што подразумева издвајање просторних целина за башту са воћем и лозом, економско двориште са капацитетима за смештај ратарских култура и механизације, простор за изградњу објеката за смештај стоке са уређеним делом за одлагање стајњака, као и простор за изградњу стамбеног објекта, и др.. Простори који не садрже било који од наведених садржаја пољопривредне производње, а имају стамбени објекат не могу се сматрати салашем.

Услови за избор локација намењених салашарском виду производње

- изградња салаша дозвољава се на парцелама индивидуалних пољопривредних произвођача у виду изградње нових салаша или доградње и адаптације постојећих;
- не дозвољава се изградња нових салаша на просторима коридора планираних инфраструктурних капацитета који су дефинисани важећом просторно планском документацијом, на просторима специјалне намене и просторима заштићених делова природе и заштићених културних добара;
- просторних ограничења у смислу максималне величине површине ангажоване за салашарску производњу нема; минимална величина парцеле износи од 0,5 ha и односи се на изградњу нових салаша. Код постојеће парцелације минимална површина парцела износи 2500 m^2.

Услови за изградњу објеката и просторну организацију салаша

- грађевински део салашког простора, односно грађевински објекти морају бити удаљени од јавних саобраћајница у складу са одредбама Закона о саобраћају;
- препоручује се да грађевински објекти буду изграђени од чврстог материјала и да буду приземни (са подрумом);
- препоручује се просторно раздвајање стамбеног и економског дела салаша, а нарочито објеката намењених сточарској производњи, као и подизање заштитног зеленила; и
- ниво опремљености простора биће усклађен са могућностима дате локације и могућностима власника да финансира изградњу и опремање објеката и простора.

Висок ниво опремљености салаша подразумева:

- изграђен приступни пут са чврстом подлогом и ограду око грађевинског дела салаша;
- обезбеђено снабдевање питком водом и изграђеност одговарајућих водоводних инсталација у стамбеном објекту и објектима сточарске производње;
- регулисање одвођења отпадних вода;
- просторно разграничење стамбеног и баштенског дела од дела намењеног сточарској производњи;
- уређен простор за одлагање чврстог дела сточног отпада;
- изграђен објекат за прикупљање осоке; и
- поплочан дворишни плато стамбеног дела и дела намењеног за сточарску производњу.

4.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

На шумском земљишту се не дозвољава изградња која би угрозила основну намену простора. Промена намена шума и шумског земљишта дефинисана је чланом 10 Закона о шумама („Сл. гл. РС“ број 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др.закон) и може се вршити.

- када је то утврђено планом развоја шумске области;
- ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе;
- ради изградње објеката за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље;
- у поступку комасације и арондације пољопривредног земљишта и шума;
- ради изградње економских или стамбених објеката сопственика шума на површини до 10 ари;
- ради изградње објеката за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти, у смислу прописа којим се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha.

Планом развоја шумског подручја мора бити утврђена свака промена намене шумског земљишта.

Промена намене шумског комплекса може се извршити једино у случају утврђивања општег, односно јавног интереса посебим законом или актом Владе. Шумом и шумским земљиштем за коју је у складу са претходним, извршена промена намене, до привођења планираној намени газдује сопственик, односно корисник, у складу са законом о шумама.

У случају да се Планом на појединим деловима газдинских јединица планира промена намене и следствено томе крчење шума у смислу Закона о шумама, осим спровођења поступка промене намене у складу са претходно поменутим одредбама Закона о шумама, потребно је спровести поступак експропријације-административног преноса у складу са прописом који регулише експропријацију.

Ради очувања шума, осим у случајевима када је Законом о шумама другачије прописано, забрањене су следеће радње:

- трајно смањивање површина под шумама;
- пустошење и крчење шума;
- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума;
- сеча која није у складу с плановима газдовања шумама;
- сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;
- подбељивање стабала;
- паша, брст стоке, као и жирење у шуми;
- сакупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и другог);
- сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шумама;
- коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама;
- самовољно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;
- одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин;

- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Планирана техничка инфраструктура остаје у коридорима постојећих саобраћајница са минималним угрожавањем шумског земљишта. За формирање заштитних шумских појасева на контакту:

- изграђених стамбених зона и планираних привредних зона;
- зона планираних за стамбену изградњу и планираних радних зона и
- канала и планираних привредних зона,
- минимална ширина је 10,0 m и то увек у оквиру нестамбених намена.

Објекти који могу да се граде на шумском земљишту, али искључиво на **непошумљеним површинама** (чистине, пропланци, девастиране површине уз пут и сл.) уз обавезну израду урбанистичког пројекта су:

- садржаји за туристичко-рекреативне сврхе;
- пратећи објекти (шанк-барови, настрешнице, одморишта, просторије за опрему и сл.) и
- партерно уређење (одморишта, стазе и сл.).

За изградњу објеката и уређење површина обавезно употребљавати искључиво природне материјале (дрво, камен, шиндра) и традиционалне форме усклађене са окружењем.

Пратећи објекти (шанк-барови, одморишта, просторије за опрему и сл.) могу бити површине до 40 m², максималне спратности П+Пк (макс. h=7,5 m).

Највеће дозвољене висине настрешница су 7 m.

Објекти за туристичко-рекреативне сврхе могу бити максималне површине 400 m², максималне спратности П+Пк (мах h=6 m), мин. удаљење од међа (предња, бочне и задње) је 3 m; (уз услов да је изградња ових објеката утврђена планом развоја шумског подручја). За изградњу већих комплекса потребна је израда ПДР.

Правила за коришћење, уређење и заштиту **ловишта** су:

- санитарни лов у циљу очувања оптималне бројности животиња и спречавања заразних болести;
- забрану свих делатности које мењају услове станишта;
- заштиту ретких и проређених врста дивљачи;
- гајење главних гајених врста дивљачи (јелен обичан, срна, дивља свиња и фазан) и споредних врста дивљачи на „природан" начин за отворена ловишта, до постизања економског капацитета;
- заштиту дивљачи од болести, предатора, криволова и елементарних непогода (поплава), и
- уређивање ловишта изградњом ловно-техничких објеката, ловних објеката, одржавање просека, ловних путева и комуникација у ловишту.

У ловиштима предвидети и:

- изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења и заштите и лова дивљачи,
- изградњу ловно - производних објеката и
- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи.

Услови за уређење, опремање и изградњу у оквиру комерцијалног ловишта

Комерцијално ловиште уређивати, опремати и изграђивати уважавањем следећих критеријума:

- обавезно је простор комерцијалног ловишта оградити;
- неопходна је строга изолација простора у односу на остале посетиоце;
- забрањена је измена аутохтоне вегетације и карактеристичног еко система;
- обавезна је контролисана изградња објеката, тако да не поремете природну средину и начин обликовања и да њихова величина и остала својства буду у функцији намене простора; и
- дозвољена је изградња ловачког дома (макс. П+Пк).

Риболов и риболовно подручје

Риболов и риболовно подручје се спроводи кроз уређивање подручја риболова и подразумева:

- организовање чуварске службе;
- уређење риболовних места;
- уређење приступа реци; и
- дозвољена изградња објеката у складу са правилима грађења на водном земљишту.

4.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водно земљиште јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем. Обала јесте појас земљишта (ширине до 10 m) који се налази непосредно уз корито водотока, језера, акумулација и других површинских вода.

Приобално земљиште је појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама. На подручју незаштићеном од поплава, приобално земљиште је појас ширине од 10 m уз корито за велику воду. На подручју заштићеном од поплава, приобално земљиште је појас земљишта ширине 50 m рачунајући од унутрашње ножице насипа. Саставни део насипа за одбрану од поплаве чине заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом у инундационом подручју у ширини од 50 m поред насипа, односно од границе корита при протоку велике воде 1%. Због феномена стварања ерозионе јаме при проласку поводња, сви стубови на мостовима и другим грађевинама у рекама морају да буду фундирани на стенској маси, испод речног наноса. Ово правило се односи на крилне и потпорне зидове дуж путева, који су, такође, били рушени искључиво због плитког фундирања и поткопавања.

На подручју општине Пећинци водно земљиште чине река Сава и канали, хидромелиорациони системи (ХМС) за одводњавање са припадајућом каналском мрежом: Галовица, Прогарска Јарчина, Крчевине и Криваја. Крајњи реципијент ХМС Галовица и ХМС Прогарска Јарчина је река Сава, а ХМС Крчевина и ХМС Криваја је Обедска бара. Услови коришћења и изградње на реци Сави одређени су ППППН Специјалног резервата природе „Обедска Бара“, док су у просторном плану дате опште смернице које се односе на услове коришћења канала.

У складу са чланом 77 Закона о водама („Сл. гл. РС број 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон), земљиште и водене површине у подручју **шире и уже зоне заштите изворишта водоснабдевања**, заштићени су од намерног или случајног загађивања. Обавезно је уређење и одржавање уже зоне заштите изворишта, које обухвата редовну контролу наменског коришћења земљишта.

На подручју шире зоне заштите водоизворишта успоставља се режим селективног санитарног надзора и заштите од загађивања животне средине те на тим

просторима није дозвољена интензивна употреба пестицида, хербицида и вештачких ђубрива на земљишту које се користи у пољопривредне сврхе.

У зонама **водног земљишта** око свих водотока не дозвољава се подужно вођење саобраћајних и инфраструктурних система. На преласку плавних зона линијски системи (саобраћајнице, објекти за пренос енергије, цевоводи) морају се висински издићи и диспозиционо тако решити да буду заштићени од поплавних вода вероватноће 0,5% (тзв. двестогодишња велика вода).

Захватање воде из водотока дозвољено је само уз одговарајуће водопривредне сагласности, уз обавезу обезбеђења гарантованог водопривредног минимума и гарантованог еколошког протока, дефинисаног за хладан и топли део године ($Q_{95\%}^{\min.mes.}$ и $Q_{80\%}^{\min.mes.}$), са ограничењима која утврђују колико се воде мора оставити у току након захватања воде за технолошке потребе, према важећој методологији за одређивање гарантованог еколошког протока.

За планирање и изградњу објеката и извођење радова у зони мелиорационих канала уважити следеће:

- Интервенцијама у простору се не сме угрозити слободан протицајни профил, дно и косина канала,
- Континуитет и правац инспекционих стаза у обостраном појасу (заштитни појас канала) ширине од најмање 5,0m у грађевинском подручју, заштитини појас 10 m на пољопривредном, тј. ванграђевинском подручју од обале канала сачувати за пролаз и рад механизације која одржава водне објекте. У заштитном појасу канала није дозвољена изградња објеката, ограда, депоновање материјала, садња дрвећа, као и предузимање других радњи којима се ремети функција, стабилност и одржавање канала
- Укрштање и паралелно вођење са мелиорационалним каналом:
  - Укрштање инсталације са каналом планирати што је ближе углу од 90° у односу на осу канала и удаљити минимално 5m од ивице постојећег моста/пропуста,
  - Постављање подземне инфраструктуре на водном земљишту, паралелно са каналом, планирати тако да се траса инсталација води по линији границе парцеле водног земљишта (парцела канала), односно унутар парцеле водног земљишта на одстојању највише до 1,0 m од границе парцеле и да је обезбеђено управно растојање између трасе инсталације и ивице обале канала најмање у ширини инспекционе стазе (заштитни појас канала),
  - Линијски објекат поставити најмање 1,0 m испод коте терена и обезебедити од утицаја механизације за одржавање канала,
  - Укрштање далековода са каналима извести што је могуће ближе углу од 90^0 и не мање од 30^0. Стубове далековода предвидети на удаљености минимално 10,0 m од ивице обале канала, мерено управно на осовину канала.
- Саобраћајне површине планирати изван парцеле водног земљишта (парцела канала). Уколико је потребна саобраћајна комуникација – повезивање, леве и десне обале канала, исту је могуће планирати уз изградњу мостова/пропуста,
- Упуштање сакупљене атмосферске воде са простора привредно-радних зона, могуће је уз обавезно претходно ослобођене муља, вегетације, масти, уља, нафтних деривата, лебдећих и пливајућих материја у мелиорационе канале уз услов да се поштују хидролошко-хидрауличке карактеристике (капацитет) реципијента. Изливну грађевину за испуст атмосферских вода у реципијент, пројектовати тако да не сме да угрози протицајни профил канала. На месту излива, обезбедити осигурање реципијента од ерозије,

облагањем каменом или бетонским елементима, најмање 3,0 m узводно и низводно од места излива. Изливна грађевина мора бити на растојању најмање 5,0 m од пропуста/моста.

Приликом уређења простора ни на који начин не смеју се реметити стабилност и функција водних објеката, могућност и услови њиховог одржавања, нити се водни објекти смеју оштећивати. Мере заштите:

- Не сме се утицати на водни режим нити реметити обала, не сме се угрозити слободан протицајни профил мелиорационих канала у свим условима рада система, као ни стабилност дна и косина канала.
- Сачувати континуитет и правац инспекционих стаза у обостраном (заштитном) појасу ширине најмање 5,0 m у грађевинском подручју и 10 m у ванграђевинском подручју од ивице обале мелиорационих канала, мерено управно на осовину канала. Појас инспекционих стаза мора бити стално проходан за пролаз и рад механизације која одржава канал. У заштитном појасу канала није дозвољена изградња никаквих објеката, постављање ограда, депоновање материјала, садња дрвећа, као ни предузимање других радњи којима се ремети функција или угрожава стабилност канала и омета његово редовно одржавање.
- Подземно укрштање инсталације са каналом спровести што је могуће ближе углу од 90° у односу на осу канала, на удаљености најмање 5,0 m од ивице постојећег моста/пропуста, односно на удаљености најмање колика је ширина заштитног појаса планиране инсталације, уколико је прописан појас заштите инсталације шири од 5,0m.
- Постављање подземног линијског објекта/инсталације на водном земљишту паралелно са каналом спровести тако да се траса инсталације води по линији границе парцеле водног земљишта (линији границе парцеле канала), односно унутар парцеле водног земљишта на одстојању највише до 1,0m од границе парцеле и да је обезбеђено управно растојање између трасе инсталације и ивице обале канала у ширини инспекционе стазе (заштитног појаса канала) (најмање 5,0m).
- Постављање подземног линијског објекта/инсталације паралелно са каналом изван парцеле водног земљишта, планирати изван ширине инспекционе стазе (заштитног појаса канала).
- Подземни линијски објекат/инсталација мора бити укопан најмање 1,0m испод нивоа терена и мора бити обезбеђен/заштићен од утицаја механизације којом се одржава канал.
- Саобраћајне површине планирати изван парцеле водног земљишта (парцеле канала). У случају потребе саобраћајног повезивања леве и десне обале канала, за исто планирати изградњу мостова/пропуста чије димензије требају да омогуће несметано функционисање каналске мреже.
- Упуштати атмосферске воде, претходно ослобођене муља, вегетације, масти, уља, нафтних деривата, лебдећих и пливајућих материја, у мелиорационе канале за одводњавање уз услов да се поштују хидролошко-хидрауличке карактеристике (капацитет) реципијента, да се обезбеди функционалност хидромелиорационог система, одржавање водних објеката и сигурност од преливања по околном терену. Изливну грађевину за испуст атмосферских вода у реципијент, планирати тако да високи водостаји реципијента не спречавају евакуацију воде и да се не изазива ерозија корита и обала при свим режимима течења и свим режимима изливања воде. Изливна грађевина не сме да умањује протицајни профил канала. На месту излива, планирати осигурање реципијента од ерозије, облагањем каменом или бетонским елементима, најмање 3,0 m узводно и низводно од

места излива. Изливна грађевина мора бити на растојању најмање 5,0 m од пропуста/моста.

- **Заштита вода**

Сакупљање, каналисање и диспозицију отпадних вода на предметном простору ускладити са чл. 97. (Забране ради заштите квалитета воде), чл. 98. (Обавеза пречишћавања отпадних вода), као и чл. 133. став 1 тачка 9 Закона о водама (Забране и ограничења ради очувања и одржавања водних тела површинских и подземних вода, спречавања погоршања водног режима, ...).

- У површинске воде забрањено је испуштати било какве воде осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода чији квалитет обезбеђује одржавање минимално доброг еколошког статуса (II класа воде) реципијента, према Уредби о класификацији вода. Квалитет ефлуента треба да задовољава граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање и Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање.
- У подземне воде сходно Закону о водама забрањено је уношење свих хазардних супстанци и уношење осталих загађујућих супстанци у мери у којој узрокују погоршање или значајне и сталне узлазне трендове концентрација загађујућих супстанци у подземним водама, а сходно Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање забрањено је уношење загађујућих материја у подземне воде уколико таква активност може довести до погоршања стања односно до погоршања постојећег хемијског статуса подземне воде.
- Канализациону мрежу планирати сепаратног типа: посебно за атмосферске отпадне воде, посебно за санитарне отпадне воде и технолошке отпадне воде.
- Условно чисте атмосферске воде могу се без пречишћавања испуштати у атмосферску канализацију, мелиорационе канале, околне површине и др., преко уређених испуста који не залазе у протицајни профил реципијента и који су осигурани од ерозије.
- За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинска пумпа, манипулативни простор, паркинг и сл.), пре улива у реципијент планирати одговарајући предтретман потенцијално запрљаних атмосферских вода ради издвајања минералних и других уља и брзоталоживих честица и обезбеђење квалитета ефлуента. Испуштање пречишћених зауљених атмосферских вода планирати преко уређених испуста који не залазе у протицајни профил реципијента и који су осигурани од ерозије.
- За санитарне отпадне воде и технолошке отпадне воде са предметног простора планирати испуштање у јавну канализациону мрежу, којом се отпадне воде одводе на постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), које може бити централно, насељско или груписано за више насеља, у складу са условима/сагласности надлежног јавног комуналног предузећа, како би се постигао калитет ефлуента захтеван условом Прикључење/коришћење јавне канализационе мреже могуће је тек након изградње и пуштања у функцију ППОВ, с обзиром да је забрањено испуштање непречишћених отпадних вода водотоке/канале.
- Намена водног земљишта се не може мењати без сагласности ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад.

- За израду техничке документације за изградњу планираних објеката и извођење планираних радова на простору обухвата Просторног плана, потребно је прибавити водне услове у складу са Законом о водама.

- **Заштита од вода**

- Ради очувања и одржавања стабилности и функционалности насипа као заштитног водног објекта/одбрамбеног објекта од високих вода, обезбеђења пролаза великих вода и спровођења одбране од поплава, забрањена јв изградња објеката и извођење радова којима би се задирало у тело насипа, постављање ограда, садња дрвећа, копање бунара, ровова и канала поред насипа у појасу ширине најмање 10,0m од небрањене ножице насипа према водотоку и 50,0 m према брањеном подручју, као и обављање других радњи које би могле да штетно утичу на насип, угрозе стабилност и умање сигурност насипа као заштитног водног објекта и отежају његово одржавање.
- Уз небрањену и брањену ножицу насипа, неопходно је обезбедити појас ширине најмање 10,0m за пролаз и рад механизације којом се одржава насип и спроводи одбрана од поплаве. У овом појасу није дозвољена градња ни подземних ни надземних објеката, постављање ограда, садња растиња - жбуња и дрвећа.
- У брањеном подручју, у зони од 10,0m до 30,0m од ножице насипа, дозвољемо је партерно уређење терена. У зони од 30,0m до 50,0m дозвољена је изградња објеката инфраструктуре и објеката фундираних на максималну дубину до l,0m.
- Забрањен је јавни саобраћај по круни насипа. По круни насипа је дозвољен пешачки и бициклистички саобраћај и кретање возила и механизације за спровођење одбране од поплава и одржавање насипа.
- Забрањен је саобраћај косином или ножицом насипа. Приступ простору у небрањеном делу насипа планирати искључиво преко насипских рампи.
- Приликом одбране од поплава и радова на редовном одржавању насипа, надлежне службе водопривреде задржавају право кретања у целој зони насипа.

- **Услови коришћења вода**
- Водоснабдевање на предметном простору планирати из јавног водоводног система према условима/сагласности надлежног јавног комуналног предузећа, у складу са општим концептом снабдевања водом општине Пећинци,
- Све садржаје у оквиру зоне изворишта воде планирати у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдввања („Службени гласник РС , бр. 92/08).
- Воду потребну за технолошки процес, ако се не може обезбедити из јавног водовода, могуће је планирати да се обезбеди захватањем површинских или подземних вода према намени, условима и приоритету у коришћењу вода, одређеним чланом 71. Закона о водама. Обавеза је корисника да воду користи на начин којим се не ускраћује право коришћења вода другим лицима и не угрожавају циљеви животне средине. Коришћења воде мора бити рационално и економично уз уважавање следећег:
    - Подземне воде са квалитетом погодним за пиће користе се само за: снабдевање становништва, санитарно-хигијенске потребе, напајање стоке, за потребе индустрије која захтева висококвалитетну воду (прехрамбена, фармацеутска и др.) и потребе малих потрошача

(испод ll/s) и не могу се користити за друге сврхе изузев за гашење пожара, нити на начин који би неповољно утицао на количину и својства воде, према члану 72. Закона о водама.

- Воде из изворишта површинских и подземних вода које служе за снабдевање водом за пиће, могу се користити само ако је то коришћење у складу са водним билансом и ако су претходно обављени истражни радови у складу са Законом о водама, односно хидрогеолошки истражни радови у складу са условима и начином извођења геолошких истраживања, према закону којим се уређују геолошка истраживања која обухватају утврђивање резерви, издашности и квалитета воде на одређеном изворишту, према чл.у 79. Закона о водама.

- **Заштита квалитета и квантитета вода**

Очување и унапређење квалитета и квантитета воде; елиминисање загађивача у непосредној и ужој зони санитарне заштите издани воде. Захватање и флаширање воде је забрањено изузев у случају добијања лиценце према поступку прописаном од стране Републике за коришћење природног добра институције надлежне за управљање.

Организационо-економске мере предвиђају стварање организационих оквира (административне мере, прописи) као и економских предуслова (економска дестимулација загађивача накнадама за загађивање, стимулација радова на заштити вода) којима се подстичу мере заштите вода.

На водном земљишту забрањено је:

- на насипима и другим водним објектима копати и одлагати материјал, напасати крупну стоку, вући посечено дрвеће, прелазити и возити моторно возило, осим на местима на којима је то дозвољено и обављати друге радње којима се може угрозити стабилност тих објеката;
- на водном земљишту:
  - градити објекте којима се смањује пропусна моћ корита,
  - одлагати чврсти отпад и опасан и штетан материјал,
  - складиштити дрво и други чврст материјал на начин којим се ремете услови проласка великих вода,
  - вађење речног наноса супротно издатој водној сагласности или без водне сагласности;
  - прати возила и друге машине,
  - вршити друге радње, осим у случају: спровођења мера очувања, унапређења и презентације природних вредности и предузимања радњи ради заштите људи, животиња и имовине;
- у поплавном подручју градити објекте на начин којим се омета протицање воде и леда или супротно прописима за градњу у поплавном подручју;
- садити дрвеће на одбрамбеном насипу, у инундацијском појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, а у брањеној зони супротно издатој водној сагласности;
- копати бунаре, ровове и канале поред насипа у појасу ширине најмање 10 m од небрањене ножице насипа према водотоку, односно до 50 m према брањеном подручју, осим ако је њихова функција заштита од штетног дејства вода или је техничком документацијом, урађеном у складу са овим законом, доказано да није угрожена стабилност насипа;
- мењати или пресецати токове подземних вода, односно искоришћавати те воде у обиму којим се угрожава снабдевање питком или технолошком водом, угрожавају минерална и термална изворишта, стабилност тла и

објеката;
- мењати правац и јачину тока површинске воде која природно протиче или отиче са водног земљишта које је у приватној својини;
- градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и у обостраном појасу ширине од најмање 5 м од тих канала предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;
- одлагати чврсти отпад и друге материјале у водотоке, акумулације, ретензије, мелиорационе и друге канале, упуштати загађене воде или друге материје и вршити радње, којима се може оштетити корито и обала водотока, утицати на промену његове трасе, нивое воде, количину и квалитет воде, угрозити стабилност заштитних и других водних објеката или отежати одржавање водног система;
- вршити, без одговарајућих водних аката, интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и друго);
- изводити радове који би могли угрозити стабилност бране или њену намену, као и мењати природне услове у околини акумулационих и ретензионих басена на начин којим би се проузроковало клизања терена, појаве ерозије или настајање вододерина и бујица;
- изводити друге радове који би могли да угрозе стабилност и отежају одржавање регулационих, заштитних и других водних објеката.
- Забрана вршења радњи из става 1. овог члана може се проширити и изван граница водног земљишта, ако би се тим радњама угрозио водни режим или водни објекти.

На водном земљишту дозвољена је:
- изградња објеката компатибилних водном земљишту под условом да се у пројектовању и извођењу обезбеди каналисање и пречишћавање отпадних вода у складу са стандардима прописаним законом;
- изградња објеката за рекреацију и туризам под условима заштите животне средине у складу са законом; и
- неопходно да сви постојећи објекти обезбеде каналисање и пречишћавање отпадних вода у складу са законом.

Водно земљиште се може користити без водопривредне сагласности, као пашњак, ливада и ораница.

Купање је дозвољено само на уређеним плажама, које имају санитарне уређаје и на којима се потпуно спречава уношење у језеро и водоток отпадних вода и чврстог отпада.

Забране и ограничења коришћења водног земљишта прописана су чланом 133 Закона о водама („Сл.гласник РС број 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон).

- **Општи услови за израду плана са становишта безбедности пловидбе:**

При уређењу подручја предметног плана треба водити рачуна да се **планирањем и изградњом нових објеката не сме утицати на промену дефинисаних габарита пловног пута и безбедност пловидбе.** У том смислу, потребно је испунити следеће услове:
- на делу реке Саве на коме нема забране ангажовања водног простора ширина ангажоване акваторије, за планирање одређених садржаја и објеката који би залазили у корито реке Саве, може бити максимално 30m водног простора од уреза ниског пловидбеног нивоа на леву обалу;

- због положаја хидротехничких грађевина, сидришта и пловног пута на предметном подручју, на левој обали реке Саве (у зони обухвата плана) није могуће ангажовање водног простора:
  - од km 87+000 до km 82+200;
  - од km 62+600 до km 61+000;
  - од km 59+500 до km 58+100;
  - од km 55+500 до km 53+900.
- позиције подводних инсталација. као и услове у којим зонама подводних инсталација не треба планирати нити градити објекте, прибавити од надлежних институција које управљају предметним инсталацијама;
- у циљу заштите воде и водних објеката. за потребе израде предметног плана исходовати услови услове од надлежног Јавног водопривредног предузећа;
- технологију изградње објеката на обали или у кориту реке и начин везивања пловила предвидети тако да се не наруши хидрауличко-морфолошка слика тока, као и да не дође до поремећаја проноса наноса. Водити рачуна да неадекватна технологија и начин везивања пловила могу изазвати негативан утицај на режим великих вода и режим леда;
- сви објекти и грађевине у кориту и на обали реке, морају се узети у обзир при планирању и изградњи других објеката и ни на који начин се не смеју угрозити. Приликом планирања одређених садржаја и објеката који би залазшш у корито реке Саве. не сме се угрозити рад скелског прелаза Купиново - Скела (Обреновац);
- приликом евентуалног дефинисања полигона за спортове на води водити рачуна да буду смештени ван пловног пута.

4.4. ЗАВРШНА ПРАВИЛА

Правила уређења и изградње служе за издавање информације о локацији и локацијских услова.

Преовлађујућа намена грађевинског земљишта, које није јавно, је претежно становање, мешовите намене, пословање, привреда и производња, туризам, док се поједине парцеле могу наменити компатибилним наменама.

Објекат може добити локацијске услове на површинама друге претежне намене, под условима прописаним законом и овим планом.

За помоћне објекте може се потврдити пријава радова у складу са наменом постојећих објеката на грађевинској парцели, а за помоћне објекте за пољопривреду на постојећем пољопривредном земљишту.

III ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

Просторни план ће се спроводити двојако:

- непосредно – издавањем локацијских услова (или другог одговарајућег акта, у складу са важећим законом), на основу планских решења и пропозиција овог плана;
- разрадом планских решења: урбанистичким плановима, доношењем програма уређења грађевинског земљишта и гранских планова и програма у складу са законом.

1.1. НЕПОСРЕДНА ПРИМЕНА ПЛАНА

Овај план представља основ за издавање информације о локацији, локацијских услова, као и за израду пројекта препарцелације, парцелације и урбанистичког пројекта, на површинама предвиђеним за директно спровођење, у складу са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС'' бр.72/09, 81/09– исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 09/20, 52/21, 62/23 и 91/25).

Одредбе овог плана се **не примењују** директно на подручје где се примењује важећа планска документација, односно планови који остају на снази, у целости или деловима (дефинисано у наредним поглављима). Након измена планова потребно их је усагласити са Планом вишег реда, то јест, овим планом.

Непосредна примена правила Просторног плана спроводи се издавањем локацијских услова за:

- подручја у оквиру уређајних основа насеља, осим за објекте и намене за које је прописана израда урбанистичког плана;
- подручја ван уређајних основа за која није прописана израда урбанистичког плана и подручја за која не постоји стечена урбанистичка обавеза (важећи урбанистички план);
- изградњу, реконструкцију и измештање линијских инфраструктурних објеката у складу са општим правилима овог плана и другим планским решењима овог плана;
- израду урбанистичких пројеката;
- израду пројеката парцелације или препарцелације,

у складу са Законом о планирању и изградњи.

1.2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ НИЖЕГ РЕДА

Просторним планом општине Пећинци прописује се могућност израде планова генералне регулације и планова детаљне регулације који ће се радити на основу пропозиција овог плана. Правила уређења и грађења и претежна намена, која су дата овим планом су усмеравајућа и могу се, урбанистичком разрадом, мењати и/или прецизније дефинисати, у складу са прописаним конкретним условима, у обиму који не угрожава функционисање и животну средину непосредног окружења, целине и насеља.

- Потребна је израда:
  - Измене и допуне/новог Плана генералне регулације насеља Купиново коју је потребно је ускладити са Просторним планом подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Обедска бара“;
  - Измене и допуне/новог Плана генералне регулације насеља Огар потребно је ускладити са Просторним планом подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Обедска бара“;
  - Измена и допуна свих важећих планова генералне и детаљне регулације могућа је у складу са Законом о планирању и изградњи, а према потреби корисника простора.

- **Обавезна је израда плана детаљне регулације или урбанистичког пројекта, у зависности од потреба општинске управе и потенцијалних инвеститора, за:**
  - Уколико се јави потреба за новим објектима и површинама јавне намене (јавне функције и службе, спорт и рекреација,...), односно остале, намене (становање, мешовите намене,..), исти се могу градити у оквиру целе површине плана, уз израду Плана детаљне регулације, односно Урбанистичког пројекта за већ дефинисане површине јавне намене.
  - За изградњу нових објеката јавне намене који нису планирани овим планом и за које није прибављено земљиште, потребна је израда Плана детаљне регулације.
  - Разрадом кроз УП или ПДР, потребно је ближе и детаљније дефинисати све услове и параметре за изградњу који су дати овим планом, као и недостајуће параметре, у зависности од локације.
  - За објекте управе и администрације, објекте образовања, социјалне и здравствене заштите, спорта и рекреације, обавезна је израда Урбанистичког пројекта за постојеће објекте и нове објекте уколико је прибављена површина јавне намене и ПДР за нове објекте уколико није прибављена површина јавне намене.
  - За проширење постојећих гробаља и изградњу гробља на потпуно новој локацији, у случају потребе решавања локације утврђивањем јавног интереса обавезна је израда Плана детаљне регулације или Урбанистичког пројекта када је то могуће.
  - У случају да дође до изградње већих индустријских комплекса, те потребе за значајно већом ангажованом снагом, планирати нове ТС 110/20кV за чију је изградњу обавезна израда ПДР.
  - За електране снаге преко 10 MW прописује се обавезна израда плана детаљне регулације.
  - Код изградње високонапонских електроенергетских објеката – ТС 110/20 kV, обезбедити расположив простор од минимално 50 ари, са приступном саобраћајницом. За изградњу наведене врсте објеката је потребна израда плана детаљне регулације (ПДР).
  - За вишепородично становање обавезна је израда Урбанистичког пројекта за изградњу комплекса објеката.
  - За викенд становање обавезна је израда ПДР.
  - Обавезна је израда ПДР за привредно-радне зоне.
  - Обавезна је израда ПДР за изградњу туризма и спортско рекреативних зона већих од 2 ha;
  - Обавезна је израда ПДР за изградњу или реконструкцију саобраћајних и инфраструктурних објеката за које је неопходно одредити површине јавне намене;
  - Обавезна је израда ПДР за изградњу и уређење објаката и површина на водном и уз водно земљиште површине веће од 2 ha – приобаља,

купалишта и плаже, вишенаменске ретензије и акумулације, воденице у функцији туризма, угоститељства и сл;
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за изградњу и уређење објаката и површина на водном и уз водно земљиште површине до 2 ha – приобаља, купалишта и плаже, угоститељства и сл;
- Обавезна је израда ПДР за површине јавне намене које нису дефинисане планском документацијом и за које није утврђен јавни интерес или прибављено земљиште;
- Обавезна је израда ПДР за просторе које су потребна посебна правила грађења, а која нису дефинисана овим планом;
- Обавезна је израда ПДР за претварања пољопривредног или шумског у грађевинско земљиште;
- Обавезна је израда ПДР за изградњу станица за снабдевање горивом и пратећих садржаја јавног пута (одморишта, паркиралишта) на државном путу;
- Обавезна је израда ПДР за експлоатацију и прераду минералних сировина.
- За изградњу ППОВ на потпуно новој локацији, у случају потребе решавања локације утврђивањем јавног интереса, обавезна је израда Плана детаљне регулације, или Урбанистичког пројекта када је то могуће.
- Обавезна је израда Плана детаљне регулације за локације сточне или кванташке пијаце које могу бити и ван границе грађевинског подручја насеља.

- Урбанистички пројекат се може израдити за изградњу објекта који је у функцији обављања делатности пољопривредног газдинства, односно делатности сеоског туристичког домаћинства, наутичког туризма и/или ловног туризма (нпр. објекти за прераду и чување пољопривредних производа, објекти за смештај и исхрану туриста, објекти за производњу енергије из биомасе као обновљивог извора енергије, у функцији пољопривредне производње и сл.), за подручје које није у обухвату планског документа који се може директно применити.
- Урбанистички пројекат се може израдити за новопланиране саобраћајнице.
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за рекламне стубове уколико су виши од 30 m јер је неопходно прибавити мишљење и сагласност институција надлежних за безбедност ваздушног саобраћаја. Овакви посебни објекти се постављају тако да не представљају опасност по безбедност и да не ометају значајно сагледљивост објеката. Потребна је верификација идејног пројекта на Комисији за планове, пре издавања грађевинске дозволе.
- За електране снаге до 10 MW прописује се обавезна израда урбанистичког пројекта (УП).
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за хотеле, мотеле, отворене и затворене базене, купалишта.
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за реконструкцију и изградњу објеката у заштићеној околини природног и културног добра;
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за уређење простора утврђеног непокретног културног добра;
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за изградњу станица за снабдевање горивом и пратећих садржаја јавног пута (одморишта, паркиралишта) на општинском путу;
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за комплексе и локалитете површине до 2 ha за: објекат у функцији пољопривредне производње.
- Обавезна је израда Урбанистичког пројекта за изградњу и уређење верских објеката.

Обавезна израда Урбанистичког пројекта се прописује и за локације на којима је услед планиране сложене намене или величине објекта, комплекса и парцеле потребно утврдити посебна правила за уређење и изградњу на парцели:

- за Пројекте са Листе I и II Уредбе о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину;
- за објекте на чију сагласност на техничку документацију у погледу мера заштите од пожара даје подручна јединица органа надлежног Министарства.
- на пољопривредном земљишту за објекте преко 500 m^2 за које је потребна сагласност министарства пољопривреде.

Урбанистичким пројектом (у складу са чланом 60. ЗПИ) се задати урбанистички параметри могу применити на начин да се користи или највећи дозвољени индекс заузетости или највећи дозвољени индекс изграђености грађевинске парцеле, односно највећа дозвољена висина или највећа дозвољена спратност објеката, у зависности од карактеристика локације и архитектонско – урбанистичког контекста. У складу са наведеним могуће је, уколико је висина постојећег објекта мања од максималне висине дефинисане ППГ, применити највећу дозвољену висину за објекат (израдом УП-а), укључујући и повећање броја етажа у оквиру задате висине.

Урбанистички пројекат се може израдити и за изградњу објеката јавне намене за потребе утврђивања јавног интереса, без измене планског документа, изузев за утврђивање јавног интереса за пројекте у заштићеним подручјима.

- **Обавезна је израда пројекта парцелације или пројекта препарцелације**

У оквиру уређајних основа насеља могућа је парцелација и/или препарцелација јавних саобраћајних површина са могућношћу фазне реализације, тако да свака фаза представља функционалну целину. На осталом земљишту пројекти парцелације / препарцелације се раде према општим правилима парцелације за конкретну намену.

Обавезна је израда пројеката парцелације / препарцелације за парцеле код којих је овим планом планирано грађевинско земљиште на делу парцеле. Израдом пројекта парцелације се може делимично одступити од границе грађевинског земљишта, тако да се планирана парцела не увећа више од 10% од површине планиране овим планом.
За све локације и објекте постоји могућност **расписивања конкурса или израда урбанистичког пројекта**, за које се процени значај:

- за урбани идентитет насеља или његовог дела у просторном, функционалном или било ком другом смислу;
- за објекте и намене уколико су од утицаја на непосредно или шире окружење.

Приликом израде техничке документације, ради унапређења решења, у оквиру дефинисане регулације могуће је мењати елементе попречног профила и нивелације саобраћајница, као и планирану инфраструктуру и њен распоред. Локацијски услови могу се издавати фазно за све планиране линијске инфраструктурне објекте.

Начин и поступак израде урбанистичко-техничких докумената спроводи се у складу са члановима 85-95 Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Сл. гласник РС“ бр. 32/19 и 47/25).

1.3. НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ПОСТОЈЕЋЕ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

- **Постојећа планска документација која се директно спроводи:**

– **Просторни план подручја посебне намене Специјалног резервата природе „Обедска бара“ („Службени лист АПВ”, бр. 35/2023),**
Директно се спроводи, а на начин дефинисан у поглављу „V Имплементација“, у тачки „2. Смернице за спровођење у обухвату просторног плана“.

– **Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора граница Хрватске - Београд (Добановци) („Службени гласник РС“, број 69/2003, 147/2014, 80/2021)**
Директно се спроводи, а на начин дефинисан у поглављу „VIII Примена и спровођење просторног плана“, у тачки „2. Смернице за спровођење просторног плана“.

– **Просторни план подручја посебне намене система за изградњу насипа код насеља Купиново са елементима за директно спровођење („Службени лист АПВ“ бр. 16/2023)**
Директно се спроводи, а на начин дефинисан у поглављу „V Имплементација“, у тачки „2. Смернице за спровођење у обухвату просторног плана“.

– **Просторни план подручја посебне намене система за водоснабдевање „Источни Срем“ („Службени лист АПВ”, бр. 57/2017)**
Директно се спроводи, а на начин дефинисан у поглављу „V Имплементација“, у тачки „2. Смернице за спровођење плана“.

– **Просторни план подручја посебне намене система за наводњавање Срема („Службени лист АПВ”, бр. 57/2017)**
Директно се спроводи, а на начин дефинисан у поглављу „V Имплементација“, у тачки „2. Смернице за спровођење просторног плана“.

– **Просторни план подручја посебне намене за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода у сливу реке Саве у региону Срема („Службени лист АПВ”, бр. 54/2019)**
Директно се спроводи, а на начин дефинисан у поглављу „V Имплементација“, у тачки „2. Смернице за спровођење плана“.

– **Просторни план подручја посебне намене за пројекат БеоГрид 2025 („Службени лист АПВ”, бр. 30/2024)**
Директно се спроводи, а на начин дефинисан у поглављу „V Имплементација“, у тачки „2. Смернице за спровођење плана“.

Важећа планска документација која остаје на снази након доношења овог плана:

- План генералне регулације за насељено место Пећинци (Сл. лист општина Срема“ бр. 2/14 и 7/24)
- План генералне регулације насеља Доњи Товарник (Сл. лист општина Срема“ бр. 10/2023),
- План генералне регулације насеља Огар („Сл. лист општина Срема“ број 22/10) (до доношења новог ПГР-а);

- План генералне регулације насеља Деч („Сл. лист општина Срема, бр. 22/12, 29/12, 8/14 и 33/23),
- План генералне регулације насеља Купиново („Сл. лист општина Срема“, бр. 31/14 и 21/21) (до доношења новог ПГР-а),
- План генералне регулације насеља Шимановци („Сл. лист општина Срема“ број 15/23, 35/24, 3/25 и 24/25),
- План генералне регулације насеља Суботиште и привредно-радних зона у КО Суботиште („Сл. лист општина Срема“ број 4/20),

– сви планови нижег реда који су у границама важећих Планова генералне регулације.

Планови детаљне регулације који остају на снази након доношења овог плана (на графичком прилогу Реферална карта бр. 4 Карта спровођења приказане су границе доступних планских докумената):

- План детаљне регулације пута Карловчић - Суботиште (Сл. лист општина Срема бр. 32/2010),
- План детаљне регулације ромског насеља у насељеном месту Попинци (Сл. лист општина Срема бр. 30/2019);
- План детаљне регулације дела радне зоне 2.1 у К.О. Ашања (Сл. лист општина Срема бр. 39/2013);
- План детаљне регулације „хумано гробље“ села Сибач у К.О. Сибач (Сл. лист општина Срема бр. 33/2018);
- План детаљне регулације за катастарске парцеле број 1470 и 1472/1 К.О. Обреж (Сл. лист општина Срема бр. 34/2019);
- План детаљне регулације „Северна обилазница Пећинаца (општински пут Л-12)“ (Сл. лист општина Срема бр. 42/2016);
- План детаљне регулације „Сервисна саобраћајница Шимановци – Пећинци“ (Сл. лист општина Срема бр. 25/2014);
- План детаљне регулације (ПДР) за изградњу дистрибутивног гасовода МОР 16 bar од кружне раскрснице у Пећинцима до МРС Сибач („Сл. лист општина Срема“ број 15/2022);
- План детаљне регулације (ПДР) за изградњу дистрибутивног гасовода МОР 16 bar од насељеног места Прхово до МРС Попинци у општини Пећинци(„Сл. лист општина Срема“ број 15/2022);
- План детаљне регулације (ПДР) за изградњу дистрибутивног гасовода МОР 16 bar од постојећег гасовода Сремски Михаљевци - Карловчић до МРС Деч у општини Пећинци („Сл. лист општина Срема“ број 15/2022);
- План детаљне регулације (ПДР) за изградњу дистрибутивног гасовода МОР 16 bar у општини Пећинци од МРС Обреж до споменика у КО Купиново („Сл. лист општина Срема“ број 15/2022);
- План детаљне регулације трансфер станице у катастарској општини Деч (Сл. лист општина Срема бр. 29/2012);
- План детаљне регулације Биоенергана у К.О. Суботиште (Сл. лист општина Срема бр. 24/2017);
- План детаљне регулације „радна зона - потес Просине“ у К.О. Прхово (Сл. лист општина Срема бр. 29/2012 и 3/2014);
- План детаљне регулације блока 5-2 у радној зони „Југ“ у КО Пећинци (Сл. лист општина Срема бр. 42/2016);
- План детаљне регулације за изградњу гробља у Дечу (Сл. лист општина Срема бр. 22/2010);
- План детаљне регулације радних зона 1.6, 10.1 и 10.2 у општини Пећинци (Сл. лист општина Срема бр. 39/2011 и 18/2018);
- План детаљне регулације за к.п. 2327 К.О. Шимановци и делове К.П. 3366 и 3536 (Сл. лист општина Срема бр. 14/2024);

- План детаљне регулације комплекса уређаја за пречишћавање отпадних вода на парцели број 1122/2 К.О. Обреж општина Пећинци (Сл. лист општина Срема бр. 14/2024);
- План детаљне регулације за катастарске парцеле број 682/6, 682/13, 682/14, 682/15, 1754, 681 и део катастарске парцеле број 1753 К.О.Суботиште (Сл. лист општина Срема бр. 10/2020 и 28/2022);
- План детаљне регулације везне улице између улица Браће Видаковић и Посавског одреда и међумесне аутобуске станице у насељу Пећинци КО Пећинци (Сл. лист општина Срема бр. 18/2018),
- План детаљне регулације за парцеле 1/5, 1/6, 6 и део парцеле 1095/13 К.О. Ашања (Сл. лист општина Срема бр. 23/2024);
- План детаљне регулације фотонапонске соларне електране „МС Брестач“ у КО Брестач, КО Суботиште и КО Пећинци општина Пећинци (Сл. лист општина Срема бр. 23/2024);
- План детаљне регулације соларних електрана „NETGas“, „Argali Energy“ и „Arhar Teh Solar“ у КО Суботиште и КО Пећинци (Сл. лист општина Срема бр. 43/2023);
- План детаљне регулације радне зоне 5.1 катастарска општина Шимановци (Сл. лист општина Срема бр. 18/2010, 39/2019, 27/2020, 28/2022 і 35/2024 и 35/2024);
- План детаљне регулације соларне електране „СОЛАРСРБ“ на парцелама број 2133, 2134, 2135, 2136 и делу парцеле 2621 у К.О. Деч општина Пећинци (Сл. лист општина Срема бр. 3/2025).

Сва остала планска документација се, након преиспитивања, ставља ван снаге у целости или у деловима који су у супротности са овим планом.

1.4. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ГРАНСКИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА И ДРУГОМ ПЛАНСКОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

За ефикасну реализацију просторног плана потребно је остварити координацију предвиђених активности и различитих актера – учесника у имплементацији.

Учесници у спровођењу просторног плана су у складу са својим надлежностима и делокругом рада: органи управљања општине и општинска управа, републички ресорни органи и фондови, републичка и покрајинска јавна предузећа, јавне установе и посебне организације, регионалне и локалне пословне асоцијације, домаће и стране банке, заинтересовани пословни субјекти, трећи сектор (невладине организације) и становништво општине Пећинци.

Кључни учесници на републичком/покрајинском нивоу управљања су министарства/секретаријати са одговарајућим управама за послове пољопривреде, шумарства, водопривреде, саобраћаја, привреде и туризма, образовања, управе, здравствене заштите, социјалне политике, изградње објеката и заштите животне средине; затим јавна предузећа надлежна за послове водопривреде, електропривреде, шумарства, железнице и електронске комуникације, посебна организација/јавно предузеће надлежно за путеве; као и заводи надлежни за заштиту природе и споменика културе и други републички ресорни органи, организације, агенције и фондови.

Кључни учесник на **локалном нивоу** управљања су органи општинске управе, оштинска јавна комунална предузећа, дирекције, агенције, фондови, јавне установе и месне канцеларије са подручја општине.

Поред наведених учесника неопходно је анимирати и организовати **учешће других актера** у спровођењу овог просторног плана, у првом реду пословне (привредне) субјекте, пословне асоцијације, невладине организације, удружења грађана и становништва.

Спровођење и разраду планских решења и правила утврђених Просторним планом у **гранским плановима и програмима и другом планском документацијом** у складу са законом обезбедиће:

- Скупштина општине Пећинци, у сарадњи са министарством/покрајинским секретаријатом надлежним за пољопривреду, асоцијацијама пољопривредних произвођача и власницима земљишта, доношењем програма уређења пољопривредно-шумског земљишта у зонама заштите изворишта водоснабдевања и других посебно осетљивих екосистема, програма унапређења пашњачког сточарења и програма развоја органске производње хране, као и доношењем средњорочних и годишњих програма развоја водоводне и канализационе инфраструктуре; плана и двогодишњих програма управљања отпадом и одлуком о комуналном реду у општини;
- Јавно предузеће „Војводинашуме" ревизијом опште и посебних основа за газдовање шумама; у сарадњи са власницима земљишта израдом програма газдовања шумама и пошумљавања земљишта у приватном власништву, којима би се поузданије утврдило стање ових шума, а плановима газдовања уважили општи заштитни и посебни поседнички интереси за сваки део шуме;
- Јавно водопривредно предузеће „Воде Војводине" надлежно за газдовање водама, уређење и коришћење вода, заштита од штетног дејства, загађивања вода, интегрално управљање водним ресурсима, изградњу, одржавање и управљање водним објектима за одводњавање и наводњавање у јавној својини, спровођење одбране од поплава и леда, итд., на територији АП Војводине;
- Јавно предузеће „Путеви Србије" надлежно за управљање државним путевима, у сарадњи са општинском управом општине Пећинци, усклађивањем средњорочних и годишњих програма изградње, рехабилитације и одржавања државних путева;
- Јавно предузеће „Путеви општине Пећинци“ надлежно за општинске путеве, усклађивањем средњорочних и годишњих програма развоја мреже општинских путева;
- Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство у сарадњи са Јавним водопривредним предузећем „Воде Војводине" усклађивањем годишњих програма изградње, реконструкције и одржавања објеката хидротехничке инфраструктуре; доношењем програма мониторинга квалитета вода;
- Корисници ловног подручја, односно ловишта доношењем ловних основа за газдовање ловним подручјем и ловиштем и годишњих планова газдовања ловиштем;
- Акционарско друштво „Електропривреда“ Србије у сарадњи са Огранком Електродистрибуција „Рума“, као и Акционарско друштво „Електромрежа Србије“ ће вршити усклађивање средњорочних и годишњих планова развоја енергетике, односно дистрибуције електричне енергије;
- Покрајински завод за заштиту природе Србије, у сарадњи с општинском управом и приватним сектором, усклађивањем средњорочних и годишњих програма заштите и уређења природних добара у складу са одредбама чл. 8.и 9. Закона о заштити природе;
- Републички завод за заштиту споменика културе и Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица, у сарадњи са општинском управом приватним и невладиним сектором, утврђивањем средњорочних и годишњих програма истраживања и заштите непокретних културних добара;

- Управа општине кроз своје планове развоја енергетике, којима се утврђују потребе за електричном енергијом, начин обезбеђења потребних електроенергетских капацитета, ближе локације и услови за изградњу обновљивих извора енергије коришћењем расположивих енергетских потенцијала и програмом рационализације потрошње електричне енергије спровођењем мера енергетске ефикасности;
- Управа општине, у сарадњи са надлежним покрајинским секретаријатима, министарствима, фондовима, јавним установама, месним заједницама, приватним сектором и невладиним организацијама, утврђивањем општинске политике здравствене заштите, социјалне заштите и развоја културе и физичке културе; доношењем акта о мрежи објеката дечјих вртића и основних школа и акционог програма пружања услуга здравствене и социјалне заштите у општини;
- Управа општине, у сарадњи са покрајинским секретаријатом/министарством и агенцијама надлежним за туризам, доношењем акционог програма одрживог развоја туризма и двогодишњих програма изградње туристичке инфраструктуре и уређења туристичких простора;
- Управа општине, уз помоћ надлежног покрајинског секретаријата/ министарства, агенција, туристичких организација, различитих невладиних и других организација, доношењем програма промотивних активности за презентацију туристичких производа и понуде у простору;
- Остали ресорни Секретаријати, Агенције, Републичка и Покрајинска Јавна предузећа, Оператери мобилне телефоније и кабловских система

2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА

У складу са стратешким (општим, посебним, специфичним) циљевима и опредељењима дефинисани су најважнији приоритети, који представљају оквир за развој, уређења и заштиту простора општине Пећинци:

- Квалитетно и квантитетно унапредити саобраћајну инфраструктуру

Специфични циљ 1. Развој саобраћајне инфраструктуре

- Успоставити модерну и ефикасну локалну самоуправу:

Специфични циљ 1. Успостављање одговарајућег пословног окружења
Специфични циљ 2. Унапредити ефикасност општинске администрације,
Специфични циљ 3. Унапредити квалитет и квантитет јавно – комуналних услуга

- Достићи одржив економски развој:

Специфични циљ 1. Повећати конкурентности локалне привреде,
Специфични циљ 2. Ојачати пољопривреду и рурални развој,
Специфични циљ 3. Унапредити туризам коришћењем локалних потенцијала,
Специфични циљ 4. Образовање за економски раст и развој.

- У области енергетике:

Специфични циљ 1. Унапређење енергетске ефикасности на целој територији општине.

- Истицати специфичности општине Пећинци кроз:

Специфични циљ 1. Реализација планираних привредно-радних зона,
Специфични циљ 2. Заштита животне средине, Спровођење прописаних мера заштите
Специфични циљ 3. Развој туризма.

Утврђени приоритетни задаци и циљеви, са конкретним задацима у појединим областима за текући период, су:

- заштита најквалитетнијег пољопривредног земљишта;
- наводњавање пољопривредних површина;

- заштитне мере и радови на теренима угроженим великим водама (јужни део територије општине);
- водоснабдевање насеља и привредних капацитета;
- заштита вода и заштита од вода;
- обука становништва за рад у пољопривреди, туризму и угоститељству;
- адаптација и реконструкција постојећих објеката јавних служби или изградња нових;
- адекватан смештај и брига о старим лицима;
- инфраструктурно и комунално опремање привредно-радних зона;
- завршетак започетих инвестиционих радова на објектима јавне и комуналне инфраструктуре (главни колектор отпадних вода и веза са њим, локалних и некатегорисаних путева, водоводне и канализационе мреже са третманом отпадних вода за сва насеља);
- модернизација постојећих привредих зона и активирање нових привредно-радних зона у насељима;
- увођење чистије производње и повећање енергетске и сировинске ефикасности;
- израда пројеката гасификације;
- реализација аграрне стратегије;
- уређење излетишта и плажа;
- одржавање путне мреже;
- изградња бициклистичких стаза;
- заштита свих водоизворишта и формирање санитарних заштитних зона;
- изградња ППОВ;
- наставак изградње насипа дуж реке Саве;
- поштовање ПППН „Обедска бара“ зарад рационалог коришћења заштићеног подручја;
- санација и уклањање дивљих депонија и увођење система за рециклажу.

3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈА СА СУСЕДНИМ ОПШТИНАМА

Основно планско опредељење је постизање *већег степена функционалне интегрисаности подручја* Просторног плана. Битним се сматра обезбеђење услова за *већу саобраћајну, инфраструктурну и економску интеграцију*, у првом реду са суседним функционалним подручјима, чему посебно погодују саобраћајно-географски положај, даље планирани развој привредно-радних зона и инфраструктурних система (развој гасовода, ширење водоводних и канализационих система и сл.).

Упоришта равномернијег развоја су: (а) подизање нивоа квалитета живота кроз модернизацију и изградњу комуналне и саобраћајне инфраструктуре, као и објеката јавних служби; (б) подстицајне мере од стране државних и других фондова за развој локалних заједница; и (в) технолошко унапређење постојећих и изградња нових привредних објеката у оквиру планираних привредно-радних зона, туристичких капацитета и мреже објеката компатибилних пољопривредном земљишту.

Активности развоја сеоских насеља усмеравати ка постепеној и одрживој економској, социјалној и физичкој обнови. Поред основних планских решења, спроводиће се и следеће мере равномерног територијалног развоја, и то:

- подједнако третирање сеоских насеља када је у питању квалитет живота

становништва - све услужне садржаје „приближити“ сеоском становништву побољшањем локалних саобраћајних веза и инфраструктурним опремањем;
- унапређивање квалитета живљења на селу - комбиновани развој пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности (мали и средњи производни погони, етно-туризам, домаћа радиност, занатство, трговина, сервисне услуге);
- повољнији услови садржани у одговарајућој пореској и стимулативној политици;
- развој неаграрних и других активности везаних за ангажовање сеоског становништва (укључивање становништва у развој услужних делатности, едукација пољопривредног становништва, обнављање етно-заната, стимулисање приватне иницијативе у сектору јавних служби, подстицање посебних програма у култури, спорту и рекреацији, у циљу даљег развоја духовне и материјалне вредности насеља);
- чување природних вредности уз сталну бригу о заштити животне средине, као и неговање вредности културе и обичаја;
- организовање културних манифестација;
- обнова и промоција традиционалног градитељства; и
- просторно-системска интеграција насеља.

4. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Основне мере и инструменти за имплементацију решења Просторног плана за период до 2035. године базирани су на постојећем систему управљања у Србији и Аутономној покрајини, а у одређеној мери се сугеришу мере и инструменти који ће у овом периоду бити дефинисани и примењивани током процеса приступања ЕУ.

Захтеви за спровођење/остваривање произилазе из захтева за објектима и услугама да би општинска управа достигла прихватљив стандард за своје становништво. Ови захтеви/циљеви су вредновани и прорачуни/биланси полазе од претпоставки и норми који ће се мењати са временом. Да би се они остварили биће потребне промишљене одлуке о употреби земљишта, о коришћењу финансијских средстава од стране локалне власти.

За ефикасну реализацију просторног плана потребно је остварити координацију предвиђених активности и различитих актера – учесника у имплементацији.

Код спровођења мера опште економске политике рачуна се на могућност коришћења различитих фондова на нивоу Републике Србије, Аутономне покрајине и Европске Уније.

Мере и инструменти других политика обухватају обезбеђење и удруживање средстава из буџета Републике Србије преко надлежних Министарстава, Покрајинских секретаријата и средстава јавних предузећа за реконструкцију постојећих и изградњу планираних инфраструктурних система и објеката.

- **Планско-програмске мере и инструменти:**
  - Студија саобраћаја општинског центра Пећинци;
  - израда Опште основе газдовања шумама за шуме и шумско земљиште којима газдује ЈП „Војводинашуме"; израда планова и пројекта рекултивације и пошумљавања деградираних земљишта;
  - израда студија за потребе наводњавања, Програма за дугорочни развој пољопривреде и села; Плана рекултивације деградираних површина; и педолошке карте подручја општине Пећинци;

- израда хидрогеолошких и инжењерскогеолошких карата детаљније размере 1:1000 до 1:2500, првенствено на планираним коридорима важнијих саобраћајница и других инфраструктурних објеката;
- израда елабората о зонама санитарне заштите изворишта; израда Студије одрживог коришћења локалних изворишта;
- израда програма за подстицање младих да остану и организују своје пословање у сеоском подручју;
- израда студије за дугорочни развој пољопривреде и села;
- израда техничке документације за обнову матичних основних школа и изградњу нових капацитета дечјих вртића; израда техничке документације за обнову амбуланти; израда техничке документације за обнову домова културе; израда програма рада мобилних лекарских екипа у сеоским насељима;
- доношење Стратегије туристичког развоја општине на принципима одрживости, што подразумева целовиту валоризацију свих расположивих ресурса, оцену економске конкурентности истих, као и комплементарности са околним општинама;
- израда Програма брендирања са циљем регистрације производа по европском систему заштите географског порекла;
- комплетирање информационог система о локалитетима/зонама које се могу понудити за смештај МСП и стварање базе података о локалним предузећима;
- израда програма за дефинисање услова и критеријума за изградњу и појачано одржавање општинских и некатегорисаних путева; израда планске и техничке документације за улице на примарној путној мрежи; израда планске и техничке документације за улице и путева на локалној путној мрежи;
- израда техничке документације за изградњу електроенергетских система и објеката;
- израда студије енергетске ефикасности; израда техничке документације за изградњу нових топлана и проширење топловодне мреже;
- израда пројекта дистрибутивне гасоводне мреже и мерно-регулационе станице;
- студија изводљивости за успостављање система одвојеног прикупљања свих врста отпада и њиховог третмана (грађевински отпад, посебни токови отпада, медицинског отпада итд);

- **Организационе мере и инструменти:**
  - едукација пољопривредних произвођача о значају и мерама заштите квалитета плодности пољопривредног земљишта;
  - истражни радови на налажењу нових минералнних сировина и геолошких ресурса у ширим зонама познатих лежишта и израда геолошких карата;
  - формирање јединствене базе података о хидрогеолошком саставу терена, лежиштима и појавама металичних и неметаличних сировина;
  - стимулисање приватног сектора на локалном нивоу (пореским олакшицама) који би понудио нове програме у функционисању јавних делатности, посебно културе;
  - стручна и техничка помоћ произвођачима и удружењима у поспешивању пољопривредне производње: а) микроспецијализација у пољопривреди, инвестирење у високопрофитабилну постојећу повртарску производњу, ширење нових култура за које постоје повољни услови; б) помоћ и подршка при формирању удружења, регистрација и промоција удружења пољопривредних произвођача, повезивање са научним институтима и стручним установама, помоћ у изради аплицирању пројеката према

фондовима; в) убрзавање и помоћ регистрацији пољопривредних газдинстава; д) подстицај обуке и едукације пољопривредних произвођача;

- стручна и техничка помоћ произвођачима и удружењима у стварању и заштити брендова и сертификовању примарних пољопривредних и секундарних прехрамбених производа;
- промовисање концепта органске пољопривредне производње; пружање информација, савета и техничка помоћ произвођачима, подршка у усницању удружења, пружање подршке у смислу ослобађања од пореза, додела средстава помоћ у пласману;
- поједностављења и стандардизовања процедура добијања свих потребних дозвола за рад и регистрацију на једном месту, изградњу стимулативне и транспарентне регулативе, посебно везане за поступке конверзије права својине на грађевинском земљишту и давања попуста новим инвеститорима, а у функцији привлачења инвестиција (домаћих и страних) и већег запошљавања;
- успостављање ефикасне администрације по принципу „one stop shop“, кластерско повезивање предузећа и привредних делатности, бизнис инкубатора, иновационог центра, формирање информационог система са локалитетима за развој индустрије и МСП;
- презентација туристичких вредности, унапређење маркетинга везаног за информисање потенцијалних туриста о вредностима општине Пећинци;
- спровођење перманетнтне, мултидисциплинарне едукације стручњака и становништва у вези значаја и улоге туризма;
- успоставити информациони систем управљања отпадом, формирати катастар генератора отпада и успоставити мониторинг и обраду података о настанку отпада, саставу отпада и физичко-хемијским карактеристикама;
- информациона основа и база података о природном вредностима и стању животне средине општине Пећинци.

- **Нормативно-правне и финансијске мере и инструменти:**

Основне финансијске мере односе се на коришћење средстава буџета општине Пећинци, Републике Србије, Аутономне покрајине, а у складу са могућностима и IPA фондова и других извора финансирања од стране међународних организација. Као посебне финансијске и нормативно-правне мере и инструменти издвајају се:

- субвенционисање анализа хемијског састава пољопривредног земљишта;
- унапређење пољопривредне производње путем регресирања куповине и постављања нових пластеника; регресирање набавке нове пољопривредне механизације; стимулација осигурања приноса у пољопривредној производњи;
- доношење решења о одређивању зона санитарне заштите изворишта;
- примена инструмената фискалне, земљишне и комуналне политике за стварање пословног амбијента за привлачење и усмеравање инвестиција како на гринфилд (новим) тако и браунфилд локацијама (раније коришћеним);
- предузимања подстицајних мера (пореских и других) за успостављање боље равнотеже између развоја производње и услуга; али и побољшања перформанси и повећања капацитета локалне привреде (већег запошљавања, више стопе профитабилности, бољег коришћења територијалног капитала, израженије социјалне и просторне кохезије).

IV ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ ПЛАНА

Ступањем на снагу овог Просторног плана општине Пећинци – ставља се ван снаге Просторни план општине Пећинци („Службени лист општина Срема“, бр. 37/13).

Надлежно одељење за праћење планске документације, пратиће примену Просторног плана и најмање сваке четврте године подносити Скупштини општине извештај о спровођењу Просторног плана. Саставни део тог извештаја је оцена спровођења Просторног плана, са евентуалним предлогом допуне и измене плана.

На основу извештаја из претходног става, Скупштина општине ће утврђивати потребу да се приступи допуни и измени Просторног плана.

Саставни делови плана су:
КЊИГА 1:

- **ТЕКСТУАЛНИ ДЕО ПЛАНА**
- **ПРИЛОЗИ КЊИГЕ 1**
  - Радни тим на изради Плана,
  - Списак табела,
  - Индекс скраћеница,
  - Списак Закона и подзаконских аката.

КЊИГА 2:

- **ПРИЛОЗИ КЊИГЕ 2**
  - Координате саобраћајница

- **ГРАФИЧКИ ПРИКАЗИ**
  - **РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА – размера Р 1:50 000**
    1. Референална карта број 1 „Намена простора“,
    2. Референална карта број 2 „Мрежа насеља и инфраструктурни системи“,
    3. Референална карта број 3 „Туризам и заштита простора“,
    4. Референална карта број 4 „Карта спровођења“.

  - **УРЕЂАЈНЕ ОСНОВЕ НАСЕЉА – размера Р 1:2 500**
    1. Уређајна основа насеља Ашања (карте бр. 1.1 и 1.2)
    2. Уређајна основа насеља Брестач (карта бр. 2)
    3. Уређајна основа насеља Карловчић (карта бр. 3)
    4. Уређајна основа насеља Обреж (карта бр. 4)
    5. Уређајна основа насеља Попинци (карта бр. 5)
    6. Уређајна основа насеља Прхово (карта бр. 6)
    7. Уређајна основа насеља Сибач (карта бр. 7)
    8. Уређајна основа насеља Сремски Михаљевци (карта бр. 8)

  - **ГРАЂЕВИНСКА ПОДРУЧЈА – размера Р 1:10 000**

Број графичког прилога	Насеље
1. а	Ашања
2. а	Брестач
3. а	Карловчић
4. а и 4. б	Обреж
5. а	Попинци
6. а	Прхово
7. а	Сибач
8. а	Сремски Михаљевци

КЊИГА 3:

- **ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДЕО ПЛАНА**

Општа докумантација

- регистрација предузећа
- лиценца фирме
- решење о одређивању одговорног планера
- лиценца одговорног планера
- изјава одговорног планера

Планска документација

1. Одлука о приступању изради плана;
2. Рани јавни увид (текстуални део и графички прилози);
3. Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину;
4. Услови и документација надлежних организација и институција;
5. Документација добијена у току израде Плана (подлоге, подаци надлежне институције);
6. Подаци о обављеном раном јавном увиду, стручној контроли, јавном увиду, поновљеном јавном увиду и другим расправама о Плану;
7. Одлука о усвајању плана.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ПЕЋИНЦИ

Број: 350-178/2025-I
Датум 26.12.2025. године
Пећинци

Председница Скупштине општине Пећинци
Дубравка Ковачевић Суботички

_____

Тачност оверава
СЕКРЕТАР
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

_____